

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΣΠΔΕ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

**12^{ης} (18^{ης}) ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ Σ.Π.Δ.Ε.**

ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΣΠΔΕ

12^η (18^η) ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ Σ.Π.Δ.Ε.

Η 12η (18η) συνεδρίαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) πραγματοποιείται την Τετάρτη 2 Σεπτεμβρίου 2009 και ώρα 10.00 το πρωί στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων των Γενικών Αρχείων του Κράτους, Δάφνης 61, Ψυχικό, υπό την Προεδρία του Προέδρου του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) Επίτιμου Καθηγητή Γεώργιου Μπαμπινιώτη.

Στη συνεδρίαση παρίστανται τα εξής μέλη της Ολομέλειας του ΣΠΔΕ:

1. **Γεώργιος Μπαμπινιώτης**
Πρόεδρος Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Επίτιμος Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
2. **Παρασκευάς Γιαλούρης**
Εκπρόσωπος Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Αττικής
3. **Σωτήριος Γκλαβάς**
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
4. **Μιχαήλ Δερμιτζάκης**
Πρόεδρος Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας
Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
5. **Κωνσταντίνος Ράμμας**
Αναπληρώνει στην παρούσα συνεδρίαση τον Πρόεδρο του Οργανισμού
Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Κωνσταντίνο Σούτσα
Αντιπρόεδρος Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών
6. **Γενέθλιος Μαυρίκιος**
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας
7. **Πολυξένη Μπίστα**
Διευθύντρια σχολικής μονάδας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Διευθύντρια 1^{ου} Γενικού Λυκείου Παπάγου, Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας
8. **Δημήτριος Καραμήτος**

Διευθυντής σχολικής μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Διευθυντής 11^{ου} Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Ιλίου, Διεύθυνσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ΄ Αθήνας

9. Γεώργιος Τζίμας

Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής
Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής 2^{ης} Περιφέρειας Ειδικής Αγωγής, Αγ. Παρασκευή

10. Δημήτριος Μπράτης

Εκπρόσωπος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)
Πρόεδρος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)

11. Αικατερίνη Ρηνάκη

Εκπρόσωπος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)

12. Κωνσταντίνος Παπαντωνόπουλος

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας (ΟΙΕΛΕ)

13. Νίκος Παϊζης

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας (ΟΙΕΛΕ)

14. Φώτης Σκουλαρίκης

Αναπληρωματικός του Φώτη Λίτσου, εκπρόσωπος Πανελλήνιας
Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

15. Αθανάσιος Μπαλέρμπας

Αναπληρώνει στην παρούσα συνεδρίαση τον εκπρόσωπο της Νέας
Δημοκρατίας Αναστάσιος Λιάσκο
Εκπρόσωπος Νέας Δημοκρατίας

16. Ιωάννης Πανάρετος

Εκπρόσωπος ΠΑΣΟΚ
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

17. Αδαμαντία Σπαθάτου

Εκπρόσωπος ΛΑΟΣ
Καθηγήτρια Μ.Ε.

18. Ευαγγελία Σχοιναράκη

Εκπρόσωπος Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (ΕΝΑΕ)
Νομάρχης Ηρακλείου

Από τη συνεδρίαση απουσιάζουν οι:

1. Βασίλειος Άνθιμος

Εκπρόσωπος Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
Προϊστάμενος ΔΟΥ Β Περιστερίου

- 2. Ευθύμιος Αλεξανδρής**
Πρόεδρος Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων
- 3. Δήμητρα Χατζημανώλη**
Προϊσταμένη Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Προϊσταμένη Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθήνας
- 4. Χάρις Χελιώτη - Σχολινάκη**
Σχολική Σύμβουλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Σχολική Σύμβουλος Α΄ Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας
- 5. Προκόπιος Μανωλάκος**
Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης 6^{ης} Περιφέρειας Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πειραιά
- 6. Θεμιστοκλής Κοτσιφάκης**
Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
- 7. Δημήτριος Γκίνης**
Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
- 8. Νικολέτα Δασκαλάκη**
Εκπρόσωπος της Βουλής των Εφήβων
Μαθήτρια 10^{ου} Λυκείου Περιστερίου
- 9. Κωνσταντίνος Γκρίτζαλης**
Εκπρόσωπος της Βουλής των Εφήβων
Μαθητής 2^{ου} Λυκείου Χαλανδρίου
- 10. Μιχάλης Κουρουτός**
Εκπρόσωπος Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ)
- 11. Γιάννης Αντωνάκος**
Εκπρόσωπος Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ)
Μέλος Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ)
- 12. Ρένα Μπαρδάνη**
Εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ)
Συντονίστρια Δικτύου Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής του ΣΕΒ
- 13. Κωνσταντίνος Καρέλης**
Εκπρόσωπος Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ)
Δήμαρχος Μελίκης

Η Ανώτατη Συνομοσπονδία Γονέων Μαθητών Ελλάδας, το Κ.Κ.Ε. και ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α δεν όρισαν εκπροσώπους.

Στη συνεδρίαση παρίστανται και οι:

1. Χρήστος Τρικαλινός, Καθηγητής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, εκπρόσωπος ΠΟΣΔΕΠ
2. Γεώργιος Ζήσιμος, εκπρόσωπος Υπουργείου Παιδείας Κύπρου
3. Πολύκαρπος Μαλαγάρης, Πρόεδρος ΟΛΤΕΕ
4. Χρυσή Βιτσιλάκη, αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναπληρωματική εκπρόσωπος Συνόδου Πρυτάνεων
5. Δημήτριος Πουλής, Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας, εκπρόσωπος ΟΣΕΠ - ΤΕΙ

Αρμόδια για την τήρηση των πρακτικών η Αγγελική Σουφλή, διοικητική υπάλληλος στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας.

Η συνεδρίαση αρχίζει στις 10.00 το πρωί αφού προηγουμένως ο Πρόεδρος διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

Συζήτηση επί της Επιμόρφωσης-Κατάρτισης των Εκπαιδευτικών.

Θέμα: Συζήτηση επί της Επιμόρφωσης-Κατάρτισης των Εκπαιδευτικών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αγαπητοί καλημέρα, καλή χρονιά σε όλους. Μερικοί εκπαιδευτικοί μας δεν μπορούν να είναι εδώ. Ξέρετε αυτή την ένταση που έχουμε με το θέμα της γρίπης. Τρέχουν σε σεμινάρια, σε διανομή υλικού, σε αντιμετώπιση θεμάτων. Αλλά εδώ είμαστε έτοιμοι γι' αυτή τη συζήτηση την οποία έχουμε προεξαγγείλει από πολύ καιρό. Έχουμε δύο κείμενα. Όλα έχουν μοιραστεί από καιρό, από παλιά δηλαδή. Το ένα είναι από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Και το άλλο είναι από τον Οργανισμό Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών, του οποίου σήμερα θα είστε κ. Ράμμα εσείς ο εκπρόσωπος. Παρακαλώ κυρία συνάδελφε. (Η πρόταση για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο επισυνάπτεται ως Παράρτημα Ι και από τον Οργανισμό Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών επισυνάπτεται ως Παράρτημα ΙΙ).

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Καλή σας μέρα. Καλημέρα σε όλες και όλους. Θέλω να πω καλή ακαδημαϊκή χρονιά σε όλους, ή σχολικό έτος, όπως λέμε για τις άλλες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Απλώς καθώς απευθυνόμαστε και εμείς μεταξύ μας και προς την κοινωνία έξω, στην επίλυση και τη βελτίωση των προβλημάτων της εκπαίδευσης, θα ήθελα να σας αναφέρω προς ενημέρωση του Σώματος, μία εξαιρετικά δυσχερή έναρξη του ακαδημαϊκού έτους στα Πανεπιστήμια και δη στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και δη μέσω βανδαλισμών εκτενέστατων, περίπου σε επίπεδο καταστροφής γραφείων και λιβελογραφημάτων και απειλητικών επιστολών, οι οποίες τυχαίνουν να έχουν στραφεί εναντίον του προσώπου μου, από συγκεκριμένη φοιτητική παράταξη, τη ΔΑΠ-ΝΔΦΚ. Το αναφέρω όχι για κανένα άλλο λόγο, γιατί εκτιμώ ότι δεν αφορά εμένα προσωπικά. Εκτιμώ ότι δείχνει ήθη και πρακτικές μέσα στον ακαδημαϊκό χώρο όπου πρέπει να προωθείται ο ανοιχτός διάλογος και να προωθείται και να προασπίζεται το άσυλο, η βασική πρακτική και περιεχόμενο του οποίου έχει να κάνει με την ελευθερία της διακίνησης απόψεων. Το να ξεκινάει το ακαδημαϊκό έτος με επιθέσεις εναντίον Αντιπρυτάνεων, εναντίον εκπροσώπων και πολιτικών φορέων, αλλά κυρίως ακαδημαϊκών φορέων, είναι κάτι προφανώς απόλυτα καταδικαστέο. Έχω ζητήσει από τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό, μέχρι και βουλευτές, περιφερειάρχες και τους λοιπούς υπολοίπους, την ανοιχτή καταδίκη αυτού του είδους των συμπεριφορών. Εκτιμώ ότι το Σώμα εδώ έπρεπε να ενημερωθεί, ακριβώς γιατί όταν δουλεύουμε για τη βελτίωση της εκπαίδευσης, να πηγαίνουμε πίσω σε πρακτικές της δεκαετίας του '50 είναι απαράδεκτο και θα πρέπει όλοι να κάνουμε ό,τι μπορούμε να αποφευχθεί αυτό στο μέλλον. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι θλιβερές οι καταστάσεις αυτές και έτσι ως Πανεπιστημιακός παλιός, με μεγάλη θητεία στα Πανεπιστήμια, θεωρώ ότι αυτά είναι πρωτοφανή γεγονότα. Δηλαδή πάντοτε μπορεί να υπήρχαν κάποιες κινήσεις, ιδίως στα μεγάλα Πανεπιστήμια, από ομάδες ανθρώπων που φώναζαν, έλεγαν τις απόψεις τους, συγκρούονταν, αλλά τέτοιου είδους ενέργειες μόνο τελευταία ζούμε. Είναι η πρώτη φορά. Προφανώς νομίζω ότι εκφράζω όλους λέγοντας ότι συμμετέχουμε σε αυτή την καταδίκη τέτοιων ενεργειών. Δε χρειάζεται να το πούμε. Εμείς είμαστε δάσκαλοι, τους

θεωρούμε μαθητές μας και είναι μαθητές μας. Όταν ο μαθητής μας κάνει αυτές τις ενέργειες, πώς θα σταθεί μεθαύριο στην κοινωνία ως δάσκαλος, ως επιστήμονας. Είναι αδιανόητα πράγματα τα οποία μαστίζουν τα Πανεπιστήμια τελευταία. Λυπάμαι και λυπούμαστε νομίζω όλοι. Αγαπητοί, να προχωρήσουμε, εκτός αν θέλετε κάτι. Ναι Πρόεδρε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Σας έχουμε καταθέσει και την πρόταση της ΔΟΕ για την επιμόρφωση. Μπορεί να ήταν συνοπτική, αλλά δεν κάνατε αναφορά και νομίζω είχε σταλεί μέσω του email από τη Γραμματεία σε όλα τα μέλη. Εκτός εάν δε τη θεωρήσατε σημαντική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λέω για τα κείμενα που έχουμε μπροστά μας.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Έχει κατατεθεί, έχει σταλεί, απλώς δεν κάνατε αναφορά και μου κάνει εντύπωση. Ούτε την προηγούμενη φορά έγινε αναφορά, ούτε τώρα που στείλατε την πρόσκληση. Το ξέρω ότι την έχετε πάρει, αφού την πήρα και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θέλει να πει ο κ. Μπράτης ότι ίσως δεν τη μοιράσαμε. Την έχουμε μοιράσει.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εστάλη ηλεκτρονικά, απλά στο Συμβούλιο που επικαλείστε στην πρόσκληση που μου στείλατε κάνατε αναφορά μόνο στον ΟΕΠΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε ζητώ συγγνώμη που δεν αναφέρθηκα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δεν υπάρχει θέμα. Απλά το αναφέρω για τα πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν αναφέρθηκα. Ζητώ συγγνώμη. Υπάρχει αυτό το τρίτο κείμενο. Παρακαλώ κ. Νομάρχη.

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Γι' αυτό που έβαλε η Αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ως Αυτοδιοίκηση, γιατί ως εκπαιδευτικός με καλύψατε απόλυτα. Ως Αυτοδιοίκηση και εμείς καταδικάζουμε τέτοιες συμπεριφορές πρωτόγνωρες όπως η κα Αντιπρύτανης επισημαίνει για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Δείχνουν άλλα ήθη και δε δείχνουν επίπεδο που θα έπρεπε να έχουν οι φοιτητές. Σε μια εποχή που υποτίθεται το άσυλο δέχεται βολές απ' όλους, δεν μπορεί άνθρωποι μέσα από το Πανεπιστήμιο να επικυρώνουν αυτές τις βολές με το χειρότερο τρόπο. Εκτός και εάν το θέμα πολιτικά δικαιώματα, που με πολλούς αγώνες κατάφεραν οι υπηρετούντες τη δημόσια εκπαίδευση να πετύχουν, σε κάποιους δεν αρέσει και γι' αυτό ακριβώς το λόγο λειτουργούν με αυτό τον τρόπο. Εκ των πραγμάτων και εμείς ως αυτοδιοίκηση καταδικάζουμε τέτοιες συμπεριφορές, γιατί δείχνουν ότι η κοινωνία που διαμορφώνεται για την επόμενη μέρα δε δείχνει πολλά θετικά δείγματα με τέτοιες συμπεριφορές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κ. Νομάρχη. Κύριε συνάδελφε κ. Μπαλέρμπα.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Θα ήθελα να πω ότι δεν είναι ακριβώς πρωτόγνωρα τα γεγονότα αυτά. Εγώ θυμάμαι όταν ήμουν φοιτητής το 1984, υπήρχαν

προπηλακισμοί Καθηγητών από στελέχη τότε αριστερών παρατάξεων μέσα στην ώρα του μαθήματος, γιατί είπες αυτό, γιατί είπες εκείνο και αυτό δε συνάδει με την αντιιμπεριαλιστικό αγώνα των λαών κλπ. Να πω επίσης ότι η ευθύνη ποτέ δεν είναι μονομερής, διαχέεται στην κοινωνία. Η κοινωνία δυστυχώς τα τελευταία χρόνια, τα τελευταία 10 χρόνια δείχνει ανοχή σε πράξεις βίας, οι οποίες θα πρέπει να καταδικάζονται όχι μόνο λεκτικά, αλλά και θα πρέπει να καταδικάζονται και με πρακτικές. Και νομίζω ότι είναι ένα ζήτημα για το Πανεπιστήμιο να βρει πρακτικές μεθόδους αποτροπής τέτοιων φαινομένων. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νομίζω ότι εξέφρασα όλους καταδικάζοντας τέτοιες ενέργειες. Μην μπούμε τώρα να το σχολιάσουμε περισσότερο. Θα παρακαλούσα. Ας μείνουμε σε αυτό. Η κ. Σχοιναράκη λόγω της ιδιότητας της εκπροσώπου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πήρε το λόγο, αλλά νομίζω ότι εδώ εμείς οι εκπαιδευτικοί...

Α. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ίσως η κ. Σχοιναράκη έπρεπε να προσθέσει ότι αυτό είναι αποτέλεσμα των ινδαλμάτων ή των προτύπων που δίνουμε στα παιδιά μας τόσα χρόνια τώρα που κυβερνούν τα δύο κόμματα. Έτσι είναι. Οι μαθητές δεν έχουν τόση αξία όσον αφορά τις επιδόσεις κλπ, αλλά έχουν αξία ποιοι εκφράζονται ως τραγουδιστές, ως καλλιτέχνες, ως, ως, ως, κλπ. Δηλαδή έχουμε εξοκείλει, έχουμε υποβαθμίσει την παιδεία μας και νομίζω ότι είναι αποτελέσματα αυτά όλου του προβλήματος που διαχέεται στην Ελλάδα μας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να δώσω το λόγο στον κ. Πανάρετο.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Εμένα ως Καθηγητή του Πανεπιστημίου με εξέφρασε η τοποθέτηση του Προέδρου του Συμβουλίου και χαίρομαι που έκανε αυτή την τοποθέτηση. Νομίζω ότι είναι καλό να αντιληφθούμε ότι μια λογική επιβολής απόψεων, ή καταστολής απόψεων μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα, δεν μπορεί να συνεχιστεί. Και αυτοί που θεωρούν ότι οι πρακτικές αυτές είναι πρακτικές μέσα στη λογική της εκπαίδευσης, θα πρέπει να απομονώνονται και να καταδικάζονται. Αν θέλετε να χαλαρώσει και λίγο η ατμόσφαιρα, για να ξεκινήσουμε λίγο ευχάριστα, επειδή είναι προφανές ότι ούτε οι στενότεροι συνεργάτες του Πρωθυπουργού δε γνωρίζουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πάμε σε ένταση μάλλον, όχι σε χαλάρωση.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Θα το δείτε, μη φοβάστε. Δε γνωρίζουν πότε θα γίνουν εκλογές. Θα ήθελα να απευθυνθώ σε εσάς ως στενό συνεργάτη παλαιότερα του κ. Σουφλιά, μήπως εσείς γνωρίζετε πότε θα γίνουν εκλογές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Πρόεδρος δηλώνει ότι δε γνωρίζει. Κοιτάξτε, τα ξέρετε αυτά τα θέματα. Δηλώνει ότι δε γνωρίζει και πραγματικά δε γνωρίζει, γιατί δε γνωρίζει ο ίδιος ο κ. Σουφλιάς. Κύριε Πρόεδρε του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου έχετε το λόγο. Μπαίνουμε στην ημερήσια διάταξη.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Καλημέρα συνάδελφοι. Να ευχηθούμε καλή χρονιά εμείς οι εκπαιδευτικοί. Η 1^η Σεπτεμβρίου είναι η

έναρξη ουσιαστικά του σχολικού έτους και επομένως αμοιβαία εκφράζουμε την επιθυμία μας και τη χαρά μας και για την έναρξη, αλλά και την επιθυμία μας να έχουμε μια καλή χρονιά. Αυτό εύχομαι και εγώ. Μια χρονιά απαλλαγμένη και από ακρότητες, έτσι όπως περιγράφηκαν προηγουμένως, που δεν ταιριάζουν σε μια πολιτισμένη κοινωνία και δείχνουν ένα επίπεδο πολιτισμού που το απευχόμεθα και που θα θέλαμε να ανασυστήσουμε αυτό τον πολιτισμό, αυτό το επίπεδο και μέσα απ' τις προτάσεις μας κ. Πρόεδρε, έτσι όπως κατά καιρούς έχουμε τοποθετηθεί ότι χρειάζεται να μπει ο πολιτισμός πιο ξεκάθαρα στο σχολείο, να φτιάξουμε πιο πολιτισμένους ανθρώπους που θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα είναι πολύ καλύτεροι στη συμπεριφορά τους σε σχέση με όσα περιγράφηκαν προηγουμένως.

Και μπαίνουμε στο επίμαχο θέμα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που αποτελεί και αυτό μια βασική παράμετρο όσον αφορά τα ποιοτικά στοιχεία της εκπαίδευσης, γιατί είναι σίγουρο κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι αν μιλάμε για ποιότητα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, αυτή η ποιότητα περνάει κατ' εξοχήν μέσα από τον εκπαιδευτικό, έναν εκπαιδευτικό ο οποίος πρέπει να είναι άριστα καταρτισμένος πριν να μπει στην εκπαιδευτική διαδικασία, την εκπαιδευτική πρακτική, αλλά ταυτόχρονα να είναι και ενημερωμένος και κυρίως πολλαπλά επιμορφωμένος, ιδιαίτερα στην εποχή μας όπου τίποτα δεν είναι αυτονόητο μετά την επανάσταση που έχουν φέρει οι νέες τεχνολογίες στο εκπαιδευτικό τοπίο. Άρα, λοιπόν, ανεξάρτητα από το πόσο καταρτισμένοι είναι οι εκπαιδευτικοί μας οι οποίοι έχουν ενταχθεί μέσα στο σχολικό σύστημα, με λιγότερα ή περισσότερα κενά κατά καιρούς, αυτή τη στιγμή έχουμε περίπου 180 χιλιάδες εκπαιδευτικούς στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και καταλαβαίνετε ότι είναι ένας τεράστιος αριθμός εκπαιδευτικών. Και γενικά στο σύνολό τους δεν έχουν επιμορφωθεί. Δηλαδή η επιμόρφωση στην Ελλάδα, παρά τις προσπάθειες που κατά καιρούς έγιναν και παρά τις εξαγγελίες και παρά την ύπαρξη αρκετών χρημάτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επιμόρφωση στην Ελλάδα μπορεί να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε νηπιακή κατάσταση. Και αυτό δε σημαίνει ότι λείπουν θεσμοί ή μάλλον ότι λείπουν και τα θεσμικά όργανα, αλλά και οι νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά τελικά φαίνεται ότι κάτι δεν πάει καλά. Δεν υπάρχει αυτό που λέμε στρατηγικός σχεδιασμός, δεν υπάρχει μία ουσιαστική πνοή ώστε να έχουμε σημαντικά αποτελέσματα στον τομέα της επιμόρφωσης.

Βεβαίως η επιμόρφωση, όπως είπαμε, έχει σκοπό όχι μόνο να επιμορφώσει τον εκπαιδευτικό, αλλά και να τον ενημερώσει για όλα τα καινούργια πράγματα που έρχονται στην εκπαίδευση. Και επειδή στην εποχή μας τα καινούργια πράγματα είναι πάρα πολλά, καταλαβαίνετε τι συμβαίνει στον εκπαιδευτικό χώρο όταν ο εκπαιδευτικός βρίσκεται σε απόσταση, τουλάχιστον όσον αφορά την επίσημη ενημέρωση από την πολιτεία, γιατί φυσικά οι εκπαιδευτικοί έχουν και την ευαισθησία και το όραμα να γίνουν καλύτεροι και πολλές φορές από μόνοι τους κάνουν αυτό που θεσμοθετημένα η πολιτεία δεν τους προσφέρει. Άρα, δε σημαίνει ότι δε γίνεται σοβαρή δουλειά στο σχολείο από τους εκπαιδευτικούς, αλλά σίγουρα η πολιτεία δεν έχει βοηθήσει ουσιαστικά τον εκπαιδευτικό για να κάνει καλύτερα αυτή τη δουλειά που ήδη αυτή τη στιγμή γίνεται στα σχολεία μας.

Υπ' αυτή την έννοια θα πρέπει να δούμε και τους στόχους που βάζει η Ευρωπαϊκή Ένωση αφού αποτελούμε πλέον μια ευρωπαϊκή ενότητα και

μάλιστα η Ευρωπαϊκή Ένωση χορηγεί υψηλά ποσά όσον αφορά την επιμόρφωση. Δηλαδή τα ποσά τα οποία θα χορηγηθούν στο τρέχον επιχειρησιακό πρόγραμμα, θα ξεπεράσουν τα 250 εκατ. ευρώ. Καταλαβαίνετε ότι μιλάμε για τεράστια ποσά που δυστυχώς εάν δεν υπάρξει ένας στρατηγικός σχεδιασμός και απ' την πολιτεία μία ουσιαστική προσέγγιση του θέματος της επιμόρφωσης, τα χρήματα αυτά και πάλι δε θα διατεθούν για το σκοπό για τον οποίο έχουν προγραμματιστεί.

Πάντα βεβαίως μέσα σε αυτά τα χρήματα υπάρχει και η εθνική συμμετοχή. Όπως έγινε ακριβώς και με το προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, πάρα πολλά χρήματα της επιμόρφωσης δεν απορροφήθηκαν ποτέ, δηλαδή έμειναν ανενεργά. Και δεν εξετάζω εάν αυτά τα χρήματα πήγαν σε άλλες δραστηριότητες, αλλά σίγουρα δεν πήγαν για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και παρέμεινε ένα τεράστιο κενό στον τομέα αυτό. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν τεθεί αρκετοί στόχοι όσον αφορά την επιμόρφωση και ιδιαίτερα την εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις διάφορες αποφάσεις του Συμβουλίου, Μπολόνια, Λισσαβόνα κλπ., έχουν τεθεί οι στόχοι. Υπάρχει ο φιλόδοξος στόχος σε παγκόσμιο επίπεδο να γίνει η οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η πιο ανταγωνιστική και δυναμική που θα βασίζεται στη γνώση. Και θεωρούν ότι δεν μπορεί να επιτευχθεί αυτό, εάν δε δώσουμε όλοι σημασία στη δια βίου μάθηση και εκπαίδευση. Και βέβαια μέσα σε αυτή τη δια βίου μάθηση πρωταρχικό ρόλο παίζει η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Σίγουρα ο στόχος τον οποίο όλοι βάζουν και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και στη χώρα μας, είναι να εξασφαλίσουμε στον εκπαιδευτικό εκείνες τις δεξιότητες που τυχόν δεν έχει, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί σε έναν καινούργιο ρόλο, που επιβάλλει η νέα τεχνολογία και οι εξελίξεις που έχουν σχέση με τις νέες τεχνολογίες και ταυτόχρονα ο στόχος τους είναι να δημιουργηθούν εκείνες οι κατάλληλες συνθήκες που θα ενισχύσουν το ρόλο του εκπαιδευτικού. Και θεωρούν ότι και μέσα από έναν καλά επιμορφωμένο εκπαιδευτικό ενισχύεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού, γίνεται ελκυστικότερος, αλλά και ο εκπαιδευτικός μπορεί να ανταποκριθεί σε καινούργιους ρόλους που, όπως είπαμε, η κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας απαιτεί στη σημερινή εποχή. Και αυτό γιατί υπάρχει τελείως διαφορετικό δυναμικό περιβάλλον γνώσης σήμερα. Οι μαθητές μας ξέρουν τις νέες τεχνολογίες, σερφάρουν στο διαδίκτυο όπως λέγεται λαϊκά, παίρνουν γνώσεις και πολλές φορές ξεπερνάνε τους δασκάλους τους στον τομέα της τεχνολογίας. Πολλοί εκπαιδευτικοί, ιδιαίτερα εκείνοι οι οποίοι δεν έχουν ενημερωθεί για τις νέες τεχνολογίες, νιώθουν αμήχανοι μπροστά σε αυτά τα οποία ακούν κάθε μέρα μέσα στη σχολική τάξη και επομένως αυτό δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο, διότι έτσι σιγά-σιγά φαίνεται ότι θα μπορούσε και να περιθωριοποιηθεί ο ουσιαστικός ρόλος του εκπαιδευτικού.

Και ας μη ξεχνάμε ότι τα μηχανήματα δεν μπορούν να ξεπεράσουν τον εκπαιδευτικό, γιατί ο εκπαιδευτικός δεν είναι μόνο για τη γνώση που μπορεί ο μαθητής πιθανότατα να τη βρει και αλλού, αλλά κατ' εξοχήν το σχολείο είναι χώρος αγωγής. Επομένως ως χώρος αγωγής είναι απαραίτητος ο εκπαιδευτικός, ο σωστά καταρτισμένος και επιμορφωμένος εκπαιδευτικός, ο οποίος θα μπορεί να ανταποκρίνεται και στους ρόλους που η νέα κοινωνία της γνώσης του επιφυλάσσει. Άρα έχουμε νέα δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης, έχουμε καινούργιες μεθόδους διδασκαλίας, οι οποίες βεβαίως στη δύση μπορεί να ήταν παλιές, δηλαδή στον τόπο μας τα

τελευταία χρόνια έχει τεθεί ως επίκεντρο η ομαδοσυνεργατική μέθοδος. Έχουμε καινούργια δεδομένα λόγω της πολυπολιτισμικότητας των κοινωνιών και των σχολείων των δικών μας. Έχουμε τις ανάγκες των μαθητών μας που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα και που σωστά το παιδαγωγικό περιβάλλον τα θέλει να εντάσσονται μέσα στο κανονικό σχολικό πρόγραμμα και όχι περιθωριοποιημένα σε ειδικά σχολεία. Άρα, ολοένα και περισσότερες πληθυσμιακές ομάδες από άτομα που έχουν ιδιαίτερα προβλήματα, εννοώ σωματικά, θα πρέπει να εντάσσονται μέσα στο κανονικό σχολείο και υπ' αυτή την έννοια ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει και να βοηθήσει αυτά τα παιδιά. Και βεβαίως πέραν αυτών, αυτό που μετράει είναι ο εκπαιδευτικός να μπορεί να κάνει καλύτερα τη δουλειά του μέσα στο σχολείο. Οι μορφές της επιμόρφωσης που κατά καιρούς εφαρμόστηκαν στον τόπο μας, ήταν η λεγόμενη εισαγωγική επιμόρφωση και η περιοδική επιμόρφωση, ενώ λιγότερο σημαντική αλλά όχι τόσο αμελητέα είναι τα ταχύρρυθμα σεμινάρια τα οποία κατά καιρούς γίνονται, προκειμένου να ενημερωθούν οι εκπαιδευτικοί μας.

Να δούμε όμως εάν αυτά που κατά καιρούς επιχειρήθηκαν ποια τύχη είχαν. Θα σας θυμίσω κύριοι συνάδελφοι ότι γενικά είναι ζητούμενο στον τόπο μας η μόρφωση. Παλιότερα περιοριζόταν μόνο στα διδασκαλεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Να θυμίσω δε ότι ο ρόλος των διδασκαλείων αυτών ήταν και συμπληρωματικός, ιδιαίτερα ως προς την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχέση με την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών μας, των δασκάλων. Επομένως ερχόταν να συμπληρώσει πιθανότατα το διδασκαλείο όταν φτιάχτηκε. Το 1929 όταν φτιάχτηκαν τα διδασκαλεία, ήθελαν να καλύψουν και κενά που πιθανότατα είχαν οι συνάδελφοι που υπηρετούσαν, που δεν είχαν παρακολουθήσει τις βασικές πανεπιστημιακές σπουδές. Γιατί να θυμίσω ότι πριν από το 1929 ακόμα και φιλόλογοι μπορούσαν να διορίζονται με λιγότερα χρόνια υπηρεσίας, δηλαδή μπορούσαν και στα τρία χρόνια. Σε κάποιες περιπτώσεις υπήρχαν και φιλόλογοι οι οποίοι δεν τελείωναν το Πανεπιστήμιο, αλλά μπορούσαν μετά το τρίτο έτος σπουδών να διορίζονται στην εκπαίδευση. Είχαμε και τέτοια. Επομένως τα διδασκαλεία ερχόντουσαν εκείνη την εποχή να καλύψουν περισσότερο ανάγκες συμπληρωματικής γνώσης σε σχέση με την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευτικών και λιγότερο επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Να θυμίσω επίσης ότι το διδασκαλείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έπαψε να λειτουργεί εδώ και κάποιες δεκαετίες, ενώ εξακολούθησε να λειτουργεί το διδασκαλείο πρωτοβάθμιας και μάλιστα επαυξήθηκαν τα διδασκαλεία και σήμερα υπάρχουν, αν θυμάμαι καλά, 16 τέτοια διδασκαλεία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ δεν υπάρχει κανένα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιχειρήθηκε μία εφαρμογή νέου τρόπου επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με τη δημιουργία των ΣΕΛΜΕ και ΣΕΛΔΕ που λειτουργούσαν παράλληλα με το διδασκαλείο μάλλον της πρωτοβάθμιας, όχι της δευτεροβάθμιας, γιατί καταργήθηκε. Οι ΣΕΛΜΕ και οι ΣΕΛΔΕ κάλυπταν πολύ μικρό αριθμό εκπαιδευτικών, αλλά και αυτά τα ιδρύματα καταργήθηκαν για να δώσουν τη σειρά τους στα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα. Αυτή τη στιγμή έχουμε 18 Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα, όσες και οι περιφέρειες και σε κάποιες μεγάλες περιφέρειες έχουμε και περισσότερα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα. Ο στόχος της δημιουργίας των κέντρων αυτών ήταν και η αποκέντρωση της επιμόρφωσης, ώστε να μπορούν να εφαρμόζονται προγράμματα και ανά

περιφέρεια που να καλύπτουν και τοπικές ιδιαιτερότητες. Βέβαια στην πράξη ουδέποτε αυτά έγιναν.

Και βεβαίως, εάν θέλουμε να μιλάμε σήμερα για το τι στην ουσία γίνεται, γίνεται μία υποτυπώδης εισαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και ίσως είναι βελτιωμένη. Πλέον η εισαγωγική επιμόρφωση από πέρσι γίνεται και πριν μπουν οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία, ενώ παλιότερα γινόταν παράλληλα, δηλαδή οριζόντουσαν οι εκπαιδευτικοί και τους έπαιρναν εν μέσω των μαθημάτων κατά τη διάρκεια της χρονιάς να επιμορφωθούν κάποιες ώρες στη λεγόμενη εισαγωγική επιμόρφωση. Αυτές οι ώρες μη φανταστείτε ότι ήταν πολλές. Στην καλύτερη περίπτωση ήταν 100 ώρες, από 60 έως 100 ώρες. Πέρσι όμως με απόφαση του τότε Υπουργού, αλλά και φέτος φαίνεται ότι η εισαγωγική επιμόρφωση θα γίνει – έτσι τουλάχιστον έχει προγραμματιστεί – πριν από την έναρξη των μαθημάτων και να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την έναρξη των μαθημάτων. Και θεωρώ ότι αυτό είναι ένα θετικό βήμα, αλλά σε καμιά περίπτωση αυτό που λέμε εισαγωγική επιμόρφωση δεν είναι ουσιαστική επιμόρφωση. Σε καμιά περίπτωση. Είναι κάποια μαθήματα, κάποιες ώρες. Φέτος αν θυμάμαι καλά είναι 60 ώρες και πολλές φορές οι ώρες αυτές έχουν περισσότερο θεωρητικό παρά πρακτικό χαρακτήρα. Λογικά σε αυτές τις 60 ώρες έπρεπε, αφενός μεν να καλύψουμε τυχόν γνωστικά κενά που είχαν οι εκπαιδευτικοί, πράγμα ανέφικτο. Θα έπρεπε να τους μάθουμε σχετικά με το πώς αναπτύσσουμε τις δεξιότητες στους μαθητές μας, πώς διαχειρίζονται μαθητές με ιδιαίτερα προβλήματα, αλλά και πώς διαχειρίζονται προβλήματα που έχουμε στη σχολική τάξη και που δεν τα είχαμε τόσο έντονα παλιότερα, όπως θέματα μαθητικού εκφοβισμού κλπ κλπ. Δηλαδή έγινε το σχολείο πολύ απαιτητικότερο ως προς την ανάγκη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, χωρίς ταυτόχρονα η επιμόρφωση να έχει καλύψει αυτές τις ανάγκες των συναδέλφων.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με βάση βεβαίως το χρόνο που διαθέτει το Υπουργείο, αναγκάζεται να κάνει ένα πρόγραμμα σπουδών το οποίο έχει και παιδαγωγικά και διδακτική, έχει λίγο απ' όλα εν πάση περιπτώσει. Ένα στοιχείο είναι ότι είναι πολύ μικρός ο αριθμός των ωρών που διατίθενται. Δηλαδή δεν πιστεύω ότι κανένας θεωρεί ότι αυτό αποτελεί ουσιαστική εισαγωγική επιμόρφωση. Δεύτερον, οι εκπαιδευτικοί που επιμορφώνονται δεν έχουν τις ίδιες ανάγκες. Ανάμεσα σε αυτούς που επιμορφώνονται είναι πολλοί αναπληρωτές οι οποίοι έχουν πιθανότατα και 5 και 10, παλιότερα, πριν δηλαδή υπάρξει ο καινούργιος νόμος είχαν και 5 και 10 χρόνια προϋπηρεσίας. Επομένως δεν είχαν και ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή η επιμόρφωση δεν τους κάλυπτε σχεδόν απολύτως απ' αυτά που οι ίδιοι είχαν ανάγκη. Μπορεί να κάλυπτε γενικές αρχές, αλλά δεν κάλυπτε αυτό που αυτοί χρειαζόντουσαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Γιαλούρη κάτι λέτε ως προς αυτό.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Ήθελα να πω ότι είναι σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή η επιμόρφωση, είναι η δεύτερη εβδομάδα της επιμόρφωσης. Τελειώνουν την Παρασκευή αυτή τα προγράμματα και στη συνέχεια θα ακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης των αναπληρωτών που ήδη διορίστηκαν. Απλώς το λέω επειδή ελέγχθη σε ποια φάση βρίσκονται.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Εγώ απλώς ήθελα να τονίσω ότι ναι μεν καλή είναι η εισαγωγική επιμόρφωση και αυτό έλειπε να μη γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Για πόσες ώρες είναι τώρα κ. Ράμμα; 60;

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Υπάρχει και η α' και η β' και η γ'. Για τους αναπληρωτές είναι 30, για τους νεοδιόριστους είναι 60 και συν άλλες 40 ώρες που είναι η β' και η γ' φάση που γίνεται σε μεταγενέστερο χρόνο, είναι ένα πρόγραμμα το οποίο ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού μετά από εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, διότι έτσι προβλέπει το Προεδρικό Διάταγμα που θεσπίζει αυτά τα θέματα.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Πολύ σωστά. Απλώς ήθελα να πω ότι εδώ υπεισέρχονται και οικονομικοί παράγοντες, γιατί πρέπει να λέμε τα προβλήματα ως έχουν, γιατί το συμβούλιό μας πρέπει να μπει σε όλα τα θέματα. Δηλαδή κάθε φορά έρχεται το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και λέει ότι εγώ δεν μπορώ να διορίσω πιο νωρίς τους εκπαιδευτικούς, αλλά τους διορίζω τότε και αυτή η λειτουργία του Υπουργείου δημιουργεί προβλήματα, υπό την έννοια, αφού δε διορίζεται πιο νωρίς, περιορίζεται ο χρόνος που οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεσή τους να επιμορφωθούν πριν μπουν στη σχολική τάξη. Όλα αυτά είναι προβλήματα τα οποία λογικά θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, εάν θέλουμε να μιλάμε για μια ουσιαστική εισαγωγική επιμόρφωση. Απ' την άλλη μεριά η περιοδική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που ήδη υπηρετούν, είναι ζητούμενο για δεκαετίες. Έγινε μία προσπάθεια το '90-'93 να εφαρμοστεί τρίμηνη υποχρεωτική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Δε θα μείνω πολύ. Ακυρώθηκε στην πράξη και από δυσλειτουργίες που υπήρχαν και από αντιδράσεις των εκπαιδευτικών. Δεν είναι του παρόντος να αναφερθούμε στις προσπάθειες που κατά καιρούς έγιναν. Εγώ οφείλω να επισημάνω τώρα τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα στην επιμόρφωση, ώστε να δούμε πως μπορούμε να τα λύσουμε.

Άρα, επιμόρφωση περιοδική των εκπαιδευτικών δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή. Υπάρχουν ταχύρρυθμα επιμορφωτικά προγράμματα που γίνονται στα ΠΕΚ είτε άλλα επιμορφωτικά προγράμματα που γίνονται απ' το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και από τον ΟΕΠΕΚ και από άλλους φορείς, τα οποία παρακολουθούν οι εκπαιδευτικοί προαιρετικά πάντα. Το μόνο ουσιαστικό και θετικό που γίνεται στα θέματα επιμόρφωσης είναι η δουλειά που κάνουν οι σχολικοί σύμβουλοι. Και μάλιστα οι περισσότεροι σχολικοί σύμβουλοι οι οποίοι είναι πάρα πολύ φιλότιμοι, συγκεντρώνουν κατά καιρούς τους εκπαιδευτικούς και τους παρέχουν βοήθεια σε θέματα κυρίως διδακτικής και αντιμετώπισης της καθημερινότητας των σχολείων. Επομένως, στην ουσία η επιμόρφωση των μονίμων εκπαιδευτικών, μάλλον των εκπαιδευτικών που ήδη υπηρετούν στην εκπαίδευση, περιορίζεται στη δουλειά που κάνουν και εκεί την κάνουν πολύ ευσυνείδητα σχεδόν στο σύνολό τους οι σχολικοί σύμβουλοι, γιατί ακούγονται κατά καιρούς κάποιες κατηγορίες και δεν πρέπει να κλείνουμε τα μάτια μας σε αυτά. Γενικά στο σύνολό τους οι σχολικοί σύμβουλοι ανταποκρίνονται στο ρόλο τους και επιμορφώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους βοηθούν ουσιαστικά στην σχολική πρακτική. Για να δούμε ποιοι είναι αυτοί που εμπλέκονται σε αυτή την επιμόρφωση πέρα των σχολικών συμβούλων. Εμπλέκονται καταρχάς ο ΟΕΠΕΚ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αυτοί είναι δύο όργανα θεσμικά που

με βάση τους ισχύοντες νόμους θα πρέπει να παρέχουν επιμόρφωση. Βεβαίως την πρωτοκαθεδρία την έχει ο ΟΕΠΕΚ σύμφωνα με το νόμο, ο οποίος θα πρέπει να συντονίζει όλους όσους παρέχουν επιμόρφωση και μέσα σε αυτό εντάσσεται και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στην πράξη όμως αυτό δεν έχει γίνει σχεδόν ποτέ, υπό την έννοια ότι ο ΟΕΠΕΚ κατά καιρούς δεν ενισχύθηκε πολιτικά εννοώ από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, ώστε να παίξει το ρόλο που ο νομοθέτης του έχει προσδιορίσει. Και γίνονται σαφέστερος.

(Διαλογικές Συζητήσεις)

Δε στρογγύλεψα τίποτα. Είπα ότι η πολιτική δεν έδωσε στον Οργανισμό, η εκάστοτε πολιτική ηγεσία του ΟΕΠΕΚ, δεν του έδωσε τα μέσα ώστε να ανταποκριθεί σε ένα ρόλο που ο νόμος του ορίζει. Όντως υπάρχει αντίφαση. Φτιάχτηκε ο ΟΕΠΕΚ, προβλέπονται πάρα πολλές δραστηριότητες, αλλά ο ΟΕΠΕΚ αυτή τη στιγμή εκτός από το Δ.Σ. έχει πόσους εκπαιδευτικούς αποσπασμένους κ. Ράμμα; 17 αποσπασμένους εκπαιδευτικούς. Δεν ξέρω αν είναι έμπειροι εκπαιδευτικοί ή αν είναι νεοδιόριστοι και έχουν καλύψει ανάγκες περισσότερο προσωπικές και λιγότερο υπηρεσιακές. Εγώ δεν κρύβω λόγια. Θα το έχετε διαπιστώσει. Δεν κρύβω λόγια γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα. Επομένως, ένας Οργανισμός ο οποίος δε διαθέτει και πέραν ενός Δ.Σ. που φυσικά έχει την ικανότητα και να διαχειρίζεται και να τα κάνει όλα αυτά τα πράγματα, αλλά δεν έχει μόνιμο προσωπικό, επιστημονικό εννοώ, και ταυτόχρονα μια διοικητική στήριξη γενναία, δεν είναι δυνατόν να κάνει όλα όσα ο νομοθέτης του έχει ορίσει.

Απ' την άλλη μεριά ένα δεύτερο θεσμοθετημένο όργανο είναι το Τμήμα Αξιολόγησης και Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Το Τμήμα αυτό για χρόνια διαχειρίζεται σε επίπεδο επιστημονικό, παιδαγωγικό τα θέματα της επιμόρφωσης, βέβαια πάντα στο πλαίσιο που η πολιτεία και στα περιθώρια που η πολιτεία ορίζει. Άρα, δεν μπορεί από μόνο του το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να υποκαταστήσει τίποτα και κανέναν, παρά μόνο λειτουργεί μέσα στο εκάστοτε πλαίσιο το οποίο θέτει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας. Υπ' αυτή την έννοια και πέρα δηλαδή απ' αυτό τον οργανισμό των συγκεκριμένων αυτών δύο θεσμικών οργάνων, υπάρχουν και άλλοι οι οποίοι εμπλέκονται σε αυτή τη διαδικασία της επιμόρφωσης, που αφορά και τα ΑΕΙ, αφού κάνουν προγράμματα για τους εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο και τα ΤΕΙ και η ΑΣΠΕΤΕ και εν πάση περιπτώσει υπάρχουν και άλλοι εμπλεκόμενοι οργανισμοί, χωρίς όλα αυτά να έχουν μπει κάτω από μια ομπρέλα...

(Διαλογικές Συζητήσεις)

Και το ΚΕΕ, συγγνώμη που σας ξέχασα. Είναι οι Διευθύνσεις οι αντίστοιχες του Υπουργείου Παιδείας, οι οποίες έχουν και αυτές συμμετοχή σε αυτά τα προγράμματα. Άρα, αυτό που κατά καιρούς έχει ειπωθεί και ο κ. Παϊζης το θέτει και το ξαναθέτει και πολύ σωστά, είναι ότι και στην επιμόρφωση δεν υπάρχει απολύτως κανένας στρατηγικός σχεδιασμός. Παρόλο που είπα ότι υπάρχουν θεσμικά όργανα, υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις, υπάρχουν και δυνατότητες, γιατί δεν πρέπει όλα να τα ισοπεδώνουμε. Υπάρχουν οι δυνατότητες οι οποίες εάν αξιοποιηθούν από την πολιτεία, θα αποδώσουν ένα καλό σύστημα επιμόρφωσης και καρπούς, ώστε να μη χαθούν και αυτοί οι πόροι, διότι είναι δεδομένο ότι θα χαθούν

εάν δε γίνουν σύντομα ουσιαστικές παρεμβάσεις στα θέματα της επιμόρφωσης.

ΜΕΛΟΣ: Το θέμα είναι ότι παραμένουν απλήρωτοι από προηγούμενες χρονιές και περισσεύουν τα λεφτά, αυτοί που κάνουν την επιμόρφωση.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Η εισαγωγική επιμόρφωση να φανταστείτε πότε δίνεται στον ΟΕΠΕΚ να τα διαχειρίζεται και πότε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Δηλαδή μια χρονιά λέει πάρτε την εσείς, την άλλη οι άλλοι. Όλα αυτά δε δείχνουν πράγματα τα οποία μπορούν να σταθούν σοβαρά σε ένα στρατηγικό σχεδιασμό. Όλα αυτά παρέχονται χωρίς αμοιβή στους εκπαιδευτικούς. Βεβαίως και τότε που υπήρχαν κάποια προγράμματα αμειβόμενα, υπήρχε μία περίοδος που επέτρεπε η Ευρωπαϊκή Ένωση να αμείβονται οι εκπαιδευτικοί, δε θεωρώ ότι τα πέτυχαν αυτά τα επιμορφωτικά προγράμματα και αν θέλετε επειδή το θέσατε κ. Πανάρετε, να σας πω γιατί. Προκηρύσσονταν αυτά τα προγράμματα με θεματολογία γενική και συνήθως όχι ειδική που αφορούσε τους εκπαιδευτικούς. Δηλαδή Περιβαλλοντική και Θεατρική Αγωγή. Βεβαίως αυτά είναι πολύ σημαντικά, αλλά ένας μουσικός για παράδειγμα, περισσότερο θα έπρεπε πρώτα να επιμορφωθεί να κάνει σωστά τη δουλειά του στα θέματά του, στη μουσική και λιγότερο στην Περιβαλλοντική και στη Θεατρική Αγωγή. Όχι ότι δε χρειάζεται, αλλά αυτό είναι συμπληρωματική επιμόρφωση. Αλλά δεν υπάρχει η κυρίαρχη επιμόρφωση. Το ίδιο γινόταν με τους φιλόλογους, με τους μαθηματικούς. Απλώς τυχαία ανέφερα τους μουσικούς, επειδή φαίνεται πιο ξεκάθαρα. Επομένως, ένα μουσικό λογικό είναι να επιμορφωθεί και στην Περιβαλλοντική και σε όλα αυτά. Άρα, τι έκανε ο μουσικός; Επέλεγε και αυτός μεταξύ άλλων να παρακολουθήσει, γιατί αυτό ήταν το πρόγραμμα, την Αγωγή Υγείας, κληρωνόταν και όσοι πιστοί προσέλθετε. Και πληρωνόταν βέβαια γι' αυτή την επιμόρφωση που λάμβανε. Δηλαδή και αυτά τα προγράμματα τα ταχύρρυθμα τα επί πληρωμή, δεν απέδωσαν κατά την άποψή μου. Ουσιαστικά βεβαίως μια επιμόρφωση δεν πρέπει να την ακυρώνουμε. Σίγουρα κάτι προσέφερε στους εκπαιδευτικούς, αλλά δεν απέδωσαν σε αυτό που στοχεύει η πολιτεία, δηλαδή να κάνει τον εκπαιδευτικό καλύτερο στη συγκεκριμένη του δουλειά, όχι γενικότερα να τον επιμορφώσει, αλλά στη συγκεκριμένη δουλειά, στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο.

ΜΕΛΟΣ: Τα θέματα ποιος τα καθορίζει;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Τα θέματα τότε καθοριζόντουσαν από προτάσεις σχολικών συμβούλων και άλλων φορέων. Έστελναν όλες αυτές τις προτάσεις στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, έβγαζε μια λίστα το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και έλεγε αυτά είναι τα θέματα, κάντε αιτήσεις. Και όποιος κληρωνόταν. Δηλαδή δε νομίζω ότι και αυτή η διαδικασία...

ΜΕΛΟΣ: Δεν υπάρχει κεντρικός σχεδιασμός και στόχος.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Άρα, αυτά που διαπιστώνουμε σήμερα είναι η έλλειψη συνέχειας και συνέπειας στα θέματα της επιμόρφωσης. Δεν υπάρχει συγκροτημένο σχέδιο επιμόρφωσης, δεν υπάρχει συγκεκριμένη οργάνωση

για το που θέλουμε να το πάμε το καράβι. Δεν λαμβάνονται υπόψη και ακόμα και σε αυτά τα επιμορφωτικά προγράμματα, δεν λαμβάνονται πολλές φορές υπόψη οι ανάγκες οι συγκεκριμένες των εκπαιδευτικών, υπό την έννοια ότι έχεις ένα ετερόκλητο πλήθος που θέλει διαφορετική επιμόρφωση. Ακόμα και στην εισαγωγική επιμόρφωση είπαμε δεν είναι το ίδιο κοινό που έχεις. Πολλές φορές οι επιμορφωτές δεν είναι οι καταλληλότεροι που μπορεί να έχουν τυπικά προσόντα, γιατί σίγουρα αυτοί που επιμορφώνουν έχουν τυπικά προσόντα, αλλά πολλές φορές ανακυκλώνουν αυτά τα οποία ξέρουν, χωρίς να εντάσσονται μέσα σε κάτι το οποίο επιδιώκεται. Απλώς είναι πολύ ειδικός στο συγκεκριμένο θέμα, έχει πολλά τυπικά προσόντα, επιλέγεται και πολλές φορές δημιουργεί αντιδράσεις στο ίδιο το εκπαιδευτικό σώμα. Πολλές φορές έχουμε αντιδράσεις από τους εκπαιδευτικούς για πολλούς από τους επιμορφωτές. Αντιδρούν δηλαδή και θεωρούν ότι ή δεν τους δίνουν αυτά που πρέπει ή εν πάση περιπτώσει ότι τους υποτιμούν. Άρα, και αυτό είναι ένα πρόβλημα του κατά πόσο θα πρέπει να είναι ένα τέτοιο σύστημα που να καλύπτει συγκεκριμένες ανάγκες εκπαιδευτικών και να μπορεί να λαμβάνει. Άρα θέλουμε και επιμορφωτές, ουσιαστικούς επιμορφωτές και πιστοποιημένους επιμορφωτές, αλλά και επιμορφωτές που να είναι για τη δουλειά τη συγκεκριμένη που η πολιτεία θα πρέπει να τους αναθέσει και που αναφέρθηκα προηγουμένως σε τι πρέπει να εστιάζουμε. Δεν πρέπει να εξαιρέσουμε καταρχάς κανέναν από την επιμόρφωση, απ' όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Αλλά πρέπει να πούμε ότι θέλουμε αυτούς τους συγκεκριμένους γι' αυτή τη συγκεκριμένη δουλειά και πρέπει να είναι πιστοποιημένοι και να μη θεωρείται απριόρι, επειδή έχει ένα διδακτορικό στο συγκεκριμένο αντικείμενο, ότι είναι και ο καταλληλότερος επιμορφωτής για τη συγκεκριμένη δουλειά που θα του αναθέσουμε. Αυτή είναι η παρατήρηση και όχι ότι πρέπει να φτιάξουμε ειδικό σώμα επιμορφωτών... Κοιτάξτε, αυτό δεν αποκλείεται, αλλά δεν μπορεί να περιορίσεις σε 100, 200 ανθρώπους πιθανότατα.

ΜΕΛΟΣ: Το πιστοποιητικό που έχουν οι επιμορφωτές πρέπει να δούμε πως το παίρνουν.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Αν μου επιτρέψετε να τελειώσω. Αυτό που ήθελα να πω, τίποτα δεν αποκλείεται, αλλά δεν πρέπει να κάνεις ένα κλειστό χώρο, γιατί όταν κάνεις κλειστό χώρο και το οριοθετήσεις ότι μόνο απ' αυτούς παίρνω, αυτόματα όσο άριστοι και αν είναι, κάποια στιγμή θα πάψει να λειτουργεί. Αυτή είναι η παρατήρησή μου. Δεν αποκλείω απολύτως τίποτα, απλώς θέτω τα προβλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θέλουν συζήτηση αυτά τα πράγματα, αλλά μας δίνετε το έναυσμα, μετά.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Τα θέτω ωμά, αλλά νομίζω ότι εδώ πρέπει να τα θέσουμε ωμά, για να μπορέσουμε να καταλήξουμε κάπου ή τουλάχιστον ας καταγράψουμε ας καταγράψουμε την πραγματικότητα που υπάρχει στον τόπο μας, μπας και κάποια στιγμή αποφασίσουμε όλοι μαζί ότι κάτι πρέπει να κάνουμε και στον τομέα της επιμόρφωσης, γιατί τη θεωρώ πολύ ουσιαστικό κομμάτι ποιοτικό της εκπαίδευσης, που αν δεν κάνουμε κάτι τουλάχιστον ως λαός, πάλι δε θα έχουμε πόρους, γιατί μετά το '13 οι πόροι

θα περιοριστούν και αν θα πάμε πάλι σε εθνικούς πόρους, θα λέμε ναι μεν όλα καλά είναι αυτά, αλλά με εθνικούς πόρους δεν μπορούμε να τα πραγματοποιήσουμε. Είναι νομίζω η τελευταία ευκαιρία που έχουμε, εννοώ ευκαιρία σε σχέση με ευρωπαϊκά προγράμματα, να αξιοποιηθούν αυτά τα χρήματα για το καλό της εκπαίδευσης.

Και βεβαίως και άλλα είναι τα προβλήματα. Χάριν συντομίας και για να μη σας κουράσω τα παρέρχομαι. Και βεβαίως οι εκπαιδευτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών κατ' εξοχήν είναι η σύνδεση θεωρίας και πράξης. Συνήθως είναι τελείως θεωρητικές οι προσεγγίσεις που γίνονται μέχρι σήμερα στην επιμόρφωση. Δεν υπάρχει ουσιαστική, σχεδόν καμιά επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη διαχείριση της νέας εκπαιδευτικής πραγματικότητας, αυτό που είπα, τα νέα φαινόμενα που υπάρχουν και στο ελληνικό σχολείο. Όχι μόνο σε σχέση με την πολυπολιτισμικότητα, αλλά και σε σχέση με θέματα εκφοβισμού όπως είπα προηγουμένως, διαχείρισης της σχολικής τάξης. Έγινε μια προσπάθεια και κάποια σεμινάρια από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Δε φαντάζεστε πόσο δεκτικοί ήταν οι εκπαιδευτικοί και έχει κατακλειστεί το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο από αιτήματα εκπαιδευτικών ότι πρέπει να μας επιμορφώσετε, να επιμορφώσετε και τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς γιατί δεν μπορούσε να καλύψει μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών. Πρέπει να επιμορφώσετε στη διαχείριση των προβλημάτων σχολικής τάξης. Ότι δηλαδή συνεχώς το ελληνικό σχολείο αποκτά δυστυχώς τα χαρακτηριστικά των ξένων σχολείων, άρα τα φαινόμενα πολλαπλασιάζονται και εμείς δε θεωρούμε ότι είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε μια καινούργια πραγματικότητα των σχολείων.

Επίσης, αυτά που λέμε πως θα αναπτύξουμε τις δεξιότητες στους μαθητές μας. Δυστυχώς οι εκπαιδευτικοί μας δεν έχουν μάθει να λειτουργούν έτσι για να αναπτύξουν δεξιότητες. Επίσης, πώς θα καλύψουμε νέες πραγματικότητες που είναι τα καινούργια αναλυτικά προγράμματα και τα βιβλία, διότι λυπάμαι που το λέω, αλλά ο Έλληνας εκπαιδευτικός εκτός από το βιβλίο δε συμβουλευτεί ποτέ το αναλυτικό πρόγραμμα. Δυστυχώς πρέπει να το πω και για τον εαυτό μου. Όταν υπηρετούσα στο σχολείο και εγώ το βιβλίο είχα οδηγό μου. Ποτέ δεν αναδίφησα το αναλυτικό πρόγραμμα. Και βεβαίως τότε ίσως και δε χρειαζόταν, όχι για να δικαιολογήσω τον εαυτό μου, υπό την έννοια ότι ήταν τόσο γενικά τα προγράμματα σπουδών που σχεδόν ήταν τα περιεχόμενα του σχολικού βιβλίου, άρα δεν έδιναν κάποιους σκοπούς, κάποιες δραστηριότητες που θα έπρεπε ο εκπαιδευτικός να τις έχει. Αλλά σήμερα που έχουμε καινούργια προγράμματα σπουδών, που παρέχουν ένα σωρό οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς, τους λένε πώς να κάνουν καλύτερα τη δουλειά τους και πάλι τα αναλυτικά προγράμματα σχεδόν είναι περιθωριοποιημένα, ελάχιστοι εκπαιδευτικοί ξέρουν ότι υπάρχουν στο σχολείο τους και ότι μπορούν να τα συμβουλευτούν.

Άρα, όλα αυτά δεν μπορούν να μην αποτελέσουν μια αφορμή, ώστε μέσα απ' την επιμόρφωση να περάσουμε απ' την ιδέα και φαντάζομαι τι θα γινόταν στην Κύπρο εάν δεν έκαναν αυτή την προσπάθεια κ. Ζήσιμε, με την έννοια ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί να εμπλακούν, διότι δώσανε απ' ότι κατάλαβα σημασία στο πρόγραμμα σπουδών και ότι το πρόγραμμα σπουδών πρέπει να μας κατευθύνει και όχι το βιβλίο το μοναδικό και το περιορισμένο, το οποίο στρεβλώνει την κατάσταση και οδηγεί και αυτό με τη σειρά του στη δασκαλοκεντρική μέθοδο διδασκαλίας. Διότι και το βιβλίο το

μοναδικό και η συγκεκριμένη ύλη έτσι όπως κάθε φορά την περιγράφουμε κατά απαίτηση της πολιτείας και λέμε από εκεί μέχρι εκεί και που επιβάλλει το εξεταστικό σύστημα του Λυκείου –καμιά φορά επιβάλλουν και οι διορθώσεις- να έγραψε το παιδί και το κόμμα προκειμένου να πάρει το 100 και πάει λέγοντας. Όλα αυτά αποτελούν στρεβλώσεις που οδηγούν σε δασκαλοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας.

Άρα, όλα αυτά είναι τα καινούργια που θα πρέπει να έρθουν στην επιμόρφωση και ειδικότερα αναφέρομαι τώρα σε ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν μετά από όλα αυτά που είπα. Χρειάζεται οπωσδήποτε να δούμε το νομοθετικό πλαίσιο, να το δει η πολιτεία δηλαδή. Βεβαίως εάν βάλεις κάτω τους νόμους μπορεί να καλύπτει και να πει ναι έχω αυτό, αλλά δυστυχώς στην πράξη δεν έχουν λειτουργήσει. Πρέπει δηλαδή να αποσαφηνιστούν οριστικά οι ρόλοι του καθενός. Όλοι πρέπει να είναι στην ομπρέλα της επιμόρφωσης. Δεν μπορεί δηλαδή μόνο το Παιδαγωγικό, μόνο ο ΟΕΠΕΚ. Δεν υπάρχουν μοναδικότητες. Όλοι αυτοί δεν μπορούν εκ των πραγμάτων ένας-ένας να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες της επιμόρφωσης. Ο καθένας πρέπει να έχει τους ρόλους του, συγκεκριμένους ρόλους μέσα σε αυτή την επιμόρφωση και να συνεργαστούν, σε συνεργασία δηλαδή το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ο ΟΕΠΕΚ, να συνεργαστούν οι σχολικοί σύμβουλοι, οι περιφερειάρχες, όσοι εμπλέκονται, να ενταχθεί και η λογική της ΕΠΕΔ, μιας και την αναφέρατε, μέσα σε αυτή τη διαδικασία, ώστε να υπάρξει ένας κεντρικός σχεδιασμός επιμόρφωσης, όπου ο καθένας να ξέρει τι κάνει, να μην υπάρχουν διαγκωνισμοί, αυτό είναι δικό σου και αυτό είναι δικό μου και φέτος είναι δικό σου και του χρόνου θα είναι δικό μου γιατί έχω πρόσβαση στην πολιτική ηγεσία. Όλα αυτά είναι απαραίτητες λειτουργίες και καταστάσεις, οι οποίες δε συνάδουν με μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άρα, πρέπει να καθοριστούν οι ρόλοι του καθενός μας. Όλοι θα πρέπει να συμμετέχουν και τα ΑΕΙ και τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ και όλα. Όλοι αυτοί είναι καλοδεχούμενοι και πολύτιμοι μέσα στη διαδικασία της επιμόρφωσης. Μόνο που πρέπει να προσδιοριστούν οι ρόλοι του καθενός, το συγκεκριμένο έργο που θα αναλάβει ο καθένας, ώστε ένα στρατηγικό σχέδιο να μπορεί και να απορροφήσει, αλλά δεν είναι η απορρόφηση το ζητούμενο, να αποδώσει καρπούς και να έχουμε επιτέλους ένα αξιόπιστο σύστημα επιμόρφωσης στον τόπο μας.

Παράλληλα, χρειάζεται να παρατηρούμε, να μαζεύουμε στοιχεία και το ΚΕΕ και οι φορείς, δηλαδή και το ΟΕΠΕΚ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Δεν πειράζει αν είναι περισσότεροι που μαζεύουν στοιχεία. Μπορεί ο καθένας απ' την πλευρά του να τα δει και να τα αξιοποιήσει. Φυσικά να συνεργάζονται, να μην παίρνουν ακριβώς τα ίδια στοιχεία που παίρνει και ο ένας και ο άλλος, δηλαδή να κάνουμε δουλειά για να κάνουμε. Να συνεργαστούν, να καθορίσουν τους τομείς, όπου ο καθένας θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί και υπ' αυτή την έννοια θεωρώ ότι χρειάζεται πέρα από το παρατηρητήριο που προβλέπεται για τον ΟΕΠΕΚ και στο Παιδαγωγικό αλλά και στο ΚΕΕ, να υπάρξουν συγκεκριμένες διαδικασίες συλλογής συγκεκριμένων στοιχείων, γιατί άλλα στοιχεία θα συγκεντρώσει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με την έννοια ότι έχει την ευθύνη των προγραμμάτων σπουδών, ξέρει τις διδακτικές ανάγκες, άλλα πιθανότατα στοιχεία θα πρέπει να συγκεντρώσει ο ΟΕΠΕΚ κ.ο.κ. Και όλα αυτά μαζί συνδυασμένα, να δώσουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Απ' την άλλη μεριά πρέπει να αντλήσουμε το θέμα των επιμορφωτών, το περιέγραψα

προηγουμένως, δεν θα επανέλθω, θα πρέπει να δούμε τις υποδομές και κυρίως τις νέες ανάγκες που δημιουργούν οι τεχνολογίες, δηλαδή θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Δηλαδή τα παλιά μοντέλα της επιμόρφωσης λίγο-πολύ με το χρόνο θα ξεχαστούν. Οι δυναμικές που δίνει η εξ αποστάσεως επιμόρφωση είναι πάρα πολύ σημαντικές, γιατί μπορείς είτε σε σύγχρονη, είτε σε ασύγχρονη εξ αποστάσεως επιμόρφωση να καταφέρεις πολύ περισσότερα πράγματα, τα οποία η παραδοσιακή επιμόρφωση δεν μπορούσε να εξασφαλίσει. Να λύσει προβλήματα μετακίνησης εκπαιδευτικών που είχε ιδιαίτερα την περίοδο του '90-'93 που αποτελούσε και το μεγαλύτερο αγκάθι στην εφαρμογή της υποχρεωτικής επιμόρφωσης. Ήταν η μετακίνηση των εκπαιδευτικών και μάλιστα η μετακίνηση εκτός των ορίων του νομού καμιά φορά. Όπως επίσης και το γεγονός ότι ήταν τρίμηνη και θα έπρεπε οι εκπαιδευτικοί να εναλλάσσονται στη σχολική τάξη, γεγονός που δημιουργούσε παιδαγωγικού χαρακτήρα προβλήματα, γιατί θα έπρεπε να φύγει ο ένας, να έρθει ο άλλος, να πάει ο αναπληρωτής και καταλαβαίνετε ότι δεν ήταν το καλύτερο δυνατό παιδαγωγικό κλίμα σε μια τάξη που αλλάζει συχνά δασκάλους.

Άρα, έχουμε εμπειρίες, αρνητικές εμπειρίες του παρελθόντος, παρά τις φιλότιμες και αξιόπιστες προσπάθειες που κατά καιρούς έγιναν και με επιμονή σε κάποιες περιπτώσεις ώστε να υπάρξει επιμορφωτικό σύστημα στον τόπο μας. Αφού έχουμε αυτή την εμπειρία, πρέπει να αποφύγουμε αυτά τα σφάλματα που κατά καιρούς έχουν γίνει στο θέμα της επιμόρφωσης. Και βεβαίως να εφαρμόσουμε αξιόπιστα μοντέλα, νέα μοντέλα όπως είπαμε και εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, αλλά και νέες μεθόδους και στους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς. Δεν μπορεί να λέμε ότι πρέπει να αλλάξουν οι εκπαιδευτικοί τον τρόπο διδασκαλίας μέσα στην τάξη και ταυτόχρονα εμείς να είμαστε δασκαλοκεντρικοί όταν τους επιμορφώνουμε. Καταλαβαίνετε ότι αυτό δημιουργεί αντιφάσεις και προβλήματα.

Απ' την άλλη μεριά, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι τοπικές ιδιαιτερότητες. Πρέπει επιτέλους να υπάρξει αυτή η αποκέντρωση όπου χρειάζεται και πρέπει να καθοριστούν τι αποκεντρωμένα πρέπει να δίνεται στους εκπαιδευτικούς ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές ιδιαιτερότητες. Και αναφέρομαι συγκεκριμένα, είναι τελείως διαφορετικές οι ανάγκες π.χ. στον Έβρο, σε μία παραμεθόρια περιοχή, όπου όλοι σχεδόν οι εκπαιδευτικοί είναι καινούργιοι. Δηλαδή εκτός από έναν πυρήνα 10, 15%, όλοι οι υπόλοιποι, το 85% είναι νεοδιόριστοι άνθρωποι. Άρα, δεν μπορεί να πεις ότι σχεδιάζω την ίδια επιμόρφωση στην Αθήνα όπου το 95% των εκπαιδευτικών είναι σταθερό για χρόνια και το ίδιο στην Αλεξανδρούπολη. Επομένως, οι τοπικές ιδιαιτερότητες δεν μπορεί να μη ληφθούν και τα ΠΕΚ μπορούν να λειτουργήσουν προς αυτή την κατεύθυνση. Απ' την άλλη μεριά, πέρα απ' τα ευέλικτα μοντέλα, έχουμε καινοτομίες, καινούργια πράγματα. Δεν μπορούμε δηλαδή να μη λάβουμε υπόψη μας τα καινούργια δεδομένα, την κρίση στο ανθρώπινο περιβάλλον, γενικότερα φυσικό και κοινωνικό και ο εκπαιδευτικός να είναι ξεκομμένος και μόνος του να προσπαθεί να επιμορφωθεί.

Όλα αυτά, τα ΑΜΕΑ που ανέφερα προηγουμένως, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι πολυπολιτισμικές μαθητικές κοινότητες που έχουμε μεταναστώπουλα κλπ. και όχι μόνο, όλα αυτά πρέπει να τα λαμβάνει υπόψη της η επιμόρφωση προκειμένου να είναι ουσιαστική και παραγωγική. Και

βεβαίως και το υλικό το οποίο πρέπει να είναι και καινούργιο, δηλαδή λογισμικά, αλλά και να είναι προσαρμοσμένο στις καινούργιες ανάγκες και όχι κάθε φορά ό,τι υλικό έχουμε να το παίρνουμε από τα ράφια μας, απ' τη βιβλιοθήκη μας και να προσπαθούμε να το πραγματοποιήσουμε.

Άφησα τελευταία τα διδασκαλεία. Θεωρώ ότι ο τρόπος με τον οποίο σήμερα τα διδασκαλεία λειτουργούν, είναι βεβαίως πολύ καλός, με την έννοια ότι παρέχεται σωστή επιμόρφωση σε αυτό που κάνει, αλλά δεν είναι επιμόρφωση με την έννοια την οποία ζητάμε εμείς. Δηλαδή, τα διδασκαλεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, έχουν σήμερα την εξής αντίφαση. Ενώ το διδασκαλείο έγινε για να συμπληρώνει τη γνώση των διετών παιδαγωγικών ακαδημιών, στην ουσία τι γίνεται; Τώρα έχουν γίνει όλα τετραετείς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιατί το λέτε αυτό ότι έγινε γι' αυτό το λόγο;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Γιατί για το διδασκαλείο μέχρι τώρα υπάρχουν τρεις νόμοι οι οποίοι το διέπουν, του '29 όπως είπατε, του '64 και ο Νόμος ο τελευταίος ο 2327/95 που έγινε επί υπουργίας του σημερινού αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Το 1995 είχαν ήδη λειτουργήσει για 11 χρόνια τα Παιδαγωγικά Τμήματα και αυτό που ορίζει αυτός ο νόμος είναι ότι τα διδασκαλεία υπάγονται στην ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Και το κάθε Παιδαγωγικό Τμήμα μπορεί να λειτουργεί διδασκαλείο και ήδη σχεδόν έχουν όλα τα Παιδαγωγικά Τμήματα. Άρα, δεν μπορεί να είναι επιχείρημα ότι το διδασκαλείο πλέον, και το 1929 ήταν έτσι, αποτελεί συμπλήρωμα της βασικής μόρφωσης και κατάρτισης των δασκάλων. Το 1995 και βέβαια δεν ήταν έτσι. Πώς τώρα λειτουργούν και τί εξυπηρετούν; Δεν είναι και επιμόρφωση τα διδασκαλεία; Είναι μακράς μορφής επιμόρφωση. Αλλά προσέξτε, είναι η μόνη χρηματοδοτούμενη απ' τον κρατικό προϋπολογισμό. Μιλούμε για χίλιους εκπαιδευτικούς, χίλιους διακόσιους στη διετία, οι οποίοι αναπληρώνονται από άλλους. Άρα, το τι γίνεται εκεί μέσα και πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τα διδασκαλεία, να το συζητήσουμε. Αλλά έτσι όπως μπαίνει το ζήτημα, δημιουργείται η εντύπωση ότι είναι κάτι απλό. Για τους εκπαιδευτικούς ήταν πάρα πολύ σημαντική κατάκτηση αυτό, δηλαδή για χίλιους ανθρώπους να έχουμε επιμόρφωση «μακράς διάρκειας». Το τι προσφέρουν μπορούμε να το συζητήσουμε. Αυτό διεκδικούμε και εμείς, αλλά και στη λογική ότι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν υπάρχει έχουν μετανιώσει. Έχει καταργηθεί πολλές δεκαετίες πριν, στις αρχές του '80 όταν έγιναν οι ΣΕΛΜΕ, με πρόταση και της ΟΛΜΕ. Αυτό ήταν θεωρώ σημαντικό λάθος. Σε καμιά περίπτωση δεν τίθεται θέμα κατάργησης αλλά αναμόρφωσης. Καταλαβαίνω απ' την εισήγηση και την αρχική και την τωρινή ότι υπάρχει αυτό και στην πανεπιστημιακή κοινότητα μια τέτοια άποψη. Θέλω να το τονίσω εξ αρχής ότι πάνω απ' το πτώμα των εκπαιδευτικών θα περάσουν όσοι σκεφτούν να τα καταργήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Επιτρέψτε μου να πω ότι δεν είμαι υπέρ της κατάργησης των διδασκαλείων έτσι όπως λειτουργούν σήμερα. Απλώς δεν τα ανέφερα τα διδασκαλεία στην επιμόρφωση, γιατί δεν κάνουν την επιμόρφωση έτσι όπως τουλάχιστον εμείς την περιγράφουμε. Δεν είναι επομένως επιμορφωτικά, γι' αυτό δεν τα ανέφερα. Αν τώρα αποτελεί μια κατάκτηση της πρωτοβάθμιας και μπορεί και η δευτεροβάθμια να το επιβάλει, μακάρι να το κάνει. Αλλά έχουν περισσότερο μεταπτυχιακό χαρακτήρα, αλλά όχι

επιμορφωτικό γι' αυτό που περιγράψαμε προηγουμένως και υπ' αυτή την έννοια το λέω. Τα διδασκαλεία δεν πρέπει να τα λάβουμε υπόψη μας σε αυτό που σχεδιάζουμε, με την έννοια ότι κάνουν κάτι άλλο. Είναι μεταπτυχιακού επιπέδου, διαμορφώνονται ανάλογα με το Παιδαγωγικό Τμήμα που διαχειρίζεται την τύχη τους . Άρα εμείς λέμε : αν θέλουν να κάνουν στη δευτεροβάθμια , ας κάνουν και εκεί διδασκαλεία κατά το πρότυπο, αλλά εμείς δεν πρέπει να λέμε ότι ναι ή το Υπουργείο να λέει έχω διδασκαλεία, επιμορφώνω χίλιους εκπαιδευτικούς κατ' έτος, άρα δεν μπορώ να καλύψω και άλλους. Εμείς τώρα εδώ μιλάμε για την επιμόρφωση έτσι όπως την περιέγραψα προηγουμένως και υπ' αυτή την έννοια τοποθετήθηκα . Άλλωστε εδώ δεν ήρθαμε να αφορίσουμε καταστάσεις ούτε να καταργήσουμε. Δεν μας πέφτει και ο λόγος σε τελευταία ανάλυση. Αυτά δεν είναι θέματα δικά μας και μακριά από εμένα να εισηγούμαι την κατάργηση των διδασκαλείων.

Κύριε Πρόεδρε, καταλήγοντας στο τι θα έλεγα. Χρειαζόμαστε μια αξιόπιστη εισαγωγική επιμόρφωση, η οποία δεν μπορεί να είναι του τύπου που μέχρι σήμερα εφαρμόζεται και θα πρέπει να δούμε πολύ την εισαγωγική επιμόρφωση σε σχέση του πώς γίνεται στο εξωτερικό. Στο εξωτερικό δεν παίρνει το χαρακτήρα μιας θεωρητικής προσέγγισης, αλλά έχει περισσότερο πρακτικό χαρακτήρα. Δηλαδή υπάρχουν εκεί λίγο-πολύ οι μέντορες, παλαιότεροι εκπαιδευτικοί , και ή παρακολουθούν τους μέντορες ή οι μέντορες τους παρακολουθούν. Για ένα μεγάλο διάστημα συντάσσονται εκθέσεις και μάλιστα εκεί δεν μπορεί κάποιος εκπαιδευτικός να μονιμοποιηθεί, εάν ο μέντορας δεν έχει κάνει μία έκθεση η οποία να λέει ότι ο εκπαιδευτικός αυτός είναι κατάλληλος και γίνονται ουσιαστικές αξιολογήσεις, όχι τυπικές. Άρα, χρειάζεται ένα είδος εσωτερικής εισαγωγικής επιμόρφωσης. Δε σημαίνει βέβαια ότι θα την καταργήσουμε μέχρι να οργανώσουμε την άλλη. Δεν κάνω κάτι τέτοιο. Δηλαδή δεν απλοποιούμε τα πράγματα και λέμε μέχρι να προετοιμασθούν ομάδες μεντόρων ας καταργήσουμε την εισαγωγική επιμόρφωση. Έστω και αυτή έτσι όπως γίνεται κάτι προσφέρει, άρα δεν εισηγούμαι σε καμία περίπτωση κατάργηση πραγμάτων. Απλώς προτείνω τι πρέπει να γίνει , ώστε να πάνε τα πράγματα καλύτερα. Άρα, η εισαγωγική επιμόρφωση πρέπει να γίνει σε τελείως διαφορετική βάση . Πρέπει και στον τόπο μας να εφαρμοστεί ακριβώς αυτή η διαδικασία του μέντορα, ώστε να μπορεί ο εκπαιδευτικός και να παρακολουθεί μαθήματα, αλλά και να παρακολουθείται από κάποιον έμπειρο εκπαιδευτικό , να του υποδεικνύονται καλύτεροι τρόποι διδασκαλίας και συνεργασίας με τους μαθητές κλπ. κλπ.

ΜΕΛΟΣ: Διάρκεια;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Δεν θα μπω στη λογική της διάρκειας, διότι, εάν προηγουμένως δε δούμε πως θα φτιάξουμε τους μέντορες, ανεξάρτητα αν διαφωνούμε ή συμφωνούμε εδώ, και το γεγονός ότι λείπει και η αξιολογική βάση μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα, δεν μπορείς εύκολα να αναδείξεις και τους μέντορες, γιατί αν τους αναδείξεις με τυπικά στοιχεία και μόνο, πιθανότατα δε θα έχεις το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Δεν μπορεί δηλαδή κάποιος, εφόσον έχει διδακτορικό ή μεταπτυχιακό να γίνεται και καλός μέντορας. Υπάρχουν, επομένως τέτοια προβλήματα. Απλώς πρέπει κάποιοι να ασχοληθούν εμπεριστατωμένα με το θέμα της εισαγωγικής

επιμόρφωσης κάτω απ' την κατεύθυνση ανθρώπων οι οποίοι θα παίξουν το ρόλο ενός συμβούλου μέντορα για τον εκπαιδευτικό, θα τον παρακολουθούν και από εκεί και πέρα θα δούμε τις διαδικασίες πώς μπορούν να αναδειχθούν. Θα αναδειχθούν και μέσα εάν εφαρμοστεί αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, όχι του εκπαιδευτικού, έτσι όπως την περιγράψαμε, για να μη ξαναγυρίζουμε στα ίδια. Μέσα από εκεί θα προκύψουν και δυνατότητες αναδείξεως κάποιων ανθρώπων και σε θέση μέντορα, ώστε να πάμε σε αυτή την εισαγωγική επιμόρφωση. Απ' την άλλη μεριά η προαιρετική επιμόρφωση πρέπει να γίνει υποχρεωτική, ανεξάρτητα αν θα φεύγει ή όχι ο εκπαιδευτικός απ' το σχολείο, υπό την έννοια ότι η εξ αποστάσεως επιμόρφωση μπορεί να λύσει προβλήματα. Και θα έπρεπε η πολιτεία να εξασφαλίσει και κίνητρα για τον εκπαιδευτικό -και όχι μόνο μοριοδότηση, αν επιδιώξει να πάρει κάποια θέση, καλή είναι και η μοριοδότηση- να δοθούν κίνητρα στον εκπαιδευτικό ώστε να μπορεί να παρακολουθεί την περιοδική υποχρεωτική επιμόρφωση και να είναι τέτοια που να καλύπτει ένα μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών, γιατί μιλάμε για 180 χιλιάδες ανθρώπους. Εάν πεις δηλαδή ότι θα κάνω μια περιοδική επιμόρφωση για 2-3 χιλιάδες ανθρώπων, καταλαβαίνετε ότι θα υπάρξουν γενιές εκπαιδευτικών που σε όλο τους τον εκπαιδευτικό βίο δεν θα έχουν επιμορφωθεί ούτε μια φορά.

Πρέπει να δούμε όλα αυτά τα θέματα της υποχρεωτικής περιοδικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και μάλιστα να τη δούμε και αυτή μέσα στο πλαίσιο μιας ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Δηλαδή καλύτερα -και αυτό γίνεται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες-, η επιμόρφωση να γίνεται μέσα στο σχολείο. Βεβαίως θα γίνεται και στα ΠΕΚ, θα γίνεται κεντρικά όπου χρειάζεται, αλλά η καλύτερη επιμόρφωση γίνεται σε ομάδες εκπαιδευτικών, μέσα στο ίδιο το σχολείο ή σε ομάδες σχολείων και αυτή πρέπει να είναι υποχρεωτική. Πρέπει να βρούμε τον τρόπο με τον οποίο ο εκπαιδευτικός θα απαλλάσσεται εκείνες τις ώρες από τα διδακτικά του καθήκοντα ώστε να παρακολουθεί αυτή την επιμόρφωση είτε εντός του πρωινού είτε του απογευματινού προγράμματος, αλλά με κάποια απαλλαγή απ' τα διδακτικά καθήκοντα, διότι όλα μαζί δεν μπορούν να γίνουν. Δεν μπορούμε δηλαδή να απαιτούμε ότι θα έχεις και ένα πλήρες ωράριο και ταυτόχρονα θα μπορούμε να σε επιμορφώσουμε έτσι όπως ταιριάζει. Τώρα και οι σχολικοί σύμβουλοι έχουν ιδιαίτερα προβλήματα να απασχολήσουν τους εκπαιδευτικούς -και ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση- κατά ομάδες και να τους επιμορφώσουν, διότι θα πρέπει να βγάλεις το δάσκαλο, που είναι ο μοναδικός, απ' το τμήμα και επομένως τι θα γίνουν τα παιδιά κ.ο.κ. Άρα, όλα αυτά μπορούν καλόπιστα να μελετηθούν και όχι πρόχειρα, γιατί έτοιμες και εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν, αλλά μέσα από τα θεσμοθετημένα όργανα. Εμείς αυτό που πρέπει να πούμε είναι ότι η περιοδική επιμόρφωση πρέπει να εφαρμοστεί και να καλύπτει μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών ώστε να μπορούν να επιμορφωθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί. Πρέπει να έχει περισσότερο χαρακτήρα ενδοϋπηρεσιακό, ώστε να μπορεί να γίνει πραγματικότητα μέσα απ' το ίδιο το σχολείο, σε μεγάλα σχολεία ή μέσα από ομάδες σχολείων σε μικρότερα σχολεία ή σε περιφερειακά σχολεία.

Και βεβαίως πρέπει να υπάρχουν κίνητρα για τους εκπαιδευτικούς, ώστε να γίνει πραγματικότητα η περιοδική επιμόρφωση. Και βέβαια μεγάλα κομμάτια αυτής της περιοδικής επιμόρφωσης μπορούν να αναλάβουν τα θεσμοθετημένα όργανα να την κάνουν εξ αποστάσεως. Γιατί έτσι

εξασφαλίζεις και τις δυνατότητες και και καλύτερους επιμορφωτές. Υπό την έννοια ότι αν έχω έναν ειδικό σε συγκεκριμένο γνωστικό ή διδακτικό αντικείμενο, μπορεί αυτός ο συγκεκριμένος άνθρωπος να είναι ο επιμορφωτής όλων των εκπαιδευτικών όλης της Ελλάδας και έτσι θα αντιμετωπίσουμε και προβλήματα των μικρών περιοχών που έχουν σε μικρά νησιά, όπου οι εκπαιδευτικοί δεν είναι εύκολο να μετακινηθούν, γιατί το χειμώνα δεν υπάρχουν τα μέσα να μετακινηθούν. Άρα η εξ αποστάσεως επιμόρφωση θα λύσει πολλά απ' τα προβλήματα και να είναι μία κατ' εξοχήν διαδικασία η οποία θα πρέπει να τονιστεί. Απ' την άλλη μεριά πρέπει να υπάρχουν ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα, όπως αναφέραμε προηγουμένως, για τη διαχείριση προβλημάτων της σχολικής τάξης. Θα υπάρχουν ειδικά ταχύρρυθμα σεμινάρια σχετικά με τις κάθε φορά καινούργιες καινοτομίες που εισάγονται στην εκπαίδευση, με τα νέα βιβλία, με τα καινούργια προγράμματα σπουδών. Όλα αυτά θα υπάρχουν. Και βεβαίως συμπληρωματικά θα λειτουργούν οι σχολικοί σύμβουλοι, όπου πρέπει να ενταχθούν μέσα σε αυτή τη διαδικασία. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε και να απομονώσουμε τους σχολικούς συμβούλους. Μέσα σε αυτό το στρατηγικό σχεδιασμό πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη θέση για τους σχολικούς συμβούλους, συγκεκριμένη δράση για τους σχολικούς συμβούλους και συγκεκριμένες ενέργειες, ώστε και από ελάχιστους συμβούλους που τυχόν δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους, να μπορούμε να τους ζητήσουμε να την κάνουν, τουλάχιστον όσον αφορά τον τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που αποτελεί και ένα βασικό στοιχείο των καθηκόντων των σχολικών συμβούλων. Και είπαμε ταχύρρυθμα προγράμματα μακράς ή βραχείας διάρκειας. Και όλα αυτά, όπως είπα και επανέρχομαι σε αυτό, δεν μπορούν να γίνουν εάν δεν μελετηθούν από ειδικές επιτροπές. Σίγουρα εμείς πρέπει ως συμβούλιο να τα εξετάσουμε, να τα μελετήσουμε και πιθανότατα να τα προτείνουμε αν συμφωνούμε.

Από εκεί και πέρα ειδικές επιτροπές πρέπει να δώσουν συγκεκριμένα πράγματα του τι θα κάνουμε, σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Και βεβαίως και ο ΟΕΠΕΚ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, πρέπει να συνεργαστούν για να υπάρξει, και φυσικά με την ευθύνη του Υπουργείου, αυτός ο στρατηγικός σχεδιασμός και όλα να ενταχθούν σε συγκεκριμένο σχέδιο δράσης. Γιατί βέβαια το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει ένα σημαντικό πλεονέκτημα σε σχέση με την τωρινή κατάσταση του ΟΕΠΕΚ. Έχει ένα πολύ μεγάλο αριθμό κύριου προσωπικού όλων των ειδικοτήτων, που μπορούν να αναλάβουν το επιστημονικό και το παιδαγωγικό κομμάτι. Απ' την άλλη μεριά ο ΟΕΠΕΚ είναι ένα θεσμοθετημένο όργανο που το απαιτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει ως αντικείμενο πολλά θέματα, -ανάμεσα σε αυτά και τα διαχειριστικά και τα οικονομικά και τέτοια θέματα. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο ΟΕΠΕΚ είναι ένα ξεκομμένο τεχνοκρατικό όργανο που δεν θα έχει σχέση και με τα υπόλοιπα. Αλλά πρέπει να προσδιοριστεί επ' ακριβώς ποιος κάνει τι, διαφορετικά είναι σίγουρο ότι οι επόμενες επιτροπές σαν τις δικές μας θα ξανασυζητάνε τα ίδια θέματα κ. Πρόεδρε. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο μέσα στην πρόταση που έχει καταθέσει αναφέρεται και σε συγκεκριμένα αντικείμενα που πρέπει να περιλαμβάνει η επιμόρφωση, συγκεκριμένες διαδικασίες και συγκεκριμένες μεθόδους επιμόρφωσης. Δε σας τα λέω γιατί ήδη μακρηγόρησα. Μέσα εκεί, θα τα έχετε ήδη δει, υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις για όλα αυτά τα θέματα, οπότε υπάρχει

ένας οδηγός του πού πρέπει να πάμε την επιμόρφωση και πώς πρέπει να την ακολουθήσουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για μια ακόμα φορά με πληρότητα και πολύ συστηματικά και στο κείμενό σας και στην προφορική ανάπτυξη, μας δώσατε μία στέρεη και αναλυτική εικόνα του θέματος αυτού, για το οποίο, κύριοι συνάδελφοι, εμείς δεν ανακαλύπτουμε τον κόσμο βέβαια. Έχουν συζητήσει πριν από εμάς πολλοί, υπάρχουν γραπτά κείμενα, υπάρχουν άνθρωποι εδώ με πολύ μεγάλη πείρα. Αυτό που ίσως ξεχωρίσει τη δική μας δουλειά θα είναι ότι μέσα σε ένα γενικότερο σύστημα που θα είναι το πακέτο των προτάσεων που κάνουμε, που συνδέεται με την ποιότητα της εκπαίδευσης, με τη δομή της, με την αξιολόγηση όπως την είπαμε, έρχεται η επιμόρφωση να είναι ένας καίριος καθοριστικός τομέας, που συνδέεται άμεσα και λειτουργικά με όλα τα άλλα. Ίσως έτσι να μην έχει αντιμετωπιστεί τουλάχιστον σε αυτή την έκταση, σε αυτό το βάθος, σε προηγούμενες προσεγγίσεις. Ίσως. Ενδεχομένως να υπάρχουν. Ευχαριστούμε κ. Πρόεδρε. Βεβαίως θα έχετε το λόγο. Πώς θέλετε να οργανώσουμε τη συζήτηση; Το ένα είναι να κάνουμε τώρα τις ερωτήσεις. Το άλλο είναι να ακούσουμε και τον εκπρόσωπο του Οργανισμού για την εκπαίδευση, ώστε να καλυφθεί το θέμα με πληρότητα, να ακούσουμε και τον Πρόεδρο της ΔΟΕ, που έχουν δουλέψει με αυτά. Αν θέλει και ο Πρόεδρος του ΚΕΕ και μετά να αρχίσουμε τις ερωτήσεις. Θα έλεγα να ακολουθήσουμε αυτό.

Νομίζω αγαπητοί ότι ετέθη και το βλέπουμε και απ' τα κείμενα και απ' όσα ελέχθησαν και όσα θα λεχθούν είμαι βέβαιος, υπάρχει ένα θέμα φορέα. Υπάρχει ένα θέμα ρόλων, όπως είπε σωστά ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού, και μία σειρά από άλλα πράγματα για τα οποία θα βοηθήσουμε πολύ, αν τα συστηματοποιήσουμε και πάρουμε συγκεκριμένες θέσεις. Να παρακαλέσω τον κ. Ράμμα να έχει το λόγο για τον ΟΕΠΕΚ.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ σαν Αντιπρόεδρος του ΟΕΠΕΚ δε θα κάνω εισήγηση επί του τι πρέπει να γίνει για την επιμόρφωση και πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Εξάλλου σε μία συνεδρία αυτό το τεράστιο και πολύ σημαντικό θέμα δεν επιλύεται. Απλώς θα εξηγήσω τι είναι ο ΟΕΠΕΚ και επιτρέψτε μου να πω και ορισμένες σκέψεις σχετικά με την κατάσταση που έχουμε διανύσει εδώ και πολλά χρόνια στο χώρο της επιμόρφωσης σαν απλός εκπαιδευτικός. Ο ΟΕΠΕΚ είναι ένα ΝΠΙΔ, ιδρύθηκε κατά απαίτηση των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ II. Η συμφωνία έγινε στις 14 Μαρτίου του 2001, άρα είναι κοινοτική απαίτηση να δημιουργηθεί ένας φορέας με σκοπό όπως πολύ σωστά λέει και ο ιδρυτικός του νόμος, να σχεδιάζει, να συντονίζει, να εισηγείται. Ένας φορέας ομπρέλα όλων των επιμορφωτικών δράσεων. Άρα, όπως έχει θεσμοθετηθεί ο ΟΕΠΕΚ οι σκοποί του είναι πλήρεις. Από πλευράς συμμετοχής των φορέων στον ΟΕΠΕΚ, νομίζω ότι δεν πρέπει να υπάρξει και καμία αλλαγή. Συμμετέχουν όλοι οι κοινωνικοί εταίροι, δηλαδή στο Δ.Σ. του ΟΕΠΕΚ συμμετέχει η Διδασκαλική Ομοσπονδία, εκπρόσωπος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της ΟΛΜΕ, εκπρόσωπος των ιδιωτικών εκπαιδευτικών, εκπρόσωπος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και εκπρόσωπος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας. Δηλαδή όλοι οι φορείς, αφενός οι

κοινωνικοί εταίροι οι οποίοι έχουν λόγο στο χώρο της επιμόρφωσης συμμετέχουν, καθώς επίσης και οι φορείς εκείνοι που εμπλέκονται στις διαδικασίες της επιμόρφωσης. Είναι μέλη Δ.Σ. σας είπα είναι ΝΠΙΔ.

Τα Πανεπιστήμια βέβαια δε βρίσκω και το λόγο για τον οποίο πρέπει να συμμετέχουν στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά την επιμόρφωση. Και εν πάση περιπτώσει αν κρίνουμε ότι υπάρχει ένα κενό εδώ και θα έπρεπε να υπάρχει εκπρόσωπος των Πανεπιστημίων, της Συνόδου των Πρυτάνεων, υπάρχουν τρόποι να το δούμε και αυτό τι θα συνεισφέρανε στη συμμετοχή, που νομίζω ότι δεν το αποκλείουμε.

Έχουμε και λέμε ότι ιδρύθηκε αυτό το ΝΠΙΔ με αυτό το σκοπό που περιγράφεται στο νόμο. Μπόρεσε να ανταποκριθεί μέχρι σήμερα ο Οργανισμός, ανταποκρίθηκε; Ευθέως σας λέω όχι. Αλλά όχι διότι ο Οργανισμός ή το Δ.Σ. είχε ανεπάρκεια να ανταποκριθεί, ίσα-ίσα πίεζε τις πολιτικές ηγεσίες. Σας λέω από το 2002 που θεσμοθετήθηκε, υπήρχε μόνο ο ιδρυτικός νόμος, τίποτα άλλο. Δηλαδή τους σκοπούς του, μορφή, πως συγκροτείται το Διοικητικό Συμβούλιο και τίποτα άλλο. Προέβλεπε αυτός ο νόμος να βγουν Υπουργικές Αποφάσεις, Προεδρικά Διατάγματα, προσωπικό. Δε βγήκαν ποτέ. Πριν από 7 μήνες, 6, βγήκε η Υπουργική Απόφαση η οποία καθορίζει τα της λειτουργίας του Οργανισμού. Έμεινε αδρανές μέχρι τότε το Διοικητικό Συμβούλιο; Όχι. Συγκρότησε από μόνο του τμήματα, ενώ δεν είχε βγει το Προεδρικό Διάταγμα που να τα θεσμοθετεί αυτά. Αλλά στην αγωνία του το Διοικητικό Συμβούλιο να μη μένει αδρανές αυτός ο οργανισμός, έφταιξε και τμήματα, όρισε και Προϊσταμένους, όρισε και Διευθυντές, καθόρισε αρμοδιότητες των μελών, τι κάνουν.

Εγώ θέλω να πω ποια είναι η κατάσταση αυτή τη στιγμή στον ΟΕΠΕΚ. Φρόντισε να πάρει διαχειριστική επάρκεια, δηλαδή κατέθεσε στην αρμόδια αρχή του ΕΣΠΑ για να πάρει και πήρε διαχειριστική επάρκεια, δηλαδή να μπορεί να διαχειρίζεται προγράμματα για τα οποία έχει θεσμοθετηθεί. Άρα, το Διοικητικό Συμβούλιο έκανε ότι μπορούσε από την πλευρά του για να μπορέσει ο Οργανισμός να λειτουργήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πήρε και τα χρήματα;

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Θα σας πω. Δεν μπορούσε να κάνει κάτι παραπάνω. Φρόντισε να φτιάξει σχετικό Προεδρικό Διάταγμα για τη λειτουργία, το οποίο το απέστειλε στην πολιτική ηγεσία εδώ και 3-4 χρόνια, αλλά δεν προωθήθηκε. Αυτή είναι η κατάσταση σήμερα του ΟΕΠΕΚ.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Γιατί δε λέμε όμως εδώ την αλήθεια; Εγώ έχω μάθει να λέω τα πράγματα με το όνομά τους. Εσύ ήσουν στο Υπουργείο Παιδείας Ειδικός Γραμματέας. Επί κ. Γιαννάκου έχουν έρθει δέκα φορές από τον ΟΕΠΕΚ τα Προεδρικά Διατάγματα. Μάλιστα ένα το είχαμε φωτοτυπήσει, είχε πάει η κ. Γιαννάκου να υπογράψει και το έχουμε πιάσει με τη μισή υπογραφή της. Γι' αυτό δε λειτουργεί, γιατί δεν ήταν ποτέ επιλογή της σημερινής κυβέρνησης. Είναι απλό δηλαδή. Γιατί δεν το λέτε;

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Δεν είπα κάτι διαφορετικό.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Να σας πω επί της προηγούμενης τι έγινε, για να είμαστε δίκαιοι. Ήθελα να πω στον κ. Μπαμπινιώτη, να προηγηθώ για να πω πώς

έχουν τα πράγματα στην επιμόρφωση. Αλλά εν πάση περιπτώσει ας πει ο κ. Ράμμος και θα πω μετά εγώ γιατί δε λειτουργεί. Γιατί στο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας υπήρχε το 2004 ότι ο ΟΕΠΕΚ καταργείται και οι αρμοδιότητές του περιέρχονται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Στην πορεία όμως η κ. Γιαννάκου άλλαξε άποψη, γιατί είδε ότι ο ΟΕΠΕΚ πρέπει να υπάρχει, δεν μπορεί να είναι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ελεγκτής και ελεγχόμενος. Πρέπει να υπάρχει απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένας Οργανισμός. Τον διατήρησε. Τώρα να μπω στα Διοικητικά Συμβούλια και πώς ορίζονται; Να πω ότι δεν υπάρχει προσωπικό; Να πω ότι τα Προεδρικά Διατάγματα τα στέλναμε επί τρία χρόνια και κάποιο αόρατο χέρι στο Υπουργείο Παιδείας, δεν ξέρω ποιο ήταν, δεν άφηνε να υπογραφούν για να λειτουργήσει ο Οργανισμός; Τώρα το πήρε απόφαση η καινούργια πολιτική ηγεσία ίσως να λειτουργήσει. Αλλά να σας πω και εδώ, το σημείωσα να το πω παρακάτω, 6/4 έχουμε συνάντηση με τον κ. Λυκουρέντζο τον Υφυπουργό Παιδείας. Μας λέει θα γίνει νόμος για την επιμόρφωση. Πριν το Πάσχα θα έχετε το νόμο. Που πέρασε. Και μας λέει όλα είναι θέμα παιδείας. Ό,τι έχει σχέση με επιμόρφωση, περιλαμβάνει τη λέξη επιμόρφωση, θα είναι στον ΟΕΠΕΚ. Θα σας πω γιατί έχουμε συντονιστικό όργανο. Όλα αυτά που λέμε εδώ δεν υπάρχει απουσία νόμου πουθενά. Υπάρχει έλλειψη πολιτικής βούλησης να ενισχυθούν τα θεσμοθετημένα όργανα και να κάνουν τη δουλειά τους. Έτσι είναι. Όσο είδατε εσείς σχέδιο για την επιμόρφωση, το είδαμε και εμείς. Δεν πάει όμως έτσι μπροστά ούτε η χώρα, ούτε κανένας. Τα λέω επειδή είμαι πιο παλιός από τον κ. Ράμμα στον ΟΕΠΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μιας και το θέσατε ας υπάρξει μια απάντηση.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Υπάρχουν δυο διαφορετικά θέματα. Άλλη επιμόρφωση μπορεί να γίνει στην πρωτοβάθμια, άλλη στη δευτεροβάθμια. Όλα ξεκινάνε από την τριτοβάθμια κ. Πρόεδρε. Τα ΑΠΤ έχουν ξεκάθαρο στόχο, η ΑΣΠΑΙΤΕ έχει ξεκάθαρο στόχο, το Τμήμα Μαθηματικών και το Τμήμα Φιλολογίας δεν έχουν ξεκάθαρο τρόπο την παιδαγωγική κατεύθυνση.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δεν έχουν σχέση.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Αυτό θέλω να πω ότι ξεκινάμε έχοντας ζητήματα τα οποία δεν τα έχουμε δει. Και υπάρχει και ένα άλλο θέμα.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Βέβαια είχα το λόγο, αλλά δεν ξέρω πως έγινε.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Συγγνώμη. Είναι ένα ουσιαστικό θέμα. Καταρχήν ήταν λάθος η υιοθέτηση του ΟΕΠΕΚ με αυτή τη δομή, διότι το Υπουργείο Παιδείας θα έπρεπε να έχει μια Εθνική Σχολή Στελεχών, όπου θα έχει τρεις κατευθύνσεις και τους επιμορφωτές επί γνωστικών θεμάτων και τους επιμορφωτές επί παιδαγωγικών θεμάτων και τους επιμορφωτές επί διοικητικών θεμάτων. Δεν μπορούν όλα τα Υπουργεία να έχουν Εθνικές Σχολές Στελεχών, η υγεία ή το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στο οποίο αυτή τη στιγμή υπάγομαι και εγώ.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Σε ποια κυβέρνηση κάνετε εσείς κριτική τώρα; Δεν κατάλαβα.

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Στην κυβέρνηση τη δική σας.

I. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Κάντε και στον Τρικούπη άμα είναι, τα κάνει όλα στραβά το ΠΑΣΟΚ, αλλά 7 χρόνια τώρα...

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Συγγνώμη, έθεσε ο Πρόεδρος θέματα που δεν αντιμετωπιστήκανε επί της αρχής.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Έχετε πολύ μεγάλο λάθος. Η ίδρυση του ΟΕΠΕΚ ήταν αίτημα των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών και εμείς με τη συμμετοχή μας εκεί και μάλιστα είχαμε πει απ' την αρχή να συμμετέχουν οι Πρόεδροι των ομοσπονδιών για να δώσουμε και το κύρος ότι δεν είναι κάτι που το βλέπουμε ως πάρεργο, αλλά ως κάτι σημαντικό, η συμμετοχή μας ήταν συνεχής και μάλιστα με πολύ μεγάλο κόπο να μπορέσουμε να βγάλουμε αυτό τον οργανισμό από την αφάνεια για να τον λειτουργήσουμε. Καταφέραμε με τη νέα πολιτική ηγεσία που προέκυψε μετά το Γενάρη, να πάρουμε τη δέσμευση ότι ναι, ο οργανισμός θα αποκτήσει αυτό το κύρος που θέλουμε για να κάνει την επιμόρφωση. Λέω, δυστυχώς όμως στην πορεία ή φαίνεται ότι εγκαταλείφθηκε ή πήγε σε δεύτερη μοίρα. Θα τα πω όμως παρακάτω. Αυτό που λέτε λέω για στελέχη, δεν έχει καμία σχέση με την επιμόρφωση. Είναι ένα κομμάτι της επιμόρφωσης. Εμείς μιλούμε για τους 180 χιλιάδες εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας που χρειάζονται διαρκή και συνεχή επιμόρφωση και εσείς μιλάτε για ένα κομμάτι.

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Όχι-όχι, για όλους λέμε. Γιατί από τις 180 χιλιάδες θα προκύψουν και τα στελέχη της εκπαίδευσης.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Αλλά σας ξαναλέω ότι όταν ορίζουμε Πρόεδρο Οργανισμού, δε θέλω να πω ονόματα τώρα, είναι θέμα πώς βλέπουμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ας μη μπορούμε σε αυτά. Κλείστε τα μικρόφωνα σας, σας παρακαλώ.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ξέρετε κ. Πρόεδρε ότι ο Πρόεδρος του Οργανισμού Επιμόρφωσης είναι παραιτημένος εδώ και ένα μήνα; Ο κ. Σούτσας, Πανεπιστημιακός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Σούτσας ο οποίος ήταν εδώ.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ήταν εδώ, είναι παραιτημένος. Έχει παραιτηθεί, έχει υποβάλει την παραίτησή του εδώ και ένα μήνα.

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Τα πρόσωπα δεν παίζουν ρόλο. Και κάτι άλλο. Δε συμμετέχει το Πανεπιστήμιο στον ΟΕΠΕΚ, γιατί το Πανεπιστήμιο μπορεί να είναι φορέας υλοποίησης, δεν μπορεί να είναι και ελεγχόμενος και ελεγκτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αν έχετε την καλοσύνη ευχαριστώ. Κλείστε. Σας διακόψαμε, σας διέκοψε ο Πρόεδρος της ΔΟΕ θέλοντας να συμπληρώσει κάτι.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Δεν κατάλαβα γιατί έπρεπε να δημιουργηθεί μια ένταση τώρα. Εξάλλου απ' τη θέση την οποία έχω εγώ εδώ ως Αντιπρόεδρος του ΟΕΠΕΚ δεν μπορώ να υπεισέλθω σε λεπτομέρειες. Και εγώ ξέρω τι έχει συμβεί στον ΟΕΠΕΚ εδώ και πολλά χρόνια, αλλά δε νομίζω ότι είναι το αντικείμενο της συζήτησης σήμερα. Εγώ έκανα μια περιγραφή για να σας πω σε ποια κατάσταση βρισκόμαστε τώρα. Ο ΟΕΠΕΚ σας είπα ότι έχει πάρει διαχειριστική επάρκεια. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αναλαμβάνει έργα από το ΕΣΠΑ και να τα υλοποιεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εγώ ρώτησα αν έχουμε πάρει και χρήματα.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Θα σας πω. Έχει καταθέσει, σε αυτή τη φάση που βρισκόμαστε τώρα έχει ήδη εγκριθεί να αναλάβει και υλοποιεί και μάλιστα με αρκετή επιτυχία οργανωτική το πρόγραμμα της εισαγωγικής επιμόρφωσης. Ολοκληρώνεται τη βδομάδα αυτή των νεοδιόριστων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το διεξάγει ήδη.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Το διεξάγει και ολοκληρώνεται τώρα η α' φάση των νεοδιόριστων. Θα αρχίσει μετά η φάση των αναπληρωτών. Νομίζω ότι με πολύ καλά θετικά οργανωτικά στοιχεία, ο ΟΕΠΕΚ ανταπεξήλθε με επάρκεια σε αυτό το έργο το οποίο του ανατέθηκε. Είπατε αν έχει πάρει χρήματα. Ξέρετε ότι τα χρήματα από τα ΚΠΣ δε δίδονται προκαταβολικά. Εγκρίνονται τα τεχνικά δελτία, έχουν εγκριθεί όλα αυτά, έχουμε τον προϋπολογισμό, θα έχουμε τους πόρους όταν μας τους δώσουν για να ανταπεξέλθουμε στις ανάγκες τις χρηματοδοτικές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η εισαγωγική θα είναι με αυτά τα χρήματα.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Είναι με αυτά τα χρήματα. Ο προϋπολογισμός είναι γύρω στα 4,5 – 5 εκατ. ευρώ, δε νομίζω ότι θα φτάσει τόσο, θα δαπανηθούν πολύ λιγότερα απ' αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και αυτό – με συγχωρείτε, για διασάφηση – ποιος το πραγματοποιεί; Είναι τα ΠΕΚ ή άλλοι;

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Ο ΟΕΠΕΚ είναι ο φορέας ο κεντρικός, τα ΠΕΚ υλοποιούν την επιμόρφωση σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα. Δεν μπορεί να το κάνει ο καθένας. Τα κάνουν τα ΠΕΚ. Οι εκπαιδευτικοί δεν παίρνουν αμοιβή. Αλλά έξοδα μετακίνησης, διανυκτέρευσης, όλα αυτά τα παίρνουν. Οι επιμορφωτές πληρώνονται. Μετακίνησης κλπ. Και έχει ένα δεύτερο μεγάλο έργο το οποίο είναι αποκλειστικός φορέας υλοποίησης ο ΟΕΠΕΚ, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των τεχνολογιών στη διδακτική πράξη. Είναι ένα μεγάλο έργο το οποίο το κάναμε σε σύμπραξη με το ΕΑΕΤΙ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Είναι μια σύμπραξη φορέων. Προβλέπετε να επιμορφωθούν 25 χιλιάδες εκπαιδευτικοί για να αξιοποιήσουν τις νέες τεχνολογίες στη διδακτική πράξη. Ένα πρόγραμμα ύψους 36 περίπου εκατ. ευρώ. Έχουμε καταθέσει όλα τα απαραίτητα παραστατικά που χρειάζονται, τα τεχνικά δελτία, πως θα γίνει το έργο.

Περιμένουμε την έγκριση από τη Διαχειριστική Αρχή και να αρχίσει πλέον η υλοποίησή του. Δε χρειάζεται να επεκταθώ εδώ σε περισσότερες λεπτομέρειες και να αναλύσω τι είναι αυτό το έργο. Δεν είναι αντικείμενο της σύσκεψης της σημερινής. Άρα, όσον αφορά τον ΟΕΠΕΚ, είναι ένας διαχειριστικός φορέας που νομίζω ότι μπορεί να ανταπεξέλθει αφού ολοκληρωθούν οι θεσμικές διαδικασίες που προβλέπονται, ενισχυθεί οικονομικά και στελεχωθεί με αυτό το προσωπικό το μόνιμο το οποίο προβλέπει το οργανόγραμμά του. Μπορεί να παίξει αυτό το ρόλο. Δε χρειάζεται να δημιουργηθεί κατά την εκτίμησή του κάποιος άλλος φορέας. Αυτός ο φορέας είναι πλήρης για να μπορέσει να ανταποκριθεί στα καθήκοντα του συντονισμού της επιμόρφωσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τι σχέση έχει με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο;

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Θα έλεγα το εξής: Θα κάνω και εγώ μία μικρή ιστορική αναδρομή από την εμπειρία μου, να δούμε ποιες ήταν πάντα οι μεταβολές που είχαν επέλθει στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Η σχέση με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αυτή τη στιγμή είναι ότι για να υλοποιηθεί το πρόγραμμα της επιμόρφωσης, τηρηθήκανε κατά άψογο τρόπο τα προβλεπόμενα από το Προεδρικό Διάταγμα. Ενώ ο φορέας υλοποίησης είναι ο ΟΕΠΕΚ, προέβλεπε το Προεδρικό Διάταγμα, διότι τότε φορέας υλοποίησης ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, όταν είχε δημιουργηθεί και έκανε την εισήγηση όσον αφορά το αναλυτικό πρόγραμμα στο Υπουργείο Παιδείας. Δηλαδή είχαμε μία άψογη συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στις λεπτομέρειες και στο σχεδιασμό του προγράμματος και ο ΟΕΠΕΚ έχει αναλάβει το οργανωτικό πλέον μέρος. Το εκπαιδευτικό κομμάτι, δηλαδή το τι πρέπει, είναι με απόφαση του Υπουργού μετά από εισήγηση και συμφωνία και του ΟΕΠΕΚ. Επιτρέψτε μου να κάνω μια παρατήρηση. Δεν μπορούμε να μιλάμε και να έχουμε ολοκληρωμένη άποψη για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αν τη δούμε ξεκομμένη απ' τη βασική τους κατάρτιση την πανεπιστημιακή. Δηλαδή η επιμόρφωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει και να υποκαταστήσει ελλείψεις της βασικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών. Και εδώ είναι το κρίσιμο θέμα, γι' αυτό είπα προηγουμένως να δούμε τι πρέπει να κάνουν τα Πανεπιστήμια στην αλλαγή των εκπαιδευτικών τους προγραμμάτων, όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς. Είναι γεγονός ότι οι δάσκαλοι έχουν τα τμήματα της παιδαγωγικής εκπαίδευσης 4ετούς φοιτήσεως, τους ετοιμάζουν για δασκάλους. Τον Μαθηματικό δεν τον ετοιμάζουν για να γίνει εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Όπως και καμία άλλη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν είναι τόσο απλά τα πράγματα βέβαια.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Δεν αμφιβάλλω ότι έχει μαθήματα. Έλεγα ότι τα Πανεπιστήμια δεν ετοιμάζουν τους αποφοίτους και δεν είναι ο ρόλος τους αυτός να τους ετοιμάζουν για να γίνουν εκπαιδευτικοί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Εάν κρίνουμε ότι πρέπει να γίνει αλλαγή στο ρόλο των Πανεπιστημίων, ούτως ώστε να έχουν και αυτό τον ρόλο τον εκπαιδευτικό συμπληρωματικά, να ετοιμάζουν τους εκπαιδευτικούς και για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι ένα θέμα ανοιχτό και να το δούμε. Θέλει τομέας το Πανεπιστήμιο, θέλει αναδιάρθρωση του προγράμματος σπουδών τους. Δεν υπάρχει καμία

αμφιβολία γι' αυτό. Εξάλλου μη ξεχνάτε ότι ο Ν. 2525 ο οποίος προέβλεπε και θεσμοθέτησε το '97 ότι ο εκπαιδευτικός για να διοριστεί πρέπει να έχει πιστοποιητικό παιδαγωγικής διδακτικής επάρκειας ως προσόν διορισμού. Την εποχή εκείνη που σχεδιαζόταν, επειδή έτυχε και εγώ να είμαι στην ΟΛΜΕ και είχαμε συνάντηση με το Πανεπιστήμιο των Αθηνών να δούμε πως θα γίνει αυτό, θα είναι κάποιος πρόσθετος χρόνος μέσα στα Πανεπιστήμια; Θα είναι ενταγμένο μέσα στο πρόγραμμα σπουδών και ο απόφοιτος να παίρνει και το πιστοποιητικό; Άρα, ο προβληματισμός ήταν το πιστοποιητικό θα το παίρνει από τα Πανεπιστήμια με αναδιάρθρωση του προγράμματος σπουδών. Αυτό από το '97 μέχρι σήμερα, 11 χρόνια, δεν έγινε. Και κάθε φορά νομοθετούμε στα διάφορα υπουργεία και λέμε, το πιστοποιητικό επαγγελματικής επάρκειας το αναβάλλουμε για μετά από 3 χρόνια. Γιατί; Διότι δεν έχει λυθεί αυτό το πρόβλημα, ένα μεγάλο θέμα.

Θα έλεγα ότι τρεις είναι οι μεγάλοι περίοδοι στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ήταν την εποχή που λειτουργούσαν οι ΣΕΛΜΕ και οι ΣΕΛΔΕ, στις οποίες είχαμε οργανωμένο σύστημα, δηλαδή είχαμε σχολές που πηγαίνανε οι εκπαιδευτικοί με έναν ορισμένο τρόπο, κλήρωση. Δεν έχει σημασία. Ένας προκαθορισμένος αριθμός που πήγαινε και επιμορφωνόταν. Καταργηθήκανε για διάφορους λόγους. Διότι δεν υπήρχαν χρήματα; Δε θα εξετάσουμε. Διότι ήταν λίγες, ήταν 10 πόσες ήταν οι ΣΕΛΜΕ και δεν μπορούσαν να μετακινούνται οι εκπαιδευτικοί; Καταργηθήκανε. Πότε καταργηθήκανε; Με το Ν. 1566/85. Όχι καταργηθήκανε, αλλά είναι σταθμός, γι' αυτό βάζω ορισμένους νόμους σταθμούς. Ο 1566/85 προβλέπει την εισαγωγική επιμόρφωση, ετήσια επιμόρφωση και περιοδική επιμόρφωση. Και θεσμοθετεί τα ΠΕΚ. Τι έρχεται και λέει ο νόμος αυτός; Επειδή εγώ θέλω να επιμορφώσω πολλούς εκπαιδευτικούς, άρα σε κάθε περιοχή θα ιδρύω ΠΕΚ, επιμορφωτικά κέντρα και εκεί θα επιμορφώνονται οι εκπαιδευτικοί και καθόρισε σας είπα και αυτές τις τρεις μορφές, οι οποίες μέχρι σήμερα παραμένουν και κανένας δεν λέει ότι δεν πρέπει να υπάρχει ετήσια, περιοδική και ταχύρρυθμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αλλά αυτά ιδρύθηκαν αργότερα.

Κ. ΠΑΜΜΑΣ: Θα σας πω. Το '85. Το '88 δεν εφαρμόστηκε καμία διάταξη απ' αυτές. Γιατί έρχεται ο 1824/88. Αντικαθίσταται η ετήσια με την περιοδική, δε γίνεται η ετήσια, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο καταργείται από φορέας επιμόρφωσης που ο 1566 τον είχε ορίσει ως φορέα επιμόρφωσης και λέει, δε θα είσαι φορέας επιμόρφωσης. Τα ΠΕΚ γίνονται ΝΠΔΔ από σχολές επιμόρφωσης, από τίποτα. Ο 1566 δεν καθόριζε πως είναι η δομή τους. Και έρχεται λέει, τι θα είναι; ΝΠΔΔ. Έρχεται το '92 ο νόμος 4 χρόνια μετά ο 1992, ξαναφέρει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σα φορέα επιμόρφωσης, τα ΠΕΚ καταργούνται από ΝΠΙΔ και γίνονται αυτοτελείς υπηρεσίες του δημοσίου και ιδρύονται τα πρώτα ΠΕΚ. Άρα, από το '85 που θεσμοθετήθηκε, ιδρύθηκαν τα πρώτα ΠΕΚ το '92.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λειτουργήσαν επί υπουργίας του κυρίου Σουφλιά. Επειδή τα έχω ζήσει αυτά τα πράγματα. Λειτουργήσαν επί υπουργίας του κυρίου Σουφλιά.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Ενώ ο 1566 ήταν ένας θαυμάσιος νόμος που προέβλεπε μαζική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, δεν υλοποιήθηκε. Γιατί δεν υλοποιήθηκε από το '85 μέχρι το '92 να γίνουν τα ΠΕΚ παρά γινόντουσαν συνεχείς τροποποιήσεις. Το '92 λειτουργούν τα πρώτα 14 ΠΕΚ. Ελάτε όμως τώρα που αρχίζει η δεύτερη περίοδος. Λειτουργήσαν τα ΠΕΚ με αδυναμίες. Ήταν τρίμηνες επιμορφώσεις που τα περιέγραψε πολύ καλά ο Πρόεδρος, είχαν δυσλειτουργίες. Έπρεπε τρεις φορές ο εκπαιδευτικός...

(Διαλογικές Συζητήσεις)

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Επειδή ο Πρόεδρος είπε θα κάνουμε εδώ τις εισηγήσεις, όσοι τουλάχιστον καταθέσαμε, εγώ λέω καλή η κριτική να κάνουμε στο παρελθόν.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Δεν κάνω κριτική.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Αναδρομή.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ, δεν κάνω κριτική.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θέλω το εξής: Να έρθεις και στο πιο σύντομο, στο διάστημα...

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Εντάξει, κύριε Πρόεδρε, αυτό να μου το πει ο Πρόεδρος.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μια ερώτηση. Θέλω να την κάνω για το Σώμα. Είναι καλό να αναφερόμαστε σε όλες τις περιόδους για ιστορικούς λόγους. Εδώ όμως ο καθένας έχει ένα θεσμικό ρόλο και επειδή εγώ συμμετέχω στον ΟΕΠΕΚ, λέω ότι ο ΟΕΠΕΚ ως εισήγηση στο τραπέζι δεν έχει καταθέσει τίποτα τέτοιο.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε επιτρέψτε μου, εγώ τοποθετούμαι. Κύριε Πρόεδρε δεν έκανα κριτική.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εάν κάνει προσωπική τοποθέτηση ο κ. Ράμματος, θα παρακαλούσα να προηγηθώ, επειδή έχω καταθέσει εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ένα λεπτό. Το είπε και επειδή έχει το λόγο ένας έμπειρος εκπαιδευτικός με ανάμειξη στα θέματα της διοίκησης δεν θα του αφαιρέσουμε το λόγο. Συνεχίστε.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Φροντίζω με πολύ προσοχή να μην κάνω κριτική. Λέω εγώ τις τρεις περιόδους και θα μπω στο δια ταύτα στο τέλος. Υπάρχει η άλλη περίοδος πλέον της επιμόρφωσης, που είναι η περίοδος των ΚΠΣ. Εδώ ανατρέπονται τα πάντα. Είναι σας είπα η επόμενη περίοδος, η μεγάλη περίοδος. Τα πάντα στην επιμόρφωση καθορίζονται από τα τεχνικά δελτία. Στην ανάγκη υλοποίησης αυτών των προγραμμάτων μπαίνουν μέσα οι πάντες, το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, στο Υπουργείο Παιδείας δημιουργήθηκε για άλλους σκοπούς αλλά πως μετεξελίχθηκε, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Κοινοτικών Προγραμμάτων. Κάνει και αυτή επιμόρφωση. Τα Πανεπιστήμια. Κάθε Πανεπιστήμιο καταθέτοντας ένα

τεχνικό δελτίο και παίρνοντας την έγκριση, κάνει επιμόρφωση για τα πάντα πλέον. Εξ ου και η ανάγκη που έρχεται η Ευρώπη και λέει ιδρύστε έναν οργανισμό ομπρέλα, όλα αυτά να τα θέσετε κάτω από μια ομπρέλα στο ΕΠΕΑΕΚ II. Πώς επιλέγονται οι εκπαιδευτικοί, ποιοι επιμορφώνονται, ποιο είναι το αντικείμενο των επιμορφώσεων, είναι ευκαιριακά όλα αυτά. Π.χ. να δώσω ένα παράδειγμα, επειδή προέβλεπε το action plan και προέβλεπε η πολιτική ηγεσία ότι πρέπει να έχουμε στα σχολεία μας, στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση να έχουμε τα ΓΡΑΣΕΠ, Γραφεία Συμβουλευτικής κλπ., προέκυψε η ανάγκη απότομα και λέμε, αυτά τα ιδρύουμε, χρηματοδοτούνται από την Ευρώπη, ποιοι τα στελεχώνουν; Αυτοί. Δεν τους κάνουμε και μία επιμόρφωση; Τι επιμόρφωση έχουμε για να προλάβουμε να τρέξουμε το πρόγραμμα; Τρεις μήνες. Δεν προλαβαίνουμε άλλο να κάνουμε, διότι πλέον λήγει το πρόγραμμα και δε θα μας το χρηματοδοτήσει, δε θα μπορέσουμε να κλείσουμε όπως λέμε το τεχνικό δελτίο. Άρα, γι' αυτό έβαλα εγώ τις τρεις αυτές περιόδους, από το '95 και μετά τα πάντα είναι ΠΕΚ. Αυτή τη στιγμή και ο οργανισμός ο ΟΕΠΕΚ τεχνικά δελτία καταθέτει. Δηλαδή ήρθε η διαχειριστική αρχή και λέει πρέπει να τρέξετε και αυτό το πρόγραμμα. Δεν αναρωτήθηκε ο οργανισμός, θέλει να το τρέξει; Είναι αναγκαίο να το τρέξει;

Η πολιτική ηγεσία είπε ότι αυτό θα το πάρει ο ΟΕΠΕΚ. Ο ΟΕΠΕΚ δεν είχε περιθώρια διαφοροποίησης πλέον. Μπορούσε βέβαια να 'ρθει το Διοικητικό Συμβούλιο, η πολιτική ηγεσία και να πει δεν λαμβάνω. Αλλά ποιο Διοικητικό Συμβούλιο θα έλεγε ότι δεν αναλαμβάνω ένα χρήσιμο έργο για τους εκπαιδευτικούς; Και όλα αυτά τα καθορίζουν τα τεχνικά δελτία και ποιοι; Οι διαχειριστικές αρχές. Όχι έτσι. Έτσι. Όχι εκεί, διότι αυτό δεν είναι επιλέξιμο. Ήθελα να πω ότι αυτές είναι οι τρεις περιόδους. Ολοκληρώνοντας και για να λυθούν και οι όποιες παρεξηγήσεις, ήθελα να πω ότι θεσμικά πλαίσια καλά υπήρχαν. Βούληση να εφαρμοστούν δεν υπήρχε ή τα θεσμοθετούσαμε μαξιμαλιστικά και στην πραγματικότητα δεν μπορούσαμε να τα εφαρμόσουμε. Να θυμίσω π.χ. τα ΜΟΚΕΣΕ. Ξέρει κανένας σήμερα ότι υπάρχουν ΜΟΚΕΣΕ; Είναι πολύ σωστό. Εσείς το ξέρετε γιατί είσαστε απ' αυτούς που το εισηγηθήκατε. Δεν έχει σημασία. Τα ΜΟΚΕΣΕ είναι Μορφωτικά Κέντρα Στήριξης Εκπαιδευτικού Έργου, τα οποία πρέπει να είναι σε κάθε νομό. Σα σύλληψη τι ήταν; Εκεί να στεγάζονται οι υπηρεσίες οι μορφωτικές. Συμμετείχαν φορείς των εκπαιδευτικών, της τοπικής κοινωνίας. Εκεί θα είναι οι σχολικοί σύμβουλοι, εκεί θα είναι εποπτικά μέσα, τα πάντα. Άρα σε κάθε νομό θα υπήρχε ένα κέντρο. Μέχρι τώρα όμως δεν έγινε κανένα. Και εξακολουθούν να υπάρχουν. Ήθελα λοιπόν να πω ότι δεν χρειάζεται να ξανανομοθετήσουμε πράγματα φτιάχνοντας καινούριους οργανισμούς, διευρύνοντας οργανισμούς, φτιάχνοντας άλλους φορείς. Εκεί ήταν. Χρειάζεται αυτό το οποίο αποφασίζει η πολιτική ηγεσία να το εφαρμόζει μέχρι τέλος.

Άρα λοιπόν ολοκληρώνοντας λέω. Ο Οργανισμός μπορεί, αρκεί να υπάρξει η πολιτική βούληση εκείνη που να δώσει και τη χρηματοδότηση, γιατί δεν αρκεί μόνο τα μισά ενοίκια (η χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό ισούται με τα μισά ενοίκια και τις λειτουργικές δαπάνες του Οργανισμού. Και κάνει αγώνα ο Οργανισμός για να μπορέσει να επιβιώσει μέσα από κοινοτικά προγράμματα και τεχνικά δελτία, να μπορέσει να πάρει και τα έξοδα αυτοσυντήρησης του ίδιου του Οργανισμού. Δηλαδή, ολοκληρώνοντας, εγώ σας είχα πει από την αρχή: Δεν ήρθα εδώ να κάνω

εισήγηση το πώς πρέπει να είναι η επιμόρφωση, ήρθα να πω ποια είναι η κατάσταση του Οργανισμού, ποιος είναι ο Οργανισμός, τι προσπάθειες καταβάλλει και να κάνω και μία μικρή ιστορική αναδρομή, για να καταδείξω ότι σωστά νομοθετήματα δεν εφαρμόστηκαν ποτέ, παρά υπήρχαν συνεχείς τροπολογίες και στην πραγματικότητα δεν έχουμε μέχρι σήμερα καμία επιμορφωτική πολιτική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Αντιπρόεδρε, μας βοηθάτε με την προσέγγιση που κάνατε, γιατί έχετε και μία τεράστια πείρα στην εκπαίδευση, στα λειτουργικά και στα διοικητικά της εκπαίδευσης. Και μας δώσατε μία εικόνα, γιατί μέσα στο μυαλό μας -τουλάχιστον κάποιων από δω- είναι: γιατί ένας ιδρυμένος ειδικός οργανισμός, που ήταν εξουσιοδοτημένος να κάνει αυτή τη δουλειά, δεν μπόρεσε να την κάνει. Είναι σαφές από αυτά που λέτε, και που ξέρουμε, ότι οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες δεν έδωσαν αυτές τις δυνατότητες με κατάλληλη χρηματοδότηση, με κατάλληλη στελέχωση, με κατάλληλο εξοπλισμό, να κάνετε τη δουλειά σας. Είναι σαφές αυτό. Από κει και πέρα, όμως, είναι και το θέμα τι κάνουμε εφεξής και τι προτείνουμε εμείς, που θα βγει από τη συζήτησή μας, και σας ευχαριστώ, ήσαστε πολύ καίριος. Κύριε Πρόεδρε έχετε το λόγο.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θα ξεκινήσω καταρχήν κύριε Πρόεδρε από αυτό που είπατε τελευταία. Επειδή μιλήσατε για τις εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες σε σχέση με τον ΟΕΠΕΚ, εγώ θα τις συγκεκριμενοποιήσω, και με στοιχεία κιόλας. Αναφερόμαστε στην πολιτική ηγεσία της κ. Γιαννάκου και στην πολιτική ηγεσία του κ. Σπηλιωτόπουλου. Γιατί ο Οργανισμός ορίστηκε το 2002, ορίστηκε η πρώτη του ηγεσία, Πρόεδρος του Οργανισμού ήταν ο Καθηγητής κ. Πατινιώτης, επί προεδρίας του έγινε το πρώτο πρόγραμμα εισαγωγικής επιμόρφωσης. Έγιναν οι εκλογές, αυτή η ηγεσία παρέμεινε ένα εξάμηνο αδρανής, το κόμμα που πήρε τις εκλογές δεν ήξερε πώς να τον λειτουργήσει τον Οργανισμό, γιατί είχε στο πρόγραμμά του να τον καταργήσει, για περίπου 8 μήνες έμεινε χωρίς ηγεσία ο Οργανισμός. Στη συνέχεια ορίστηκε Πρόεδρος, μία θα έλεγα, ανώτατη συνταξιούχος υπάλληλος του Υπουργείου Υγείας, άριστη νομικός, η οποία πήγε τα πράγματα σε επίπεδο οργάνωσης παρακάτω. Για δυο-τρία χρόνια, και επί Ειδικού Γραμματέα στο Υπουργείο Παιδείας του κ. Ράμμα, πήγαιναν τα Προεδρικά Διατάγματα λειτουργίας του Οργανισμού στην κ. Γιαννάκου να τα υπογράψει, εμείς ως εκπαιδευτικές ομοσπονδίες είχαμε μαζί της αλληπάλληλες συναντήσεις, δεν υπογραφόταν για τρία χρόνια. Στη συνέχεια, με την αλλαγή της πολιτικής ηγεσίας, με τον κ. Στυλιανίδη λάβαμε υπόσχεση ότι θα υπογραφούν, αλλά επί ένα χρόνο και επ' αυτού δεν υπεγράφησαν ποτέ, ώσπου λάβαμε την τελευταία διαβεβαίωση από τον κ. Σπηλιωτόπουλο ότι θα προχωρήσει ο Οργανισμός. Οι ευθύνες οι πολιτικές για μας είναι συγκεκριμένες, δεν υπήρχε πολιτική βούληση -και εξακολουθώ να λέω ότι δεν υπάρχει- λειτουργίας του Οργανισμού, από τη σημερινή κυβέρνηση.

Αλλά θα πάω στην αρχή τώρα για να σας πω τι είναι ο ΟΕΠΕΚ και γιατί δεν έγινε. Εκτός και αν δεν ξέρουμε και πώς λειτουργούμε μέσα στις Ομοσπονδίες, γιατί ειπώθηκε ότι ουσιαστικά ήταν επιβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν ήξερα ότι υποστηρίζω τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν ζητώ ως εκπαιδευτικός το αυτονόητο. Δηλαδή και σε πρακτικό

επίπεδο να το πω. Γίνονται επιμορφωτικά προγράμματα από τα πανεπιστήμια, από τους σχολικούς συμβούλους, από τα ΠΕΚ, από οποιονδήποτε φορέα, στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Τι πιο απλό να σκεφτεί ένας άνθρωπος ότι, για να γνωρίζω πού πάνε όλα αυτά τα χρήματα χρειάζομαι ένα συντονιστικό όργανο που να ξέρει, να ενημερώνεται τουλάχιστον για δυο πράγματα: τι προγράμματα γίνονται για να μην αλληλοεπικαλύπτονται και ποιοι τα κάνουν, δηλαδή ποιοι πιστοποιούν αυτούς που κάνουν αυτά τα προγράμματα.

Ε, λοιπόν η θεσμοθέτηση του Οργανισμού Επιμόρφωσης στο Νόμο 2986/82 ως κύριο έργο του, δεν είναι έργο του Οργανισμού να κάνει επιμόρφωση. Και για μένα κακώς κάνει και την εισαγωγική επιμόρφωση. Έργο του Οργανισμού, όπως περιγράφεται στο νόμο, είναι να συντονίζει όλες τις επιμορφωτικές δράσεις, να ανιχνεύει τις επιμορφωτικές ανάγκες και να πιστοποιεί τους φορείς. Τι άλλο Οργανισμό θέλουμε να θεσμοθετήσει η πολιτεία; Αυτό που θέλουμε είναι να του δώσει το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό να μπορεί να κάνει όλα αυτά τα πράγματα. Δηλαδή φανταστείτε ότι κάνανε προγράμματα τα ΠΕΚ, έκανε προγράμματα το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Τμήμα αξιολόγησης και επιμόρφωσης για τα νέα βιβλία και ο Οργανισμός δεν είχε ενημερωθεί καθόλου ότι γίνονται τέτοια προγράμματα. Δηλαδή ποια σχέση υπήρχε μεταξύ Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Οργανισμού; Παράλληλα λειτουργούσαν. Δεν ήταν θέμα έγκρισης, ήταν θέμα ότι αν ο Οργανισμός παίζει το συντονιστικό του ρόλο θα έπρεπε εκ των προτέρων να ενημερώνεται ότι γίνονται αυτά τα επιμορφωτικά προγράμματα από αυτούς και να έχει και τη δυνατότητα, με αξιολογητές να το πω έτσι, να τα αξιολογεί αν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Γιατί το λέω αυτό. Γιατί λέμε εδώ πολλά για την ιστορική αναδρομή. Τα διδακτικά βιβλία κύριε Πρόεδρε που μπήκαν το 1984 στην εκπαίδευση, πριν μπουν είχαμε ένα πιλοτικό στάδιο εφαρμογής τους για ένα χρόνο και διορθώθηκαν στην πορεία. Και αν δεν είναι έτσι ας με διαψεύσει κάποιος. Τα διδακτικά βιβλία που μπήκαν 22 χρόνια αργότερα, το 2006, όχι μόνο δεν υπήρξε στάδιο πιλοτικής εφαρμογής, αλλά η επιμόρφωση η οποία έγινε στους εκπαιδευτικούς, και το λέω και σήμερα και απευθύνομαι και στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ήταν επιμόρφωση – ντροπή. Γιατί κλήθηκαν να κάνουν επιμόρφωση συνάδελφοι οι οποίοι οι ίδιοι δεν είχαν επιμορφωθεί στα βιβλία, γιατί δεν μπορούσαν να συμπληρώσουν τον αριθμό των επιμορφωτών. Και αυτή την επιμόρφωση την έκανε το Τμήμα Επιμόρφωσης και Αξιολόγησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Μιλάμε για ντροπή. Νέα βιβλία, να μην ξέρουν οι εκπαιδευτικοί, ούτε καν να τα έχουν ξεφυλλίσει και ούτε καν οι επιμορφωτές να μην έχουν δεχθεί οι ίδιοι την επιμόρφωση. Τέτοιου είδους επιμόρφωση μιλάμε; Αυτό θέλουμε; Δεν θέλουμε αυτό.

Θα ξεκινήσω λοιπόν από αυτά τα τρία πράγματα που είπαν όλοι και πιστεύω ότι συμφωνούμε: απουσία στρατηγικού σχεδιασμού, έλλειψη συντονισμού και απουσία χρηματοδότησης. Η επιμόρφωση ή είναι στρατηγική επιλογή της πολιτείας ή δεν είναι και γίνεται κάθε φορά μέσα από τα ευρωπαϊκά κονδύλια. Αν λοιπόν είναι στρατηγική εκπαιδευτική πολιτική θα πρέπει να υπάρχουν μόνιμες δαπάνες στον κρατικό προϋπολογισμό έτσι ώστε τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα να κάνουν προγράμματα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε μόνιμη και διαρκή βάση, που θα είναι στη βασική του φιλοσοφία προαιρετικά και σε

αντικείμενα τα οποία θα θέλουν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί όπου αισθάνονται αδυναμίες να επιμορφωθούν, κατά τη δική μας γνώμη. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι: χωρίζουμε τα είδη επιμόρφωσης σε εισαγωγική, περιοδική, μιλούμε για την ενδοσχολική, που όλοι συμφωνούμε πιστεύω. Κι εγώ θα μιλήσω για την εισαγωγική λίγο, επειδή είχα την ευκαιρία, ως μέλος του ΟΕΠΕΚ, να πάω αυτή την περίοδο σε τρία Επιμορφωτικά Κέντρα. Πήγα περίπου σε 10 τμήματα εδώ στη Φιλοθέη, που λειτουργεί το 2^ο Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο. Θέλω να πω γι' αυτό το Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο, ότι από άποψη υποδομών και διοίκησής του, του Συντονιστική κλπ., είναι άψογο, και από άποψη οργάνωσης. Υπάρχουν αίθουσες, χαμηλός αριθμός εκπαιδευομένων κ.ο.κ. Τι συμβαίνει όμως με την εισαγωγική επιμόρφωση. Ο Νόμος του 1999, γιατί παρέλειψε ο κ. Ράμμος να πει ότι η εισαγωγική επιμόρφωση από τότε προβλέπεται, η εισαγωγική επιμόρφωση απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς που για πρώτη φορά θα αναλάβουν τάξη. Κοιτάζτε εδώ τώρα τι γίνεται. Πέρσι έκανε την εισαγωγική επιμόρφωση το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Την πήρε από τον ΟΕΠΕΚ, υπήρχε μία διαμάχη, για να τα ξέρετε, μία το έπαιρνε ο ένας, μία ο άλλος, ανάλογα... Συμφωνώ με τον κ. Γκλαβά όπως το είπε.

Πέρσι λοιπόν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είπε στους εκπαιδευτικούς που παρακολούθησαν προγράμματα εισαγωγικής επιμόρφωσης, 30 ώρες οι αναπληρωτές, ότι του χρόνου, πάρτε το πιστοποιητικό, δεν θα χρειαστεί να το ξαναπαρακολουθήσετε. Φέτος ο Υπουργός Παιδείας βγάζει μία εγκύκλιο και λέει ότι όσοι παρακολούθησαν τα περσινά επιμορφωτικά προγράμματα δεν θα πάνε, στις 6/8. Στις 7/8 το ανακαλεί και λέει: όχι, θα πάτε κι εσείς που πήγατε πέρσι. Και εγώ τουλάχιστον όπου πέρασα οι μισοί εκπαιδευτικοί ξαναέκαναν και πέρσι το ίδιο θεωρητικό υπόβαθρο. Με αποτέλεσμα, τώρα έχω σημειώσει εδώ κάποιες παρατηρήσεις. Λέω γράψτε τις εντυπώσεις, ένας μου έγραψε: «Βαρεθήκαμε άλλο θεωρία. Δεν θέλουμε άλλο τα ίδια πράγματα. Αφού τέλειωσα το Πανεπιστήμιο πριν δυο χρόνια, τι νόημα έχει να ξανακάνω τις θεωρίες μάθησης και να ξανακούσω τα ίδια και τα ίδια και τα ίδια και τα ίδια; Εγώ θέλω έναν έμπειρο εκπαιδευτικό της πράξης να μου πει για πρώτη φορά που μπαίνω στο σχολείο, τι κάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα. Αυτού του είδους την επιμόρφωση θέλω». Τι νόημα έχει η εισαγωγική επιμόρφωση σε εκπαιδευτικούς που έχουν 2 χρόνια υπηρεσίας, 3 χρόνια υπηρεσίας, 4, 5; Λέει, υπήρχε μία άποψη ότι όσο περισσότερα ακούν κάτι τους μένει. Σήμερα λοιπόν ζούμε στην εποχή της αφαίρεσης φαντάζομαι και της ποιότητας. Όσο πιο πολλά τους λέμε τόσο πιο πολύ μπουχτίζουν και δεν έχουν διάθεση να παρακολουθήσουν κάτι ουσιαστικό. Η βασική τους δηλαδή ένσταση ήταν ότι: θεωρία, θεωρία, θεωρία, θεωρία, και στην πράξη απολύτως τίποτα. Μάλιστα μία επιμορφούμενη στο Ρέθυμνο χτες μου είπε: τα περισσότερα στην επιμόρφωση τα μαθαίνουμε στα διαλείμματα, που μιλάμε μεταξύ μας και λέει ο ένας στον άλλον τι αντιμετωπίζουμε και τι συμβαίνει. Λέω: και από αυτή την άποψη καλό είναι να υπάρχει.

Αν θέλουμε λοιπόν να δούμε, γιατί θα συμφωνήσω απόλυτα ότι στη Δευτεροβάθμια ο μαθηματικός μπορεί να μην γίνει εκπαιδευτικός, ο φυσικός, ο φιλόλογος, να απασχοληθεί κάπου αλλού, να μην έχει στο μυαλό του να κάνει αυτό. Τι πρέπει να κάνει η πολιτεία για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα; Ή νομίζετε ότι έλυσε με το ΑΣΕΠ το ζήτημα του καλύτερου εκπαιδευτικού; Προφανώς και δεν το έλυσε, έλυσε σε επίπεδο γνώσεων τη

συγκεκριμένη στιγμή ποιος είναι ο καλύτερος. Άλλες χώρες νομίζω, όπως η Γαλλία, έχουν λύσει το ζήτημα πάρα πολύ απλά. Τι λέμε δηλαδή: οι εξετάσεις του ΑΣΕΠ αντί να γίνουν του χρόνου ή μετά από δύο χρόνια, να γίνουν φέτος. Αυτοί που περνούν και αυτοί που είναι στον πίνακα αναπληρωτών, είτε είναι νηπιαγωγοί είτε είναι δάσκαλοι είτε είναι καθηγητές, είναι όλοι εκπαιδευτικοί όμως. Ξέρετε σήμερα ότι δεν υπάρχει κανένα πρόγραμμα, ούτε στα ΠΕΚ αυτά της εισαγωγικής, να υπάρχει μια ώσμωση μεταξύ δασκάλων, νηπιαγωγών και καθηγητών αλλά ο καθένας κάνει στο δικό του Τμήμα και δεν ξέρει... Υποτίθεται έχουμε υποχρεωτική εκπαίδευση και οι εκπαιδευτικοί δεν βρίσκονται όλοι μαζί να κουβεντιάσουν ότι ενιαίο είναι το σχολείο βρε παιδιά, δεν είναι άλλο το Δημοτικό, άλλο το Γυμνάσιο, άλλο το Λύκειο, άλλο το Νηπιαγωγείο. Ένα στόχο υπηρετούν.

Αν θέλει λοιπόν η πολιτεία να αντιμετωπίσει το ζήτημα και του καλύτερου εκπαιδευτικού, θα πρέπει για μας να θεσμοθετήσει για τους εκπαιδευτικούς που θα υπηρετήσουν στην εκπαίδευση από την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια, από το Νηπιαγωγείο δηλαδή, ένα χρόνο επιμόρφωση, να το πω έτσι σε εισαγωγικά «επιμόρφωση», αλλά που θα αναφέρεται στη δυνατότητα του εκπαιδευτικού να είναι σε μία σχολική τάξη μαζί με έναν άλλον έμπειρο εκπαιδευτικό. Στη Δευτεροβάθμια μπορεί το πρώτο εξάμηνο ίσως να έχει περισσότερα θεωρητικά μαθήματα παιδαγωγικής, ψυχολογίας, διδακτικής κατάρτισης, στην Πρωτοβάθμια να έχει περισσότερο πρακτικού επιπέδου μαθήματα, για να λύσουμε το ζήτημα μία και καλή της εισαγωγικής επιμόρφωσης, έτσι ώστε να έχουμε εκπαιδευτικό όπως έχουμε στους γιατρούς που κάνουν την πρακτική τους εξάσκηση πριν πάρουν την άσκηση επαγγέλματος.

Έτσι πρέπει να γίνει και στην εκπαίδευση. Όλοι οι συνάδελφοι που θα μπουν στην τάξη θα πρέπει να έχουν ένα χρόνο εισαγωγικής επιμόρφωσης πριν αναλάβουν υπεύθυνα μια τάξη. Δεν είναι δυνατόν τώρα τον αναπληρωτή που έκανε τρία χρόνια να τον καλούμε να του κάνουμε εισαγωγική επιμόρφωση. Αφού έμαθε πια, έμαθε στην πράξη. Εμείς τον θέλουμε πριν μπει στο παιδί. Και βέβαια είναι θετικό ότι τα δύο τελευταία χρόνια η επιμόρφωση γίνεται πριν την έναρξη των μαθημάτων και οφείλω να το καταθέσω, γιατί όλα τα προηγούμενα χρόνια γινόταν σαββατοκύριακα του Νοέμβρη, του Οκτώβρη, και δεν επιτελούσε, φωνάζαμε είκοσι χρόνια τώρα να γίνει το αυτονόητο, δηλαδή πριν αναλάβουν μια τάξη. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο. Λέμε για την περιοδική επιμόρφωση. Γνωρίζω πολύ καλά ότι εσείς οι πανεπιστημιακοί κύριε Πρόεδρε κάθε έξι χρόνια έχετε το δικαίωμα της εκπαιδευτικής άδειας. Κάθε τρία; Εν πάση περιπτώσει. Λέω λοιπόν, εμείς λέμε ότι αν θέλουμε πραγματική περιοδική επιμόρφωση, ο εκπαιδευτικός να ανανεώσει τις γνώσεις του, να μπορέσει να ασχοληθεί, να κάνει ένα διάλειμμα από την τάξη, να ανατροφοδοτηθεί και ο ίδιος, θα πρέπει 3 φορές κατά τη διάρκεια του υπηρεσιακού του βίου, ίσως από τα 7 ως τα 14 του χρόνια μία φορά για ένα χρόνο, δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα. Γιατί αλλιώς διασαλεύεται η ομαλή λειτουργία των σχολείων αν βάλουμε λιγότερο, το δοκίμασε ο κ. Σουφλιάς και απέτυχε, με τα τρίμηνα. Δεν μπορεί να αλλάξεις δάσκαλο για παράδειγμα κάθε τρεις μήνες, ούτε κάθε έξι μήνες. Από τα 7 ως τα 14 του χρόνια μία φορά, από τα 14 ως τα 21 άλλον ένα χρόνο και από τα 21 ως τα 28 άλλον ένα χρόνο. Να φεύγει από την τάξη δηλαδή για ένα χρόνο, για περιοδική επιμόρφωση. Μπορεί να πηγαίνει στην

Ελλάδα ή σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού ή οπουδήποτε κρίνει, αλλά θα έχει παραδοτέο, όπως λέτε εσείς με τα προγράμματα, θα λέει τι έκανα εγώ, θα έχει ώρες, να μπορεί να ανανεωθεί ο ίδιος, να ανανεώσει τις γνώσεις του και να ξανάρθει με άλλη όρεξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, αν θέλουμε πραγματική περιοδική επιμόρφωση με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα, για να είναι και αποτελεσματική.

Και από κει και πέρα βέβαια όλες οι άλλες μορφές επιμόρφωσης, η ενδοσχολική, που συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Γκλαβά ότι αυτή τη μορφή επιμόρφωσης πρέπει να επιλέξουμε σήμερα, όλα τα υπόλοιπα προαιρετικά προγράμματα που κάνουν τα ΠΕΚ, τα πάντα χρειάζονται, χωρίς βέβαια απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα. Θα σας πω ένα παράδειγμα, και όταν γίνονταν τα προγράμματα 40 ωρών επιμόρφωσης εδώ στα ΠΕΚ της Αθήνας, είχαμε 7.000 εκπαιδευτικούς που ζητούσαν να πάνε και παίρνανε μόνο 300-400. Και γινόταν με κλήρωση. Και αυτά τα απλά προγράμματα των 40 ωρών. Αυτό το λέω σε επίπεδο διαδικασίας. Δηλαδή χρειαζόμαστε την εισαγωγική επιμόρφωση, αυτός που θα πάει για πρώτη φορά, που για μένα δεν μπορεί να συνεχίζεται να γίνεται με τη μορφή που είναι σήμερα, την περιοδική επιμόρφωση, την ενδοσχολική και όλα αυτά τα προγράμματα που είπαμε.

Το σημαντικότερο όμως και κρισιμότερο ζήτημα πιστεύω είναι οι επιμορφωτές κύριε Πρόεδρε, οι οποίοι καμία σχέση δεν έχουν με αυτό που λέμε οι περισσότεροι: αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων στη χώρα μας. Το πρώτο που πρέπει να κάνει ένας σοβαρός οργανισμός είναι να εκπαιδεύσει τους επιμορφωτές. Σε ένα ΠΕΚ εδώ στην Αθήνα εγώ πήγα και είδα τους συναδέλφους χωρίς να είναι οι επιμορφωτές μέσα και χωρίς να είναι η διοίκηση του ΠΕΚ. Μου είπαν λοιπόν, και το καταθέτω, ότι μία επιμορφώτρια άνοιξε το βιβλίο και διάβαζε, διάβαζε από μέσα. Και λέω: γιατί δεν σηκωθήκατε να φύγετε; Θα μας έβαζε απουσία, λέει. Μα λέω: μια ώρα τη δικαιούστε, δικαιούστε μέχρι 20 ώρες. Δεν θα το ξανακάνει όμως αυτό. Είναι πολύ σημαντικό. Παράδειγμα, στην εισαγωγική επιμόρφωση έχουν δικαίωμα να μπουν και πανεπιστημιακοί και σχολικοί σύμβουλοι και οι πάντες. Ένας πανεπιστημιακός που δίδαξε τους φοιτητές πριν δυο χρόνια φαντάζομαι δεν θα έχει τίποτε άλλο να τους πει στην εισαγωγική επιμόρφωση παρά αυτά που τους είπε στο Πανεπιστήμιο στις θεωρίες που έκανε. Τα ίδια θα τους πει ο άνθρωπος και είναι λογικό. Δεν μπορεί να είναι επιμορφωτές στην εισαγωγική και σε καμιά επιμόρφωση συνάδελφοι οι οποίοι μπορεί να έχουν προσόντα, αλλά δεν μπήκαν ποτέ τους σε τάξη. Γιατί και αυτά τα φαινόμενα υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει ένα θέμα εξέλιξης των επιστημών, υπάρχουν πολλά πράγματα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δεν θέλει κλειστό κύκλο επιμορφωτών, αλλά εμείς ζητήσαμε.. Ο ΟΕΠΕΚ, κύριε Πρόεδρε, όταν είχε την ευθύνη και έκανε δύο προγράμματα πριν δύο χρόνια μόνος του, ανάρτησε στην ιστοσελίδα του τα ονόματα όλων των επιμορφωτών. Γιατί πρέπει να σας πω ότι, αν ψάξει κανείς στα ΠΕΚ βρίσκει με βάση το πρόγραμμα τώρα, αυτό έχει να κάνει με τους στοιχειώδεις κανόνες διαφάνειας κάθε φορά, ποιοι είναι αυτοί που διδάσκουν, με ποια προσόντα.

ΜΕΛΟΣ: Και τα βιογραφικά τους, όχι μόνο τα ονόματά τους.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Βεβαίως, και τα βιογραφικά τους. Λέω τι έκανε ο ΟΕΠΕΚ. Αν λοιπόν θέλουμε να έχουμε μια πραγματική επιμόρφωση θα πρέπει πρώτα να ξεκινήσουμε από τους επιμορφωτές. Και ένα τέταρτο. Μιλάτε για τον πολιτισμό όλοι στην εκπαίδευση, και σας ακούω, και για ζώνες πολιτισμού. Μα να μην μιλήσουμε όμως για την αλήθεια; Ο κ. Ράμμας ήταν εδώ, είχαμε κάνει και συναντήσεις. Το πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Πολιτισμός», έτσι είχε ονομαστεί στην αρχή, μετά πήρε το όνομα «Μελίνα» επειδή συνέπεσε δυστυχώς να πεθάνει η Μελίνα το διάστημα εκείνο και πήρε αυτό το όνομα, εφαρμοζόταν στην εκπαίδευση από το 1994 έως το 2004. Σας λέω λοιπόν ότι αυτό ήταν ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών επί της ουσίας. Εδώ είναι και ο υπεύθυνος του προγράμματος δίπλα μου, που ξέρει καλύτερα να σας πει μετά φαντάζομαι. Αυτό το πρόγραμμα λοιπόν σταμάτησε λόγω διακοπής της χρηματοδότησης. Ήταν το μόνο πρόγραμμα που χρηματοδοτούνταν από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ο Πρωθυπουργός στη συνέχεια έκανε την Εθνική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, η οποία λειτούργησε μετά το 2004 μία φορά προχθές, με τον κ. Σπηλιωτόπουλο.

Εγώ θα διαφωνήσω και με τη δική σας άποψη, δεν πρέπει να καθιερώσουμε καμία ζώνη πολιτισμού στην εκπαίδευση. Ο πολιτισμός πρέπει να διατρέχει όλες τις ενέργειες και τις πράξεις μας σε οποιοδήποτε μάθημα και αν κάνουμε. Κι εσείς φαντάζομαι αυτή την άποψη έχετε, αλλά αν δεν αλλάξει στάση και συμπεριφορά στον εκπαιδευτικό έτσι ώστε να αλλάξει τα πράγματα στην εκπαίδευση, δεν μπορεί να γίνει.

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Δεν ... μόνο για τον πολιτισμό.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Για όλα τα πράγματα. Εγώ ανέφερα ένα στοιχείο για να πω ότι: αυτό το πρόγραμμα παράδειγμα, όλοι οι εκπαιδευτικοί που το εφάρμοσαν είπαν τα καλύτερα λόγια. Και είναι και το μοναδικό σημείο που συμφωνήσαμε στην Ομοσπονδία όλες οι παρατάξεις και ζητήσαμε ομόφωνα από την κ. Γιαννάκου να συνεχιστεί. Όταν την είδαμε μετά από έξι μήνες λέμε: γιατί διακόπηκε; Ποιος διακόπηκε; λέει. Και ο κ. Τατούλης. Θα συνεχιστεί. Πήγε στον κάλαθο των αχρήστων. Δηλαδή θέλω να πω ότι οποιαδήποτε καινοτομία εφαρμόζεται στην εκπαίδευση και έχει αποδειχθεί ότι έχει αποτέλεσμα, θα πρέπει ή να γενικεύεται και να είναι πάγια διαδικασία, ή να μπαίνει στα πανεπιστήμια, να είναι δηλαδή βασικό εφόδιο αυτών που θέλουν να έρθουν στην εκπαίδευση. Και θα συμφωνήσω με τον κ. Ράμμα σε αυτό που είπε, και θα κλείσω με τα Διδασκαλεία. Ότι μόρφωση, επιμόρφωση, μεταπτυχιακές σπουδές, διδασκαλία, όλα πρέπει να υπηρετούν ένα στόχο. Δεν υπηρετούν. Δηλαδή δεν μπορεί σίγουρα η επιμόρφωση να υποκαταστήσει τη βασική μόρφωση και την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Ρώτησα χθες στο Ρέθυμνο πόσες προβλέπεται στα Παιδαγωγικά Τμήματα να κάνουν πρακτικές ασκήσεις. Κι εδώ στην Αθήνα ρώτησα, μου είπαν: κάναμε 3 σε όλη τη διάρκεια. Τέσσερα χρόνια τα Παιδαγωγικά Τμήματα, απορώ κι εγώ τι κάνουν. Εμείς στην Ακαδημία είχαμε δύο χρόνια και τουλάχιστον τρώγαμε 3 μήνες έξω στα σχολεία. Μου είπαν στο Παιδαγωγικό στο Ρέθυμνο, παράδειγμα, όσοι τέλειωσαν εκεί, ότι πήγαν μέχρι και μονοθέσια και διθέσια, όπως πηγαίναμε κάποτε. Αν αυτό

δεν το λύσουμε, δηλαδή στη Δευτεροβάθμια παράδειγμα, επειδή ειπώθηκε πριν, επειδή ψάξαμε το ζήτημα της βασικής μόρφωσης, από 29 οδηγούς σπουδών Πανεπιστημίων βρήκαμε από 1 έως 2 προαιρετικά μαθήματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής. Προαιρετικά. Και βέβαια λέτε η πολιτεία μπορεί να καθορίσει τον οδηγό σπουδών στα Πανεπιστήμια; Όχι, αλλά μπορεί να πει ότι: για να διορίσω έναν εκπαιδευτικό θέλω να έχει κάνει τόσα μαθήματα Παιδαγωγικής, τόσα Ψυχολογίας. Να δείτε πώς θα αναπροσαρμόσουν τα Πανεπιστήμια τον οδηγό σπουδών τους όταν θα δουν ότι δεν θα μπορούν να διοριστούν αν δεν έχουν κάνει κάποιες ώρες μέσα στις βασικές σπουδές. Χρειαζόμαστε δηλαδή στη Δευτεροβάθμια 5^ο χρόνο για να κάνουν Διδακτική; Αλίμονο τώρα. Είναι δυνατόν να πάμε σε τέτοιες λύσεις;

Και κλείνω με τη μετεκπαίδευση. Η μετεκπαίδευση, θα συμφωνήσω με την ιστορική αναδρομή ότι καθιερώθηκε το 1927 και ήταν βασικό συμπλήρωμα των σπουδών των δασκάλων. Οι οποίοι τότε εκπαιδεύονταν στα Διδασκαλεία και ήταν ελλιπής η μόρφωσή τους. Συνεχίστηκε, έφτασε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, έφτασε στον 2327/95, που εμείς τότε ως ΔΟΕ τον είχαμε προτείνει στον τότε Υπουργό Παιδείας τον Γιώργο Παπανδρέου και το έκανε πράξη. Το πώς λειτουργεί σήμερα, δε λειτουργεί παντού το ίδιο. Παράδειγμα σε ορισμένα αστικά κέντρα στη μετεκπαίδευση, και ιδιαίτερα όταν υπήρχαν τα προγράμματα εξομοίωσης, επειδή στα προγράμματα εξομοίωσης η αμοιβή λόγω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων ήταν μεγάλη ενώ στη μετεκπαίδευση ήταν μικρή, βλέπαμε ότι όλοι οι καθηγητές των Πανεπιστημίων ήταν εκεί. Στη μετεκπαίδευση πήγαιναν οι βοηθοί, οι άλλοι και έκαναν την πράξη. Το αν είναι αναβαθμισμένη, το αν υπηρετεί το στόχο της, που είναι άλλος από την επιμόρφωση, έχει να κάνει και με το τι γίνεται σήμερα στα πανεπιστήμια, πώς τη βλέπουν τη μετεκπαίδευση. Δεν είναι δυνατόν να έχουμε εκπαιδευτικούς για δυο χρόνια και να λέμε ότι είναι υποβαθμισμένες οι σπουδές τους. Δυο χρόνια πληρώνει ο ελληνικός λαός περίπου 20.000 € τον κάθε εκπαιδευτικό για να τον μορφώσει καλύτερα, να τον μετεκπαιδεύσει, για να πάρει αυτό που θα του δώσει μετέπειτα.

Τι μπορεί να γίνει; Θέλουμε μια καινοτομία στα σχολεία. Νέα βιβλία. Δεν θα μπορούσε να τα πάρει η πολιτεία και να τα πάει πρώτα σε αυτούς που είναι στις μετεκπαιδεύσεις, 1.000 άτομα, και να τους κάνει επιμορφωτές; Να τους έχει σε διαρκή εγρήγορση στα σχολεία. Ναι, μετεκπαιδεύεστε, αλλά όταν σας χρειαστώ πρώτους εσάς θα σας αξιοποιώ, επειδή είστε εκπαιδευτικοί της πράξης, ως επιμορφωτές σε οτιδήποτε γίνεται. Γιατί αυτοί με δύο χρόνια σπουδές θα έχουν και μερικοί και βασικές κατευθύνσεις πώς γίνονται οι επιμορφώσεις. Δηλαδή θέλω να πω ότι μπορεί η μετεκπαίδευση να μετεξελιχθεί, να έχει και στοιχεία αν θέλετε από αυτό που λέμε για τη διοίκηση των σχολικών μονάδων και για την καθοδήγηση των σχολικών μονάδων των σχολικών συμβούλων και για την Ειδική Αγωγή. Δεν λέμε παραδείγματος χάρη τι προσέφερε στα Ειδικά σχολεία το Τμήμα Ειδικής Αγωγής της μετεκπαίδευσης. Που δεν θα είχαμε ανθρώπους για την Ειδική Αγωγή αν δεν υπήρχε η μετεκπαίδευση των δασκάλων και των νηπιαγωγών και των καθηγητών στα Διδασκαλεία μετεκπαίδευσης. Τώρα βέβαια λειτουργεί και το Παιδαγωγικό του Βόλου.

Είναι βέβαιο, κι εμείς αυτό το λέμε, ότι τα Διδασκαλεία πρέπει να αλλάξουν, πρέπει να αναβαθμιστούν και να αλλάξουν ρότα, να αποκτήσουν

δηλαδή συγκεκριμένη στοχοθεσία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να καταργηθούν. Όλα όμως αυτά που λέμε κύριε Πρόεδρε, όσο και αν είναι θεωρία, αν δεν υπάρξει χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό δεν μπορούμε να πετύχουμε τίποτε.

Εγώ πραγματικά απορώ, επειδή συμμετέχω για χρόνια, θεωρώ τη μεγαλύτερη επιτυχία μου στον ΟΕΠΕΚ ότι κατάφερα φέτος, μετά από πρόταση δική μου και επιμονή του Κώστα του Ράμμα προς τη Διαχειριστική Αρχή, να έχουν οι επιμορφούμενοι ένα μπουκάλι νερό και ένα σάντουιτς. Η πολιτεία δηλαδή να τους αντιμετωπίζει αξιοπρεπώς ως ανθρώπους, ως συναδέλφους, που τους σέβεται, και δεν τους λέει παραμείνετε 6 ώρες εδώ, παιδιά τα οποία προσπαθούν να βρουν σπίτι, να, να, να, και να τους αντιμετωπίζουν... Μέχρι πέρσι να μου λένε ότι δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Δεν είναι μικρό το ποσό, είναι περίπου 500.000 € για 10.000 επιμορφούμενους, είναι μεγάλο το ποσό. Έχει όμως την αξία του και το εκτίμησαν αυτό οι επιμορφούμενοι συνάδελφοι.

Νομίζω λοιπόν ότι -εγώ καταλήγω και στις προτάσεις- αν θέλουμε να είμαστε αποτελεσματικοί προς οποιαδήποτε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας υπάρξει στο μέλλον, θα πρέπει να πούμε ότι συντονιστικός φορέας για την επιμόρφωση υπάρχει και θέλει στήριξη. Πρέπει να πούμε πώς βλέπουμε την εισαγωγική επιμόρφωση και πώς πρέπει να γίνεται, και την περιοδική, την ενδοσχολική κλπ., σε επίπεδο πιστεύω βασικών αρχών μπορούμε να καταλήξουμε. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι επιστημονικός ο ρόλος του, είναι Σύμβουλος της Κυβέρνησης. Εγώ συμφωνώ απόλυτα με όσα είπε ο κ. Γκλαβάς. Αλλά απορώ πραγματικά, γιατί πολλοί κάνουν Πρόεδροι του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, αν με αυτή τη γλώσσα τα γράφουν και τα λένε στις πολιτικές ηγεσίες ποτέ. Εμείς τα γράφουμε και τα λέμε. Κατανόω τη δυσκολία που υπάρχει σε όργανα διοίκησης να τα πουν με αυτό το λόγο, αλλά αν δεν λέμε την πραγματικότητα πώς θα αλλάξουν τα πράγματα;

Αν λοιπόν κύριε Πρόεδρε το σχολείο θέλουμε να το αλλάξουμε και δεν μας ενδιαφέρει και δεν κάνουμε το λάθος που έκαναν άλλοι εθνικοί διάλογοι για την παιδεία, να νομίζουμε ότι σύστημα πρόσβασης μπορεί να αντιμετωπιστεί ξεκομμένα, χωρίς να δούμε πώς αλλάζουμε το σχολείο, πώς το διαμορφώνουμε σήμερα για να αλλάξουμε στάσεις και συμπεριφορές, δεν μπορούμε παρά να δούμε ότι όλα αυτά τα πράγματα είναι αλληλένδετα. Και η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και η μόρφωση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, και το ζήτημα της σχολικής υποδομής και της σχολικής στέγης και το ζήτημα του περιορισμού της ύλης που είδαμε και το ζήτημα των αναλυτικών προγραμμάτων είναι όλα αλληλένδετα. Και αν θέλουμε να είμαστε αποτελεσματικοί εκτιμώ ότι το Συμβούλιό μας πρέπει να συνεχίσει τη συζήτηση για αρκετά μεγάλο διάστημα ακόμη, να καταλήξει σε μια ολοκληρωμένη πρόταση για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα. Και να φέρω το παράδειγμα βέβαια της Σουηδίας όπου για 7 χρόνια συζητούσαν, μετά όμως έκαναν δημοψήφισμα και το 80% του σουηδικού λαού ενέκρινε τις αλλαγές που προτάθηκαν από το Συμβούλιο Παιδείας εκεί. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε μας βοηθάτε με αυτά που είπατε , διότι και σε προτάσεις φτάνετε και έχετε και τολμηρές θέσεις, καινοτόμες , και θέσατε και τον δάκτυλο εις τον τύπον των ήλων. Δεν ήταν μία απλή τοποθέτηση.

Λοιπόν, εδώ είμαστε να τα συζητήσουμε. Εγώ νομίζω ότι το πνεύμα αυτού του Συμβουλίου είναι όχι απλώς να κάνει κάποιες διαπιστώσεις και περιγραφές και αναφορές σε πράγματα γνωστά εκ του παρελθόντος, σε κάποιους από σας πάρα πολύ, σε άλλους λιγότερο, αλλά να προχωρήσουμε σε πολύ, να το πω, ριζοσπαστικές, εν πάση περιπτώσει τολμηρές λύσεις, οι οποίες θα αλλάξουν το ελληνικό σχολείο. Ευχαριστώ, βοηθάτε πάρα πολύ. Κύριοι συνάδελφοι θα πει λίγα λόγια ο κ. Γιαλούρης, γιατί είναι επί του θέματος. Με έχει παρακαλέσει ο συνάδελφος κ. Πανάρετος, επειδή υπάρχει μία πιθανότητα μεγάλη να αναγκαστεί να φύγει, να μας πει κάποια πράγματα. Εμείς θέλουμε να μείνει βέβαια και να βρει έναν τρόπο να μείνει, διότι τον χρειαζόμαστε. Κύριε Γιαλούρη. Μετά ο κ. Πανάρετος, ευχαρίστως όλοι.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Ευχαριστώ που μου δίνετε το λόγο. Θα είμαι πολύ σύντομος. Θέλω να πω το εξής, ότι πριν από ένα χρόνο περίπου υπήρξε μία πρωτοβουλία του Υπουργείου Παιδείας με βάση την οποία υπήρξαν συζητήσεις δημόσιες στη βάση των εκπαιδευτικών για το θέμα της επιμόρφωσης. Αυτό έγινε και στις 13 Περιφερειακές Διευθύνσεις. Εγώ έχω στοιχεία για την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Αττικής, όπου κάναμε αποδελτίωση των προτάσεων των συναδέλφων και επίσης από την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης. Και χαίρομαι ιδιαίτερα διότι τα πιο πολλά από αυτά που ακούστηκαν και από τον κ. Γκλαβά και από τον κ. Μπράτη κλπ., περιλαμβάνονται πολλά από αυτά μέσα σε αυτά, τα οποία τα καταθέτω σε σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχουν και ηλεκτρονικά, για να μπορούμε να τα στείλουμε;

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Της Περιφερειακής Διεύθυνσης Αττικής το έχω και σε ηλεκτρονική μορφή, μπορώ να το αναπαραγάγω και να το δώσω. Της Θεσσαλονίκης δεν το έχω εγώ σε ηλεκτρονική μορφή. Της Αττικής υπάρχει, εμείς κάναμε την αποδελτίωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βρείτε, να το στείλουμε ηλεκτρονικά.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Θα ήθελα δυο-τρία πραγματάκια μόνο να πω. Το ένα είναι ότι ως προς τα διδακτικά αντικείμενα που προτείνουν οι συνάδελφοι, πέρα από τα κλασικά θα ήθελα να πω ότι ιδιαίτερα από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση καταγράφεται το αίτημα για επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μάλιστα θέλω να πω ότι η Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Αττικής φέτος έκανε, με τη βοήθεια των Σχολικών Συμβούλων Ειδικής Αγωγής, μία σειρά από ημερίδες κατά Διεύθυνση Εκπαίδευσης που αφορούσε Διευθυντές σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ήταν η πρώτη αρχή. Επίσης καταγράφεται το αίτημα για επιμόρφωση πάνω στη νομοθεσία σε παιδαγωγικά θέματα και ψυχολογία και επιμόρφωση για υποψήφια στελέχη. Κάτι το οποίο λείπει. Σε ό,τι αφορά τη διάρκεια, καταγράφεται από πάρα πολλούς συναδέλφους αυτό το οποίο ακούστηκε και από την εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και από τον κ. Μπράτη, ότι να έχει ολοκληρωθεί αυτή η λεγόμενη εισαγωγική επιμόρφωση πριν μπουν στην τάξη και να κρατάει έξι μήνες έως ένα χρόνο πριν. Ένα εξάμηνο τουλάχιστον, ένα χρόνο πριν

μπουν στην τάξη. Και ο διορισμός τους να έχει ξεκινήσει από νωρίτερα, ένα χρόνο πριν ας πούμε. Και όλα αυτά συνδέονται και με το θεσμό του Μέντορα για τον νεοδιόριστο και υπάρχουν και συγκεκριμένοι τρόποι για την επιλογή εδώ. Σε ό,τι αφορά τη μακράς διάρκειας επιμόρφωση, καταγράφεται η άποψη κάθε δέκα χρόνια περίπου ο εκπαιδευτικός να περνά από μία επιμόρφωση που να είναι εξάμηνη έως ετήσια. Δηλαδή κατά κάποιο τρόπο αυτό που είπε και ο κ. Μπράτης. Για τα ΠΕΚ να κάνω την παρατήρηση ότι υπάρχουν Διευθύνσεις μεγάλες που δεν έχουν δικό τους, μάλλον δεν έχουν ΠΕΚ που να έχει αποκλειστική αρμοδιότητα στη δική τους Διεύθυνση. Για παράδειγμα εδώ στην Αττική έχουμε στην Α΄ Αθήνας, στη Β΄ Αθήνας, στη Γ΄ Αθήνας που περιλαμβάνει και τη δυτική Αττική και τον Πειραιά, ο οποίος περιλαμβάνει και εξακτινωμένα τμήματα που φτάνουν στα νησιά. Η δομή που υπάρχει αυτή τη στιγμή είναι με βάση τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης που ήταν πριν μία δεκαετία. Αργότερα Διευθύνσεις όπως ο Πειραιάς χωρίστηκαν σε Πειραιά και Δ΄ Αθήνας, αλλά η Δ΄ Αθήνας για παράδειγμα δεν έχει ΠΕΚ στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Επίσης είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι και οι συνάδελφοι καταγράφουν το θέμα της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης με τις διάφορες μορφές που έχει, και μέσα στις προτάσεις είναι και η δημιουργία Εθνικής Σχολής Επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς. Αυτά ήθελα να πω και χαίρομαι ιδιαίτερα που πάρα πολλά από αυτά τα οποία έχουν καταγράψει οι συνάδελφοι και τα έχουμε αποδεκτώσει εμείς περιλαμβάνονται και στην εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και σε εισήγηση που έκανε και ο κ. Μπράτης. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κύριε Γιαλούρη. Είναι φυσικό οι άνθρωποι οι οποίοι τα ζουν αυτά τα πράγματα, οι εκπαιδευτικοί της μαχομένης εκπαίδευσης, να τα αναδεικνύουν αυτά. Δηλαδή είναι αναμενόμενο, απλώς εδώ τα έχουμε συστηματοποιημένα, όπως εμφανίστηκαν, και με συγκεκριμένες προτάσεις.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Μία συμπλήρωση, ότι όλα αυτά που είναι καταγεγραμμένα εδώ, αποδελτιωμένες προτάσεις των συναδέλφων, δεν έχουν την έννοια της στατιστικής ότι το 60% είπε αυτό, απλώς είναι διάφορες προτάσεις που έχουν συντεθεί σε ένα κείμενο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι πολύ χρήσιμο, θα μοιραστεί. Κύριε συνάδελφε, κύριε Πανάρετε.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Σας ευχαριστώ. Θα ήθελα να κάνω μία γενική τοποθέτηση και στη συνέχεια, αν υπάρχει χρόνος, κάποια ίσως τοποθέτηση σε επιμέρους σημεία. Η γενική τοποθέτηση ξεκινά από την εξής διαπίστωση. Διαπίστωση που επιβεβαιώθηκε σήμερα στη συζήτησή μας εδώ, ότι επί χρόνια δεν γίνεται ουσιαστική επιμόρφωση, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες, νομοθετικές και μη, για να γίνει κάτι τέτοιο. Εγώ θα ξεπεράσω τη συζήτηση για τις πολιτικές ευθύνες, παρότι θα έπρεπε να είμαι το κατεξοχήν μέλος του Συμβουλίου που θα έπρεπε να προσπαθήσω να αποδώσω ευθύνες και στη συνέχεια να απαντήσω για άλλες ευθύνες που υπήρχαν σε άλλες περιόδους. Πέρα από επιμέρους αδυναμίες πολιτικών ηγεσιών, εκτιμώ ότι η έλλειψη ουσιαστικής επιμόρφωσης οφείλεται σε εγγενείς αδυναμίες του τρόπου λειτουργίας του κράτους. Οι αδυναμίες αυτές

ξεκινούν από απλά πράγματα, όπως για παράδειγμα την πίεση που υπάρχει στις πολιτικές ηγεσίες από διάφορα θέματα τα οποία γίνονται ξαφνικά επείγοντα και τα οποία δεν επιτρέπουν στις πολιτικές ηγεσίες να κάνουν αυτό που συζητάμε εδώ, στρατηγικό σχεδιασμό, μέχρι άλλες αδυναμίες, οι οποίες δυστυχώς δεν έχουν ποτέ προσδιοριστεί.

Έχει ενδιαφέρον ότι σήμερα, ιδιαίτερα μετά τις τοποθετήσεις του Αντιπροέδρου του ΟΕΠΕΚ και του Προέδρου της ΔΟΕ και από τον Πρόεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, έγινε μία ιστορική αναδρομή. Αναφέρθηκε ότι ο νόμος τάδε του '85, ο 1824 του '89, ο τάδε του '92 κλπ. δεν λειτούργησε, δηλαδή αυτό που προέβλεπε ο νόμος δεν λειτούργησε. Κανείς –γι' αυτό έκανα και την παρέμβαση στον κ. Ράμμα- δεν εξήγησε γιατί. Η ιστορική καταγραφή είναι ενδιαφέρουσα. Το γιατί όμως έχει μεγάλη σημασία. Και δεν πιστεύω ότι πρόκειται απλώς για αδυναμίες πολιτικών ηγεσιών. Είπα και στην αρχή και επαναλαμβάνω ότι πιστεύω πως είναι εγγενή προβλήματα, όχι μόνο του εκπαιδευτικού συστήματος, μιας λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.

Και μέσα στις γενικές παρατηρήσεις, πριν πάω στην πρότασή μου, θα πω το εξής. Ο Πρόεδρος της ΔΟΕ είπε για χρηματοδότηση κρατική, το έθεσε σε μία λογική που και η ΔΟΕ και οι Ομοσπονδίες γενικά θέτουν. Κανείς όμως δεν αμφισβήτησε από τους προλαλήσαντες ότι έστω και από το κοινοτικό πλαίσιο, που δεν ήταν κρατική χρηματοδότηση, υπήρχαν πολλά χρήματα. Όσα απορροφήθηκαν πού πήγαν; πώς αξιοποιήθηκαν; «Αξιοποιήθηκαν» είναι κακός όρος, γιατί δεν αξιοποιήθηκαν. Πώς χρησιμοποιήθηκαν;

Επίσης, ετέθη από πολλούς ομιλητές ένα άλλο θέμα που είναι πολύ ουσιαστικό σε σχέση με την επιμόρφωση: πρώτα η επιλογή και μετά η επιμόρφωση. Σε κάθε σημείο κάνω μία αναφορά την οποία θα τη συνθέσω στο τέλος. Ένα παράδειγμα: Άλλαξε το σύστημα επιλογής των εκπαιδευτικών, από την επετηρίδα πήγαμε στο ΑΣΕΠ. Πόσα χρόνια τώρα λειτουργεί αυτό; Λειτουργεί 11 χρόνια. Έγινε κάποια αξιολόγηση, κάποια προσπάθεια να δούμε, βελτιώθηκε η ποιότητα των εκπαιδευτικών; Βελτιώθηκε το αποτέλεσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας με αυτή την αλλαγή; Θυμάστε πόσες αντιδράσεις υπήρχαν και θυμάστε το προφανές κατά κάποιο τρόπο επιχείρημα ότι δεν μπορεί κανείς να διορίζεται με βάση την επετηρίδα, διότι δεν μπορεί να φτάνει 50 χρονών για να διοριστεί. Όμως πήγαμε σε μια άλλη διαδικασία την οποία ποτέ τόσα χρόνια δεν την αξιολογήσαμε... Και όταν λέω δεν την αξιολογήσαμε, δεν είδαμε, προσφέρει κάτι; Βελτίωσε; Οι μαθητές παίρνουν κάτι παραπάνω; Είναι καλύτεροι οι καθηγητές που παίρνουμε; Δεν το έχουμε δει.

Είναι εντυπωσιακή η έλλειψη στοιχείων. Χωρίς στοιχεία κανείς δεν μπορεί να αξιολογήσει πού βρίσκεται αυτή τη στιγμή η όποια κατάσταση και να μπορέσει να διαμορφώσει ένα πλαίσιο αξιολόγησης. Γιατί μπορεί να λέμε έτσι όπως συζητάμε αυτή τη στιγμή, ότι ο τάδε νόμος θα μπορούσε να λειτουργήσει, όμως ελέχθη προηγουμένως με πολύ παραστατικό τρόπο: νομοθεσία έχουμε, οι εφαρμογές μας λείπουν.

Λέω λοιπόν το εξής. Λόγω της επιστήμης μου, από την προηγούμενη συνεδρίαση μέχρι τώρα προσπαθώ να συγκεντρώσω στοιχεία για το τι έχει γίνει με την επιμόρφωση. Επειδή ο κ. Γιαλούρης σε προηγούμενη συνάντηση, όταν είχαμε μιλήσει για την αξιολόγηση του ΟΟΣΑ, μου είχε πει ότι εκείνος δεν μπορεί να βρει στοιχεία, αν μπορώ να βρω εγώ, φαίνεται ότι

έχω μεγαλύτερες προσβάσεις στο Υπουργείο Παιδείας, παρότι δεν είμαι στη ηγεσία, απ' ό,τι έχει το ίδιο το Υπουργείο Παιδείας. Μπορώ να σας πω μερικά από τα στοιχεία που βρήκα και στοιχεία που δεν βρήκα.

Για παράδειγμα, στοιχεία κατά κάποιο τρόπο καταγράφονται στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, το οποίο έχει κάποια αρμοδιότητα, που δεν την έχω προσδιορίσει ακόμα. Από την 1/1/2004 μέχρι τις 31/7/2009 έχουν επιμορφωθεί συνολικά 27.953 άτομα από όλες τις Υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ, σχολικές μονάδες, γραφεία και Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ένα ενδιαφέρον: δεν υπάρχουν στοιχεία πριν το 2004. Δεν υπάρχουν; Δεν καταγράφονταν; Καταγράφονταν και έχουν χαθεί κάπου; Δεν ξέρω.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Κύριε Πανάρτετε μου επιτρέπεται να σας διακόψω λιγάκι;

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Παρακαλώ.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Σε αυτό που λέτε, μάλλον συμβαίνει κάτι άλλο. Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης –σας το λέω επειδή ήμουν ο Ειδικός Γραμματέας- ασχολήθηκε με προγράμματα, από μόνη της, με εκπαιδευτικούς. Άρα γι' αυτό έχει αυτά τα στοιχεία. Τα στοιχεία για τους εκπαιδευτικούς πράγματι δεν τα έχει κανένας, δεν είναι συγκεντρωμένα, τα έχω εδώ εγώ αυτά, ήταν του ΟΕΠΕΚ, έκανε μία έρευνα να καταγράψει τι επιμορφώσεις έχουν κάνει, ποιοι φορείς και σε ποιο αντικείμενο. Και τα έχουμε καταγεγραμμένα εδώ, όπως και τη νομοθεσία. Όλα αυτά για να τα βρει κάποιος, σε έναν τρόπο θα τα βρει, αυτό που σας είπα, τα κοινοτικά προγράμματα στήριξης. Όταν πας στην Υπηρεσία Διαχείρισης, που εκεί όλα αυτά είναι καταγεγραμμένα.

ΜΕΛΟΣ: Ως προϊόντα.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Ως προϊόντα, ως παραδοτέα. Μόνο εκεί μπορεί να τα βρει κάποιος. Αλλά εμείς, ο ΟΕΠΕΚ έκανε μία έρευνα. Όλη τη νομοθεσία εδώ διαχρονικά, ποιοι νόμοι, τα πάντα, καθώς επίσης απέστειλε και στους φορείς τους διάφορους, Πανεπιστήμια, εθνικά ιδρύματα, όλα, και τους λέει: πέστε μας τι προγράμματα κάνατε. Όσοι από αυτούς απάντησαν είναι καταγεγραμμένα εδώ και είναι πληθώρα, χιλιάδες αντικείμενα, από πολλούς φορείς, πάρα πολλούς εκπαιδευτικούς. Δηλαδή εγώ εξεπλάγην ότι πρέπει να έχει επιμορφωθεί το σύνολο των εκπαιδευτικών της χώρας μας. Το σύνολο, κι εμείς μιλάμε ότι δεν υπάρχει επιμόρφωση. Αλλά τι: Σταδιακά, αποσπασματικά, 20 ώρες ο ένας, 30 ώρες ο άλλος. Πολύ δε από αυτούς τους εκπαιδευτικούς έχουν επιμορφωθεί σε δέκα αντικείμενα.

ΜΕΛΟΣ: Χωρίς κανένα σχεδιασμό.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Σε δέκα αντικείμενα. Γιατί ήταν προαιρετική. Τεχνικά δελτία ήταν, όποιος θέλει έρχεται να επιμορφωθεί, όποιος δεν θέλει δεν έρχεται να επιμορφωθεί. Υπάρχουν λοιπόν, και δυστυχώς τα έχουν οι υπηρεσίες των κοινοτικών προγραμμάτων και κανένας άλλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Φαίνεται όμως ότι τα έχετε εσείς κύριε Ράμμα.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Ό,τι μας δώσανε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ό,τι σας έδωσαν. Λοιπόν, η παράκληση του Προέδρου -και νομίζω για όλους- είναι: αυτά τα στοιχεία να μας τα δώσετε. Είναι καλό...

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Είναι καταγεγραμμένη και όλη η νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κι αυτό είναι χρήσιμο, αλλά τα στοιχεία αυτά θα ήταν χρήσιμα για ό,τι κάνουμε.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Θα κοιτάξω στον Οργανισμό, θα είναι σε ηλεκτρονική μορφή οπότε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ακριβώς. Θα μας βοηθήσετε με αυτό.

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα το βρούμε, δεν θα τον αφήσουμε ήσυχο τον κ. Ράμμα, αν δεν τα πάρουμε.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Λοιπόν, προχωράω. Κάναμε ένα πρώτο βήμα, δηλαδή βρήκαμε ότι υπάρχουν κάπου καταγεγραμμένα τα στοιχεία και ότι αυτά τα στοιχεία θα μας δοθούν. Μια άλλη πλευρά, που ενδεχομένως συμπίπτει με τα στοιχεία που λέτε ότι έχετε, είναι μια διάσταση που διαπίστωσα ότι στην Πληροφορική έχουν επιμορφωθεί 109.000 άτομα. 109.000 άτομα! Ξέρετε τι είναι 109.000 άτομα; Και αυτά είναι 48ωρα προγράμματα.

Θα έρθω τώρα στο επόμενο. Στην ερώτησή μου «έχει γίνει αξιολόγηση αυτής της επιμόρφωσης;» η απάντησή μου πηγάει ότι έχει γίνει μόνο για την ψηφιακή σύγκλιση, η οποία όμως έχει δοθεί σε ανάδοχο και ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί. Αν αυτή η ενημέρωση που έχω είναι λανθασμένη, παρακαλώ να με διορθώσετε. Αν δεν είναι λανθασμένη, είναι άλλη μία ένδειξη της αδυναμίας να έχουμε μία εικόνα για το τι συμβαίνει.

Το τελευταίο πράγμα που προσπάθησα και δεν ξέρω αν το έχετε επίσης εσείς, είναι τα οικονομικά στοιχεία. Θυμάστε, είχα πει και στον κ. Γκλαβά, ο κ. Γκλαβάς σήκωσε τα χέρια, κοντεύω να τα σηκώσω κι εγώ όχι ακόμα όμως. Οικονομικά στοιχεία, τι χρήματα έχουν δοθεί από τα κοινοτικά. Μιλάω από το 1995, τέλος του '95, γιατί μπορεί νομοθετικά να ξεκίνησε, αλλά μετά το τέλος του '95, το '96 ίσως και '97 να ξεκίνησαν οι επιμορφώσεις. Τι χρήματα δόθηκαν; Πώς αξιοποιήθηκαν; Πώς χρησιμοποιήθηκαν τα χρήματα; Τι αποτέλεσμα είχε;

Όταν λοιπόν βλέπουμε ότι έχουμε αυτή την αδυναμία, η γνώμη μου είναι ότι όποια πρόταση βγει από δω, με όλες τις καλές προθέσεις, ακόμα και με τις -όπως τις χαρακτηρίσατε- προωθημένες απόψεις που διατύπωσε ο Πρόεδρος της ΔΟΕ, δεν πιστεύω ότι θα είναι αποτελεσματική. Γιατί θα είναι αν θέλετε καλοπροαίρετη μεν, αλλά θα είναι μία άποψη που έχει προέλθει από εμπειρίες και επιθυμίες, χωρίς να είναι μια τεκμηριωμένη άποψη.

Πού θέλω να καταλήξω. Πιστεύω ότι αυτό που μπορεί να κάνει το Συμβούλιό μας είναι το εξής. Να κάνω μία παρένθεση. Τι είχατε πει εσείς

επανελημμένα στις αρχικές συνεδριάσεις του Συμβουλίου; Είχατε πει ότι αυτό που θα κάνουμε πρέπει να είναι χρήσιμο για τον όποιο Υπουργό Παιδείας. Εγώ λοιπόν σας ρωτώ: αν εσείς ήσασταν ο επόμενος Υπουργός Παιδείας και έβγαινε από δω μία απόφαση που έλεγε ότι έτσι θα κάνουμε την εισαγωγική επιμόρφωση, έτσι θα κάνουμε την ετήσια επιμόρφωση, διαφορετικά θα κάνουμε την άλλη επιμόρφωση, αυτό το πράγμα θα σας διευκόλυνε ίσως, αλλά θα αποτελούσε κάποια ουσιαστική βοήθεια για να εφαρμόσετε μία πολιτική; Η δική μου η εκτίμηση, με την όποια εμπειρία έχω, είναι ότι θα ήταν χρήσιμο αλλά δεν θα διευκόλυνε.

Τι προτείνω λοιπόν. Ένα από τα προβλήματα που έχουμε διαχρονικά σε αυτό τον τόπο δεν είναι τόσο η πολιτική αντιπαράθεση και τα λάθη των ηγεσιών. Γιατί είναι φανερό από την ιστορική αναδρομή που έγινε ότι ορισμένες από τις ασυνέχειες και ασυνέπειες δεν ήταν ασυνέχειες και ασυνέπειες αλλαγών στην κυβέρνηση κομμάτων, ήταν ασυνέχειες και ασυνέπειες αλλαγών στις ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας διαχρονικά. Έχει εμφανιστεί ένα σημείο συναίνεσης. Το αναφέρατε εσείς εδώ. Είπατε ότι πέρα από τις τοποθετήσεις που έγιναν εδώ για αξιολόγηση, στο Πολιτικό Συμβούλιο συμφώνησαν όλοι, προφανώς η εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ η οποία έκανε και την πρόταση, και ο Υπουργός Παιδείας, αν δεν κάνω λάθος είπατε ότι και ο Πρωθυπουργός στη συνάντησή σας συμφώνησε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι, και εδόθη και εντολή.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Λοιπόν, λέω το εξής. Γιατί η επιμόρφωση να μην είναι ένα από τα κύρια στοιχεία, αν θέλετε το πρώτο -πιστεύω ότι δεν είναι το πρώτο, θα σας πω ποιο νομίζω ότι είναι το πρώτο- για να γίνει μία αξιολόγηση νέα του εκπαιδευτικού συστήματος, με περισσότερα στοχευμένες επιδιώξεις απ' ό,τι η αξιολόγηση που έγινε το '94 από τον ΟΟΣΑ; Πιστεύω ότι πρέπει να την κάνει διεθνής οργανισμός, πιστεύω ότι μπορεί να είναι ο ΟΟΣΑ. Δεν έχω όμως δογματικές απόψεις γι' αυτό το πράγμα. Πρέπει όμως να είναι ένας αξιόπιστος οργανισμός. Και ένα από τα πράγματα που πρέπει να κάνει είναι η αξιολόγηση της επιμόρφωσης. Δηλαδή αφού καταγραφούν όλες αυτές οι πρακτικές, οι νομοθεσίες, γιατί δεν δούλεψαν... Δεν φτάνει να μας πει κάποιος ότι δεν δούλεψε ο νόμος του '85 και ήρθε ο 1824 ο οποίος ανέτρεψε του '85 και έγιναν τα ΜΟΚΕΣΕ τα οποία δεν δούλεψαν. Δεν φτάνει αυτό. Γιατί υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι έχουν άποψη για τους λόγους που δεν δούλεψαν. Μπορεί να μην είναι η σωστή άποψη. Εγώ έχω άποψη για ορισμένα πράγματα. Όπως, αν θέλετε, είμαι πρόθυμος να αποδεχθώ ευθύνες για το διάστημα που είχα ευθύνες. Αλλά δεν φτάνει αυτό το πράγμα, το να πει κάποιος ότι εγώ έκανα αυτά τα λάθη ή έκανα εκείνα τα λάθη, δεν δίνει τίποτα στο να μπορέσουμε να οδηγηθούμε κάπου, που όπως είπα και επιμένω έχει υπάρξει μία συναίνεση.

Γι' αυτό λοιπόν εγώ θα παρακαλούσα, πέρα από τη συζήτηση που αν θέλετε μπορούμε να την κάνουμε στις λεπτομέρειες της επιμόρφωσης, να πάρουμε μία απόφαση -τι απόφαση, αφού έχει ληφθεί σε επίπεδο ηγεσιών και επίπεδο Πρωθυπουργού- να ξεκινήσει άμεσα μία τέτοια διαδικασία. Και το Συμβούλιό μας αν θέλετε, αυτό που μπορεί να κάνει μέχρις ότου η όποια ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας επιλέξει αυτόν που θα κάνει την αξιολόγηση, αυτό που μπορούμε να κάνουμε εμείς είναι να κάνουμε αυτή την καταγραφή που λέμε. Όχι μόνο την καταγραφή που έχει

εκεί ο κ. Ράμμας με τις νομοθεσίες, αλλά αν θέλετε μπορεί να κάνουμε μία επιτροπή η οποία θα διερευνήσει κάπως περισσότερο γιατί δεν έγιναν πράγματα τα οποία αναφέρθηκαν ότι δεν έγιναν. Και αυτό να αποτελέσει το λεγόμενο υποστηρικτικό κείμενο σε οποιαδήποτε αξιολόγηση, που θα δοθεί σε αυτή την ομάδα που θα την κάνει, για να οδηγηθούμε κάπου, να μετρήσουμε τα στοιχεία, να δούμε τι γίνεται, να επεκτείνουμε την προσπάθεια που έγινε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με την καταγραφή και με τις προτάσεις που έγιναν και να οδηγηθούμε κάπου που θα είναι ουσιαστικό. Πιστεύω ότι θα συμφωνήσετε μαζί μου, ότι αν κάνουμε κάτι τέτοιο θα έχουμε κάνει το μεγαλύτερο βήμα που μπορεί να κάνει αυτό το Συμβούλιο.

Εγώ θα διαφοροποιηθώ λίγο από την παρατήρηση που κάνατε προηγουμένως για τις συζητήσεις που έχουν γίνει. Συζητήσεις μπορεί να έχουν γίνει. Τέτοιες συζητήσεις όπως αυτές που γίνονται εδώ. Θυμάστε στην αρχή που σας είπα: βοηθήστε μας να μείνουμε. Έχουμε φτάσει σε ένα σημείο. Εγώ ρωτώ τον κ. Γκλαβά, επειδή έχει και τα ιστορικά στοιχεία, πότε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έκανε εισηγήσεις που συζητήθηκαν τόσο πολύ όσο οι εισηγήσεις που κάνει τώρα;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ποτέ.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Ποτέ. Και θα διαπιστώσατε κι εσείς -και το ακούτε από έναν άνθρωπο που θα μπορούσατε να πείτε ότι είναι έτοιμος να πει: «α, φεύγουμε»- θα διαπιστώσατε κι εσείς ότι το ίδιο το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχει βελτιώσει τις εισηγήσεις του, από κάποιες γενικότερες που γίνονται, οι δε παρεμβάσεις του κ. Γκλαβά όταν επεξηγεί την εισηγήση είναι ακόμα πιο ουσιαστικές. Λοιπόν, δύο πράγματα και αυτή είναι η γνώμη μου αν θέλετε. Πρώτον. Να πάμε σε αυτή την αξιολόγηση που θα απονευρώσει και την αγωνία των εκπαιδευτικών για την αξιολόγηση. Αν δεν αξιολογήσουμε το άλλο σύστημα -και δεν το λέω αυτό για να ησυχάσω ας πούμε εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, όσοι με ξέρουν, ξέρουν ότι μιλάω πάρα πολύ κοφτά- όμως αν δεν δούμε αυτά τα πράγματα, τι να του πεις του φουκαρά του εκπαιδευτικού τώρα; «Έλα να σε αξιολογήσω»; την πρώτη φορά που μπαίνει μέσα στην τάξη και έχει πάρει την εκπαίδευση από το όποιο Παιδαγωγικό Τμήμα, από το όποιο Τμήμα του Πανεπιστημίου που έχει πάρει; Ένα αυτό. Και δεύτερον, κάντε ό,τι μπορείτε να προχωρήσει η λογική του ΕΣΥΠ όπως προχωράει σήμερα.

Και αν θέλετε, κλείνοντας θα κάνω και την πολιτική μου κριτική σε ένα σημείο που το θεωρώ σημαντικό. Είδατε ότι δεν είπα τίποτε άλλο για όλα τα άλλα θέματα. Όμως σε αντίθεση με αυτό το Συμβούλιο εμένα μου προκάλεσε εξαιρετικά αρνητική εντύπωση ότι συνεδριάζουν σε κοινή πανηγυρική συνεδρίαση το Συμβούλιο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης και το Συμβούλιο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, με παρουσία του Υπουργού, και συζητιούνται ή ακούγονται πολύ εντυπωσιακές σκέψεις και απόψεις για το μέλλον της εκπαίδευσης και την ίδια ώρα προχωράει ένα νομοσχέδιο για τα ΤΕΙ, το οποίο είναι ένα από τα χειρότερα νομοσχέδια που έχουν περάσει από τη Βουλή και διαιωνίζει μία άθλια κατάσταση στο χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Εάν λοιπόν αυτό το νομοσχέδιο είχε συζητηθεί με έναν αντίστοιχο τρόπο όπως συζητούνται τα θέματα εδώ, πιστεύω ότι θα είχαν αποφευχθεί πολλά από τα πράγματα, τα οποία θα φορτωθεί η

εκπαιδευτική πολιτική με αφορμή αυτό το νόμο που ψηφίστηκε. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κύριε συνάδελφε. Με μία συνέπεια εσωτερική και επιστημονική που έχετε επιμένετε στο θέμα της αξιολόγησης και μας έχετε πείσει ότι πρέπει να το κάνουμε αυτό. Έχουμε πει ότι έχει ξεκινήσει, και έχουμε μία συνεργασία με τον κ. Κοντογιάννη, για να γίνει αυτό που είπαμε, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Διότι αυτό είχε προταθεί στην πολιτική ηγεσία, αυτό είχε εγκρίνει ο Πρόεδρος. Και μάλιστα δώσαμε ως πρότυπο την αξιολόγηση που είχατε κάνει τότε, γιατί ήταν μια έτοιμη δουλειά, για να μην ψάχνουμε, και μάλιστα έχει βοηθήσει σε αυτό και ο κ. Δερμιτζάκης, που παρακάλεσα να βοηθήσει. Αυτό είναι ένα. Αυτό που λέτε σήμερα, μεταξύ πολλών άλλων βέβαια που είπατε, ήταν να κάνουμε μία αξιολόγηση τι έχει γίνει στον τομέα της επιμόρφωσης, έτσι; Βέβαια έχει φανεί ότι αυτό που έχει γίνει είναι και λίγο (λίγο από άποψη συστηματική και στρατηγικής και συντονισμού) και σκόρπιο. Επομένως, αντίθετα προς την αξιολόγηση του συστήματος, που είναι μία πραγματικότητα, αυτή η αξιολόγηση περιμένουμε απλώς να επαληθεύσει στατιστικά και από άλλη άποψη κάτι που εμπειρικά είναι αναμενόμενο και κρίθηκε ήδη, ότι δεν έχει γίνει με το σωστό τρόπο, δεν είχε συντονισμό, δεν είχε στρατηγική, δεν είχε στόχους, και έγινε με τον πατριωτισμό των Ελλήνων, δηλαδή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, του ΟΕΠΕΚ, των ΠΕΚ κ.ο.κ. Θα ήταν χρήσιμο. Δεν είναι ίσως το άπαν, διότι κυρίως το σύστημα είναι που πρέπει να αξιολογηθεί. Προσωπικά δεν θα είχα αντίρρηση, μπορούμε να συζητήσουμε με τον κ. Κοντογιάννη να κάνουμε και μία τέτοια αξιολόγηση, που ιδίως μελλοντικά, όπως το είπατε, θα χρειαστεί οποιοσδήποτε χειριστεί αυτά τα θέματα και επομένως βοηθάμε και από αυτή την άποψη. Εκεί θα παρακληθείτε όλοι όσοι έχετε γνώση και ανάμειξη σε αυτά, και εσείς και ο κ. Ράμμος και ο κ. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού και ο Πρόεδρος του Κέντρου Έρευνας, να βοηθήσετε, να δώσουμε τα στοιχεία, να καθοδηγήσουμε. Και όποιος άλλος θέλει, ο κ. Μπράτης νομίζω θα μπορούσε να βοηθήσει.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Μία διευκρίνιση αν επιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Όταν λέω για αξιολόγηση δεν αναφέρομαι απλώς στο αποτέλεσμα. Γιατί το αποτέλεσμα, όπως συζητήθηκε εδώ, είναι σαφέστατο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι, ήταν πενιχρό.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Αναφέρομαι κυρίως στους λόγους για τους οποίους είχαμε αυτό το αποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό στην αξιολόγηση θα βγει.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Θα βγει. Και ξέρετε, είναι μία ενδιαφέρουσα περίπτωση, γιατί δεν αφορά μία κυβέρνηση ούτε αφορά έναν Υπουργό. Αφορά μία περίοδο τέτοια που καλύπτει δύο μεγάλες περιόδους κυβερνήσεων. Και δεν μπορεί κανείς να πει ότι: ναι, εδώ θα αποδοθούν ευθύνες στον τάδε

Υπουργό ή στον δείνα Υπουργό. Και δεν είναι αυτή η δική μου η πρόθεση. Δηλαδή η σκέψη μου είναι να δούμε γιατί δεν έγιναν αυτά τα πράγματα που επεδίωκαν και οι νομοθέτες και επιδιώκει και η εκπαιδευτική κοινότητα. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα αναδειχθεί και αυτό. Ευχαριστώ. Ο Πρόεδρος του Κέντρου Έρευνας.

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Εγώ θα είμαι πολύ σύντομος κύριε Πρόεδρε γιατί ούτως ή άλλως ορισμένα πράγματα είπε ο κ. Γιαλούρης και ο κ. Ράμμος. Θα μου πείτε, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας ασχολήθηκε με επιμόρφωση; Έχουμε του κόσμου τα προβλήματα άλλα, που αυτό είναι παρωνυχίδα. Αλλά θα σας πω την αλήθεια, εξομολογούμαι σήμερα, ότι την ψάξαμε την επιμόρφωση για να βρούμε λεφτά για να λειτουργήσουμε. Σε λίγο δεν θα έχουμε χρήματα να λειτουργήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βλέπετε μία άλλη διάσταση της επιμόρφωσης; Ότι είναι ανάγκη η εξεύρεση χρημάτων, για να λειτουργήσει ενός διαφορετικού σκοπού Κέντρο.

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Κοιτάξτε, και απάνω που ψάχναμε έχουμε μαζέψει ορισμένα στοιχεία. Η κ. Σοφιανοπούλου λέει: Αυτά τα στοιχεία ποιοι φορείς κάνουν επιμόρφωση τα έχει μαζέψει και το ΟΕΠΕΚ, οπότε μην κάνετε. Έτσι από εκεί μάθαμε. Μάθαμε το ηλεκτρονικό για την Αττική και μάθαμε και την περίπτωση της Θεσσαλονίκης από το Υπουργείο Παιδείας, που δεν είναι ηλεκτρονικά αλλά εντάξει, θα μας το στείλουν έντυπα. Επιγραμματικά λοιπόν ήθελα να πω το εξής: Υπάρχει μια πολυαρχία, δεν ξέρει η δεξιά τι ποιεί η αριστερά.

ΜΕΛΟΣ: Τι ποιεί η δεξιά.

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Και το αντίθετο. Και δεν υπάρχει σχεδιασμός. Πρέπει να υπάρξει ο σχεδιασμός, πρέπει να υπάρξει ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης. Και το βασικότερο απ' όλα που θέλω να πω εξαρχής είναι ότι η εισαγωγική επιμόρφωση είναι τελείως διαφορετικό πράγμα από την υπόλοιπη, την περιοδική επιμόρφωση, όπου υπάρχει ένας μεγάλος, ένας χείμαρρος ανθρώπων που θέλουν να επιμορφωθούν. Στην Αττική κάναμε για τη Διδακτική μια διημερίδα και κάναμε με κλήρωση κύριε Πρόεδρε ποιοί θα έρθουν διότι δεν χωρούσε το μεγάλο αμφιθέατρο της Φιλοσοφικής. Διδακτική του Περιβάλλοντος και κάναμε κλήρωση, δεν χωρούσαν αυτοί που ανταποκρίθηκαν. Πού καταλήγουμε τώρα εμείς, τι σκεπτόμαστε να κάνουμε. Και μάλιστα το έχουμε στείλει στον Υπουργό για να δούμε αν θα πει okay, διότι ανακαλύψαμε στο Προεδρικό Διάταγμα του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας ότι έχει και μια τέτοια αρμοδιότητα. Θεσμικά δηλαδή, δεν τη σκεφτήκαμε να την κάνουμε τώρα για να μαζέψουμε χρήματα. Σκεφτήκαμε να συνεργαστούμε, έχοντας μια εμπειρία... Ως Πρόεδρος, Διευθυντής του ΚΕΚ του Πανεπιστημίου Αθηνών, θα σας πω το εξής, ότι κάθε χρόνο, έχουμε ένα συμβόλαιο πενταετές με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και το Γενικό Επιτελείο Στρατού και εκπαιδεύουμε από 900 μέχρι 1.500 υπαξιωματικούς και αξιωματικούς του Στρατού στα οικονομικά,

οικονομική διαχείριση. Και τους δίνουμε βεβαιώσεις τις οποίες λαμβάνει η Υπηρεσία υπόψη, προφανώς για τις προαγωγές τους ή για οτιδήποτε άλλο. Αυτό συνεχίζεται και μάλιστα θέλουμε να διευρυνθεί τώρα, έχουμε συζήτηση, το Πανεπιστήμιο Αθηνών συζητάω, να διευρυνθεί με την Αρχιεπισκοπή Αθηνών, με τον Αρχιεπίσκοπο, για να κάνουμε στους παπάδες, στους ιερείς όσον αφορά κοινωνική εκπαίδευση, η οποία γίνεται μέσω πάλι του ΚΕΚ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχοντας λοιπόν αυτή την εμπειρία, σκεφτήκαμε να προτείνουμε στο Υπουργείο να κάνουμε αυτό εξ αποστάσεως. Αλλά είναι και ορισμένα αντικείμενα τα οποία δεν είναι μόνο να γίνει εξ αποστάσεως, πρέπει να είναι διπλό, και εξ αποστάσεως και διαζώσης, δηλαδή να γίνει ένα πάντρεμα. Αυτά είναι τέσσερα-πέντε προγράμματα τα οποία τα διαλέξαμε από αυτές τις απαιτήσεις που είχαν οι συνάδελφοι της Μέσης Εκπαίδευσης και της Πρωτοβάθμιας από την περιοχή της Αττικής και είδαμε ότι υπάρχει ένα μεγάλο ενδιαφέρον στο περιβάλλον, στην ειδική αγωγή, στις φυσικές καταστροφές, στο θέατρο. Και το πρόβλημα που υπάρχει σε όλη αυτή την ιστορία, αν προωθηθούμε πιο πέρα είναι να συζητηθεί το πρόβλημα της δημιουργίας επιμορφωτών. Όχι να είναι του αέρα, πήγαμε πήραμε μια πιστοποίηση και ένα χαρτί και λέει: επιμορφωτής είμαι και βάλτε με στο ΚΕΚ. Πώς θα γίνει αυτή η δημιουργία επιμορφωτών.

Είχα ακούσει –και ίσως ο Πρόεδρος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας έχει περισσότερα να πει- ότι είχε ξεκινήσει η σύνταξη ενός νομοθέτηματος στο Υπουργείο Παιδείας για ένα Εθνικό Κέντρο Επιμόρφωσης, το οποίο θα έβαζε πάλι κάτω από την ομπρέλα του όλα, μαζί και τον ΟΕΠΕΚ. Δεν ξέρω αν έχει γίνει τίποτα πάνω σε αυτό. Και γιατί το είχα ακούσει: Διότι ως πρόεδρος του ΚΕΕ προσπάθησα και προσπάθω να περάσω τον οργανισμό λειτουργίας του Κέντρου και τον κανονισμό λειτουργίας του Κέντρου, πράγμα το οποίο προσπαθούν από το 1998 όλοι οι προκάτοχοί μου και κανείς δεν το κατάφερε. Και κάθε φορά λέει: Αναβάλλεται, θα μπει σε αυτό το νομοθέτημα, θα μπει σε αυτό το νομοθέτημα. Τώρα έμαθα προχθές ότι γίνεται ένα νομοθέτημα-σκούπα και ελπίζω να το βάλουν εκεί πέρα, να υπάρξει ένας οργανισμός και ένας κανονισμός λειτουργίας. Αυτά ήθελα να πω, ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ένα λεπτό. Είπατε: ύπαρξη ενός εθνικού... Πώς το είπατε;

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Εθνικού Κέντρου Επιμόρφωσης, το οποίο θα έδινε βεβαιώσεις ή θα προχωρούσε και πιο πέρα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και στο οποίο θα υπαγόταν ο ΟΕΠΕΚ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο;

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Και ο ΟΕΠΕΚ και το ΚΕΕ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή ένας νέος πάλι οργανισμός.

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Ναι, ομπρέλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ομπρέλα της ομπρέλας δηλαδή.

M. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Ακριβώς. Δεν ξέρω, ο κ. Γιαλούρης μπορεί να ξέρει περισσότερα, επειδή είναι του Υπουργείου.

(Διαλογικές συζητήσεις)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Επειδή πρέπει να προηγηθούν οι εκπρόσωποι των κομμάτων, αν θέλουν να πουν κάτι αυτή τη στιγμή, αλλιώς μπορούν μετά. Τι θέλετε;

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ευχαριστώ πολύ. Άκουσα προηγουμένως τον εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ μετά χαράς να συμφωνεί με τις απόψεις του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου όσον αφορά το ότι δεν έγιναν εισηγήσεις της μορφής της σημερινής. Και συμφωνώ απολύτως στο ότι θα έπρεπε να είναι όχι μόνο τα δύο κόμματα, που βλέπω τη συγκυβέρνηση στην οποία προχωρούμε, θα έπρεπε να είναι υπερκομματική ακριβώς, με την παρουσία όλων των πολιτικών φορέων, αυτή είναι η ανάγκη η μεγίστη της Ελλάδας μας για να πάμε μπροστά πια από αυτό το καταρράκωμα της εκπαιδευτικής μας ζωής. Άκουσα επίσης τον εκπρόσωπο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου να μιλάει για το αίτημα περί διαχείρισεως προβλημάτων της σχολικής τάξης και πιστεύω ότι έχει να κάνει και με το ετερόκλητο πλήθος για το οποίο είπε και πιστεύω ότι εκεί θα πρέπει οπωσδήποτε να δώσουμε μεγάλη προσοχή. Ο κύριος εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ μίλησε για μία αξιολόγηση εκ μέρους του ΟΟΣΑ. Ο ΟΟΣΑ δηλαδή μας ανάγει εις το ευρύτατο πλαίσιο το ευρωπαϊκό.

ΜΕΛΟΣ: Παγκόσμιο.

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Παγκόσμιο, έστω. Όμως έχουμε και ιδιαιτερότητες σαν ελλαδικός χώρος και ελληνισμός. Απλώς θέλω να επιστήσω την προσοχή μας εις το ότι αξίζει να βάλουμε τους στόχους μας, τις πιστοποιήσεις μας και βάσει αυτών να αξιολογούμε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Παΐζης έχει ζητήσει από πολλή ώρα το λόγο, και ο κ. Παπαντωνόπουλος.

N. ΠΑΪΖΗΣ: Όχι για τοποθέτηση, εγώ θέλω να κάνω την ερώτηση στον κ. Γκλαβά, που δεν είχα καταλάβει κάτι από την εισήγησή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τόσο συγκεκριμένο. Δεν μπορεί να μην μιλήσετε για το γενικότερο.

N. ΠΑΪΖΗΣ: Θα προτιμήσω στο τέλος, γιατί νομίζω ότι έχουμε να πούμε πιο σημαντικά. Αλλά θέλω να κάνω την ερώτησή μου. Εξακολουθώ να μην έχω καταλάβει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Μπαλέρμπα θέλετε κάτι;

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Ναι, να κάνω κι εγώ την τοποθέτησή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κάντε την ερώτηση.

N. ΠΑΪΖΗΣ: Και ίσως μετά μια επί της διαδικασίας. Κύριε Γκλαβά, τα κείμενα τα οποία έχει δουλέψει η Επιτροπή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, τουλάχιστον ως προς το δικό μας το σχεδιασμό, που έλεγε ότι είναι σύστημα η εκπαίδευση και ο συστημικός χαρακτήρας της ανάλυσής της είναι αυτό που πρέπει να γίνει και μάλιστα να καταλήξει και κάπου, εμάς μας βοηθάει πάρα πολύ. Αυτό που μας βοήθησε περισσότερο -και το σημείωσε και ο κ. Πανάρετος- είναι ο τρόπος που το παρουσιάζετε. Διότι μέσα στην περιγραφή των επιμέρους δίνετε την έμφαση την ουσιαστική. Εμείς έχουμε καταγράψει για όλες τις προηγούμενες συζητήσεις και για όλους τους ομιλητές και για σας με τη μεγάλη προσπάθεια στην Κύπρο, η οποία μας έχει βοηθήσει, είναι συστημική η προσέγγισή τους, αλλά είμαστε εμείς σε ένα άλλο σημείο αυτή τη στιγμή και η πρόθεσή μας είναι κάποια στιγμή να τα δέσουμε αυτά τα δύο. Έχουμε καταγράψει λοιπόν και έχουμε μια εικόνα συστημική των εισηγήσεων που κάνει εδώ η Επιτροπή. Και πάει καλά. Και ταυτόχρονα κάναμε μια προσπάθεια να έχουμε τα ποσοτικά μεγέθη. Έχουμε καταγράψει 23 δείκτες περίπου και ποιοτικούς και ποσοτικούς, στους οποίους θα μπορούσε το σύστημα να μετριέται και να έχει κανείς μια εικόνα άμεση. Και αυτό για να μπορεί να το εντάσσει μέσα στο στρατηγικό σχεδιασμό και να μπορεί να το υλοποιεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όταν λέτε «να μετριέται το σύστημα»;

N. ΠΑΪΖΗΣ: Να μετριέται. Παραδείγματος χάρη, ανθρώπινο δυναμικό, μαθητές-προσωπικό, πόροι έτσι όπως γράφονται στον κρατικό προϋπολογισμό της χώρας, για τα πεπραγμένα όμως προηγούμενων ετών, αυτή την εικόνα, και υποδομές. Ας πάρουμε αυτά τα τέσσερα. Για να μπορούμε να συζητάμε. Δεν μπορεί να γίνει πολιτική συζήτηση ή στρατηγικός σχεδιασμός αν δεν υπάρχουν μεγέθη σε καμία περίπτωση, δεν μπορούμε να μιλάμε θεωρητικά. Και ο λόγος, δεν μπορεί να είναι σε εκείνη την περίπτωση ακαδημαϊκός με την έννοια του θεωρητικού, ή πολιτικός-συνδικαλιστικός με την έννοια του αντεπιχειρήματος, αλλά θα πρέπει να είναι σχεδιασμός στρατηγικός.

Η ερώτησή μου λοιπόν, που δεν καταλάβαινα, ενώ ήταν πολύ σαφής η τοποθέτησή σας και που έχει σημασία για το κομμάτι της επιμόρφωσης - που δεν το θεωρώ υποσύστημα, είναι κάτι άλλο- είναι η εξής. Έτσι όπως το περιγράφατε εγώ δεν μπορούσα να καταλάβω το λόγο για τον οποίο το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν λέει ότι έχει στρατηγικό σχεδιασμό. Αυτά που περιγράφατε αυτή τη στιγμή δηλώνανε στρατηγικό σχεδιασμό. Περιγράφατε όλα τα υποσυστήματα, περιγράφατε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, εγώ έτσι τα ανέλυσα στην ομιλία σας και μου έλειπε μία ερώτηση. Μπορεί να μην πρέπει να ειπωθεί από μικροφώνου, ή μπορεί να είναι προσωπική. Να ξέρετε όμως -και εδώ έχουν δίκιο όσοι το είπαν, εάν δεν ειπωθεί, ο επόμενος στρατηγικός σχεδιασμός θα κάνει το ίδιο λάθος. Εγώ δεν δέχομαι αυτή τη στιγμή ότι ούτε τα συνδικάτα ούτε τα κόμματα, ούτε οι φορείς κλπ. ειδικά ο υπ' αριθμ. 1 συμβουλευτικός φορέας του κράτους που ήταν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, δεν μπόρεσε ποτέ να έχει στρατηγικό σχεδιασμό. Ο λόγος σας με έπεισε ότι αυτά που είπατε είναι στρατηγικός σχεδιασμός. Ακόμα και αυτά θα μπορούσαν να γίνουν. Εάν έχετε μέσα σας ως πρόσωπο την απάντηση γιατί δεν μπορεί, ακόμα και όταν υπάρχει ο στρατηγικός

σχεδιασμός να υλοποιηθεί, νομίζω ότι είναι μια εμπειρία που πρέπει να μεταφερθεί στην Επιτροπή, διότι και εμείς να σχεδιάσουμε εδώ σωστά, πάλι δεν θα πετύχουμε. Οι ευθύνες δεν είναι μόνο στα πολιτικά κόμματα, συμφωνώ κι εγώ, πιθανότατα να είναι και σε μας, στα συνδικάτα, πιθανότατα να είναι και σε όλους τους κοινωνικούς εταίρους, ή στο επίπεδο που έχουμε συνηθίσει το λαό μας να ανταποκρίνεται, τα αντανakλαστικά του δηλαδή, αλλά είναι αναγκαίο να κατατίθενται και αυτά. Καλά είναι να έχουμε τα ιστορικά και στατιστικά δεδομένα, αλλά να έχουμε και αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα μας δώσουν μια διάσταση. Αν θέλετε να απαντήσετε -μπορεί να είναι και κατ' ιδίαν μια απάντηση- εμένα θα με βοηθούσε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε συνάδελφε, κύριε Παΐζη, να πω κάτι που είναι συναφές με αυτό που λέτε, προτού απαντήσει ο Πρόεδρος. Θεωρώ ότι βασικώς αυτό που παρατηρήσατε είναι ότι λείπει ο κεντρικός στρατηγικός σχεδιασμός. Εκεί αναφέρθηκε ο κ. Γκλαβάς, έτσι το κατάλαβα. Όχι ότι δεν έχει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στρατηγική και εν πάση περιπτώσει έναν προγραμματισμό, αλλά λείπει ο κεντρικός που θα συνδέει και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και τον ΟΕΠΕΚ και οτιδήποτε υπάρχει, αυτό κατάλαβα. Το κάνω ως παρατήρηση τώρα, για να απαντήσει αν είναι αυτό. Ο κεντρικός σχεδιασμός είναι που λείπει, που συνδέεται και με συντονισμό και με όλα αυτά τα πράγματα. Δεν είναι ότι δεν ξέρει ας πούμε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τι πρέπει να κάνει για επιμόρφωση, αφού το κάνει ήδη.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Δεν εννοούσα αυτό. Έχει καταθέσει στρατηγικό σχεδιασμό για αναλυτικά προγράμματα, έχει καταθέσει στρατηγικό σχεδιασμό για τις ειδικότητες, έχει καταθέσει για την ποιότητα της εκπαίδευσης. Πριν 7 χρόνια δεν υπήρχε ούτε ΚΕΕ, δεν υπήρχε ούτε... Έχει στρατηγικό σχεδιασμό. Και μάλιστα έχει την τόλμη ο Πρόεδρος, ο παρών Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, τον κρίνει και λέει: ανεπαρκές το κράτος εκεί, ανεπαρκές εκεί, ανεπαρκές. Συμπληρώνετε κι εσείς κύριε Πανάρετε ότι κι εσείς ως μέλος παλαιότερης διοίκησης είδατε να μην πετυχαίνουν πράγματα και νομίζω ότι είστε στην ευτυχή θέση να ξανακούτε ύστερα από 12 χρόνια να προτείνουμε ξανά ίδια πράγματα. Αν εγώ προτείνω Κέντρα εκπαιδευτικής στήριξης στην Περιφέρεια, εσείς τα ΜΟΚΕΣΕ θα ακούσετε. Εάν κάποιος άλλος μιλήσει για τα μεγάλα μεγέθη της εκπαίδευσης, σας θυμίζει το σχεδιασμό και τον έλεγχο που είχε γίνει τότε επί του ΟΟΣΑ κλπ. Γνωρίζετε επομένως ότι ακόμα, γι' αυτό είπατε την παρατήρηση ότι και τα ίδια κόμματα να εναλλάσσονται στο Υπουργείο Παιδείας πιθανότατα υπάρχει εμπλοκή.

Το ερώτημα λοιπόν είναι, αφού τολμάει ο Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και κάνει την περιγραφή της πραγματικότητας, ποιο είναι το στοιχείο; Και είναι κομβικό, είναι πολύ κρίσιμο. Δεν θα πετύχει κανένας στρατηγικός σχεδιασμός. Και δεν πετυχαίνει. Αντιλαμβάνομαι ότι και πολιτικά και επιστημονικά πιθανότατα να μην είναι ανακοινώσιμο. Θα ήθελα να γνωρίζετε ότι το αντιλαμβανόμαστε, ότι είναι ουσία. Μπορείτε και να μην απαντήσετε σε αυτό το πράγμα, αλλά αν υπάρχει απάντηση, τουλάχιστον στους Υπουργούς Παιδείας πρέπει να κατατίθεται. Δηλαδή ο εκάστοτε Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου πρέπει να τη λέει αυτή τη δυσκολία, διότι μπορεί να είναι τροχοπέδη που προέρχεται μέσα από το Υπουργείο Παιδείας, από τα κατώτερα κλιμάκια, από τη διαδοχή μεταξύ

διαφορετικών οργανισμών που προσπαθούν πάλι με αθροιστικό τρόπο. Και αυτό, ό,τι και να σχεδιάσει το Εθνικό Συμβούλιο εδώ, θα αποτύχει εκ των πραγμάτων. Το λέει η ιστορία της εκπαίδευσης αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τι απαντάτε κύριε Πρόεδρε;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Θα απαντήσω, μολονότι θα με συνέφερε σε προσωπικό επίπεδο να μην απαντώ. Κύριοι συνάδελφοι, επειδή, εάν αυτό το Συμβούλιο δεν κάνει κάτι, δεν θα γίνει τίποτα στην εκπαίδευση, γι' αυτό είμαι υποχρεωμένος να απαντήσω. Καταρχάς δεν σημαίνει ότι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν θα μπορούσε κάθε φορά να βοηθάει σε ένα στρατηγικό σχεδιασμό. Είναι η πρώτη φορά που του ζητήθηκε από ένα όργανο να καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις. Ουδέποτε άλλοτε του ζητήθηκε έτσι συστηματικά, για να μην αδικώ. Δεύτερον, ο ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι ολίγον τι παρεξηγημένος. Δηλαδή είναι ένα όργανο το οποίο χρησιμοποιείται κατά καιρούς περισσότερο ή λιγότερο και ποτέ δεν έπαιξε το ρόλο που θα έπρεπε να έχει. Ο κάθε υπουργός –και δεν θέλω να χαϊδέψω τα αφτιά κανενός- δεν νομίζω ότι θέλει να αποτύχει. Έρχεται στο Υπουργείο Παιδείας. Επομένως προτάσεις που θα τον αναδείκνυαν και θα τον έφερναν ως πετυχημένο Υπουργό γιατί να μην τις εφαρμόσει; Αλλά τι ακριβώς συμβαίνει: Καταρχάς θα ήθελε ας πούμε ένας Υπουργός να αλλάξει το σύστημα επιμόρφωσης, να το βελτιώσει. Εγώ θα περίμενα, αν ήμουν Υπουργός, να πάω εκεί και να φωνάξω τον Πρόεδρο του Παιδαγωγικού και να πω: Πού είναι οι προτάσεις σας για την επιμόρφωση; Ό,τι μπορούμε να αλλάξουμε, να βελτιώσουμε το σύστημα. Και σε άλλα θέματα. Δηλαδή να υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις οι οποίες κάθε φορά να βελτιώνονται, να εκσυγχρονίζονται. Δεν αναφέρομαι σε μία πρόταση που θα τη φτιάξουμε μια φορά, αλλά σε μία πρόταση για την επιμόρφωση και θα ισχύει για δέκα χρόνια. Άλλαξαν τα δεδομένα στην επιμόρφωση με τις νέες τεχνολογίες, ώστε μια πρόταση που μπορεί να ήταν επίκαιρη πριν από πέντε ή έξι χρόνια, σήμερα είναι ανεπίκαιρη. Άρα ο ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου θα ήταν σε αυτό το επίπεδο, πέραν της καθημερινότητας. Γιατί και αυτή η καθημερινότητα πρέπει να αναγνωρίζεται πού θα πρέπει να βοηθάει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη διαχείριση της καθημερινότητας, της εκπαιδευτικής καθημερινότητας. Άρα λοιπόν μπορούν να υπάρξουν σχεδιασμοί επιμέρους αλλά και ένας κεντρικός σχεδιασμός. Τι δεν υπάρχει; Υπάρχει ασυνέχεια σε όλα τα πρόσωπα και σε όλα τα επίπεδα. Και κυρίως υπάρχει ασυνέχεια στο κράτος. Το έθεσε πάρα πολύ καλά ο κ. Πανάρετος. Δηλαδή δεν είναι θέμα επόμενης κυβέρνησης, είναι ακόμα και θέμα επόμενου Υπουργού. Όπως είπα, κανένας υπουργός δεν θέλει να αποτύχει, αλλά κανένα όργανο δεν υπάρχει που να δίνει τη συμβουλή του, δεν λέω να εφαρμόζει πολιτική. Αλλά να δίνει τη συμβουλή ώστε ο Υπουργός πλέον να μπορεί να έχει μία ευρύτητα για να μπορεί να εφαρμόσει αυτή την πολιτική, συνδυάζοντάς τη βέβαια και με την πολιτική που το εκάστοτε κυβερνών κόμμα έχει υποσχεθεί στο λαό ότι θα εφαρμόσει. Εγώ δεν αναφέρομαι ότι θα είναι ένα όργανο που θα κάνει την πολιτική, αλλά, εν πάση περιπτώσει, θα υποδεικνύει τις πλευρές εκείνες που θα έπρεπε να λάβει κάποιος υπόψη του για να μπορέσει να υπάρξει μία καλύτερη πολιτική.

Άρα όλα αυτά τα οποία διατύπωσε ευκαιριακά το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, συγκυριακά, υπό την έννοια ότι ζητήθηκε, όχι ότι δεν μπορούσε κάθε φορά, ή ότι και στο παρελθόν, όταν του ζητήθηκε παραδείγματος χάρη για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου δεν κατέθεσε προτάσεις, αλλά αυτές παρέμεναν στα συρτάρια του Υπουργού που το ζήτησε, τίποτα περισσότερο. Δεν υπάρχει δηλαδή ένα όργανο -θα μπορούσε αυτό να είναι το Π.Ι.- που να σχεδιάζει, να προτείνει και από κει και πέρα θα κρίνεται και ο Υπουργός εάν εφήρμοσε, επί το καλύτερον, επί το χειρότερον ξέρω γω ή δεν εφήρμοσε καθόλου, κάποια πράγματα που θα πρέπει να γίνουν επιτέλους σε αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα. Το ίδιο ισχύει και για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Υπάρχει εναλλαγή προσώπων, εναλλαγή πραγμάτων, σχετικών και ασχέτων, με αποτέλεσμα να μην ξέρει ο επόμενος τι έχει κάνει ο προηγούμενος. Υπήρξαν περιπτώσεις που φεύγει ένας Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και δεν ενημερώνει τον επόμενο, επειδή δυσανεκτήθηκε γιατί έφυγε, για τα προηγούμενα. Και έρχεται ο επόμενος και προσπαθεί να αυτοσχεδιάσει. Είναι πραγματικότητες που ισχύουν.

ΜΕΛΟΣ: Ή ο επόμενος δεν αισθάνεται την ανάγκη να ρωτήσει τον προηγούμενο.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ναι. Ή υποτιμά εν πάση περιπτώσει τον προηγούμενο, «δεν έκανες τίποτα εσύ, εγώ τώρα θα έρθω, που τα ξέρω όλα, που θα τα κάνω όλα κλπ κλπ. Άρα λοιπόν υπάρχει μια ασυνέχεια γενικότερη, και στο κράτος και στην πολιτική και βεβαίως στα όργανα του κράτους, όπως είναι οι διάφοροι θεσμοί. Άρα και αυτές οι στρατηγικές, είτε λέγονται Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είτε λέγονται στρατηγικές που θα προκύψουν από το Συμβούλιό μας, εάν δεν ληφθεί μια μέριμνα ώστε να μπορούν κάθε φορά και να επικαιροποιούνται αλλά και να τίθενται επί τάπητος, δεν θα μπορέσουν ποτέ να αποδώσουν. Πιστεύω λοιπόν ότι στα θέματα της εκπαίδευσης έχουμε πέσει πολύ χαμηλά, κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να το πω αυτό. Δηλαδή το εκπαιδευτικό δεν πάει άλλο.

Είμαι ένας άνθρωπος ο οποίος τελείωσα το δημόσιο σχολείο, από μια πολύ φτωχή οικογένεια, ήμουν το ένατο παιδί μιας φτωχής οικογένειας. Αυτό λοιπόν το σύστημα που μου επέτρεπε εμένα και να σπουδάσω αλλά εν πάση περιπτώσει και κάτι να διεκδικήσω στη ζωή μου και κάτι ίσως να γίνω, σήμερα πιθανότατα δεν το δίνει στο φτωχό παιδί. Και λυπάμαι που το λέω. Άρα με αυτή την έννοια εδώ καταθέτω ό,τι καταθέτω και δεν πρέπει να κρύβουμε τα λόγια μας, γιατί δεν έχει και κανένα νόημα. Πρέπει λοιπόν να γίνει εθνική υπόθεση. Λέγεται ότι είναι εθνική υπόθεση η παιδεία, αλλά δεν είναι. Πρέπει να γίνει εθνική υπόθεση, δεν πρέπει να τα ρίχνουμε όλα προς τα κάτω, «φταίνε οι μαθητές, φταίνε οι εκπαιδευτικοί». Δεν είναι εκεί το φταίξιμο. Εγώ στη ζωή μου έχω γνωρίσει φιλότιμους εκπαιδευτικούς κυρίως. Μπορεί να υπάρχουν και εξαιρέσεις σε 180.000 ανθρώπους, εκπαιδευτικούς με όραμα. Αυτοί λοιπόν οι άνθρωποι κρατάνε τα σχολεία, αυτοί οι εκπαιδευτικοί τα κρατάνε, αυτοί με το όραμα, σε πείσμα της πολιτείας, που δεν τους ενισχύει, δεν τους επιμορφώνει, δεν τους κατάρτιζει. Θέσατε θέματα κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Δεν υπάρχει κατάρτιση κύριοι συνάδελφοι.

Εγώ ένα πράγμα θα σας πω. Οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες οι διεισείς ίσως ετοιμάζαν καλύτερα το δάσκαλο γι' αυτό που θα κάνει, το συγκεκριμένο. Τώρα μπορεί τα Παιδαγωγικά Τμήματα να βγάζουν επιστήμονες, δεν το ξέρω, αλλά δεν ετοιμάζουν τον δάσκαλο. Θα σας πω ένα παράδειγμα. Μπείτε στο site του Παιδαγωγικού Τμήματος Αθηνών. Ενώ η Γλώσσα είναι το 40% του αναλυτικού προγράμματος, διαπίστωση μετ' εκπλήξεως ότι μόνο ένας καθηγητής υπάρχει για τη Γλώσσα, ενώ υπάρχουν –και καλώς υπάρχουν- 5 κοινωνιολόγοι, «χ»-«ψ» μαθηματικοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι – ναι, έτσι είναι, αυτό που λέει.

(Διαλογικές συζητήσεις)

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Εγώ δεν κάνω κριτική με την έννοια ότι φταίνει τα Τμήματα, αλλά είναι μια πραγματικότητα. Ίσως υπάρχουν άλλα Παιδαγωγικά Τμήματα που να έχουν μια περισσότερη ισορροπία. Εγώ δεν κρίνω, δεν έκανα συγκριτική μελέτη, απλώς μπήκα και είδα. Και οφείλω να το καταθέσω, ότι δηλαδή υπάρχει μια διαφορετική λειτουργία σε σχέση με το τι βγάζουμε και τι επιδιώκουμε. Τώρα έρχομαι σε αυτό που είπε ο κ. Μπράτης. Πρέπει επομένως η πολιτεία, εάν υπάρχει το αυτοτελές και το αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων κλπ., να βάλει τους όρους. Και να σας θυμίσω τι γινόταν με τους φιλόλογους στο ΑΣΕΠ. Υπήρχε η δυνατότητα από 3 μαθήματα να επιλέγουν τα 2. Δηλαδή υπήρχε Ιστορία, Νέα Ελληνική Γλώσσα και Αρχαία Ελληνική Γλώσσα. Επέλεγε λοιπόν ο υποψήφιος 2. Αν δεν γνώριζε Αρχαία, έδινε Νέα και Ιστορία και διαφορετικά. Και ερχόταν τώρα να διδάξει Αρχαία χωρίς να ξέρει. Και υπήρχε περίπτωση απόφοιτος Τμήματος, δεν έχει σημασία ποιου Πανεπιστημίου, ο οποίος πήγε στο σχολείο στη Νίσυρο και σήκωσε τα χέρια ψηλά και είπε: Εγώ δεν ξέρω ούτε Αρχαία ούτε Λατινικά. Και έπρεπε να διδάξει κατεύθυνση. Φιλολογος κατά τ' άλλα. Αφού ως φιλόλογος οφείλει να τα διδάξει όλα αυτά, δεν τον εξαιρεί.

ΜΕΛΟΣ: Όχι φιλόλογος πτυχίο, είναι κατηγορία φιλόλογου.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Εν πάση περιπτώσει, θέλω να πω δηλαδή. Και έρχεται λοιπόν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σωστά και λέει: δεν μπορεί να γίνει αυτό, έλα πολιτεία εσύ και βάλε και τα τρία αντικείμενα. Βέβαια ξιφούλκησαν κάποιοι γιατί εξετάζονται τρία μαθήματα οι φιλόλογοι κλπ. Αναγκάζονται τώρα τα διάφορα Τμήματα, με την πίεση των φοιτητών τους, αυτά που δεν έκαναν Ιστορία να κάνουν Ιστορία, αυτά που δεν έκαναν Αρχαία να κάνουν Αρχαία κ.ο.κ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, δεν γίνεται αυτό, αλλά εντάξει, είναι μία...

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Εν πάση περιπτώσει.

ΜΕΛΟΣ: Ή τα φροντιστήρια.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ή τα φροντιστήρια όπως είπατε, ναι. Θέλω να πω δηλαδή ότι η πολιτεία πρέπει να βάλει τους όρους. Κατάρτιση δυστυχώς των εκπαιδευτικών, για να γίνουν εκπαιδευτικοί. Ενώ το 95% των πτυχιούχων

έρχονται στην εκπαίδευση, ή ζητάνε να έρθουν στην εκπαίδευση, και το 5% πάνε σε άλλους τομείς, καμία φροντίδα δεν έχει γίνει για την κατάρτιση την ουσιαστική. Άρα θέσαμε και θέματα παιδαγωγικά. Εν πάση περιπτώσει, τι θέλω να πω. Απαντώ λοιπόν. Εάν δεν ληφθεί μέριμνα ότι αυτές οι στρατηγικές να γίνουν ένας στρατηγικός κεντρικός σχεδιασμός ο οποίος να μπορεί να δεσμεύει, με τον τρόπο που είπα προηγουμένως, δεν μπορεί ποτέ να γίνει τίποτα, θα αλλάζουν πρόσωπα και πράγματα και πάλι θα γίνεται συζήτηση επί συζητήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το να δεσμεύει βέβαια θα σας πάει σε αυτό που λέει ο κ. Πανάρετος, στην ανεξάρτητη αρχή η οποία πρέπει να έχει μία δύναμη κλπ. Η συνέχεια της σκέψης σας σας πάει εκεί. Και επειδή θα το πει ο κ. Πανάρετος, τον προλαβαίνω εγώ.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Αν μπορεί να λύσει το πρόβλημα, γιατί όχι;

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Μα πώς με πρόλαβε ο κύριος Πρόεδρος! Και θα έλεγα σήμερα ότι επειδή έχω απογοητευτεί να το επαναλαμβάνω, πρέπει να περιμένουμε την επόμενη κυβέρνηση να το κάνει.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Θα απαντήσω με αυτό που άκουσα προχθές που είπε ο Αρχιεπίσκοπος. Ότι στην Ελλάδα υπάρχουν οι θεσμοί αλλά ποια είναι τα πρόσωπα τα οποία τους στελεχώνουν; Στην εκπαίδευση υπάρχουν εξαιρετικοί άνθρωποι οι οποίοι ποτέ δεν έφτασαν στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Βλέπουμε χρόνια ανθρώπους οι οποίοι στελεχώνουν είτε προς τη μια πλευρά το ένα κόμμα είτε προς την άλλη. Μερικές φορές είναι και οι ίδιοι. Νομίζω ότι είναι ένα σημαντικό και κομβικό θέμα αυτό. Γι' αυτό συνάδελφοι οι οποίοι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν τις καλές τους πρακτικές, απογοητεύονται και παραιτούνται από την εκπαίδευση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έτσι είναι.

(Διαλογικές συζητήσεις)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κάποια στιγμή κύριε Πρόεδρε, με την πείρα που έχετε αρκετά στελέχη αυτής της Επιτροπής, ίσως πέραν από τους άξονες και τα θέματα που έχουμε συζητήσει, να ορίσουμε και ένα ακόμη άξονα, θέμα, θεματολογία, που να είναι αυτού του τύπου, πώς δηλαδή θεωρούμε εμείς, που ζούμε την εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες...

ΜΕΛΟΣ: Ένα συμπόσιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κοιτάζτε τώρα, έχουμε κουραστεί από τα συμπόσια. Εδώ είναι κάποια πράγματα τα οποία λέγονται με πολύ απλό και ουσιαστικό τρόπο. Αυτά πρέπει να ακουστούν με έναν επίσημο τρόπο. Μπορούμε λοιπόν να έχουμε και ένα κομμάτι στις προτάσεις μας που να λέει τι πρέπει να γίνει, ώστε αυτά τα οποία προτείνουμε να μπορούν να έχουν και διάρκεια και ουσία και σχέση με πραγματικότητες και όλα αυτά τα πράγματα. Θα βοηθήσουμε.

(Διαλογικές συζητήσεις)

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Το 2002-2004 είχαν δοθεί 17 δισεκατομμύρια δρχ. για την επιμόρφωση. Αυτά ξέρετε πού πήγαν; Στο να ιδρυθούν νέα Τμήματα στην Πελοπόννησο, στην Κοζάνη και να μισθοδοτηθούν μέλη ΔΕΠ. Τι κέρδισε ο εκπαιδευτικός απ' όλα αυτά; Τίποτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μην πυροβολείτε τα μέλη ΔΕΠ. Γιατί κάνουν δουλειά με πολύ δύσκολες...

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Όχι – όχι, καθόλου, με συγχωρείτε.

M. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: 450 ήταν κύριε Μπαλέρμπα. 450 ήταν με 407. Και κόντεψε να τιναχτεί στον αέρα...

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Εγώ να κάνω μια ερώτηση κύριε Δερμιτζάκη; Εγώ ίσα-ίσα το Πανεπιστήμιο το έχω υπηρετήσει και σαν φοιτητής και σαν μέλος Πρυτανικού Συμβουλίου και σαν Συγκλητικός.

M. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Αλλά εδώ θα πρέπει να μας πείτε για ποιο λόγο οι εκπαιδευτικοί του Υπουργείου Παιδείας δεν πληρώνονται κατευθείαν από το Υπουργείο Οικονομικών, μόνο πληρώνονται από το Υπουργείο Παιδείας. Γιατί επιμένουν οι εκάστοτε Υπουργοί Παιδείας;

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Να σας απαντήσω αμέσως. Αυτή τη στιγμή ο Παπαθανασίου είπε ότι πλέον όλοι όσοι υπηρετούν στο δημόσιο θα πληρώνονται από μία και μόνο αρχή.

M. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Αυτό πρέπει να γίνει. Όχι να ...

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Το είπε ο Παπαθανασίου. Αλλά κανένας όμως και κανένα κανάλι δεν βγήκε να το πει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Προτού ρυθμίσουμε αυτά τα θέματα, κύριε Μπαλέρμπα επί του θέματος.

A. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Ναι, επί του θέματος, να πω κάτι. Ότι όταν ήμουν απλός θεατής των εργασιών του Συμβουλίου μού δημιουργήθηκε μια μεγάλη ελπίδα. Παρακολουθώντας από τον τύπο και από τα μέσα επικοινωνίας το έργο του Συμβουλίου είδα ότι επιτέλους τίθενται τα πράγματα σε μια σωστή βάση. Ξεκινάμε με έναν κεντρικό σχεδιασμό για το τι εκπαίδευση θέλουμε. Δεν λέω «παιδεία», τι εκπαίδευση θέλουμε. Και αυτό πραγματικά με κάνει να αισθάνομαι ότι οτιδήποτε ειπωθεί εδώ απ' όλους τους φορείς, και από τα Πανεπιστήμια και από τους συνδικαλιστικούς φορείς και από τους υπηρεσιακούς παράγοντες θα έχει κάποιο αποτέλεσμα.

Η εισήγηση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εμένα με έχει καλύψει σε όλα τα επιστημονικά και οργανωτικά ζητήματα, με κάποιες αν θέλετε παραλλαγές. Αλλά το ουσιαστικό είναι ότι με το στρατηγικό σχεδιασμό του ποια αποτελέσματα θέλουμε να έχει το εκπαιδευτικό σύστημα, μπορούμε να δούμε και την επιμόρφωση και την αξιολόγηση. Επιμένω σε αυτό που είχα

πει και στην προηγούμενη συνεδρίαση ότι για το πολιτικό κόμμα που εκπροσωπώ είναι ουσιαστικό να μιλάμε πρώτα για επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μετά για αξιολόγηση εκπαιδευτικών. Φυσικά συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Πανάρετο ότι η αξιολόγηση των διαδικασιών που ακολουθεί το εκπαιδευτικό σύστημα είναι εκ των ων ουκ άνευ για να δούμε από πού πρέπει να ξεκινήσουμε.

Θα ήθελα να πω επίσης ότι η ιστορική αναδρομή που ακούστηκε από όλους ήταν χρησιμότερη, γιατί είδαμε ότι έχουν γίνει λάθη από παντού και καλό θα είναι να μην τα επαναλάβουμε. Όμως η κουβέντα μας για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ξεκινά από ένα γεγονός: ότι τα Πανεπιστήμια όσον αφορά τις ειδικότητες των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης έχουν από το 1980 νομίζω και μετά ένα έλλειμμα να το πω έτσι, όσο μπορώ να θυμηθώ. Εγώ το 1984, ενώ ξεκίνησα το 1983 επιλέγοντας μια δέσμη, λέγοντας ότι θα μπω στην ενιαία Φιλοσοφική, το 1984 βρέθηκα στο Φιλολογικό Τμήμα. Τριχοτομήθηκε η Φιλοσοφική Σχολή, έγιναν τρία Τμήματα, δεν άλλαξε όμως ο προορισμός των συμφοιτητών μου. Και εγώ πήγα να διδάξω στην τάξη και ο συνάδελφος του Ιστορικού Αρχαιολογικού και ο συνάδελφος του Φ.Π.Ψ. Εγώ έκανα πάρα πολλά Αρχαία, πάρα πολλά Λατινικά, πολλή Γλωσσολογία, αλλά δεν έκανα καθόλου σχεδόν Παιδαγωγικά, ένα μάθημα πήρα για τα αναλυτικά προγράμματα και ένα Φιλοσοφίας, τίποτε άλλο. Αντιθέτως οι συνάδελφοι του Παιδαγωγικού έκαναν πολλά Παιδαγωγικά, πολλές Ψυχολογίες και πήραν μόνο ένα μάθημα Αρχαίων και ένα μάθημα Λατινικών. Και όμως και οι δύο κατευθυνθήκαμε στον ίδιο τομέα, χωρίς καμία επιμόρφωση. Ειδικά εμείς που πήγαμε στην ιδιωτική εκπαίδευση για πολλά χρόνια δεν είχαμε δικαίωμα να συμμετέχουμε στο σύστημα επιμόρφωσης όπως αυτό υπήρχε, παρά μόνο την εμπειρία μας από την παραπαιδεία, να το θέσουμε κι αυτό το ζήτημα, και από τις προσωπικές μας προσπάθειες. Ήταν σημαντικό για μένα και οφείλω να το αναγνωρίσω στην κυβέρνηση του 1998-99 που έβαλε και τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς μέσα στη διαδικασία εκπαιδευτικών, ακόμα και εξεταστικών διαδικασιών. Ήταν μεγάλη η εμπειρία που αποκομίσαμε, βρεθήκαμε με συναδέλφους του δημοσίου, μιλήσαμε, ανταλλάξαμε εμπειρίες και απόψεις.

Θεωρώ λοιπόν ότι μόνο τα Ανώτατα Παιδαγωγικά Τμήματα και η ΑΣΠΑΙΤΕ αυτή τη στιγμή παράγουν –συγγνώμη για το ρήμα «παράγουν», το χρησιμοποιώ τελείως σχηματικά- παράγουν εκπαιδευτικούς. Τα υπόλοιπα Τμήματα δεν παράγουν. Και θα πρέπει να δούμε αυτό το ζήτημα. Επίσης θα πρέπει να δούμε ότι το θεσμικό πλαίσιο οφείλει να συμπληρωθεί. Σίγουρα το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ως επιστημονικός φορέας μπορεί να καλύψει το επιστημονικό κομμάτι, αλλά το οργανωτικό κομμάτι ίσως θα έπρεπε να καλυφθεί από αυτό που κάνουν οι άλλες μορφές της δημόσιας διοίκησης, από μια Εθνική Σχολή στελεχών παιδείας. Όπου θα έχει τρεις κατευθύνσεις, όπως είπα και προηγουμένως: και το γνωστικό κομμάτι, δηλαδή θα αναλαμβάνει την επιμόρφωση σε γνωστικά θέματα, και το παιδαγωγικό κομμάτι, που θα αναλαμβάνει την επιμόρφωση σε παιδαγωγικά ζητήματα, και το διοικητικό κομμάτι το θεωρώ ουσιαστικό. Γιατί αυτή τη στιγμή πιστοποιημένα στελέχη διοίκησης από τον κλάδο των εκπαιδευτικών δεν έχουμε, παρά μόνο όσοι έχουν κάποια μεταπτυχιακά ή διδακτορικά. Θα πρέπει λοιπόν αυτό που καλύπτουν τα άλλα Υπουργεία, όπως το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, που παράγουν στελέχη

διοίκησης. Δεν χρειάζεται να είσαι απλά καλός οικονομολόγος για να γίνεις προϊστάμενος μιας ΔΟΥ, πρέπει να έχεις και διοικητικές ικανότητες να συντονίσεις το έργο πολλών ειδικοτήτων που έχουν ένα συγκεκριμένο στόχο. Με θεσμικές παρεμβάσεις νομίζω ότι μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά και την ασυνέχεια και την αποσπασματικότητα που τονίστηκε προηγουμένως και τις αντιφάσεις που μπορούν να προκύψουν από το θέμα της επιμόρφωσης. Θέλω λοιπόν να πιστεύω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τι θα διέφερε αυτό από την εισαγωγική επιμόρφωση ενός έτους επί παραδείγματι; Ή είναι κάτι παράλληλο;

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Όχι – όχι, εγώ λέω ότι η εθνική σχολή δεν θα αναλαμβάνει να επιμορφώνει όλο τον κόσμο, θα μπορούσε όμως να μας προμηθεύσει με ένα σώμα επιμορφωτών...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πέραν από τους επιμορφωτές. Το άλλο που είπατε για τη δημιουργία στελεχών της εκπαίδευσης.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Τα στελέχη της εκπαίδευσης; Νομίζω ότι είναι μια αναγκαιότητα και αυτό. Δηλαδή όταν βλέπουμε την επιμόρφωση... Ας πούμε, έχω πτυχίο Φιλολογίας. Θα χρειαστώ επιμόρφωση για να μπω στην τάξη. Αν θέλω να γίνω Διευθυντής δεν θα χρειαστώ επιμόρφωση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η εισαγωγική είναι για να μπεις στην τάξη .

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Η εισαγωγική. Χρειάζομαι και την περιοδική, διότι τα πράγματα προχωράνε, όλοι το αναγνωρίζουμε. Και ξαναλέω, αν χρειαστεί να καλύψω μια διοικητική θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μιλάτε δηλαδή –θέλω εγώ να το καταλάβω- για έναν ενιαίο φορέα ο οποίος θα ετοιμάζε και τους εκπαιδευτικούς...

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Για έναν φορέα ο οποίος θα ετοιμάζει τα στελέχη της εκπαίδευσης, είτε αυτά θα είναι επιμορφωτές, είτε αυτοί θα είναι στελέχη της διοίκησης. Με διαφορετικά Τμήματα αν θέλετε. Κάποιος που θέλει να γίνει επιμορφωτής, ή «πολλαπλασιαστής» όπως αλλιώς λέγεται συχνά και είναι ένας ωραίος όρος που έχει βρει η Πρωτοβάθμια με τα Διδασκαλεία της, να πηγαίνει εκεί. Τώρα όσον αφορά τους πιστοποιημένους επιμορφωτές, νομίζω ότι και η δημόσια διοίκηση έχει βρει τρόπους. Το Υπουργείο Εργασίας έχει το ΕΛΚΕΠΙΣ και πιστοποιεί, οι πιστοποιήσεις ανανεώνονται κάθε τρία χρόνια με μια διαδικασία εξετάσεων. Όλα αυτά είναι ζητήματα που είναι λυμένα και από μας και από χώρες του εξωτερικού. Είναι όμως ουσιαστικό, όπως είπε ο κ. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, να έχουμε σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, διότι και εγώ με όσους συναδέλφους συζητώ το 99% των απαιτήσεων είναι η διαχείριση της σχολικής τάξης, η πρακτική. Όπως επίσης είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει δυνατότητα ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Νομίζω θα είναι τομή στο εκπαιδευτικό μας σύστημα αυτό που εισηγείται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, να υπάρχει ο επιμορφωτής στο σχολείο. Εκείνη τη στιγμή ανακύπτει το ζήτημα, εκείνη τη στιγμή το συζητάμε, εκείνη τη στιγμή βρίσκουμε πιθανές

λύσεις. Προάγει και τη δημοκρατικότητα και το διάλογο, μια γενικότερη κατάσταση που νομίζω ότι είναι επιθυμητή. Ίσως θα έπρεπε στη βάση αυτή να δει το δημόσιο σχολείο, να υιοθετήσει και κάποιες άλλες πρακτικές, που είμαι σίγουρος ότι σε πολλά ιδιωτικά σχολεία γίνεται, όπως συντονιστές κλάδων, σύμβουλοι τάξεων με συγκεκριμένο έργο, σύμβουλοι συναδέλφων σε παιδαγωγικά θέματα κ.ο.κ.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι είμαι σίγουρος πως το γεγονός ότι το παρόν Συμβούλιο έχει ολοκληρωμένη αντίληψη για το πού πρέπει να πάει η εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι ένα πρόσθετο πλεονέκτημα και για το ζήτημα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, γιατί δημιουργεί τις προϋποθέσεις εκείνες να υπάρξει ουσιαστική και αποτελεσματική επιμόρφωση. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κύριε συνάδελφε. Να κρατήσουμε τη σκέψη αυτή που λέτε για τη Σχολή, θα δούμε.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, απλώς εγώ στην τοποθέτησή μου ξέχασα να το πω ότι χρειάζεται οπωσδήποτε Σχολή για στελέχη της εκπαίδευσης. Γιατί κοιτάξετε, πέρσι για πρώτη φορά έκανε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο επιμόρφωση σε επίπεδο διοικητικό, δηλαδή διευθυντών σχολείων, προϊσταμένων κλπ. Είναι μια πολύ καλή προσπάθεια, αλλά πρέπει αυτό να γίνει συστηματικά και να έχει συνέχεια. Δηλαδή πράγματι χρειάζεται να υπάρχει επιμόρφωση των στελεχών της εκπαίδευσης, ώστε να ετοιμάζουμε αυτούς που θα γίνουν στελέχη, αλλά και μετά στη συνέχεια να λαμβάνεται μέριμνα για την επιμόρφωση των συναδέλφων που υπηρετούν ως στελέχη της εκπαίδευσης. Και επίσης δεν έκανα -και γι' αυτό δράττομαι της ευκαιρίας να πω- καμιά αναφορά ότι στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση για δεκαετίες το θέμα επιμόρφωσης είναι σχεδόν άγνωστη λέξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και αυτό καίριο. Κύριε Παπαντωνόπουλε έχετε το λόγο. Μετά η κ. Βιτσιλάκη, ο κ. Τρικαλινός και ο κ. Τζίμας.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Καταρχήν κύριε Πρόεδρε θα ήθελα να σας ρωτήσω αν θα έχουμε την ευκαιρία να δείξουμε στο ΣΠΔΕ την πρόταση που έχουμε υποβάλει, που αφορά περισσότερο το συστημικό χαρακτήρα του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά που έχει άμεση σχέση με αυτά που θα πω στη συνέχεια. Έχουμε υποβάλει νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα γίνει αυτό είχαμε πει, για τις 10 έχουμε βάλει αυτό το θέμα.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Πολύ ωραία. Νομίζω ότι η σημερινή συζήτηση αναδεικνύει το κομμάτι της επιμόρφωσης ως το παθογενέστερο του ιδιότυπου εκπαιδευτικού μας συστήματος. Εσωτερικές αντιφάσεις, προθέσεις οι οποίες διατυπώνονται σε νομοθετήματα που εντελώς αναντίστοιχα εφαρμόζονται ως προς τη στόχευσή τους. Και στην ουσία, όπως αναδείχθηκε από τους τρεις πρώτους εισηγητές-ομιλητές, και τον κ. Γκλαβά και τον κ. Ράμμα και τον κ. Μπράτη, δεν έχουμε επιμόρφωση, παρά το μεγάλο κόστος, με ευρωπαϊκά κυρίως κονδύλια, που πληρώνουμε γι' αυτήν την «επιμόρφωση», μέσα σε εισαγωγικά.

Αυτά που ακούστηκαν ήταν πολύ χρήσιμα, για όσους ξέραμε ένα μέρος, μεγάλο ή μικρό από αυτά και συμπληρώσαμε το μωσαϊκό με επιπλέον πληροφορίες, που βέβαια περιγράφουν μία μαύρη και εξαιρετικά δύσκολη στην ανατροπή της πραγματικότητα. Νομίζω όμως ότι πρέπει να ξεκινήσουμε από αυτό το πράγμα και να πάμε σε μία προοπτική που θα αφορά το μέλλον. Θα πρέπει να πάμε δηλαδή περισσότερο και να επικεντρώσουμε τη συζήτηση σε ένα σχεδιασμό και όχι σε έναν απολογισμό του επιμορφωτικού συστήματος. Αυτός ο σχεδιασμός θα πρέπει να έχει και ορίζοντα χρονικό επαρκή για να είναι αποτελεσματικός και παραγωγικός, θα πρέπει να έχει επαρκή στελέχωση, εννοώ σε επίπεδο έρευνας και σχεδιασμού πάντοτε, όχι φορέων εφαρμογής, και θα πρέπει επίσης να έχει και επαρκή χρηματοδότηση. Χωρίς αυτά ουδέν εστί γενέσθαι των δεόντων.

Τώρα τι θα είναι αυτή η επιμόρφωση. Μπορεί να μην έχει καμία σχέση με αυτή που ξέρουμε. Πράγματι θα χρειάζεται και νομοθετικό πλαίσιο και υποστηρικτικούς φορείς και φορείς διαχείρισης και πραγματοποίησης και αυτοί θα πρέπει να εφευρεθούν, εάν δεν υπάρχουν ήδη. Ή θα πρέπει οι υπάρχοντες να προσαρμοστούν σε αυτό που θα είναι το επιθυμητό και το σχεδιάσιμο. Και νομίζω ότι το επιθυμητό και το σχεδιάσιμο σχετικά θα πρέπει να είναι κάτι σαν αυτό που κάνει η Κύπρος. Δηλαδή θα πρέπει να ξεκινήσει πρώτα από τα προγράμματα και όχι ανάποδα, θα πρέπει να επικεντρώσει στα μοντέλα διδασκαλίας που η πραγματοποίηση των προγραμμάτων αυτών απαιτεί και θα πρέπει να επικεντρώσει το σχεδιασμό της επιμόρφωσης όσον αφορά αυτά για τους εκπαιδευτικούς.

Σχετικά με την εισαγωγική επιμόρφωση πρέπει να επισημάνω ότι πρόκειται για παραλογισμό γλωσσικό. Η επιμόρφωση προϋποθέτει ήδη το αρχικό στάδιο, προϋποθέτει την κατάρτιση. Και η εισαγωγική επιμόρφωση είναι μέρος της κατάρτισης. Επιμορφώνεται ο καταρτισμένος ήδη.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όχι μόνο καταρτισμένος. Η «κατάρτιση» έχει άλλες εννοιολογικές...

ΜΕΛΟΣ: Ή ο μορφωμένος.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι – όχι, εννοώ ότι εκείνος ο οποίος έχει παιδαγωγική επάρκεια επιμορφώνεται. Δεν επιμορφώνεται κάποιος ο οποίος προσπαθεί να αποκτήσει την παιδαγωγική επάρκεια. Καλά το είπε ο κ. Μπράτης, πρέπει να επιμορφώνουμε εκείνους οι οποίοι μπαίνουν στο εκπαιδευτικό σύστημα έχοντας ήδη μία επαρκή σκευή για να ασκήσουν το πολύ απαιτητικό έργο του εκπαιδευτικού.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Απλώς ας μην το λέμε «κατάρτιση». Τα Πανεπιστήμια δεν καταρτίζουν ανθρώπους.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν έχει σημασία, δεν με ενδιαφέρει ποιος θα το κάνει, εγώ δεν μίλησα για τα Πανεπιστήμια. Να σας πω κάτι κ. Βιτσιλάκη, να σας απαντήσω ευθέως. Εγώ θεωρώ σημαντικότερα τα Νηπιαγωγεία από τα Πανεπιστήμια. Και αυτό είμαι εδώ για να υποστηρίξω. Θεωρώ ότι η δουλειά ενός νηπιαγωγού, ανεξάρτητα από το αν τον εκπαιδεύσατε εσείς επαρκώς ή όχι, με όσα εφόδια καταρτίζει και αυτός την παιδαγωγική του

σκευή, ανεξάρτητα από το Πανεπιστήμιο, μπορεί να τα παίρνει από αλλού, κάνει ένα έργο μέσα στο Νηπιαγωγείο που εγώ θεωρώ σημαντικότερο για την κοινωνία μας από αυτό που κάνετε εσείς στα Πανεπιστήμια. Αυτό είναι μία θέση αρχής και οφείλω να την καταθέσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να προσθέσουμε σε αυτό ότι και εσείς ο ίδιος δεν θα ήσαστε εδώ και δεν θα λέγατε αυτά που λέτε, εάν δεν είχατε περάσει από κάποιο Πανεπιστήμιο;

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν το ξέρω αυτό. Αλλά δεν έχει σημασία. Δεν έχει σημασία και εγώ δεν είμαι εδώ πέρα να κάνω αγώνα εξουσίας, δεν με ενδιαφέρει αυτό, ποιος θα είναι καλύτερος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, απλώς νομίζω ότι συγκρίνετε διαφορετικούς ρόλους. Άλλο είναι το Πανεπιστήμιο που βγάζει επιστήμονες και άλλο τι κάνει ο νηπιαγωγός βέβαια.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Εννοείται ότι είναι διαφορετικοί οι ρόλοι. Λέω, και δεν το λέω εγώ, επικαλούμαι εδώ τα πορίσματα της παιδαγωγικής έρευνας, ότι η εκπαίδευση που παρέχεται στην ηλικία των 5 ετών έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία για την εξέλιξη...

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Μιλάτε για την ... στα παιδιά.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι, γι' αυτό μιλώ, γι' αυτό μιλώ.

ΜΕΛΟΣ: Έμμεσα η εκπαίδευση των Πανεπιστημίων έρχεται στα παιδιά των 5 ετών μέσω των αποφοίτων τους, αυτό να το ξεκαθαρίσετε.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Εξαρτάται.

ΜΕΛΟΣ: Όχι «εξαρτάται».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν πειράζει, είναι μία άποψη. Δεν είναι ανάγκη να συζητήσουμε την άποψη. Είναι μία άποψη, αλίμονο.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Συγγνώμη κύριε συνάδελφε, αλλά σε ένα όργανο σαν αυτό δεν μπορεί να λέγονται τέτοιες συλλήβδην καταγγελίες εναντίον της ανώτατης πανεπιστημιακής εκπαίδευσης.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Βιτσιλάκη, επειδή έχω το λόγο που μου έδωσε ο Πρόεδρος πρέπει να σας πω ότι σε ένα τέτοιο όργανο με ελευθερία έκαστος εκφράζει τις απόψεις του, χωρίς να αισθάνεται τη λογοκρισία κανενός. Επιτρέψτε μου λοιπόν να πω ό,τι ανοησία ενδέχεται να διαθέτω για να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν είναι θέμα ανοησίας και πράγματι με ελευθερία εκφράζονται οι απόψεις. Τώρα να μη συζητήσουμε αυτό.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Η άποψή μου λοιπόν είναι αυτή, όπως σας την περιέγραφα. Θεωρώ ότι το έργο που παράγεται εκπαιδευτικά στις μικρότερες ηλικίες έχει πολύ μεγαλύτερη κοινωνική σημασία και αποτελεσματικότητα όταν παράγεται με το σωστό τρόπο. Θα έλεγα λοιπόν ότι θα πρέπει πρώτα, αφού διαμορφώσουμε ένα πρόγραμμα διδασκαλίας, αναλυτικό πρόγραμμα, με όλες εκείνες τις προδιαγραφές που έχουμε εξαντλήσει σε προηγούμενη συνεδρίαση, να προχωρήσουμε –αλλά όχι αντίστροφα- στο σχεδιασμό του επιμορφωτικού συστήματος που θα το υποστηρίξει αυτό. Και επαναλαμβάνω, πρέπει να περιλαμβάνει και στοιχεία επιστημολογικά, περιεχομένου, και στοιχεία μεθόδων διδασκαλίας. Γιατί αλίμονο, σήμερα –η εμπειρία μου προέρχεται από το χώρο της ιδιωτικής εκπαίδευσης όπου υπάρχει υπερπαραγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων- ο εκπαιδευτικός βομβαρδίζεται με πάρα πολύ αξιολογες πληροφορίες που αφορούν την ομαδοκεντρική διδασκαλία, που αφορούν τα παιχνίδια ρόλων, που αφορούν διάφορα πολύ αξιολογικά και αξιοποιήσιμα στοιχεία διδακτικής, που όμως τα αναλυτικά προγράμματα που εφαρμόζονται δεν παρέχουν ούτε χρόνο ούτε διαθεσιμότητα για την εφαρμογή τους. Πρέπει αυτά τα δύο πράγματα να είναι σε διαλεκτική σχέση. Πρέπει και το πρόγραμμα να επιτρέπει να γίνεται αυτό το οποίο ο εκπαιδευτικός θα παίρνει από τη μόρφωση για να πραγματοποιήσει και να μπορεί ο εκπαιδευτικός να εισάγει με ένα βαθμό ελευθερίας, μέσα στην προδιαγραφή που του δίνει το πρόγραμμα, τις μεθόδους εκείνες οι οποίες θα το κάνουν παραγωγικότερα ληπτό από τους μαθητές του.

Συμφωνώ απολύτως με τον κ. Μπράτη ότι πρέπει ο εκπαιδευτικός να προσέρχεται επιμορφωμένος εισαγωγικά, δηλαδή με ό,τι χρειάζεται για να ξεκινήσει το έργο του. Και από κει και πέρα θα πρέπει να σχεδιαστούν προγράμματα επιμορφωτικά τέτοια, τα οποία θα παρέχουν στους εκπαιδευτικούς, μέσα στο πλαίσιο που προδιαγράφει το πρόγραμμα, δυνατότητες επιλογής. Δεν είμαστε όλοι ίδιοι ούτε στην εκπαίδευση. Και δεν είναι δυνατόν να γινόμαστε αντικείμενο μιας ομοιόμορφης και κονφορμιστικής αντιμετώπισης, που δεν προάγει την εκπαίδευση. Θα πρέπει να υπάρχει ένας χαρακτήρας αποκεντρωτικός. Όσο και αν θα πρέπει να υπάρχει ένας έλεγχος και ένας σχεδιασμός κεντρικός, θα πρέπει να υπάρχει και ένα περιθώριο αποκέντρωσης, για να υπάρχει και η σύγκριση. Για να μπορεί δηλαδή κάποιος να πει ότι αυτό είναι καλό και εκείνο δεν είναι καλό.

Και βεβαίως συμφωνώ απολύτως ότι όλα τα στοιχεία του εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να υπόκεινται σε αξιολόγηση. Όμως εδώ θα διαφωνήσω με τον κ. Πανάρετο, εγώ δεν θα την ανέθετα στον ΟΟΣΑ, ή θα την ανέθετα εκ περισσοῦ στον ΟΟΣΑ, γιατί με ενδιαφέρει να μάθω και τι ξέρει ο κόσμος όλος. Αλλά περισσότερο με ενδιαφέρει να δω τι ξέρει ο νοικοκύρης. Και θα διαμόρφωνα ένα σύστημα ποιοτικής αξιολόγησης με δείκτες που θα τους καθόριζαν οι σχεδιαστές του προγράμματος. Γιατί ο σχεδιαστής ξέρει, όταν προβλέπει ότι θα γίνει αυτή και όχι εκείνη η δράση, ότι μπορεί να εισπράξει ως αρνητικό το τάδε, ως passable, ως απλώς ικανοποιητικό το τάδε και ως θετικό το τάδε. Δεν ξέρω αν το ξέρει ο ΟΟΣΑ, ή δεν ξέρω εάν οι δικές μας προδιαγραφές και επιδιώξεις συμπίπτουν απολύτως με του ΟΟΣΑ. Αλλά βεβαίως ας έρθει μετά και ο ΟΟΣΑ να κάνει κι εκείνος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πάντως δεν επέμεινε στον ΟΟΣΑ, απλώς για το θέμα της αξιολόγησης.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, λέω εγώ, τον ΟΟΣΑ πάρτε τον παραδείγματος χάρη, θα μπορούσε να είναι ένας άλλος οργανισμός, διεθνής ή εγχώριος, με δικές του πάντως αξίες και προτεραιότητες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα ξεκινάει όμως έτσι όπως λέτε.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Αλλά εγώ θα έλεγα ότι ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός θα όφειλε να έχει και αυτός τις δικές του αξίες, τις οποίες θα όφειλε επίσης να βρει και τα μέσα για να διαγιγνώσκει και να διαπιστώνει. Νομίζω ότι τα μεγαλύτερα διαστήματα επιμόρφωσης, δηλαδή τα sabbatical years, όπως επίσης τα προδιέγραψε ο κ. Μπράτης, είναι απολύτως αναγκαία για τον εκπαιδευτικό, όσο και αν είναι επιβαρυντικά από πλευράς κόστους για την πολιτεία. Γιατί ένας εκπαιδευτικός ο οποίος ανανεώνεται όχι μόνο στα γνωστικά του εργαλεία και στις δεξιότητές του αλλά και ο οποίος έχει τη δυνατότητα να απομακρυνθεί από την τάξη του και να τη δει ως αντικείμενο παρατήρησης μακροσκοπικά, γίνεται καλύτερος εκπαίδευσης, γιατί αποκτά μία συνείδηση της εμπειρίας του, των αρνητικών και των θετικών της. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κι εγώ ευχαριστώ. Μας είπατε πολύ χρήσιμα πράγματα. Και κάποια πράγματα που πολλές φορές είναι αυτονόητα δεν τα συνειδητοποιούμε και καλώς τα αναδεικνύετε.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Να κάνω την εξής ερώτηση, κάτι που δεν το συζητήσαμε καθόλου. Στον ιδιωτικό τομέα, στην ιδιωτική εκπαίδευση υπάρχει κάποια άλλη επιμόρφωση με κάποιες άλλες προδιαγραφές; Και αυτό θα ήταν κάτι χρήσιμο, ίσως όχι τώρα που έχουν πάρει το λόγο, αλλά ίσως προς το τέλος, να δούμε τις πρακτικές που έχει εφαρμόσει η ιδιωτική εκπαίδευση, πώς αξιολογούνται από τους ίδιους αυτές οι πρακτικές και αν είναι αποτελεσματικές. Ένα ερώτημα. Δεύτερο ερώτημα που θέλω να κάνω είναι το εξής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό που είπε ο κ. Παπαντωνόπουλος, και είναι μία πραγματικότητα, τουλάχιστον για τα μεγάλα λεγόμενα ιδιωτικά σχολεία, είναι ότι γίνεται μία συνεχής επιμόρφωση σε αντικείμενα, σε μεθόδους διδασκαλίας, σε διάφορα πράγματα. Γίνεται.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Αποτέλεσμα και αξιολόγηση, εγώ αυτό θα ήθελα.

ΜΕΛΟΣ: Συνέχεια, κάθε βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αποτέλεσμα και αξιολόγηση δεν ξέρω πόσο γίνεται, αλλά γίνεται και εν μέρει καμιά φορά από τους επιμορφωτές.

Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ: Αρνούνται να δίνουν στοιχεία τα ιδιωτικά. Στην αποτύπωση στο ΚΕΕ αρνήθηκαν να δώσουν.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Έχει ενδιαφέρον αυτό. Το δεύτερο που θέλω. Υπάρχει το εξής, δεν ξέρω αν έχετε προσέξει, ίσως εγώ ο στατιστικός το πρόσεξα. Από άποψη εκπαιδευτικών, ανεξάρτητα από την ιδιότητα με την οποία είναι εδώ οι εκπρόσωποι, η ιδιωτική εκπαίδευση έχει 4,5 εκπροσώπους. Το έχετε συνειδητοποιήσει αυτό;

ΜΕΛΟΣ: Το «μισό» ποιος είναι;

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Ο Πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το ότι ξέρουμε την ιδιωτική δεν σημαίνει...

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Όχι – όχι, το λέω ως παρατήρηση. Το άλλο ερώτημα που θέλω να θέσω επίσης, γιατί έφυγε ο κ. Μπράτης, είναι το εξής. Σε ποιες χώρες υπάρχει sabbatical στους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας; Αν μπορεί να με ενημερώσει κάποιος. Δεν υπάρχει πουθενά. Για μένα είναι προφανές γιατί δεν υπάρχει και γιατί υπάρχει στο Πανεπιστήμιο, αλλά δεν θα ήθελα τώρα να κάνω τη συζήτηση. Είναι εύκολο να κάνουμε προτάσεις που είναι ελκυστικές γενικά, αλλά θα πρέπει να έχουν κάποιο λόγο ύπαρξης και να είναι πραγματοποιήσιμες. Η διεθνής πρακτική... Μπορώ να εξηγήσω; Γιατί στο Πανεπιστήμιο ορισμός της ύπαρξης του ακαδημαϊκού δασκάλου είναι η έρευνα, η οποία εξελίσσεται και την οποία πρέπει να παρακολουθεί. Για τον εκπαιδευτικό στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, δεν έχουμε πάει ακόμα δυστυχώς –και αυτό είναι μια άλλη πλευρά που θα ήθελα να την κουβεντιάσουμε κάποια στιγμή– στη λογική η οποία κατά κάποιο τρόπο διέπει και το PISA, του «problem based learning», δηλαδή γνώση η οποία βασίζεται στο πρόβλημα και όχι στη θεωρητική προσέγγιση της γνώσης. Αλλά εκεί πάμε σε κάτι άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η κ. Βιτσιλάκη.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Θα μου επιτρέψετε κύριε συνάδελφε να κάνω μία πολύ μικρή αναφορά ως εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων για τα ΑΕΙ και στη συνέχεια να προσπαθήσω ως μέλος αυτού του σημαντικού οργάνου να θέσω και μερικούς άξονες, πάνω στους οποίους νομίζω θα έπρεπε να δομήσουμε τον προβληματισμό και τις συγκεκριμένες προτάσεις που θα καταθέσουμε. Ομολογώ ότι με θλίψη διαπιστώνω πάρα πολλές φορές εν τη ρύμη του λόγου, πολλές φορές στοχευμένα, πολλές φορές ασυνείδητα, στο λόγο πολλαπλών εκπροσώπων και γύρω από αυτό το τραπέζι αλλά και γενικότερα σε δημόσιες συζητήσεις, μία τάση απαξίας του έργου το οποίο υλοποιείται στα Ανώτατα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα. Το μόνο που μπορεί να κάνει αυτό, δεδομένου ότι δεν αποτελεί εποικοδομητική κριτική με τη λογική της εστίασης προβλήματος και της πρότασης βελτίωσης, αλλά αποτελεί μία συλλήβδην -θα έλεγα συμβολικά- συκοφαντική δυσφήμιση του ελληνικού δημοσίου Πανεπιστημίου, θα ήθελα να προτείνω ότι είναι κάτι που πρέπει να αποτραπεί, ακριβώς γιατί και τίποτα δεν εξυπηρετεί και το ίδιο το Πανεπιστήμιο ως υφίσταται σήμερα εξακολουθεί να το υποβαθμίζει και όχι να το στηρίζει. Όπως πάρα πολύ καλά είπε ο συνάδελφος κ. Τρικαλινός πριν, δεν γνωρίζω κανέναν μέσα σε αυτή την αίθουσα ο οποίος να μην προϊόν ενός πανεπιστημιακού ιδρύματος για να μπορέσει να βρσκεται εδώ.

ΣΕ κάθε περίπτωση και αυτό να μη δεχτούμε, και μόνον η αντίληψη ότι η Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση και γενικά η προώθηση της γνώσης, όπως γίνεται και στα ΑΕΙ, είναι κάτι το οποίο υποβαθμίζεται, είναι κάτι το οποίο θα έπρεπε να μας προβληματίσει. Καλώ λοιπόν έτσι για μία γενικότερη τοποθέτηση, «μην πυροβολείτε τα ΑΕΙ». Και κατανοείτε τι εννοώ.

Να προσπαθήσω να δομήσω τώρα στο βασικό σκέλος της παρέμβασης που θέλω να κάνω, την προβληματική γύρω από την επιμόρφωση. Για να μπορέσουμε ως όργανο να απαντήσουμε, νομίζω ότι πρέπει να πάμε μερικά βήματα πίσω. Είναι πολύ σημαντικό, πάρα πολύ σημαντικό, ότι ξεκινήσαμε με τις τεκμηριωμένες διαπιστώσεις ότι υπάρχει έλλειψη συγκρότησης και τουλάχιστον οργάνωσης και σύνθεσης των δράσεων επιμόρφωσης, όπως αυτή τη στιγμή γίνονται στην ελληνική πολιτεία. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, θα πρέπει να ξεκινήσει ως μία απαρχή, γιατί μας δίνει την καταγραφή του θεσμικού πλαισίου το οποίο διέπει την επιμόρφωση. Το ζητούμενο όμως σήμερα είναι να πάμε και ένα βήμα παραπέρα. Άντε αυτό είναι το θεσμικό πλαίσιο που έχουμε. Και άντε, ναι συμφωνώ ότι πρέπει να γίνει μία αξιολόγηση και να δούμε απ' όλες τις δράσεις που έχουμε κάνει τι είναι αυτό το οποίο τελικά προκύπτει. Γιατί δεν τραβούσε το σύστημα και κατά δεύτερον, το πιο ουσιαστικό, τι πήραν αυτοί οι οποίοι επιμορφώθηκαν. Γιατί και δις έχουν σπαταληθεί και οι αριθμοί των επιμορφωμένων, αν τους καταγράψετε, είναι εκκωφαντικοί. Το ζητούμενο λοιπόν είναι να επαναξιολογήσουμε και να έρθουμε πίσω και να ξαναθυμηθούμε ποιοι είναι οι σκοποί και οι στόχοι της επιμόρφωσης. Και το αφήνω εκεί και θα πω στη συνέχεια.

Κατά δεύτερον πρέπει να δούμε ποιοι είναι οι σκοποί και οι στόχοι όχι μόνο εν γένει –ο καθένας πρέπει να επιμορφώνεται- αλλά μέσα στη συγκεκριμένη συγκυρία της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης ποιες είναι οι υποχρεώσεις της πολιτείας σήμερα για επιμόρφωση. Και λέω στην κοινωνία της πληροφορίας και της γνώσης γιατί δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς πολίτης πλέον, ακαδημαϊκός ή μη, ο οποίος να μην δίνει ιδιαίτερη σημασία και να μην έχει γνώση της αναγκαιότητας του κάθε πολίτη, και δη του κάθε εκπαιδευτικού, να διεκδικεί μόνος του μονίμως την ανανέωση της γνώσης του, τη βελτίωση του έργου του, μέσα από την πρόσβαση στη γνώση, αυτό που θα λέγαμε την «αυτομόρφωση». Δεδομένου ότι και τα μέσα σήμερα και γενικότερα οι συνθήκες οι οποίες επικρατούν επιτρέπουν στον οποιοδήποτε εργαζόμενο, είτε στο χώρο της εκπαίδευσης είτε όχι, να προσπαθεί ο ίδιος να αυτοβελτιώνεται, το ερώτημα πρέπει να τεθεί εκ νέου και επιτακτικά ποιες είναι οι υποχρεώσεις της πολιτείας για παροχή εκπαίδευσης και επιμόρφωσης και δη του χώρου των εκπαιδευτικών. Αυτό είναι ένα προκλητικό ζητούμενο γιατί ομολογώ -και εφόσον τα βάζουμε όλα επί τάπητος πρέπει να θέσουμε και αυτό- είμαστε όλοι συνηθισμένοι στην αντίληψη ότι εφόσον πρέπει να γίνει οποιαδήποτε δράση επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, αυτή πρέπει να γίνει επί πληρωμή, στη διάρκεια των ωρών εργασίας, με όλες τις αποζημιώσεις κλπ. Θεωρώ ότι και στη συγκεκριμένη συγκυρία της κρίσης και στο γεγονός ότι καλό το ΕΣΠΑ, όσο ακόμα θα κρατήσει, αλλά στη συνέχεια πρέπει να σκεφτόμαστε ότι τι θα γίνει και μετά το ΕΣΠΑ, το 4^ο τελειώνει, μπαίνουμε εκτός πλαισίου, άρα το οποίο θεσμοθετημένο πλαίσιο θα επιβαρύνει στο διηνεκές έναν τακτικό προϋπολογισμό. Και αυτό το λέω με το σκεπτικό και πάλι, και καλώ όλους μας με ευθύνη να αναλογιστούμε ποιες είναι οι συγκεκριμένες ευθύνες του

κράτους, το οποίο πρέπει να μορφώνει και να επιμορφώνει τους εκπαιδευτικούς με τρόπο τέτοιο που να διασφαλίζει την ποιότητα στην εκπαίδευση. Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Υποχρεωτική, Τριτοβάθμια, όπως θέλετε να το δείτε. Εφόσον αποσαφηνίσουμε τους σκοπούς, εφόσον αποσαφηνίσουμε στους ευρύτερους αυτούς σκοπούς της εκπαίδευσης – επιμόρφωσης ποιες είναι οι υποχρεώσεις της πολιτείας, άσχετα από το πώς θα τις χρηματοδοτήσει, πρέπει να πάμε και στην επανεξέταση των θεσμών και των δομών της πολιτείας που καλούνται να εκπληρώσουν αυτές τις υποχρεώσεις.

Εδώ χρειάζεται να κάνω και μία διευκρίνιση, επειδή μιλώ για τις υποχρεώσεις της πολιτείας. Άλλη η υποχρέωση του κράτους να επιμορφώνει συστηματικά τους εκπαιδευτικούς για να μπορούν να κάνουν καλά τη δουλειά τους και άλλη η υποχρέωση ή η δυνατότητα φορέων όπως τα ΑΕΙ να κάνουν την εκπαίδευση και την έρευνα προάγοντας τη γνώση και μέσα στα πλαίσια αυτά να κάνουν και μία σειρά από εκπαιδευτικά προγράμματα. Και αυτό το λέω γιατί ακούστηκαν πολλά, επειδή τα Πανεπιστήμια κάνουν εκείνα τα επιμορφωτικά και εκείνα τα επιμορφωτικά. Ναι βεβαίως, εγώ ως ερευνήτρια, προωθώντας τη γνώση και την επιστήμη στο αντικείμενο του «φύλου» για παράδειγμα ή στο αντικείμενο του e-learning, παίρνω χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να τρέξω πιλοτικά προγράμματα, τα οποία συμπεριλαμβάνουν και επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Άλλο αυτό και άλλο το άλλο. Και αυτό νομίζω ότι είναι σημαντικό να διευκρινιστεί, γιατί πολλά ειπώθηκαν για τα τεχνικά δελτία κλπ. Συμφωνώ απόλυτα με τη διαπίστωση ότι δυστυχώς αρχίζαμε να επιμορφώνουμε με βάση τα χρήματα που έχουμε ή κάποιες προθέσεις κάποιων που πολιτικά πρόλαβαν να καταθέσουν προτάσεις, ή να τις εγκρίνουν μάλλον.

Να πάμε σε μια ανασκόπηση της δομής του τι έχουμε σήμερα. Και μιλώ πάντα για τις υποχρεώσεις του κράτους. Καταρχήν έχουμε την αρχική εκπαίδευση. Συμφωνώ απόλυτα ότι όπως αυτή τη στιγμή εξελίσσεται η γνώση και η επιστήμη, διαμορφώνεται εντός των πανεπιστημιακών Τμημάτων –και όχι μόνο των Παιδαγωγικών, τα Παιδαγωγικά αφορούν την Πρωτοβάθμια, οι λεγόμενες «καθηγητικές Σχολές» αφορούν τη Δευτεροβάθμια- είναι γεγονός θεσμοθετημένο ότι η αυτοδυναμία και η αυτοδιοίκηση και ο αυτοπροσδιορισμός των ΑΕΙ δεν δίνει τη δυνατότητα σε κανέναν, σε ένα Παιδαγωγικό Τμήμα, σε ένα Τμήμα Φυσικής, Χημείας, Φιλοσοφίας ή οτιδήποτε άλλο, να προσδιορίσει το ακαδημαϊκό περιεχόμενο σπουδών. Και κατανοείτε γιατί αυτό όχι μόνο είναι έτσι, αλλά πρέπει να εξακολουθεί να είναι έτσι, γιατί δεν είναι δυνατόν αυτοί οι οποίοι συγκροτούν το πλαίσιο παροχής γνώσης να έχουν ως εντολέα εκπαίδευσης την οποιαδήποτε κυβέρνηση. Να έρθει αύριο μια κυβέρνηση και να πει: «Όχι, τώρα στη Φυσική θα διδάσκετε αυτό». Κατανοείτε. Και το λέω μετ' επιτάσεως, γιατί και πάλι πολλά ακούγονται επί τούτου.

ΜΕΛΟΣ: Μπορεί να δώσουν κίνητρα όμως.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Επιτρέψτε μου να κάνω κάποιες εναλλακτικές προτάσεις. Έχετε απόλυτο δίκιο. Τα κίνητρα μπορούν να τα δώσουν στα ΑΕΙ, αλλά εδώ έχουμε να απαντήσουμε ένα άλλο πολύ πιο ζωτικό θέμα. Δυστυχώς στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση σήμερα, με ευθύνη και ημών -και το αναγνωρίζω

και ας με πατάξουν οι συνάδελφοί μου- έχουμε ταυτίσει την εκπαίδευση η οποία παρέχεται με επαγγελματικά δικαιώματα. Εμείς οι ίδιοι όταν θέλουμε να φτιάξουμε ένα Τμήμα, είτε επειδή μας το ζητάει η πολιτεία είτε επειδή μας πιέζουν οι φορείς είτε επειδή είναι προδιαγραφή της χρηματοδότησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων κλπ, λέμε ότι όταν πάρεις αυτό το πτυχίο θα κάνεις αυτή τη δουλειά. Δεν θα έπρεπε να είναι έτσι, αν μου επιτρέπεται. Και δεν θα έπρεπε να είναι έτσι για τον απλό λόγο: Εμείς είμαστε εκεί για να δώσουμε εκπαίδευση σε συγκεκριμένα αντικείμενα. Αυτός ο οποίος θα προσλάβει κάποιον είναι αυτός ο οποίος έχει το δικαίωμα να λέει ότι: εγώ για να σε προσλάβω να κάνεις αυτή τη δουλειά πρέπει να έχεις ένα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε. Άρα και το ίδιο το δημόσιο, προσλαμβάνοντας εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας κλπ., είναι αυτό το οποίο θα θέτει την προϋπόθεση ότι ναι, καλό μιν το Παιδαγωγικό, αλλά να σας πω κάτι, πρέπει να έχετε τουλάχιστον –και ειπώθηκε πριν και αυτό το οποίο ανέφερε και ο κ. Μπράτης, προφανώς το έχω εισηγηθεί και σε άλλο πλαίσιο- να έχεις τουλάχιστον 4 μαθήματα Διδακτικής, να έχεις σίγουρα κάνει Διδακτική και της Γλώσσας και των Μαθηματικών και της Φυσικής κλπ., συν, συν. Αυτό είναι ένα θέμα το οποίο λέγεται εύκολα από τους εκπαιδευτικούς της πράξης, και το κατανοώ, αντίστροφα όμως οι εκπαιδευτικοί της πράξης είναι οι ίδιοι οι οποίοι αναγνωρίζουν ότι η επιστήμη τρέχει, τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία έρχονται στην επιφάνεια, και η σημασία τους, ολοένα και προστίθενται και θα είναι μία πλήρης οπισθοδρόμηση να ζητήσει κανείς από Παιδαγωγικά Τμήματα ότι κοιτάξτε να δείτε, πρέπει να έχετε 4 «παραδοσιακές» Διδακτικές (σε εισαγωγικά το «παραδοσιακές») αλλά δεν μπορείτε να μιλάτε για περιβαλλοντική εκπαίδευση, δεν μπορείτε να κάνετε μαθήματα Αισθητικής Αγωγής σε αυτό το επίπεδο, δεν πρέπει να έχετε μέσα μαθήματα Φιλοσοφίας κλπ.

Το να θέσουμε λοιπόν ως πολιτεία προδιαγραφές ότι για να διοριστεί κάποιος εκπαιδευτικός στην Πρωτοβάθμια θα πρέπει να έχει τουλάχιστον πιστοποιημένη γνώση αυτών των χαρακτηριστικών είναι ένα στοιχείο. Για την Πρωτοβάθμια ομολογώ ότι είναι πολύ πιο εύκολο το πράγμα. Δεν νομίζω ότι θα βρούμε κανέναν οδηγό σπουδών. Μπορεί να διαφωνείτε κύριε συνάδελφε –και το κατανοώ, όλοι έχουμε απόψεις- ότι είναι πολλά φιλολογικά μαθήματα ή πολλά κοινωνιολογικά και δεν είναι πολλά φιλολογικά όπως είπατε. Εγώ σας κοινωνιολόγος θα σας έλεγα ότι αν δεν κατανοήσουμε τι είναι η κοινωνία, τι κάνει το εκπαιδευτικό σύστημα, πώς αναπαράγεται και πώς και πώς και πώς, και να σας δώσω κοινωνιολογική προσέγγιση του πώς εξελίσσονται οι διδακτικές πρακτικές και γιατί σήμερα λόγω της δόμησης της κοινωνίας και της οικονομίας έχουμε αλλάξει τις διδακτικές πρακτικές και διδάσκουμε νέα γνωστικά αντικείμενα και με νέες προσεγγίσεις, θα είχα μείνει στη στείρα παραδοσιακή πρόσληψη του τι είναι Διδακτική κλπ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, αυτό που λέγεται είναι ότι θα μπει να διδάξει ο δάσκαλος Γλώσσα και Μαθηματικά...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Και δεν θα ξέρει να τη διδάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και δεν θα ξέρει να τη διδάξει. Λοιπόν, χρησιμότερη η Κοινωνιολογία για χίλιους λόγους, αλλά αυτά πρέπει να τα μάθει κάποιος. Και

μιλάω για το Πανεπιστήμιο Αθηνών που το ξέρω , για να μη θίξω το δικό σας, έχουμε πάρα πολλούς καθηγητές σε πολλά άλλα αντικείμενα και έχουμε έναν , για να διδάξει τη Γλώσσα, που δεν επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες. Λοιπόν, αυτό υπαινίσσεται, αυτό λέει.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Αυτό είπα, ότι το 40% του προγράμματος των σχολείων... Και εγώ δεν είπα ότι φταίνει τα Παιδαγωγικά. Τα Παιδαγωγικά διαμορφώνουν το πρόγραμμά τους. Έρχεται όμως η πολιτεία και λέει ότι αυτός ο δάσκαλος που θα υποδεχθώ θα μου διδάξει κατά 40% Γλώσσα. Επομένως πρέπει να ξέρει καλά τη Γλώσσα.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Συμφωνώ μαζί σας. Δεν δίνω λύση σε αυτό, επισημαίνω ότι είναι πολλαπλοί οι παράγοντες που συντρέχουν στη διαμόρφωση ενός προγράμματος σπουδών και θα πρέπει να επανεξετάσουμε, εφόσον μέσα από ένα διάλογο όλων των φορέων –και εγώ είμαι εδώ για να ακούσω και να μεταφέρω το αίτημα αυτών των φορέων- θα έπρεπε να κάνουμε μία επαναξιολόγηση. Κι εγώ πολύ ευχαρίστως να προτείνω και το δικό μου Τμήμα, καθότι είμαι από Παιδαγωγικό Τμήμα και κάνω Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, να κάνουμε μία ημερίδα, επίσης με τέτοιους φορείς και με μοναδικό θέμα μία επαναξιολόγηση με συμμετοχή όλων των Παιδαγωγικών Τμημάτων, να ανατροφοδοτηθούμε από τους ανθρώπους της πράξης, δυνητικά τι είναι αυτό το οποίο δεν εμπεριέχεται. Άλλο όμως ο διάλογος και άλλο η επιβολή από την πολιτεία οποιουδήποτε άλλου. Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση τα πράγματα είναι, όπως κατανοείτε, πολύ πιο δύσκολα και εδώ είναι που μπαίνει και η λογική της διαφοροποίησης της εκπαίδευσης από την άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος. Υπάρχουν διάφορες εναλλακτικές λύσεις. Αυτό το οποίο είναι ξεκάθαρο και το γνωρίζουμε είναι ότι: Ως σήμερα ισχύουν οι καθηγητικές Σχολές, δεν προετοιμάζουν επαρκώς τον εκπαιδευτικό να μπει στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Αυτό το οποίο είναι ξεκάθαρο είναι ότι η παιδαγωγική επάρκεια, είτε από ΑΣΠΑΙΤΕ είτε από οτιδήποτε άλλο, δεν μπορεί να δώσει την ολοκληρωμένη επάρκεια την οποία χρειάζεται ο εκπαιδευτικός και αυτό νομίζω είναι κάτι στο οποίο πρέπει να σταθούμε.

Εγώ θα μπορούσα να προτείνω δυνητικά τη διαμόρφωση δύο διαφορετικών κατευθύνσεων μέσα σε αυτά τα Τμήματα, ώστε κάποιος από το 2^ο, 3^ο έτος να αποφασίζει αν θα θέλει ένα πτυχίο Φυσικής για να πάει να κάνει μεταπτυχιακά στο εξωτερικό ή να δουλέψει σε μία εταιρεία ή οπουδήποτε αλλού, και αν θα θέλει να πάει προς την εκπαίδευση. Ένα άλλο σενάριο προφανώς είναι: επιπρόσθετη επιμόρφωση στη συνέχεια με ένα διαφορετικό έτος. Τα εναλλακτικά σενάρια είναι πολλά και είμαι σίγουρη ότι οι φορείς μπορούν να καταθέσουν περισσότερα. Αυτά όμως μπορούν να έρθουν ως ένα αποτέλεσμα διαλόγου, εφόσον έχουμε καταλάβει τη διαφοροποίηση ανάμεσα στην υποχρέωση ενός Τμήματος Χημείας να δημιουργήσει επιστημονικά καταρτισμένους χημικούς, όπως κατανοείται σήμερα με τα πλαίσια της επιστήμης -και πιστεύω ότι αυτό κάνουν όλα τα Τμήματα Χημείας για παράδειγμα- και άλλο να προετοιμάσει κάποιον για να διδάξει τη Χημεία μέσα στο σχολείο. Αυτό λοιπόν πρέπει να το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πάντως , αυτό είναι ένα μεγάλο θέμα..

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Τεράστιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Που άπτεται αυτού που συζητούμε, έτσι; Δηλαδή η επιμόρφωση με τη λεγόμενη «κατάρτιση», για να συνεννοούμαστε...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Ως αρχική εκπαίδευση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η αρχική εκπαίδευση, η βασική εκπαίδευση, δεν ξέρω πώς θα την πούμε, είναι ένα πολύ μεγάλο και στενά συνδεδεμένο θέμα. Που νομίζω ότι πρέπει να αναδειχθεί και από μας ως πρόβλημα. Όπως λέτε, υπάρχουν διάφορες λύσεις.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Έτσι. Εγώ το θέτω γιατί είναι ένα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και αφορά στα Πανεπιστήμια. Που πρέπει να το δούμε στα Πανεπιστήμια πια.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Ακριβώς. Είναι ένα από τα βασικά σημεία διαλόγου. Και όπως σας λέω, είμαι σίγουρη ότι δεν θα έχει και κανένα πρόβλημα η Σύνοδος να γίνουν ειδικές δράσεις διαλόγου για να ανατροφοδοτηθούμε και εμείς επισήμως, έτσι ώστε να επαναξιολογήσουν τα Τμήματα εάν και σε ποιο βαθμό έχουν τη δυνατότητα ή επιθυμούν να ανασυγκροτήσουν ή μπορεί να είναι πολλές άλλες λύσεις ως εναλλακτικά σενάρια από αυτά που εμείς εδώ έχουμε τη σοφία να προτείνουμε. Όσον αφορά για την εισαγωγική επιμόρφωση, θα μου επιτρέψετε να πω ότι στα τελευταία περίπου 20 χρόνια στο Πανεπιστήμιο –κάτι τι λιγότερο- είχα τη δυνατότητα και την ευκαιρία, έχω διδάξει και εξακολουθώ να διδάσκω σε όλα τα επίπεδα. Στην εισαγωγική, στα ΠΕΚ, στα Διδασκαλεία και πάει λέγοντας, φτάνοντας μέχρι τα μεταπτυχιακά και προφανώς τα διδακτορικά. Όχι μόνο η δική μου εμπειρία αλλά και η αποτίμηση των θεσμικών οργάνων στα οποία συμμετέχω, και στα οποία συζητάται η λειτουργικότητα εκ μέρους των ΑΕΙ αυτών των θεσμών, διαπιστώνουμε ότι στην εισαγωγική επιμόρφωση όντως βρισκόμαστε πολύ συχνά ενώπιον της επιτακτικότητας στην ουσία να επαναεισαγάγουμε ή να επανεκπαιδεύσουμε. Αυτό το οποίο είπαν πριν οι συνάδελφοι είναι γεγονός. Κι εμένα αν με καλέσετε σήμερα να πάω στα ΠΕΚ, καταρχήν δεν θα έπρεπε να καλέσετε εμένα. Μπορεί να έχω μία «χ» εμπειρία και να σας πω τι θα γίνει παιδιά την πρώτη μέρα που θα πάτε στο σχολείο, που είναι αυτό που θα έπρεπε να σας λέω, αλλά δεν πρέπει να με καλέσετε να σας κάνω μάθημα Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Γιατί αν φτιάξει κάποιος το πρόγραμμα και με βάλει να κάνω Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης θα έρθω να σας διδάξω.

Αυτό το οποίο χρειάζεται στην εισαγωγική εκπαίδευση, ακριβώς επειδή –όπως είπε και ο κ. Μπράτης- η συντριπτική πλειοψηφία είναι αυτοί οι οποίοι μόλις έχουν αποφοιτήσει, θα είναι η συστηματική θεσμική ένταξη και η διατύπωση των θεσμών, η προδιαγραφή, η ενημέρωση και η μεταφορά εμπειρίας από μαχόμενους εκπαιδευτικούς, από συμβούλους και από άλλα στελέχη της εκπαίδευσης για το πώς λειτουργεί αυτός ο μηχανισμός που λέγεται Πρωτοβάθμια ή Δευτεροβάθμια. Πού θα πάτε, τι θα βρείτε, τι θα κάνετε στην τάξη, άντε και κάποιες συμβουλές από ορισμένους

κοινωνικούς λειτουργούς ή άλλους που κάνουν Ψυχοπαιδαγωγική στα Παιδαγωγικά.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Συγγνώμη και αυτό θεωρία είναι. Γιατί να μην πάει σε ένα σχολείο μια χρονιά ολόκληρη και να τα δει από μέσα; Δηλαδή και αυτό άμα του το πω εγώ πολύ καλά, που το ξέρω, και ο κ. Γιαλούρης και ο κ. Γκλαβάς, που το λειτουργούμε... Εγώ είμαι Διευθυντής Εκπαίδευσης και κάνω επιμόρφωση. Τους λέω: θα πάτε και θα βρείτε ένα καθηκοντολόγιο που θα είναι έτσι, έτσι, έτσι. Δηλαδή λέω εισαγωγική...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κατανοώ τι λέτε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μισό λεπτό. Να το πω δηλαδή σε επίπεδο όπως μου το έθεσαν κιόλας. Βρίσκεις 22-23 χρονών παιδιά που θα πάνε σε 2θέσια. Στα Ζωνιανά ήταν η άλλη κοπελίτσα, 23 χρονών. Θα πάει στο σχολείο. Δηλαδή τι θέλει τώρα; Θέλει να πάει σε ένα σχολείο να δει με έναν έμπειρο εκπαιδευτικό τι γίνεται. Αν λέμε για εισαγωγική επιμόρφωση.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Και χρειάζεται ένα χρόνο γι' αυτό όμως; Αυτό είναι κάτι που μπορεί να εξεταστεί.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Ένα χρόνο γιατί: υποτίθεται ότι θα παρακολουθείται και θα «αξιολογείται» (σε εισαγωγικά). Εδώ κάθε μέρα ... Τους βρίσκουμε στην πορεία. Έχουμε από 10-15 σε κάθε γραφείο. Αυτά δεν πρέπει να τα δουλεύουμε; Καλοπροαίρετα όμως. Δηλαδή με ένα διαγωνισμό βγήκε εκπαιδευτικός; Θέλουμε εκπαιδευτικό να μάθει πριν μάθει στου κασίδη το κεφάλι; Αν τον θέλουμε έτσι, πρέπει να πάει ένα χρόνο και ο καθηγητής και ο δάσκαλος και ο νηπιαγωγός μαζί σε ένα σχολείο, και μάλιστα σε εναλλακτικούς τύπους σχολείων, και σε πολυθέσιο και σε μονοθέσιο, για να δει πώς είναι. Γιατί στο Πανεπιστήμιο, λυπάμαι που το λέω, δεν κάνουν διδασκαλία σε σχολείο.

(Διαλογικές συζητήσεις)

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Για να πάμε ένα βήμα πίσω, όλα αυτά τα οποία λέγονται είναι πολύ σημαντικές προτάσεις. Έχουν να κάνουν όμως με αυτή τη διαφοροποίηση που έκανα ανάμεσα στην εκπαίδευση που δίνουν τα Πανεπιστήμια και στις προδιαγραφές που θέτει το κράτος για να τοποθετήσει σε συγκεκριμένες θέσεις. Αν υπήρχε κάτι, χωρίς να θίγω το Σώμα των εκπαιδευτικών, που θα μπορούσα να πω, είναι ότι μέσα από την εμπειρία μου και μέσα από τη σχολική τάξη -που γνωρίζει και ο κ. Μπράτης ιδιαίτερα, εδώ και πάρα πολλά χρόνια ότι είμαι μέσα στη σχολική τάξη και κυρίως με τους εκπαιδευτικούς δουλεύω- δεν είναι όλοι φτιαγμένοι για εκπαιδευτικοί, θα έπρεπε να τεθούν και άλλες προδιαγραφές. Είναι άνθρωποι τους οποίους το ίδιο σύστημα ξέρει ότι τους επιμόρφωσε και τους έδωσε το πτυχίο, αλλά δεν κάνουν στην τάξη και τους βάζουν αποσπασμένους στις Διευθύνσεις. Ας μην κρυβόμαστε από αυτά. Εδώ όμως θα πρέπει να είμαστε και ξεκάθαροι για το ποιες είναι οι προδιαγραφές που έχουμε και τι επιπρόσθετο χρειαζόμαστε πέρα από το «χ» πανεπιστημιακό πτυχίο και εφόσον έχουμε κάνει προτάσεις για

αναμόρφωση ή ενίσχυση σπουδών που οδηγούν σε αυτό το πανεπιστημιακό πτυχίο, για να μπορέσει να ενταχθεί κάποιος στο εκπαιδευτικό σύστημα, είτε της Πρωτοβάθμιας είτε της Δευτεροβάθμιας.

ΜΕΛΟΣ: Τις έχετε καταθέσει αυτές τις προτάσεις ποτέ; Ερώτηση.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Ποιες;

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Τις υπόλοιπες προδιαγραφές. Με ενδιαφέρουν πάρα πολύ. Δηλαδή λέτε ότι για να γίνει κάποιος εκπαιδευτικός εκτός από το πτυχίο θέλει και άλλες προδιαγραφές. Έχετε κάνει προφανώς ... Είστε έτοιμη να καταθέσετε κάτι;

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Επί του συγκεκριμένου δεν έχω αυτή τη στιγμή επιστημονικά τεκμήρια να σας φέρω, μέσα από το πλαίσιο της συζήτησης κάνω αναφορά σε αυτό το οποίο αποτελεί αποκρυστάλλωση μίας 20ετούς εμπειρίας. Από κει και πέρα όμως είμαι σίγουρη ότι και εγώ μαζί με άλλους, όπως και πολλοί άλλοι, θα μπορούν να συνδράμουν προς αυτή την κατεύθυνση, αν δούμε πραγματικά σε επίπεδο μαθησιακό και παιδαγωγικό, ιδιαίτερα για τις μικρότερες βαθμίδες, που συμφωνώ με τον κύριο συνάδελφο πριν που έθιξε τα Πανεπιστήμια για το γεγονός ότι σαφέστατα όσο πιο μικρή ηλικία είσαι τόσο μεγαλύτερης σημασίας στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς σου και της διαμόρφωσης των προδιαγραφών για την πρόσληψη της γνώσης στα επόμενα επίπεδα είναι και το σύστημα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Συγγνώμη που επεμβαίνω σε αυτό, αλλά είναι ουσιαστικό και για την αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού. Διότι πολλές φορές έχω τύχει γονιό που να μου υποδεικνύει πώς να κάνω τη δουλειά μου θεωρώντας ότι δεν την ξέρω καλά. Και επειδή είναι γιατρός, του λέω: συγγνώμη γιατρέ, μπορώ να έρθω εγώ να σας υποδείξω πώς θα ...; Όχι μου λέει, είμαι γιατρός, έχω σπουδάσει. Κι εγώ έχω σπουδάσει. Δηλαδή αν βάλουμε σοβαρές προδιαγραφές και πείσουμε την κοινωνία ότι αυτοί που είναι στα σχολεία πραγματικά αξίζουν να είναι στα σχολεία, θα αναβαθμιστεί εκ των ων ουκ άνευ και ο ρόλος του ίδιου του εκπαιδευτικού.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Τώρα περίπου με προκαλείτε να κάνω κι ένα επόμενο βήμα για να επιστήσω την προσοχή μας σε αυτό που λέμε αρκετοί από μας εδώ μέσα, ότι πρέπει να έχουμε μία συνολική και συστημική προσέγγιση, γιατί ένα μεγάλο μέρος του προβλήματος του ποιος τελικά παίρνει πτυχίο Παιδαγωγικής έχει να κάνει με την προβληματική του συστήματος εισαγωγής, που βάζει παιδιά που δεν ήθελαν ποτέ να γίνουν εκπαιδευτικοί και τους δίνει πτυχία γιατί αυτά φαίνεται να είναι έτσι ή αλλιώς ή αλλιώς. Σε αυτό προφανώς οι παιδαγωγοί, συμπεριλαμβανομένης και εμού, βεβαίως μπορούν να καταθέσουν συγκεκριμένες προτάσεις, όπως και οι άνθρωποι της πράξης. Σε κάθε περίπτωση νομίζω ότι ένα απλό πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος θα έπρεπε να έχει και επιπρόσθετες συνεπικουρούσες συνιστώσες για να μπορέσει να ενταχθεί κάποιος στο εκπαιδευτικό σύστημα και να επιτελέσει αυτό το σημαντικότερο λειτουργήμα. Θα εμείνω σε αυτό το οποίο λέω για την εισαγωγική επιμόρφωση. Εκτιμώ ότι εκεί η πολιτεία αυτό που δεν μπορεί να ελέγξει σε επίπεδο

πανεπιστημίων θα μπορεί να το ελέγξει δίνοντας μία καλή γνώση του θεσμικού πλαισίου και της λειτουργίας από τα μέσα της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Από το νομικό θεσμικό πλαίσιο. Εγώ πίεσα να εισαχθεί στο δικό μας το Τμήμα για παράδειγμα, ξέρω ότι υπάρχουν άλλα τμήματα που δεν το ξέρουν. Οι περισσότεροι δάσκαλοι δεν γνωρίζουν το θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι ενταγμένοι. Από τα συνδικαλιστικά τους δικαιώματα μέχρι τις υποχρεώσεις τους μέσα στο σχολείο. Κατανοείτε το πνεύμα, η εισαγωγική δεν θα πρέπει να είναι ξανά εκπαίδευση που πήραν στο Πανεπιστήμιο. Θα πρέπει να είναι στοχευμένη για να προσαρμοστεί ο όποτε εκπαιδευμένος εκπαιδευτικός για ένταξη στη σχολική τάξη, και για τη δική του βέλτιστη λειτουργία.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Όχι «όποτε». Λίγο πριν μπει. Γιατί άμα το κάνουμε όποτε...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όχι – όχι, άλλο είπα, δεν κατάλαβες τι είπα. Τώρα, λόγω των συγκυριών, του ολοήμερου σχολείου κυρίως, ένα-δύο χρόνια μετά που πάρεις το πτυχίο διορίζεσαι. Δεν θα ισχύει εσαεί αυτό και δεν ίσχυε πριν. Αυτό εννοούσα, τίποτε άλλο.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Πάλι δεν το βλέπουμε σωστά. Γιατί αν είναι έτσι και πάρω την εισαγωγική επιμόρφωση όταν αποφοιτήσω...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όταν πας να μπεις θέλω να πω. Άσχετα από το πότε αποφοίτησες.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μα τώρα έτσι γίνεται. Δηλαδή γίνεται γι' αυτούς που ήδη έχουν διοριστεί. Άρα δηλαδή έχει συνάφεια με το ότι θα μπει άμεσα στην τάξη. Το ζήτημα είναι επί της ουσίας τι γίνεται.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Νομίζω ότι συμφωνούμε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Το ίδιο λέμε.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Το ίδιο πράγμα λέμε. Όσον αφορά τα Διδασκαλεία. Γνωρίζω ότι υπάρχουν θεσμικές προτάσεις γι' αυτά. Εκ μέρους της δικής μου της εμπειρίας και της λειτουργίας Διδασκαλείων από αυτά που λειτουργούν ανά την Ελλάδα, επιτρέψτε μου να πω ότι διαπιστώνεται σαφέστατα ότι η διαχρονική αποστολή των Διδασκαλείων έχει σήμερα κλείσει. Αυτό που οδήγησε στη δημιουργία των Διδασκαλείων, όταν οι δάσκαλοι δεν είχαν ως διетуός φοίτησης κανένα άλλο τρόπο επιμόρφωσης, η διετής φοίτηση στα Διδασκαλεία ήταν μία λύση. Θεσμικά σήμερα αυτό δεν έχει καμία λογική. Πρώτον γιατί έχουν 4ετή εκπαίδευση και δεύτερον γιατί υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Επίσης θα πρέπει να εγκαλέσω, ξαναλέω -για να μην νομίζετε ότι έχω άμεσο συμφέρον, όπως δυστυχώς προσλαμβάνεται στην Ελλάδα όποιος μιλάει- αυτοί οι οποίοι φοιτούν στα Διδασκαλεία, και μπορώ να γνωρίζω και εσείς μάλλον γνωρίζετε τι διδάσκουμε στα Διδασκαλεία, παίρνουν τα ίδια μόρια στην εξέλιξή τους απ' ό,τι παίρνοντας έναν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ο οποίος σαφέστατα όσον αφορά το επιστημονικό περιεχόμενο και τη συγκρότηση δεν μπορούν να συγκριθούν. Πρέπει να επαναξιολογήσουμε

και να επαναπροσδιορίσουμε για ποιο σκοπό και στόχο λειτουργούν τα Διδασκαλεία. Εάν συμφωνήσουμε ότι πρέπει να παραμείνουν ως ένα θεσμοθετημένο όργανο διαρκούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, μπορούμε ή να τους δώσουμε συγκεκριμένες διαστάσεις... Δηλαδή φέτος το Διδασκαλείο στην Αλεξανδρούπολη θα κάνει ένα χρόνο ή δύο χρόνια επιμόρφωση για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, γι' αυτούς που θέλουν να κάνουν περιβαλλοντική, γι' αυτούς που θέλουν να κάνουν Ειδική Αγωγή. Θα κάνει για στελέχη της εκπαίδευσης. Θα κάνει τέλος πάντων κάτι στοχευμένο, δεδομένου ότι σήμερα δεν φαίνεται να εξυπηρετεί κάποιον επιστημονικό ή επαγγελματικό στόχο.

Η τρίτη υποχρέωση, γιατί πάντα μιλώ για υποχρεώσεις του κράτους, της πολιτείας, είναι η επιμόρφωση σε τακτά χρονικά διαστήματα ή συγκυριακά πάνω σε καινοτομίες τις οποίες το κράτος εισαγάγει. Μία σειρά από δράσεις, ξεκινώντας από το Μελίνα, την Περιβαλλοντική, τις δράσεις του «φύλου», τις δράσεις στο ΣΕΠ, μπορώ να σας κάνω μία πλήρη απαρίθμηση, είναι καινοτομίες τις οποίες η εκάστοτε πολιτική ηγεσία, αναγνωρίζοντας τις εξελίξεις στην επιστήμη, τις ανάγκες στην επιμόρφωση κλπ. προβαίνει στην υλοποίηση προγραμμάτων γιατί έχει διαμορφώσει συγκεκριμένες στρατηγικές που θέλει να περάσει μέσα στο σχολείο. Σε αυτό έχει υποχρέωση, εφόσον θέλει να υλοποιήσει αυτές τις καινοτομίες, όποια καινοτομία και αν είναι αυτή, να έχει στο σχεδιασμό της καινοτομίας προδιαγεγραμμένη και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, και την αξιολόγηση της δράσης, και την αξιολόγηση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε αυτή τη δράση. Το λέω και θα σας δώσω μόνο και μικρό παράδειγμα -είμαι σίγουρη ότι όλοι έχετε περισσότερα να φέρετε- του ολοήμερου σχολείου, το οποίο στήσαμε, δημιουργήσαμε, το είχαμε μια χαρά σκεφτεί, μια χαρά λειτουργούσαμε με το σχολείο, όταν πήγαμε να γενικεύσουμε το θεσμό είπαμε: πώς θα εκπαιδεύσουμε όλους τους εκπαιδευτικούς να λειτουργούν εντελώς διαφορετικά μέσα σε ένα ολοήμερο σχολείο; Γιατί αλλάζει όλη η παιδαγωγική σύλληψη, η συγκρότηση, το σύμπαν. Είπαμε να κάνουμε εκπαίδευση των συμβούλων και να είναι αυτοί οι αναπαραγωγείς. Πέρα από το ότι σταμάτησε αυτή η επιμόρφωση γιατί κάναμε μία συνάντηση άπαξ εν μέσω σεισμών στο «CARAVEL» -όποιος από σας εκεί συμμετείχε- και εκεί τελείωσε η επιμόρφωση, τα ολοήμερα σχολεία, πέρα από τις πολιτικές παρεμβάσεις και σκοπιμότητες κατέρρευσαν γιατί κανένας εκπαιδευτικός μέσα στην τάξη δεν είχε πειστεί για τη σημασία του παιδαγωγικού προγράμματος, του περιεχομένου και των δράσεων και πρακτικών που έπρεπε να ακολουθήσει.

Οπότε η επιμόρφωση πρέπει να αποτελεί συγκροτημένο κομμάτι της οποιασδήποτε καινοτόμας δράσης επιθυμεί η πολιτική ηγεσία να εισαγάγει. Και εδώ θα μπορούσε να πει κανείς παρεμφερώς, εδώ σε αυτό το επίπεδο, αλλά όχι ως υποχρέωση της πολιτείας, μπορούν να λειτουργήσουν ταυτόχρονα τα Πανεπιστήμια ή άλλοι φορείς, πιθανώς η ΔΟΕ ή οποιοσδήποτε άλλος, θέλοντας να εισαγάγει νέες πρακτικές να κάνει επιμορφωτικές δράσεις. Πολλά είναι που θέλω να πω και για τα υπόλοιπα που ειπώθηκαν, αλλά νομίζω ότι αυτό στο οποίο θα ήθελα να μείνω είναι ακριβώς να προσδιορίσουμε επακριβώς τους στόχους, να προσδιορίσουμε τις υποχρεώσεις της πολιτείας και να επαναξιολογήσουμε ενόψει αυτών των σκοπών και στόχων και την αξιολόγηση, τη λειτουργία των υφιστάμενων θεσμών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πολύ σημαντικά αυτά που μας λέτε. Τώρα είναι και μέσα κομμάτι της δουλειάς σας και της ειδικότητάς σας και μας είναι πάρα πολύ χρήσιμα αυτά που μας λέτε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θέλω όμως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πολύ χρήσιμα αυτά που μας λέτε, και ας διαφωνεί ο κ. Μπράτης!

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Όχι δεν διαφωνώ, μια παρατήρηση μόνο να κάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Επειδή κι εγώ, πάντα όπως ξέρετε μου αρέσει να βάζω το δάχτυλο επί τον τύπον των ήλων. Επανέρχομαι στη μετεκπαίδευση για τον εξής απλούστατο λόγο. Ειπώθηκε ότι άλλου επιπέδου είναι τα μεταπτυχιακά που δίνουν τα Παιδαγωγικά Τμήματα και άλλου επιπέδου είναι η μετεκπαίδευση. Και εύλογα γεννάται το ερώτημα σε μένα. Καταρχήν το επιχείρημα που ξαναειπώθηκε ότι η μετεκπαίδευση που καθιερώθηκε με τον 2327/95 λάμβανε υπόψη της τις διετείς σπουδές δεν είναι αλήθεια γιατί υπήρχαν τα Παιδαγωγικά Τμήματα. Ρωτώ λοιπόν, ποιοι καθηγητές διδάσκουν στα μεταπτυχιακά προγράμματα και ποιοι διδάσκουν στη μετεκπαίδευση; Προφανώς οι ίδιοι. Γιατί το ένα είναι υποβαθμισμένο και το άλλο είναι αναβαθμισμένο;

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Δυστυχώς όχι. Και το ξέρετε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εγώ γνωρίζω ότι υπό την ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων λειτουργούν και τα μεταπτυχιακά και τα Διδασκαλεία.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) ... προς όφελος της εκπαίδευσης.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Αφήστε το τώρα, θα το δούμε το όφελος της εκπαίδευσης παρακάτω. Λέω, είναι έτσι; Θεσμικά, θεσμοθετημένο από την πολιτεία. Είναι έτσι; Και τα μεταπτυχιακά εσείς τα βγάζετε. Και να πάμε τώρα παρακάτω. Στη μετεκπαίδευση για να περάσει κάποιος κύριε Πρόεδρε όπως γνωρίζετε, δίνει πανελλήνιες εξετάσεις. Υπάρχει βαθμολογητής, δεύτερος βαθμολογητής και τρίτος αν υπάρχει απόκλιση στο βαθμό. Είναι ένα αντικειμενικό σύστημα εισαγωγής, όπως οι πανελλήνιες. Τουλάχιστον εγώ έχω 20 χρόνια που ασχολούμαι με τα συνδικαλιστικά, μία φορά έφτασε καταγγελία επί αιμόνηστου Αντώνη Τρίτση και καταργήθηκαν εκείνη τη χρονιά τα αποτελέσματα, δεν ίσχυσαν. Θέλω να πω δηλαδή, είναι ένα σύστημα εισαγωγής αντικειμενικό, να το πω έτσι, και διαφανές. Και γνωρίζει η κ. Βιτσιλάκη, το έχουμε πει πάρα πολύ καλά, ας μου πει κάποιος, τα μεταπτυχιακά μέχρι ένα σημείο, μέχρι πρόσφατα, πριν γίνουν οι εξετάσεις, ή τα διδακτορικά με ποιον τρόπο επιλέγονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πάντως τώρα είναι με εξετάσεις, είναι κανονικά με σχολειό.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Αφήστε, έχω τις ενστάσεις μου για ορισμένα αν είναι έτσι.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κύριε Μπράτη, να μιλάμε επί θεσμών και όχι επί περιπτώσιολογιών.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ακούστε, η περιπτώσιολογία όμως είναι και ουσία μερικές φορές. Κατέβηκα στο αεροδρόμιο στην Αλεξανδρούπολη, όταν πρωτοϊδρύθηκε το Διδασκαλείο της Αλεξανδρούπολης, που φτύσαμε αίμα να το ιδρύσουμε, η προσωρινή Πρόεδρος μου λέει: «Πρόεδρε, πρέπει να καταργηθεί το Διδασκαλείο». Πώς θα πάει μπροστά; Φτύσαμε αίμα επί 6 χρόνια και πρόπερσι το ιδρύσαμε, για να πάνε και οι άνθρωποι αυτής της ακριτικής περιοχής, που μπορεί αυτό το Διδασκαλείο να τους πάρει, που έχουμε το πρόβλημα των μειονοτήτων εκεί, και να τους κάνει εξπέρ δύο χρόνια σε αυτό. Ποιος του λέει τι πρόγραμμα σπουδών θα κάνει; Το ίδιο το Διδασκαλείο ορίζει, οι ίδιοι. Και αντί να το ζωντανέψουμε, να το λειτουργήσουμε, λέμε να το καταργήσουμε. Δηλαδή το πρόβλημα που έχει στην ουσία του τι κάνει πάμε να το λύσουμε «πονάει κεφάλι, κόψει κεφάλι». Και το ξαναλέω, είναι λάθος. Ακούγονται από πολλούς αυτές οι απόψεις. Και το τρίτο, εγώ δεν κατάλαβα, θυμάμαι το '84, όταν ιδρύθηκαν τα Παιδαγωγικά Τμήματα, το '82, είχε γίνει πάρα πολύ μεγάλη συζήτηση για τα προγράμματα σπουδών. Και η Ομοσπονδία μας, αν ψάξετε το «Διδασκαλικό Βήμα» έχει άρθρα επί άρθρων και αναλύσεις επί αναλύσεων τι διδάσκονται. Δεν κατάλαβα ποιος εμποδίζει την πολιτεία να πει ότι εγώ θέλω καθηγητές που θα διδάξουν στο δημόσιο σχολείο και θέλω αυτά. Τι είναι το Πανεπιστήμιο; Τι πάει να πει αυτονομία; Ωραία, να διδάξει ό,τι θέλει. Ό,τι θέλει να διδάξει. Αλλά εγώ ως πολιτεία θέλω και καθηγητές στα σχολεία. Άμα δεν μπορεί να τους βγάλει το Πανεπιστήμιο, θα τους βγάλει κάποιος άλλος προφανώς.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όσον αφορά αυτό, νομίζω ότι επαναλαμβάνετε αυτό που είπα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δηλαδή η αυτονομία έχει σχέση πάντα με το για ποιο λόγο υπάρχουν όλα τα Ιδρύματα στη χώρα μας. Προφανώς υπάρχουν για να εξυπηρετούν, πέρα από την έρευνα και οτιδήποτε θέλουμε να ανοίγει το μυαλό και συγκεκριμένα πράγματα. Η πολιτεία προφανώς θέλει και εκπαιδευτικούς, θέλει και μετεωρολόγους μαθηματικούς, θέλει τα πάντα. Άρα μπορεί να ορίσει δηλαδή πώς τους θέλει.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Αν δεν κάνω λάθος κύριε Πρόεδρε, αυτό ακριβώς είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μισό λεπτό. Αυτό που λέμε στα Πανεπιστήμια, για να ξεκαθαρίσει το θέμα, είναι ότι τα Πανεπιστήμια δεν είναι επαγγελματικές σχολές.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έτσι; Ξεκαθαρισμένα πράγματα. Εκπαιδεύουν επιστήμονες.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Γι' αυτό και είπα ότι πρέπει να διαφοροποιήσουμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όμως εάν έρθει η πολιτεία και πει ότι για να πας στην εκπαίδευση εγώ θέλω να ξέρεις και αυτό και εκείνο και εκείνο, υπάρχει η δυνατότητα στα Πανεπιστήμια να το υπηρετήσουν αυτό. Μία δυνατότητα. Η άλλη είναι να πουν τα Πανεπιστήμια: εμείς δεν θέλουμε να έχουμε ανάμειξη σε αυτό, οπότε θα πάει σε άλλους φορείς. Λοιπόν, μακάρι να είναι στα Πανεπιστήμια με σειρά προγραμμάτων, με κάποια προγράμματα. Υπάρχουν λύσεις, το είπατε, και επειδή το έχω δουλέψει το θέμα πολλές φορές, και ως Πρύτανης χρόνια, ξέρω πώς έχει το θέμα. Τώρα ως προς τα Διδασκαλεία και τη μετεκπαίδευση, εσείς επισημαίνετε ότι έχουν διαφορετικούς ρόλους. Θέλετε δηλαδή το Διδασκαλείο να είναι μία εκπαίδευση για τη δουλειά που γίνεται στο σχολείο, ενώ η πανεπιστημιακή μετεκπαίδευση στα μεταπτυχιακά είναι κάτι άλλο, έχει σχέση με έρευνα, έχει σχέση με άλλα πράγματα, νομίζω έχει κάποιες άλλες απαιτήσεις. Εάν διατηρηθούν τα Διδασκαλεία, πρέπει να έχουν ένα συγκεκριμένο ρόλο, αλλιώς δεν έχουν λόγο υπάρξεως.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, να βάλουμε και μία διάσταση κοινωνικού κόστους και οφέλους σε αυτή τη διαδικασία. Κατανοώ πως είναι λογικό, και πραγματικά το λέω ως εκπαιδευτικός προς τους εκπαιδευτικούς και ακριβώς επειδή την τοποθέτηση την έκανε ο κ. Μπράτης ξέρει πολύ καλά πόσα χρόνια δουλεύω προς αυτή την κατεύθυνση. Να κάνουμε μία επαναξιολόγηση των χρημάτων που ξοδεύονται στα Διδασκαλεία. Επιτρέψτε μου να γνωρίζω προϋπολογισμού της τάξης των 200 και 300 χιλιάδων...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Όπως επίσης και των χρημάτων που πήρατε όλα τα Πανεπιστήμια από την Ευρωπαϊκή Ένωση όλα τα χρόνια, για να συγκρίνουμε.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Μα δεν με αφήνετε να τελειώσω. Γιατί με διακόπτετε συνεχώς;

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μα έτσι είναι τώρα. Αφού τώρα προκαλείτε.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Μα δεν προκαλώ, προσπαθώ να διατυπώσω μια άποψη.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Προκαλείτε λέγοντας ότι κατά τη γνώμη σας πρέπει να καταργηθούν τα Διδασκαλεία γιατί...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Δεν είπα πρέπει να καταργηθούν, είπα πρέπει να αναμορφωθεί...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μα όταν το είπα πριν στον κ. Γκλαβά τον αδίκησα. Απλά λέω, σας το ξαναλέω ότι εμείς όταν τα καθιερώσαμε... Αν δεν μπορείτε να τα λειτουργήσετε, να τα αναβαθμίσετε, θα βρούμε άλλον τρόπο να το κάνουμε. Θα συζητήσουμε με αυτή την πολιτική ηγεσία, με την αυριανή, πώς μπορεί να γίνει. Αλλά λέω, είναι στην ευθύνη σας και μου λέτε: κόστος και αποτέλεσμα. Δηλαδή μόνο χρήμα...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Δεν με αφήσατε καν να ολοκληρώσω κύριε Μπράτη. Γιατί τέτοια πολιτική;

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Μα τα μόνα χρήματα που δίνονται από τον κρατικό προϋπολογισμό για μια μακράς διαδικασίας επιμόρφωση στην Πρωτοβάθμια λέτε να τα καταργήσουμε. Εντάξει.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Δεν είπα αυτό. Δεν με παρακολουθείτε. Να επαναλάβω λοιπόν.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Σας παρακολουθώ. Όλους τους πανεπιστημιακούς. Και τι γράφετε και τι λέτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να ακούσουμε την κ. Βιτσιλάκη.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Να επαναλάβω αυτά τα οποία είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το σημείο.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κοιτάξτε να δείτε. Όταν αυτή τη στιγμή έχουμε «χ» αριθμό Διδασκαλείων στην Ελλάδα στα οποία δίνει ο κρατικός προϋπολογισμό «χ» εκατοντάδες χιλιάδες €, που συνοψίζονται σε εκατομμύρια, εκτιμώ ότι μέσα στα πλαίσια του επαναπροσδιορισμού των σκοπών και των στόχων εκ μέρους της πολιτείας επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και ο σκοπός και ο στόχος των Διδασκαλείων, εφόσον μπορεί -όπως εισηγήθηκα, ίσως απουσίαζε εκείνη την ώρα- να επικεντρωθεί εκ νέου το περιεχόμενο. Δεν μπορεί να αποτελεί άλλη μία επιμόρφωση γενικού περιεχομένου, εκτός αν είναι στοχευμένη έτσι ώστε να δίνει όλες τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο της Παιδαγωγικής και των λοιπών επιστημών της Αγωγής, για να δίνει πραγματικά εφόδια και εργαλεία στους μαχόμενους εκπαιδευτικούς. Πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τι είναι αυτό το οποίο τους δίνουμε, εσείς πρέπει να διεκδικείτε, τι είναι αυτό που παίρνετε, που να αξίζει και τον κόπο σας για δύο χρόνια. Γιατί δεν πρέπει να το βλέπουμε ως δύο χρόνια παίρνουμε απόσπαση και καθόμαστε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) ... προκαλείτε. Κατά τα άλλα δεν θέλετε να καταργηθούν. Δεν θα τρελαθούμε εδώ μέσα.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Επαναφέρω ότι είπα να επαναπροσδιοριστεί ο σκοπός και ο στόχος τώρα, μην τρελαθούμε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ακούστε. Εγώ θέλω να πω, το έχω πει στην κ. Βιτσιλάκη, να μας πει σε συγκεκριμένο μεταπτυχιακό του Πανεπιστημίου της με ποιον τρόπο -γιατί εγώ ξέρω, με συνέντευξη- παίρνουν συναδέλφους για μεταπτυχιακά. Αν είναι δυνατόν διαδικασία πανελλήνιων εξετάσεων να...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Τι σχέση έχει ο τρόπος εισαγωγής με το περιεχόμενο μάθησης;

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Απόλυτη, απόλυτη έχει ο τρόπος εισαγωγής. Απόλυτη. Άλλο να σπουδάσω γιατρός στην Ελλάδα επειδή πέρασα στις πανελλήνιες και άλλο να πάω στη Ρουμανία επειδή δεν μπόρεσα να πετύχω.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Και άλλο να μπειτε στο Χάρβαρντ επειδή σας επέλεξαν με συνέντευξη.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ακριβώς. Δεν το ήξερα ότι έχει υποκατάστημα το Χάρβαρντ στη Ρόδο, αλλά εν πάση περιπτώσει.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Δε μιλώ για τη Ρόδο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εντάξει, υπάρχουν διάφοροι μηχανισμοί επιλογής, μην τους υποτιμάμε. Γιατί καμιά φορά παρά τις εξετάσεις, ξέρετε, και εξετάσεις που έχουν αυτό τον αντικειμενικό χαρακτήρα κλπ., μπαίνει μέσα ο υποψήφιος και τον βλέπεις και είναι σε άλλο κόσμο.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Στα Διδασκαλεία διδάσκουν οι ίδιοι καθηγητές που διδάσκουν στα μεταπτυχιακά. Έχουν τον ίδιο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νομίζω όμως με τη διασάφηση που έκανε η κυρία Αντιπρύτανης...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Έρευνα στο μεταπτυχιακό. Γιατί δε βάζουν έρευνα στα Διδασκαλεία;

ΜΕΛΟΣ: Έχετε μεταφέρει τη συζήτηση πάντως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι, σε έναν άλλο χώρο. Παρακαλώ, επειδή έχω την ευθύνη της διεύθυνσής της συζήτησης νομίζω ότι σε αυτό το θέμα τοποθετηθήκατε, το ξεκαθαρίσατε, τουλάχιστον κάποιοι νομίζουμε ότι καθορίσατε τους ρόλους. Ο κ. Μπράτης έχει μία εκτίμηση. Την εκτιμούμε.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Αρκεί να μη διαστρεβλώνονται αυτά τα οποία είπα, κατά πρώτον. Και κατά δεύτερον...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν υπάρχει τέτοια πρόθεση, προφανώς.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Ακριβώς, γράφονται στα πρακτικά. Και κατά δεύτερον, δεν θα ήθελα –και θα κλείσω με αυτό με το οποίο ξεκίνησα- τέτοιου είδους τοποθετήσεις από εκπροσώπους θεσμικών οργάνων που εγκαλούν Πανεπιστήμια για τον τρόπο αξιολόγησης εισαγωγής σε μεταπτυχιακά δεν νομίζω ότι είναι κάτι το οποίο πρέπει να τοποθετείται σε αυτό το τραπέζι κυρία Μπράτη. Είμαι υποχρεωμένη...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θα το απαντήσω αυτό και θα σας πω με συγκεκριμένα πια στοιχεία.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όχι – όχι. Κύριε Πρόεδρε μην μπούμε σε αυτή τη διαδικασία.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θα αναλάβω το κόστος της πράξης μου. Αφού προκαλείτε θα το κάνω.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Μου λέτε τι εξυπηρετεί αυτή η τοποθέτηση; Σας παρακαλώ. Τι εξυπηρετεί αυτό το πράγμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κοιτάξτε, δεν είναι ο ρόλος ο δικός σας...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Έχει λόγο η ΔΟΕ να κάνει επίθεση στα Πανεπιστήμια και την εγκυρότητά τους;

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Επειδή γράφονται στα πρακτικά, δεν κάνω καμιά επίθεση στα μεταπτυχιακά, ούτε έχω ρόλο να το κάνω. Εγώ επισήμανα πώς μέχρι ένα διάστημα πριν γινόταν εισαγωγή στα μεταπτυχιακά, όπου δεν υπήρχαν εξετάσεις και πώς γίνεται εδώ και από την ίδρυση του...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κάνετε λάθος ως εκπαιδευτικός να λέτε ότι οι εξετάσεις είναι ο μόνος τρόπος αξιολόγησης.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Γνωρίζω πάρα πολύ καλά, πριν 4 χρόνια δεν υπήρχαν εξετάσεις στα μεταπτυχιακά.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Και ποιος σας είπε ότι είναι καλύτερος ο τρόπος εξετάσεων;

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εγώ δεν συζητώ αυτό.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Αφού αυτό καταγγέλλετε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εγώ λέω ότι στα Διδασκαλεία της χώρας, από το 1927 που υπάρχει ο θεσμός, αν ψάξετε την ιστορία του «Διδασκαλικού Βήματος» θα δείτε ότι η διαδικασία...

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Επανέρχεστε σε αυτό και δεν εξασφαλίζει τίποτα...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εγώ δεν λέω αν είναι ορθός ή αντικειμενικός ο τρόπος, αλλά και για να γίνω εγώ εκπαιδευτικός, ή ο άλλος συνάδελφός μου τώρα, δίνει στον ΑΣΕΠ. Θα μπορούσε προφανώς με μια συνέντευξη να ήταν καλύτερος ο τρόπος ίσως αν ήταν οι ερωτήσεις σωστές, οι κριτές καλοί κλπ. Λέω όμως ότι σε επίπεδο γνώσεων γίνονται από το 1929 μέχρι σήμερα εξετάσεις. Ξέρω ότι στα μεταπτυχιακά αυτό δεν ισχύει, ούτε στα διδακτορικά. Στα μεταπτυχιακά μέχρι πρόσφατα, πριν 4 χρόνια. Και θεωρώ για μένα ότι είναι πιο αντικειμενικό και πιο διαφανές να υπάρχουν εξετάσεις.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Έχετε δίκιο, το λέτε, θεωρείτε. Παιδαγωγικά δεν είναι ορθό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Παρακαλώ, μία παρατήρηση ο κ. Πανάρετος. Το λόγο έχει ο κ. Τρικαλινός αμέσως μετά.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Κάτι που μπορεί να διευκολύνει. Νομίζω ότι –και το έχω πει αρκετές φορές εδώ μέσα- όσες φορές βλέπουμε αυτά τα προβλήματα με διοικητικό τρόπο έχουμε χάσει την ουσία. Διοικητικός τρόπος είναι να μπουν κάποια μαθήματα τα οποία θα απαιτούνται για να διοριστεί κανείς στο σχολείο, στο Γυμνάσιο ή στο Λύκειο. Γιατί; Γιατί οι διοικητικοί τρόποι στην Ελλάδα έχουν αποτύχει. Θα σας πω ένα απλό παράδειγμα. Και για να μην κατηγορήσω άλλο Πανεπιστήμιο να πω για το δικό μου Πανεπιστήμιο. Ότι επειδή οι πτυχιούχοι του Οικονομικού Πανεπιστημίου θέλουν να διορίζονται στην εκπαίδευση, τους λένε από τη ΣΕΛΕΤΕ νομίζω, ότι πρέπει να πάνε να παρακολουθήσουν κάποια μαθήματα. Λένε εκείνοι: όχι στη ΣΕΛΕΤΕ, να κάνουμε στο Πανεπιστήμιο τα μαθήματα. Άντε λοιπόν, βάλαμε δύο μαθήματα. Πριν από χρόνια, όχι τώρα, γιατί δεν ασχολούμαι ιδιαίτερα τώρα με τα διοικητικά της εκπαίδευσης, πριν από χρόνια έβλεπα ότι στο μάθημα των Παιδαγωγικών, πήγαιναν όλοι οι φοιτητές του Τμήματος Στατιστικής. Λέω, βρε παιδί μου τόσο ενδιαφέρον υπάρχει γι' αυτό το μάθημα; Κοιτάζω τις βαθμολογίες και ήταν όλες από 9 και πάνω. Και πέρασαν όλοι, δεν κοβόταν κανείς, ψυχή δεν κοβόταν. Λοιπόν, αυτά τα παιδιά τώρα έχουν το τυπικό προσόν, έχουν όμως το ουσιαστικό προσόν; Και για να γυρίσω και στη διένεξη. Καταρχήν εκεί που θα διαφωνήσω μαζί σας είναι: μην υπερασπίζεστε συλλήβδην όλα τα Πανεπιστήμια και όλα τα Τμήματα. Γιατί επιλογές σε μεταπτυχιακά προγράμματα έχουμε διαφόρων ποικιλιών.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Σας παραπέμπω στην αρχική μου τοποθέτηση γιατί δεν πρέπει να πυροβολούμε τα Πανεπιστήμια.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Λοιπόν, αυτό είναι το ένα. Το δεύτερο είναι ότι υπάρχει ένα δίκιο στο ότι: «Μα στην εκπαίδευση εγώ θέλω κάποιον δάσκαλο. Μου τον δίνεις; Όχι». Από την άλλη πλευρά υπάρχει το αυτοδιοίκητο του Πανεπιστημίου. Η προφανής πιστεύω λύση είναι το κράτος να κάνει μια συμφωνία με το Πανεπιστήμιο και να πει: εγώ θέλω τόσα πράγματα. Εάν το Πανεπιστήμιο τα κάνει, έρχεται στη συνέχεια η πράξη και λέει, θα πει ο κ. Μπράτης, και όχι μόνο ο κ. Μπράτης αλλά όποιοι άλλοι οργανισμοί υπάρχουν. Ήρθαν από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο 30 εκπαιδευτικοί, δεν άξιζε κανένας. Την επόμενη φορά... Φυσικά το Πανεπιστήμιο θα εξακολουθεί να έχει την αυτοτέλειά του. Αλλά το κράτος θα πει: εγώ δεν πάω στο Τμήμα της ΑΣΟΕΕ, πάω στο Τμήμα της Λάρισας, για να μην μπλέξω τα δικά μας τα Πανεπιστήμια που είμαστε εδώ μέσα και από εκεί που βλέπω ότι αυτοί οι άνθρωποι αποδίδουν καλύτερα τους παίρνω. Επομένως ούτε θα επιβάλει το κράτος διοικητικά στο Πανεπιστήμιο τι θα κάνει, αλλά και το Πανεπιστήμιο θα έχει το κίνητρο να δώσει στο κράτος αυτό που το κράτος, που πληρώνει, επιθυμεί. Γιατί αν έχω ένα ιδιωτικό Πανεπιστήμιο, το ΙΕΚ, δεν ξέρω πώς λέγεται τώρα αυτό που θα γίνει ιδιωτικό Πανεπιστήμιο, εκεί δεν μπορεί το κράτος να υποχρεώσει τη μονάδα ας πούμε να του δώσει κάτι. Το άλλο όμως μπορεί με τον τρόπο του να πάρει αυτό που θέλει. Δεν είναι να υποχρεώσει τη μονάδα, είναι να πάρει αυτό που θέλει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε συνάδελφε, το πρόβλημά μας είναι ότι κανένα κράτος ή καμία εξουσία και καμία κυβέρνηση μέχρι τώρα δεν είπε ότι: εγώ για τους

εκπαιδευτικούς μου θέλω αυτό, δώστε μου το. Δεν το είπε. Άρα και τα Πανεπιστήμια δεν έχουν υποχρεωθεί μέχρι σήμερα να καλύψουν αυτή την προφανή, οφθαλμοφανή και πολυσυζητημένη ανάγκη. Γιατί; Γιατί η πολιτική εξουσία δεν θέλει να συγκρουστεί με ορισμένα Πανεπιστήμια, με ίσως κινητοποιήσεις που μπορεί να υπάρξουν και αποφεύγει. Ενώ στην πραγματικότητα είναι το ζητούμενο και το απλό και το αυτονόητο, ότι: θέλω να μου ετοιμάσεις ανθρώπους, αν θέλεις να τους πάρω, να έχουν και αυτά τα χαρακτηριστικά. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να το κάνει και θα βρει τους τρόπους να το κάνει, πλην δεν έχει τεθεί καθαρά και απαιτητικά αυτό το θέμα. Μην μείνουμε άλλο σε αυτό σας παρακαλώ. Σας παρακαλώ, έχω αφαιρέσει το λόγο από άλλους και έχουμε φύγει από το θέμα μας. Κύριε συνάδελφε, κύριε Τρικαλινέ.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Πάνω που είχα χαρεί ότι μετά από τους διαξιφισμούς τους αρχικούς που προσπαθούσαμε να βρούμε αν φτάσαμε στον πάτο της εκπαίδευσης τα τελευταία 6 χρόνια ή την τελευταία 30ετία, που ευτυχώς ξεπεράστηκαν χάρη στην τοποθέτηση του κ. Πανάρετου, πέρασε σε άλλους διαξιφισμούς. Δυστυχώς υπάρχει μια μόνιμη αντιδικία, να μην κρύψουμε απ' τα μάτια μας, μεταξύ Πρωτοβάθμιας – Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Πανεπιστημίων. Εμείς λέμε, το λέμε -δεν λέω προσωπικά- οι πανεπιστημιακοί λέμε ότι «εκεί είναι οι άσχετοι» και εκείνοι λένε από κάτω ότι «είναι αυτοί που τα πιάνουν, αυτοί είναι οι ξερόλες που δεν έχουν ιδέα του τι γίνεται σε μας». Είναι γεγονός. Αλλά εδώ είμαστε σε άλλα επίπεδα. Και εδώ πρέπει, όπως είπε και ο κ. Παπαντωνόπουλος, πρέπει ο καθένας να λέει ό,τι θέλει, ανεξάρτητα αν αρέσει ή δεν αρέσει στους άλλους. Και να μην φωνάζουμε αν δεν μας αρέσει κάτι. Μπορεί να παρεμβαίνουμε καμιά φορά, αλλά μη δημιουργούμε και θέματα.

Τώρα να έρθω στα καθ' ημάς. Προφανώς εγώ δεν έχω συνηθίσει συλλήβδην να λέω ότι τα Πανεπιστήμια είναι καλά, όπως κάποιοι λένε συλλήβδην ότι είναι κακά. Αλλά υπάρχουν πολλά προβλήματα. Όταν ήμουν στο Φυσικό Τμήμα, συμμετείχα στην κατάρτιση των δύο τελευταίων αναλυτικών προγραμμάτων. Δηλαδή μιλάμε για βάθος 20ετίας και. Αυτά τα πράγματα διδάσκουν. Συμμετείχα και είχα καθοριστικό ρόλο. Ήμουν εκείνος που πρότεινε την καθιέρωση κατευθύνσεων πρώτα στο Φυσικό. Τι έπρεπε να ισορροπήσεις αγαπητοί συνάδελφοι; Έπρεπε να ισορροπήσεις την ανάγκη. Όπως και να το κάνουμε, ανεξάρτητα από αν υπάρχει ταύτιση επαγγελματικών δικαιωμάτων, έπρεπε να ξέρεις τι θα είναι ο άνθρωπος που θα βγάλεις, τι θα μπορεί να κάνει στη ζωή του. Ανεξαρτήτως δικαιωμάτων. Θα μπορεί να είναι ερευνητής; Θα μπορεί να δουλεύει σε μια υπηρεσία του ΟΤΕ; Θα μπορεί να δουλεύει στη Μετεωρολογική Υπηρεσία; Ή θα δουλεύει στην εκπαίδευση; Όλα αυτά έπρεπε να τα συνδυάσεις, γιατί έπρεπε να πάρεις υπόψη το γεγονός ότι σύμφωνα με δικές μου μελέτες σε πρωτοετείς φοιτητές την επαύριο της εισαγωγής τους στο Φυσικό Τμήμα, εκπαίδευση αναζητεί το 10 με 20% το πολύ. Οι υπόλοιποι ονειρεύονται άλλα πράγματα, πολύ μεγάλα και πολύ τρανά. Στο τέλος, το 80 με 85% πάει στην εκπαίδευση, είναι σαφέστατο αυτό. Πρώτον.

Δεύτερον. Μαθήματα εκπαίδευσης και διδακτικής. Ξέρετε ποια είναι η τραγωδία με μας στα Πανεπιστήμια; Ότι σε πολλά Τμήματα, τις λεγόμενες καθηγητικές Σχολές, δεν γίνεται έρευνα στη Διδακτική. Διδάσκουμε, προσέξτε, Διδακτική, χωρίς να κάνουμε έρευνα. Απαράδεκτο. Έχουμε

εκχωρήσει την έρευνα στα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης, όπου και εκεί ουσιαστικά δεν έχουν άμεση επαφή με την εμπειρία και την εκπαίδευση των καθηγητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Θα σας πω χαρακτηριστικό παράδειγμα. Αξιολογότατη ομάδα στη Διδακτική της Φυσικής αναγκάστηκε να φύγει από Τμήμα Φυσικής και να πάει σε Παιδαγωγικό Τμήμα, διότι την είχαν απομονώσει τελείως. Όσοι ξέρουν, ξέρουν. Δεύτερο όμως ζήτημα, που δεν μπορούμε να το αγνοήσουμε εδώ. Εμμέσως, αλλά χωρίς να το πει κανείς ξεκάθαρα, είναι η δεύτερη ανάθεση στα σχολεία, οι περίφημοι κλάδοι. Δεν έχει πει κανείς τίποτε, κάτι λίγα είπαν εδώ πέρα. Δηλαδή με συγχωρείτε, αν το κράτος μου ζητάει να βγάλω φυσικό για το σχολείο, πρέπει να βγάλω φυσικό, χημικό, βιολόγο, γεωλόγο. Αυτά τα 4 μαθήματα διδάσκει. Πώς θα το κάνουμε αυτό; Πώς μπορεί να τα διδάξει όλα αυτά; Και μάλιστα υπήρχε μια εποχή -κάπως τώρα έπεσε- που έδιναν εξετάσεις σε 2 από τα 4 μαθήματα και διορίζονταν στον κλάδο ΠΕ4. Και τι παρατηρούνταν; Φυσική έδιναν μόνο οι φυσικοί, Φυσική και κάτι άλλο, κατά κανόνα Γεωλογία, ενώ όλοι οι άλλοι έδιναν Βιολογία-Γεωλογία, Χημεία-Γεωλογία, οτιδήποτε άλλο, και παραλίγο ο κλάδος ΠΕ4 να μείνει χωρίς φυσικούς. Κάπως τώρα άλλαξαν τα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τώρα υπάρχουν φυσικοί, χημικοί, βιολόγοι.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Τώρα άλλαξαν τα πράγματα. Αλλά κοιτάξτε τι γίνεται. Και τώρα εγώ λέω πάλι: στο Φυσικό κάνουμε ένα εξάμηνο Χημεία και ένα εξάμηνο Εργαστήριο Χημείας, πάλι καλά. Βιολογία, επιλογής μάθημα. Γεωλογία, επιλογής μάθημα. Στο Χημικό κάνουν μόνο ένα εξάμηνο Φυσική. Στο Βιολογικό κάνουν και Εργαστήριο. Πώς θα πάνε αυτοί να διδάξουν μέσα οι φυσικοί; Διδάσκουν, δεύτερη ανάθεση, Φυσική. Πώς θα τη διδάξουν; Τι θα κάνουμε εδώ πέρα; Εδώ δεν πρέπει να παίξει το ρόλο της η επιμόρφωση; Και αφού η πολιτεία επιμένει. Και υπάρχουν και κοινωνικοί λόγοι, γιατί να τους αγνοήσουμε; Εάν δεν υπάρχει ο κλάδος ΠΕ4, τι θα τους κάνει τους γεωλόγους; Πώς θα τον διορίσει τον γεωλόγο στην επαρχιακή πόλη που δεν έχει τις 18 ώρες για να τις συμπληρώσει; Δεν μπορεί να τρέχει από τη μια επαρχιακή πόλη στην άλλη επαρχιακή, κατανοητό. Αλλά τότε η πολιτεία έχει την υποχρέωση να αναλάβει την εκπαίδευση τη συμπληρωματική. Δεν μπορεί να το κάνουν τα Πανεπιστήμια. Εκτός αν τα κάνουμε δετή, όχι 5ετή. Δεν μπορούν να το κάνουν. Πρέπει η πολιτεία να αναλάβει την υποχρέωση να τους μετεκπαιδεύσει, να τους εκπαιδεύσει ουσιαστικά εισαγωγικά. Εγώ είμαι σαφώς υπέρ της ετήσιας εισαγωγικής επιμόρφωσης, εισαγωγικής μόρφωσης τις περισσότερες φορές, αμέσως μετά το διορισμό. Μπαίνει ο άνθρωπος, διορίζεται... Και κοιτάξτε κύριε Μπράτη, αυτό που λέτε «είναι ένα-δυο χρόνια». Δεν διαφωνώ μαζί σας. Αυτό είναι αυτή τη στιγμή για τα Παιδαγωγικά Τμήματα και με την έκρηξη των βάσεων. Στα δικά μας Τμήματα, τα καθηγητικά, δεν είναι ένα και δυο χρόνια. Αυτό είναι για μεμονωμένες περιπτώσεις. Υπάρχουν περιπτώσεις ανθρώπων που έχουν μείνει και πέντε και δέκα και δεκαπέντε χρόνια.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Συμφωνώ μαζί σας.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Όχι, δεν το λέω για να διαφωνήσω. Και κοιτάξτε, όταν πρωτοέγινε ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ, θυμάμαι στην Ένωση Ελλήνων

Φυσικών έφτασαν χιλιάδες αιτήματα, τραγωδία θα τα έλεγα. «Πώς είναι δυνατόν να μας εξετάζουν στην ύλη του Πανεπιστημίου -τους εξέταζαν στην ύλη των 2-3 πρώτων ετών των Πανεπιστημίων της Φυσικής- τη στιγμή που δεν διδάσκουμε αυτά στο Λύκειο;» Έφτασαν τα αιτήματα αυτά. Πώς είναι δυνατόν;

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) ... πτυχία του ελληνικού Πανεπιστημίου που τα δίδαξε.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Άλλο αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κυρίως αυτό ήταν το επιχείρημα.

ΜΕΛΟΣ: Έχει δημόσιο Πανεπιστήμιο βεβαιώσει ότι πέρασε τις εξετάσεις.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Προσέξτε. Πρέπει να υπάρχει ένας κανόνας επιλογής δυστυχώς. Διότι το δημόσιο Πανεπιστήμιο παράγει σήμερα 1.500 φυσικούς το χρόνο, τη στιγμή που διορίζει 150. Κάπως πρέπει να τους επιλέξει αυτούς τους 150. Από κει και πέρα αν θα το κάνει με κλήρωση ή θα το κάνει με άλλο τρόπο, θα το κάνει. Αλλά δεν είναι λογική του άλλου να λέει ότι: εγώ δεν πρέπει να ξέρω κβαντομηχανική επειδή θα διδάξω στο Λύκειο. Αυτό έλεγαν ουσιαστικά. Δεν μπορούν να καταλάβουν και μερικές φορές οι συνάδελφοί μου –και τους το έχω πει ανοιχτά- ότι για να διδάξεις σε μια βαθμίδα πρέπει να ξέρεις της επόμενης βαθμίδας τα πράγματα και όχι αυτής της οποίας κάνεις. Επομένως εγώ θεωρώ ότι πρέπει να γίνεται αυτή η εισαγωγική μόρφωση και επιμόρφωση. Και εδώ δεν βλέπω καμιά αντίθεση. Όχι αποκλειστικά θεωρητική, σε καμιά περίπτωση αποκλειστικά θεωρητική. Συνδυασμός και θεωρίας και πράξης. Η οποία θα περιλαμβάνει και μόρφωση επί των διοικητικών που ειπώθηκε εδώ πέρα.

Ειπώθηκε για ετοιμασία στελεχών, επειδή τώρα το θυμήθηκα. Δυνητικά ο κάθε εκπαιδευτικός είναι στέλεχος, δυνητικά. Θα γίνει στέλεχος. Επομένως αρχικές γνώσεις για να στελεχώσουν κάποια διοικητική υπηρεσία πρέπει να παίρνουν όλοι. Άλλο είναι η επιμόρφωση των ήδη στελεχών, όπου εκεί είναι τελείως διαφορετική. Αλλά πρέπει τουλάχιστον αρχές διοίκησης των σχολικών μονάδων να έχουν όλοι. Τώρα, για να μην επαναλαμβάνω πολλά πράγματα και γιατί έχουμε καθυστερήσει, θα ήθελα να πω το εξής. Άκουσα από τον κ. Ράμμα μερικές φορές να επαναλαμβάνει μιλώντας για τον ΟΕΠΕΚ –ίσως εν τη ρύμη του λόγου του- «διαχειριστικός φορέας». Δεν είναι διαχειριστικός φορέας ο ΟΕΠΕΚ. Διαβάζοντας εδώ λέει: «ο σχεδιασμός της επιμορφωτικής πολιτικής». Αυτό δεν είναι διαχείριση. Εσείς τα γράφετε. «Η κατάρτιση επιμορφωτικών προγραμμάτων, η πιστοποίηση φορέων και τίτλων».

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Όχι – όχι, υπάρχει στο νόμο μέσα και υλοποίηση προγραμμάτων ...

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Ναι, ξέρω ότι είναι και τα άλλα. Είναι και ο συντονισμός. Είπα ότι δεν είναι απλώς διαχειριστικός.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Να σας πω κάτι. Δεν είπα ότι είναι διαχειριστικός, είπα ότι έχει πάρει επάρκεια διαχείρισης κοινοτικών προγραμμάτων. Και γιατί το τόνισα αυτό (δεν ήθελα να μπω σε λεπτομέρειες): Διότι η Διαχειριστική Αρχή λέει: Καμία επιμόρφωση δεν μπορεί να την πάρει αν δεν είναι ο ΟΕΠΕΚ. Αυτό είναι θέσφατο. Δεν θα δείτε φέτος να υλοποιηθεί έστω και μία επιμόρφωση εκτός ΟΕΠΕΚ. Δεν το εγκρίνουμε. Αυτό είναι απαράβατος κανόνας. Και ο ΟΕΠΕΚ δεν θα μπορεί να διαχειριστεί πρόγραμμα, ξέρετε πολύ καλά, αν δεν πάρει τη διαχειριστική επάρκεια, αν δεν έχει προϋποθέσεις για να διαχειριστεί. Είναι διαφορετικό το ΕΣΠΑ απ' ό,τι είναι το ΕΠΕΑΕΚ. Δηλαδή δεν έρχεται τώρα και βγαίνει, όπως παλιά, και λέει: το τάδε πρόγραμμα, τελικοί δικαιούχοι, δυνητικοί είναι οι τάδε, οι τάδε, οι τάδε, ελάτε να κάνετε. Δυνητικός δικαιούχος άπαξ και έχει τη λέξη «επιμόρφωση» είναι ο ΟΕΠΕΚ και κανένας άλλος.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Ναι, δεν το είπα γι' αυτό το λόγο και καλώς είναι έτσι, απλώς το είπα για το λόγο ότι ακούγοντας τη σύνθεσή του βλέπω ότι του λείπει η Επιστημονική Επιτροπή. Οι φορείς είναι σωστό που υπάρχουν, απόλυτα σωστό, ΔΟΕ, ΟΛΜΕ, κλπ.

Κ. ΡΑΜΜΑΣ: Επιτρέψτε μου να σας πω, η σύνθεσή του είναι το Διοικητικό Συμβούλιο. Ακούστε. Η δομή του, έλεγε ο νόμος, καθορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα. Το Προεδρικό Διάταγμα έφτιαξε ο ΟΕΠΕΚ. Δεν το έφτιαξε το Διοικητικό Συμβούλιο, έδωσε σε φορέα να μας φτιάξει πώς πρέπει να είναι έτσι ο φορέας που να έχει και διαχειριστική επάρκεια. Όλα αυτά, σας λέω λοιπόν, προβλέπονται μέσα. Και επιστημονικό προσωπικό, και, και.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Όχι επιστημονικό προσωπικό. Επιστημονική Επιτροπή. Κοιτάξτε, με συγχωρείτε, όταν θα κάνετε το σχεδιασμό της επιμορφωτικής πολιτικής...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε συγγνώμη. Ο κ. Τρικαλινός έχει απόλυτο δίκιο. Λέει ότι κύριο έργο του ΟΕΠΕΚ είναι ο σχεδιασμός της επιμορφωτικής πολιτικής. Το λέει ο νόμος. Όλα τα άλλα μπορεί να τα πάρει. Αλλά αυτό είναι η ουσία, γι' αυτό το διεκδικήσαμε εμείς. Γι' αυτό που γράφει εκεί ο νομοθέτης. Το αν δεν υλοποιήθηκε ποτέ είναι άλλο θέμα. Ο οργανισμός, ο φορέας υπάρχει, αυτό είναι το κύριο έργο του. Δηλαδή λέει στον Υπουργό Παιδείας: μετά την ανίχνευση που έκανα των επιμορφωτικών αναγκών, αυτά πρέπει να γίνουν στην επιμόρφωση. Και τα υλοποιούν αυτοί οι φορείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Άρα θέλει Επιστημονική Επιτροπή, έχει δίκιο που το λέει.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θέλει, βέβαια. Βεβαίως, έχει απόλυτο δίκιο. Απόλυτο δίκιο έχει ο κ. Τρικαλινός. Και κακώς κι εγώ δεν το επισήμανα όταν τοποθετήθηκα για τον ΟΕΠΕΚ.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Τι άλλο έχω σημειώσει: εκείνο που εγώ θα ήθελα είναι, η όποια επιμόρφωση... Συμφωνώ απόλυτα με την αρχική διαδικασία αξιολόγησης την οποία ειπώθηκε, για τα αίτια των προβλημάτων αλλά και για την κατάσταση όσον αφορά την επιμόρφωση. Δεν θεωρώ ότι είναι απαραίτητος ο ΟΟΣΑ για να το κάνει αυτό, κάποιος οργανισμός βεβαίως

εξωτερικός θα ήταν καλύτερο και όχι μεταξύ μας να αλληλοαξιολογούμαστε. Όμως θεωρώ ότι και ό,τι βήματα γίνονται από εδώ και πέρα πρέπει διαρκώς να αξιολογούνται. Και η αξιολόγηση να γίνεται και από τους επιμορφούμενους, αλλά και από τα αποτελέσματα της επιμόρφωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρέπει δηλαδή, αν είμαστε σωστοί, όταν ο καθηγητής μας λέει ότι «εγώ ευχαριστήθηκα, μου κάνατε καλή επιμόρφωση», αυτό πρέπει να φανεί πού: στα παιδιά. Πρέπει να υπάρξει ποιοτική διαφορά από το πριν και μετά την επιμόρφωση.

Ένα ακόμη θέμα, γι' αυτό που είπε για το sabbatical ο κ. Μπράτης και που εγώ από μια άποψη θα το έβλεπα θετικό, αρκεί να υπήρχαν σαφείς στόχοι. Πού πάει κανείς, να κάνει τι, και τι έκανε εκ των υστέρων. Όχι μόνο τα αναμενόμενα αλλά και τα υπαρκτά, και τα ρεαλιστικά αποτελέσματα. Θα σας αναφέρω μια εμπειρία που είχα εγώ. Κάποτε στο Φυσικό ήταν μια εποχή που παίρναμε αποσπασμένους από τη Δευτεροβάθμια, παίρναμε πάρα πολλούς. Τους παίρναμε για να μας βοηθήσουν και με το σκεπτικό να βοηθηθούν και οι ίδιοι. Είχαμε πάρει λοιπόν μια χρονιά καμιά 10αριά. Βέβαια πρέπει να πω ότι οι διαδικασίες που τους πήραμε ήταν κάθε άλλο παρά καλές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν χρειάζεται να το πείτε.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Εμείς κάναμε την πρότασή μας, άλλη πρόταση κάναμε εμείς, άλλοι μας ήρθαν. Όχι όλοι, αλλά εν πάση περιπτώσει. Αυτό εξηγεί και τα αποτελέσματα. Αυτοί οι άνθρωποι δούλεψαν στα Εργαστήρια του Φυσικού Τμήματος. Ασκήσανε τους φοιτητές, ασκήθηκαν και οι ίδιοι. Για να δουλέψουν στα Εργαστήρια του Φυσικού Τμήματα δεν έφτανε ό,τι ήξεραν από πριν, έπρεπε να μπουν μέσα, να δουλέψουν ώρες.

ΜΕΛΟΣ: Να επανεκπαιδευτούν.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Βέβαια, να επανεκπαιδευτούν. Δεύτερο ζήτημα, ήρθαν σε επαφή με πρώην μαθητές τους. Δεν είναι μικρό πράγμα. Τους βρίζανε μέσα στην αίθουσα και είδαν τι έκαναν αυτά τα παιδιά. Από αυτούς όσοι ήρθαν πραγματικά αξιολογικά, στη συνέχεια τους είδα σε εργαστηριακά κέντρα, σε ΕΚΦΕ, τους είδα να ανεβαίνουν βαθμίδες στην εκπαίδευση. Όσοι ήρθαν αξιολογικά. Άλλοι, όπως ήρθαν, έτσι έφυγαν, έκαναν ένα χρόνο διακοπές. Γι' αυτό εγώ θεωρώ ότι με σωστούς στόχους και σωστές διαδικασίες και από το φορέα που αναλαμβάνει την αξιοποίηση αυτών που παίρνουν sabbatical, το sabbatical πρέπει να γίνει πράξη. Και για να ολοκληρώσω, το είπε ο κ. Μπράτης, το είπαν και οι υπόλοιποι, χωρίς λεφτά δεν γίνεται τίποτα. Το είπαμε από την αρχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και για όλα όσα λέμε.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Τονίζω για άλλη μια φορά. Τα χρήματα δεν είναι η ικανή, είναι η αναγκαία συνθήκη. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ. Κύριοι συνάδελφοι, τώρα όσοι θα πάρετε το λόγο, για πράγματα που έχουν λεχθεί θα σας παρακαλούσα να τα αποφύγουμε

και να είστε πια συγκεκριμένοι. Ισχύει για όλους όσους θα μιλήσουν τώρα. Κύριε Τζίμα.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Ως διδασκόμενος το 1985, ως διδάσκων σήμερα στο Μαράσλειο Διδασκαλείο, έχω δει τεράστια διαφορά. Η γνώμη η δική μας – και μιλάω μόνο από την πλευρά της Ειδικής Αγωγής εδώ σήμερα- τα Διδασκαλεία δεν πρέπει να κλείσουν. Συμφωνούμε απόλυτα με τον Πρόεδρο τον κ. Μπράτη. Όχι μόνο δεν πρέπει να κλείσουν, πρέπει να αναβαθμιστούν. Αυτός που διδάσκει, αυτός που παίρνει το μάθημα, ο Καθηγητής, ο «α», ο «β», δεν μας ενδιαφέρει ποιος είναι, γιατί έχω ήδη πάρει ανεξάρτητο μάθημα εκεί, για την κώφωση, αυτός που παίρνει το μάθημα αυτός πρέπει και να το διδάσκει. Είναι μια βασική αρχή. Και όχι να στέλνουμε κάποιους άλλους, γιατί έτσι υποβαθμίζουμε τα Διδασκαλεία. Μέσα στα καθήκοντα των Σχολικών Συμβούλων, μια που είμαι και ο μοναδικός...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δεν το κατάλαβα τι εννοείτε πάντως εκεί. Αυτός που παίρνει το μάθημα να το διδάσκει; Δηλαδή διδάσκει κι άλλος από αυτόν που παίρνει;

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Αυτός που παίρνει το μάθημα πρέπει και να το διδάσκει. Κάποιος καθηγητής δεν πρέπει να στέλνει κάποιον υποψήφιο διδάκτορα. Το λέω καθαρά.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Αυτό συμβαίνει με επίσημη σφραγίδα του Πανεπιστημίου;

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Το λέω καθαρά. Όποιος παίρνει το μάθημα αυτός πρέπει και να το διδάσκει. Για να μην υποβαθμίζουμε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Άρα δηλαδή να συμπεράνω ότι άλλοι παίρνουν τα μαθήματα και άλλους ορίζουν ως διδάσκοντες. Τους βοηθούς τους δηλαδή. Σε αυτό φταίει το θεσμικό πλαίσιο;

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Τους βοηθούς τους. Αυτό έχει αντίκτυπο στους δικούς μας δασκάλους που θα εκπαιδευτούν, έχει αντίκτυπο άμεσα στα παιδιά με ειδικές ανάγκες και στις οικογένειές τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τώρα, κοιτάξτε, όλα αυτά εξαρτώνται από πρόσωπα. Υπάρχουν πανεπιστημιακοί που πράγματι στέλνουν κάποιον άλλον. Αλλά είμαστε και πολλοί άλλοι, θα πω οι περισσότεροι, οι οποίοι έχουμε αναλώσει τη ζωή μας διδάσκοντας τεράστια ακροατήρια και δεν έχουμε λείψει ποτέ σε ό,τι έχουμε πάρει.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Δεν αφορά όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λοιπόν, μην το γενικεύουμε.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Όχι, δεν το γενικεύω. Αλλά εγώ αισθάνομαι υποβάθμιση της Ειδικής Αγωγής και μιλάω από την πλευρά της Ειδικής Αγωγής.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Θα πω και κάτι άλλο κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ότι οι συνάδελφοι που είναι εκεί, είναι καθήκον τους να το καταγγείλουν. Είναι μεγάλα παιδιά, μπορούν να το καταγγείλουν, για να αλλάξουν τα πράγματα. Γιατί αλλιώς δεν το ξέρει κανείς.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Άλλο ένα θέμα πολύ σπουδαίο, και να συμφωνήσω απόλυτα και με τον κ. Γκλαβά και με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο κατ' επέκταση, ότι πρέπει να επιμορφωθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί της γενικής αγωγής πάνω σε θέματα της ειδικής αγωγής. Στην Πρωτοβάθμια πάμε καλά, αρκετά καλά. Μπορούμε ακόμη καλύτερα. Στη Δευτεροβάθμια ξεκινήσαμε -και με τον κ. Περιφερειακό και με τον κ. Γιαλούρη- επιμορφώσεις και στα στελέχη και στους διευθυντές των σχολείων (Γυμνασιάρχες κλπ.) και πιστεύω ότι και φέτος θα συνεχίσουμε το ίδιο πρόγραμμα. Θέλω να επιστήσω την προσοχή στο Συμβούλιο όσον αφορά την επιμόρφωση των διδασκόντων, του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και του ειδικού βοηθητικού προσωπικού σε θέματα επιμόρφωσης. Δηλαδή πέρα από την επιμόρφωση τη δική μας σε θέματα διδακτικά, παιδαγωγικά κλπ εμείς ως Ειδική Αγωγή θέλουμε επιμόρφωση και πάνω σε θέμα διάγνωσης. Γιατί μέσα από μας βγαίνουν τα στελέχη των ΚΕΔΔΥ (Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης Διάγνωσης Υποστήριξης). Μια που όλα γυρίζουν και γύρω από την οικονομία, καλό είναι και για τους Σχολικούς Συμβούλους που έχουν ήδη επιφορτιστεί με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών να υπάρχει και κάποιος ειδικός κωδικός, γιατί δυστυχώς κάνουμε ημερίδες και ψάχνουμε να βρούμε ποιος Δήμαρχος, αν θέλει κάποιος να μας προσφέρει έναν καφέ στο διάλειμμα. Ένα θέμα πάρα πολύ σπουδαίο, που έχει θίξει, απ' ό,τι βλέπω εδώ, και η ΕΣΑμεΑ και συμφωνούμε απόλυτα είναι τα ετήσια σεμινάρια των 400 ωρών. Ως Σχολικός Σύμβουλος της πράξης βλέπω το τι γίνεται. Βλέπω ότι δεν επαρκεί αυτή η κατάρτιση των 400 ωρών (η «επιμόρφωση», η «κατάρτιση», να το πούμε όπως θέλουμε) για να βγει ένας φιλόλογος για παράδειγμα, φιλόλογος Ειδικής Αγωγής. Χρειάζονται περισσότερες ώρες, χρειάζονται πρακτικές ασκήσεις, χρειάζεται αναδιοργάνωση των προγραμμάτων.

Και πάλι θα επανέλθω σε αυτό που είπα στην αρχή: και ποιος τους διδάσκει αυτούς; Μπορεί κάποιος πανεπιστημιακός να πάρει ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, αλλά από κει και πέρα ποιος διδάσκει την κώφωση για παράδειγμα, μια που είμαι και 15 χρόνια, ασχολούμαι με την κώφωση και είμαι μέσα στους κωφούς; Διδάσκει κάποιος που ποτέ δεν έχει δει, ποτέ δεν έχει μιλήσει, ποτέ δεν έχει έρθει σε επαφή με κωφούς. Αυτά για τα σεμινάρια των 400 ωρών και συμφωνούμε απόλυτα, το ξαναλέω, και με την ΕΣΑμεΑ. Είναι νόμιμα, ο 3699 τα αναφέρει, αλλά ίσως κι εδώ θα πρέπει να γίνει μια αναδιοργάνωση, για να υπάρχουν μερικά στάνταρτ για να συμφωνήσουμε. Το κόστος είναι πάρα πολύ μεγάλο, 2.000-3.000 αναφέρονται. Εγώ θα έλεγα, εμείς μάλλον, γιατί εκπροσωπώ την Ειδική Αγωγή αυτή τη στιγμή, και έχουν άμεσο αντίκτυπο όλα αυτά και σε μας και στα παιδιά μας, θα έλεγα ότι αυτά τα σεμινάρια θα πρέπει να είναι δωρεάν και όχι απλά σεμινάρια, κάτι άλλο πρέπει να γίνει. Ο νόμος είναι νόμος, θα ισχύσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ένα λεπτό. Είναι επί πληρωμή αυτά;

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Επί πληρωμή είναι αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει δηλαδή ένας χώρος στην ελληνική εκπαίδευση όπου κάποιος πληρώνει;

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιατί εγώ δεν ξέρω κανέναν άλλο χώρο.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ακούστε κύριε Πρόεδρε. Μου επιτρέπετε μία παρέμβαση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Παρακαλώ.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Επειδή εμείς ως Ομοσπονδία αυτά τα σεμινάρια τα έχουμε καταγγείλει, κυρίως για το λόγο... Στην ουσία συμφωνώ με αυτά που έθεσε ο συνάδελφος, ότι δεν επαρκούν. Ακούστε τι γίνεται. Και το λέω, θα μου πουν πάλι ότι κάνω επίθεση σε συγκεκριμένο χώρο. Μόλις ψηφίστηκε ο 3699, που λέει ως προσόν διορισμού κάποιου, αφού εξαντληθεί ο πίνακας των δασκάλων που έχουμε στη μετεκπαίδευση, αυτών που έχουν διδακτορικό, μεταπτυχιακό, είναι και τα σεμινάρια των 400 ωρών. Αυτά προβλέπονταν και με τον 2817, αλλά γίνονταν μέσω του ΕΠΕΑΕΚ και δεν πλήρωναν. Τώρα λέει λοιπόν, αμέσως μόλις βγήκε αυτό για τα σεμινάρια των 400 ωρών, Πανεπιστήμια (εγώ αναφέρω και το Αιγαίο, που είναι και σε συγκεκριμένη ιστοσελίδα διαφήμιση), Πανεπιστήμια, διάφοροι φορείς άρχισαν και οργάνωσαν σεμινάρια. Και καλούνται άνεργοι συνάδελφοι να πληρώνουν 3.000 και 3.500 € για να πάρουν αυτό το πιστοποιητικό, μπας και έχουν στον ήλιο μοίρα. Και αυτό είναι ντροπή πραγματικά. Και μου λέτε να μην το λέω δηλαδή. Δηλαδή το κάνουν δυστυχώς και Πανεπιστήμια. Και μάλιστα μερικοί μας έστειλαν και υβριστικές επιστολές γιατί διαμαρτυρηθήκαμε. Είναι δυνατόν;

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Και απεδείχθη κύριε Πρόεδρε ότι λειτούργησαν τέτοιου είδους σεμινάρια με ευθύνη συγκεκριμένων πανεπιστημιακών Τμημάτων και Καθηγητών Πανεπιστημίου, παρέχοντας τις σχετικές βεβαιώσεις-μαϊμούδες σε στελέχη της εκπαίδευσης, που με αυτά ως προσόντα διεκδίκησαν και πήραν θέση στελεχών.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Και αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το Πανεπιστήμιο Αθηνών που ξέρω δεν έχει τέτοια ανάμειξη.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Το Πανεπιστήμιο Αθηνών δεν έχει, αλλά ξέρετε εδώ στο Μαράσλειο τι έγινε τώρα γι' αυτό. Ή δεν έγινε στο Μαράσλειο;

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών υπάρχουν συνάδελφοι που κάνουν παρόμοια δουλειά. Συνάδελφοι, όχι Τμήματα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Υπάρχει στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, μην νομίζετε ότι δεν υπάρχει. Υπάρχει εδώ. Έγινε και επεισόδιο ολόκληρο.

Γ. ΤΖΙΜΑΣ: Υπάρχει και στο Δημοτικής και στη Φιλοσοφική κλπ. Υπάρχουν αυτά τα σεμινάρια. Και ένα τελευταίο που δεν ειπώθηκε καθόλου, είναι η επιμόρφωση των γονέων. Δεν αρκεί μόνο να επιμορφώσουμε τους εκπαιδευτικούς, πράγμα που το κάνουμε και όσο μπορούμε καλύτερα, πρέπει να επιμορφώσουμε τους γονείς, ιδιαίτερα σε θέματα Ειδικής Αγωγής και Παιδοψυχολογίας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κι εγώ ευχαριστώ. Ο κ. Καραμήτος. Και μετά η κ. Μπίστα.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Όλοι μας συμφωνούμε στο ότι οι εκπαιδευτικοί χρειαζόμαστε ένα συγκροτημένο και προσδιορισμένο με ακρίβεια σύστημα επιμόρφωσης, το οποίο θα διαθέτει συνέχεια και συνέπεια και θα λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές μας ανάγκες. Όσον αφορά το γιατί δεν χρειάζεται, είναι αυτονόητο για όλους μας. Το πώς, το πού, το πότε, ακούστηκαν πολλά, θα μεταφέρω κάποια πράγματα από την πραγματικότητα του σχολείου, όπως τη ζω εγώ καθημερινά. Είπε ο Πρόεδρος μας, ο κ. Μπράτης, κάποια στιγμή πριν, ότι δεν υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Εγώ έχω να πω το εξής: δεν υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στους συναδέλφους του ίδιου σχολείου σήμερα. Για ποιο λόγο; Για τον απλούστατο λόγο: φτάνουμε πολλές φορές τα 30, τα 35 άτομα ανά σχολείο, τα οποία είναι μόνιμοι, ωρομίσθιοι, ειδικότητες κλπ. Το σχολείο ξεκινάει 7:00 η ώρα το πρωί, τελειώνει 5:00 η ώρα το απόγευμα. Όσο φιλότιμες προσπάθειες και αν κάνει ο Διευθυντής, και όλοι αυτοί που συναπαρτίζουν το Σύλλογο διδασκόντων, δεν υπάρχει δυνατότητα να βρεθούν μία φορά για να μπορέσουν να συζητήσουν τα προβλήματα του σχολείου τους. Δηλαδή άνθρωποι οι οποίοι δουλεύουν στο ίδιο σχολείο, δεν μπορούν να βρεθούν μία φορά να συζητήσουν τα προβλήματα του σχολείου και των μαθητών που οι ίδιοι διδάσκουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό τώρα κοιτάξετε, είναι ψευδοπρόβλημα, γιατί στα ιδιωτικά σχολεία υπάρχει μια κενή ώρα οπότε μπορούν και συναντώνται. Αυτό γιατί δεν μπορεί να υπάρξει εδώ;

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Γιατί δεν μπορεί: γιατί ο ωρομίσθιος «σπάζεται» ((εντός εισαγωγικών το «σπάζεται») σε τρία σχολεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν έχει σημασία, μέσα το πρόγραμμα μπορεί να υπάρξει.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Κύριε Πρόεδρε είναι πραγματικά έως ακατόρθωτο. Μπορεί να φαίνεται απλό αλλά είναι ακατόρθωτο. Γιατί όλοι έρχονται από 3 και 4 σχολεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η νοοτροπία είναι, δεν είναι...

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) ... στα προγράμματα, αλίμονο.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Πραγματικά είναι έως ακατόρθωτο. Το λέω, είναι η καθημερινότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κατορθώνεται σε σχολεία με χιλιάδες μαθητές τώρα, δεν μπορεί να...

ΜΕΛΟΣ: Συγγνώμη που το λέω, αλλά αυτό δικαιολογεί αυτό που είπα ότι πρέπει να έχουμε σχολή στελεχών. Ένα στέλεχος διοίκησης μπορεί να τα κανονίσει όλα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εν πάση περιπτώσει, το σημειώνουμε.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Ωραία, πάω παρακάτω. Από αυτούς τους 30, εδώ μιλάμε για την επιμόρφωση των 15 μονίμων. Υπάρχουν όμως και οι άλλοι 15 (οι ωρομίσθιοι, οι ειδικότητες κλπ) οι οποίοι εμπλέκονται στη διαδικασία και μπαίνουν στην τάξη, θα έρθουν ίσως σε κάποιες μέρες να μπουν στην τάξη χωρίς καμία απολύτως επιμόρφωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γι' αυτό είπαμε, οι πάντες πρέπει να έχουν αυτή την εισαγωγική, έτσι δεν είναι; Οι πάντες.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Βέβαια ο θεσμός των ωρομισθίων είναι κάτι που δεν το θέλουμε, μακάρι να έχουμε μόνιμους συναδέλφους. Θέλω να προτείνω όμως κάτι για τώρα, άμεσα εφαρμόσιμο στον κ. Γιαλούρη. Γιατί αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι θα έρθουν σε 10-15-20 μέρες να δουλέψουν μέσα στο σχολείο, να μην πληρωθούν μια μέρα και να περάσουν από μία ημερίδα έστω, να έχουν μία ώσμωση πριν μπουν μέσα την τάξη. Μια πρόταση για το τώρα το άμεσο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σε μια μέρα τώρα θα πάρουν αυτά που...;

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Μια ώσμωση. Έστω να ξέρουν τι τους περιμένει μπαίνοντας. Μια μυρουδιά έστω, να μην είναι εντελώς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μακάρι να έχουν ώσμωση, αλλά θα απαιτήσει περισσότερο χρόνο η ώσμωση. Απλώς θα πάρουν μία...

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Μακάρι να έχουν μεγαλύτερη επιμόρφωση.

ΜΕΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε , εμείς προτείναμε την πρώτη εβδομάδα.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Μια ημερίδα ανά Διεύθυνση, που οι ωρομίσθιοι θα ρωτήσουν πέντε πράγματα και δύο άνθρωποι θα τους απαντήσουν, να ξέρουν τι τους περιμένει όταν φτάσουν.

ΜΕΛΟΣ: Το θέμα είναι ότι οι ωρομίσθιοι προσλαμβάνονται κατά δόσεις. Εκεί είναι μεγαλύτερο το πρόβλημα. Δηλαδή προτείνονται 10 ωρομίσθιοι τώρα και μετά από είκοσι μέρες μπορεί να προσληφθούν άλλοι 10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μην μείνουμε περισσότερο, είναι ειδικό πρόβλημα.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Κάτι άλλο που θα ήθελα να τονίσω, προς αποφυγήν. Η όποια επιμόρφωση να μην επηρεάζει στο παραμικρό τη λειτουργία του

σχολείου. Είθισται οι Σχολικοί Σύμβουλοι, με όλη τους την καλή διάθεση, να καλούν την τάδε τάξη, ακριβώς για να μην επηρεάσουν, αλλά η τάξη αυτή μπορεί να έχει 3 τμήματα, μπορεί να έχει 4 τμήματα, οπότε φεύγοντας ένα δάσκαλο που τους απασχολούν, ταραζείται ολόκληρη η λειτουργία του σχολείου. Θα ήθελα να ληφθεί υπόψιν, η όποια επιμόρφωση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν μπαίνει κάποιος άλλος εκείνη την ώρα μέσα; Δεν υπάρχει;

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Είναι τρομερά δύσκολο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό όμως εξ ορισμού αποκλείει την...

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Το δεχόμαστε και εξυπηρετούμε. Αυτό συμβαίνει ήδη. Αλλά η όποια επιμόρφωση καλό θα ήταν να μη σχετίζεται καθόλου με τη λειτουργία του σχολείου. Ευχαριστώ, αυτά ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ αγαπητέ. Ναι κύριε Γιαλούρη.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Θέλω να κάνω τις εξής παρατηρήσεις: Καταρχήν στην Πρωτοβάθμια υπάρχει θεσμοθετημένο το ότι θα υπάρχουν συγκεκριμένες μέρες που μπορούν να γίνουν οι επιμορφώσεις, αριθμητικά. Στη Δευτεροβάθμια δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Και όλα τα σεμινάρια των Σχολικών Συμβούλων της Δευτεροβάθμιας, τουλάχιστον για την Περιφέρεια Αττικής, τα εγκρίνουμε από τις 12:00 και μετά, έτσι ώστε να υπάρχει η οποιαδήποτε αναπροσαρμογή του προγράμματος μέσα στο σχολείο.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Γι' αυτό το 12:00–2:00 μιλάω.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Δεν μπορεί όμως να γίνει κάτι άλλο.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Αν μία τάξη έχει 3 τμήματα και φύγει η Γ' με τα τρία τμήματα, φαντάζεστε ότι δημιουργεί... Γιατί το πρόγραμμα δεν είναι...

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Εάν γίνει μετά το τέλος του ωραρίου, δεν θα πάει και κανένας, διότι δεν θα μπορεί να τον υποχρεώσεις μετά. Δηλαδή «και τούτο ποιείν κακίνο μη αφιέναι» δεν γίνεται.

Δ. ΚΑΡΑΜΗΤΟΣ: Σας είπα, αυτό γίνεται, το κάνουμε ήδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα. Κυρία Μπίστα.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Το 1^ο ΓΕΛ Παπάγου, στο πλαίσιο του διαλόγου που διεξήχθη πέρσι, έχει καταθέσει πρόταση η οποία είναι αναρτημένη στο site του σχολείου. Προσωπικά θα μιλήσω και από την εμπειρία που έχω από το 1992 στην επιμόρφωση, εισαγωγική και περιοδική, , εκεί θα εστιάσω κύριε Πρόεδρε, και από την επιστημονική γνώση που τυχαίνει να έχω στον τομέα επιμόρφωση – κατάρτιση εκπαιδευτικών. Το μεγάλο πρόβλημα είναι η πράξη. Οι συνάδελφοι που παρακολουθούν ΠΕΚ -τα είπε και ο Πρόεδρος

του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εξαιρετικά και όσοι μίλησαν- λένε: Πολύ ωραία μας τα λέτε, τι γίνεται όταν μπαίνουμε στην τάξη;

Σε αυτό το πλαίσιο θα επιμείνω στην αυτονομία της σχολικής μονάδας. Θα πάω προς την ενδοσχολική επιμόρφωση. Εμείς συνεργαστήκαμε 4 χρόνια (για να μιλήσω και για τα Πανεπιστήμια) με το Φ.Π.Ψ. της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και έρχονταν για την πρακτική τους 8 εβδομάδες, δύο φοιτήτριες ή φοιτητές επί τέσσερα χρόνια. Υπήρχε λοιπόν μέντορας, τον δημιουργήσαμε εμείς αν θέλετε στο σχολείο, για τους φιλόλογους, και τον ακολουθούσαν σε όλα τα επίπεδα: Στη Διδασκαλία, στο πώς παίρνουμε τις απουσίες, πώς συμπληρώνονται τα βιβλία κλπ. Κάναμε συζήτηση στη σχολική μονάδα γι' αυτό και είδαμε ότι ωφελήθηκαμε πρώτα απ' όλα εμείς. Το είπαν οι συνάδελφοι. Και βέβαια ωφελήθηκαν, όπως είπαν, και οι φοιτητές ή οι φοιτήτριες. Αυτό ήταν ένα πρόγραμμα νομίζω από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εμάς μας βοήθησε πολύ.

Από κει και πέρα λοιπόν είδαμε ότι το κομμάτι το ενδοσχολικό (ποιοι είναι οι δικές μας ανάγκες) βοηθάει πολύ στην επιμόρφωση. Οι συνάδελφοι του σχολείου, του 1^{ου} ΓΕΛ Παπάγου, για το οποίο μιλώ τώρα, είχαν παρακολουθήσει πολλές άλλες επιμορφώσεις, και από αυτές που οργάνωναν τα ΠΕΚ. Όσα πήραν από τη συνεργασία με τους φοιτητές ή τις φοιτήτριες, μου είπαν ότι δεν το είχαν ξαναδεί. Υπήρξε ανατροφοδότηση με τις καινούριες διδακτικές μεθόδους. Ας πούμε την ομαδοσυνεργατική, δεν την είχαν εφαρμόσει. Την έφεραν οι φοιτήτριες, τη συζήτησαν, παρακολούθησαν τις φοιτήτριες να διδάσκουν. Και έγραψαν μία έκθεση στο τέλος. Εμείς λοιπόν πέρσι –και είναι εδώ ο Περιφερειακός Διευθυντής- προχωρήσαμε σε ενδοσχολική επιμόρφωση στο πλαίσιο της μονάδας. Ο Σύλλογος Διδασκόντων ζήτησε να επιμορφωθεί, δεν είχαμε εμείς άλλους από τους Σχολικούς Συμβούλους. Απευθύνθηκα ιεραρχικά, προβλεπόταν– δεν προβλεπόταν στο καθηκοντολόγιο, είναι προς τιμήν του Περιφερειακού Διευθυντή ότι μας ενέκρινε, διεξήχθη τον Ιούνιο του 2008 για να μη διαταράξουμε τη λειτουργία του σχολείου.

Ολοκληρώνοντας θέλω να πω ότι το θέμα του μέντορα, ποιοι διδάσκουν στην επιμόρφωση, έχει μεγάλη σημασία. Είμαστε γνωστοί μεταξύ μας. Δεν πάει να έχω εγώ 100 διδακτορικά, εάν δεν ήμουν καλή δασκάλα στην τάξη το ξέρει ο συνάδελφος που πάω να τον επιμορφώσω. Πρέπει να τους ανακαλύψουμε τους εκπαιδευτικούς που είναι καλοί δάσκαλοι και που έχουν βεβαίως και την επιστημονική συγκρότηση. Γιατί ο δάσκαλος δεν είναι μόνο τέχνη, είναι και γνώσεις στην επιστήμη. Άρα τι θα γίνει με τους 80.000 νομίζω που είναι η Δευτεροβάθμια, μιλώ μόνο για τη Δευτεροβάθμια αυτή τη στιγμή, οι οποίοι δεν έχουν επιμορφωθεί ουσιαστικά ποτέ. Μήπως λοιπόν πρέπει να το δει ο ΟΕΠΕΚ, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, πώς θα δημιουργήσει αυτούς τους μέντορες, οι οποίοι στη συνέχεια θα πάνε να επιμορφώσουν συστηματικά τους εκπαιδευτικούς, πιθανόν πλαισιώνοντας τους Σχολικούς Συμβούλους. Δεν επαρκούν οι Σχολικοί Σύμβουλοι συνάδελφοι.

Ο Διευθυντής Διεύθυνσης, ο Προϊστάμενος Γραφείου του έχει γύρω του 10-15 ανθρώπους που τον βοηθούν. Ο Σχολικός Σύμβουλος δεν έχει κανέναν.. Ζητάμε λοιπόν εμείς να επιμορφωθούμε, μαζί με άλλα σχολεία. Ποιος θα έρθει; Ο Σύμβουλος δεν επαρκεί. Και καλώς ή κακώς, επειδή τα λέμε αυτά εδώ, υπάρχει πλέον και στο κομμάτι των εκπαιδευτικών, σε ένα μεγάλο κομμάτι - το είδα και στο σχολείο μου- μία επιφυλακτικότητα για τους

Σχολικούς Συμβούλους. Θα πρέπει λοιπόν και οι Σχολικοί Σύμβουλοι να υποστηριχθούν έτσι ώστε να μπορέσουν να μπουν στις τάξεις, να διδάξουν εκείνοι, να διδάξουν οι συνάδελφοι, άρα όλο αυτό το σύστημα θα πρέπει να ξαναπείσουμε τους εκπαιδευτικούς ότι η επιμόρφωση δεν είναι μόνο μόρια. Μπορεί εδώ να διαφωνούν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις. Δεν είναι μόρια μόνο η επιμόρφωση.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου)

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Δεν το ξέρω κύριε Μπράτη, εγώ δεν ασχολούμαι με το συνδικαλισμό, έχω ένα κομμάτι εκεί κενό. Μου είναι ένα κενό κομμάτι, το ομολογώ αυτό.

(Διαλογικές συζητήσεις)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Άρα έχετε μία απάντηση πώς εισάγονται τα μόρια.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Ναι, γιατί νομίζω εκείνο που ενδιαφέρει είναι η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, διεθνώς αυτό είναι το ζητούμενο. Πώς ο εκπαιδευτικός θα αναπτυχθεί, πώς θα αντιμετωπιστεί συνάδελφοι αυτό που ονομάζει η διεθνής βιβλιογραφία «burn out» και το οποίο βλέπουμε πλέον μέσα στις σχολικές μονάδες. Και έρχομαι στο τελευταίο και κλείνω, γιατί εκεί νομίζω ότι παίζει μεγάλο ρόλο και το Υπουργείο Παιδείας. Επειδή είπε ο κ. Μπράτης για το θέμα των χρημάτων. Εγώ δεν ξέρω τι γίνεται με τα χρήματα, ξέρω όμως ότι κάθε χρόνο υπάρχουν εκπαιδευτικές άδειες στο χώρο της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για συναδέλφους για masters και διδακτορικά. Έχει ελέγξει ποτέ το Υπουργείο, που δίνει ένα, δύο, τρία, τέσσερα χρόνια, νομίζω πέμπτο χρόνο δεν έχει δώσει ακόμα...

ΜΕΛΟΣ: Μα δεν επιτρέπεται.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Ναι, μέχρι τέσσερα. Εάν όλοι αυτοί οι εκπαιδευτικοί έχουν λάβει τα διδακτορικά ή τα masters, έχουν επιστρέψει στα σχολεία, αν αυτό έχει περάσει στην εκπαιδευτική διαδικασία; Κι εγώ έχω διδακτορικό, δεν είναι ότι αντιστρατεύομαι. Λοιπόν, αυτά είναι χρήματα που διατίθενται. Κάποτε κάποιος δεν επέστρεφαν καν. Έφευγαν, ήταν στον 28^ο χρόνο. Είναι κριτήριο για να πάρει κανείς άδεια, τα πολλά χρόνια υπηρεσίας. Γιατί δεν έχει εκδοθεί το Προεδρικό Διάταγμα. Δεν ξέρω στην έρευνα για διδακτορικό –και δεν θέλω να υπαινιχθώ κάτι ούτε να προσβάλω κανέναν- όταν κανείς έχει περάσει και κάποια ηλικία, εάν μπορεί με 30 χρόνια υπηρεσίας, που αποχωρεί στα 35, να είναι ωφέλιμος για την εκπαίδευση. Δηλαδή μπορεί να υπάρξει και σε αυτό το κομμάτι ένα «μάζεμα», θα μου επιτρέψετε τη λέξη.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Δεν ισχύει αυτό που λέτε, γιατί όποιος...

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Στη Δευτεροβάθμια υπάρχει.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Όχι, ίδιος είναι ο νόμος. Όποιος παίρνει μια άδεια για διδακτορικό, πρέπει να έχει υπόλοιπο τουλάχιστον τριπλάσιο της άδειας.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Εγώ έχω φίλους που πήραν στα 28 χρόνια. Σας ευχαριστώ κι εκεί κλείνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ. Ο κ. Παϊζης έχει το λόγο. Και τελευταίος ο κ. Γκλαβάς.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Εγώ απλά θα ήθελα να συγκεντρώσω συνειδητά. Επέλεξα να μιλήσω στο τέλος γιατί θεωρούσα ότι το θέμα της επιμόρφωσης είναι αυτό το οποίο δεν υπόκειται σε κανένα στρατηγικό σχεδιασμό επί έτη. Γιατί δεν είναι υποσύστημα. Όταν μιλάμε Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τεχνική, Λύκειο κλπ., αυτά στοιχειωδώς έχουν ένα στρατηγικό σχεδιασμό γιατί είναι υποσυστήματα. Εδώ μιλάμε για μια διαδικασία πάρα πολύ σημαντική, εάν δεν κάνει αυτή το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει εκπαίδευση δηλαδή, αλλά αυτή δεν έχει γίνει ποτέ με στρατηγικό σχεδιασμό. Δύο αλήθειες μεγάλες, να τις υπογραμμίσουμε, θα τις βρούμε μπροστά μας και μετά τη δική μας την εισήγηση στις 10 του μηνός. Πρώτη: το ελληνικό κράτος μέσα από την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών έλυσε το πρόβλημα ότι είναι πίσω. Προσπαθούσε να εκσυγχρονιστεί δηλαδή μέσα από την επιμόρφωση. Λάθος. Προοδευτικά και σύγχρονα γίνονται τα εκπαιδευτικά συστήματα όταν αποκτούν σύγχρονο εκπαιδευτικό σχεδιασμό, νέες αξίες, νέες ιδέες. Όχι επειδή μαθαίνουν κάποιοι άνθρωποι –γνωστικά μόνο- ότι υπάρχει η ομαδοσυνεργατική. Έχει γίνει κατά κόρον στη Δευτεροβάθμια αλλά δεν προβλέπεται πουθενά ομαδοσυνεργατική διαδικασία από τη φιλοσοφία του αναλυτικού προγράμματος. Αυτό είναι τλαιπωρία του ανθρώπινου δυναμικού ως προς την αποτελεσματικότητα της επιμόρφωσής του και της εκπαίδευσής του. Και τεράστια σπατάλη πόρων, δηλαδή χρήματα. Για ποιο λόγο γινόταν: Διότι προχωρούσαν τα πράγματα, δηλαδή οι άνθρωποι ενδιαφέρονται, τι σύγχρονο υπάρχει στην Παιδαγωγική; να το μάθουν. Υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θέλουν να μάθουν πράγματα. Και η αλήθεια η δεύτερη είναι ότι δεν είναι μόνο αυτοί που ψάχνουν το επίδομα ή τη βεβαίωση για την Ειδική Αγωγή, που είπε ο Δημήτρης Μπράτης, είναι η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών της χώρας που έχει πληρώσει με δικές της δαπάνες την επιμόρφωσή της ή τη συμμετοχή της σε προγράμματα που κάνουν άλλοι φορείς, είτε Πανεπιστήμια είτε όχι. Παρόλα αυτά, να υπογραμμίσουμε και το δεύτερο που θα το βρούμε μπροστά μας. Η αρχική, η βασική εκπαίδευση, που προφανέστατα δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα που η επαγγελματική θέση του δασκάλου είτε στο Δημοτικό είτε στο Γυμνάσιο απαιτεί, δεν θα μπορέσει ποτέ να ανταποκριθεί. Για παράδειγμα, σημερινά. Διδάσκεται Γεωγραφία σε κάποιο Παιδαγωγικό Τμήμα;

ΜΕΛΟΣ: Ναι.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Σε ποιο;

ΜΕΛΟΣ: Της Θεσσαλονίκης.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Της Θεσσαλονίκης, το ένα. Διδάσκεται Γεωμετρία σε Μαθηματικό Τμήμα; Ευκλείδεια εννοώ. Σε κανένα.

ΜΕΛΟΣ: Το Μαθηματικό Τμήμα θεωρεί ότι τα έχουν κάνει στο Λύκειο.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Αυτό. Καταλάβατε; Και προφανώς έχουν κάνει και Γεωγραφία στο Δημοτικό. Αλλά άλλο το ένα και άλλο το άλλο. Η Γεωγραφία, αν κατέβετε και με τις εμπειρικές και με τις άλλες πρακτικές κάτω, είναι ένα μάθημα που το μισούμε στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Αυτό λοιπόν που ενδιαφέρει αυτή τη στιγμή είναι όταν το κράτος θεωρήσει ότι: κάποια στιγμή θα χρησιμοποιήσει ακόμα και στο Λύκειο τον όρο «γεωπολιτική», δηλαδή το συνδυασμό της γεωγραφίας και των πολιτικών επιδιώξεων που καθόρισε το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα δύο παγκόσμιους πολέμους, ουσιαστικά θα καταλάβει ότι δεν έχει εκπαιδευτικούς για να το διδάξει. Και δεν είναι μόνο η οπτική της ιστορίας, είναι και η οπτική της γεωγραφίας. Είναι η οπτική εκεί που λέει πού είναι οι πόροι. Και πώς να παρακολουθήσεις αυτά που θα έρθουν στον 21^ο αιώνα όταν μιλάς για τη σημασία το νερού στη διαμόρφωση πολέμου; Λέω λοιπόν ότι αυτό τώρα πώς να το λύσει ένας άνθρωπος; Η Γαλλία κάνει κάτι άλλο, ας πούμε δεν δίνει ποτέ μια ειδικότητα, δίνει δύο. Θα γίνεις μαθηματικός και γεωγράφος. Οι ΠΕ4 έχουν τεράστιο πρόβλημα. Τη Γεωγραφία στο Γυμνάσιο τη διδάσκει ΠΕ4. Ο οποίος επίσης από το Δημοτικό έχει διδαχθεί τη Γεωγραφία. Σε κανένα μάθημα. Γιατί; Γιατί έχει μνήμη το σύστημα, θυμάται τον φυσιογνώστη. Θυμόσαστε που τον καταργήσαμε; Φυσιογνώστες είχε το σύστημα, αυτοί ήταν οι ΠΕ4.

ΜΕΛΟΣ: Όχι, ήταν και οι φυσικοί.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Και οι φυσικοί. Και μετά σιγά-σιγά μπήκαν οι χημικοί, οι βιολόγοι κλπ., οι φυσιογνώστες δεν είχαν αντικείμενο, αλλά αυτοί είναι που δίδασκαν Φυτολογία, Ζωολογία και Γεωγραφία. Αυτών τις θέσεις αυτή τη στιγμή πήραν οι βιολόγοι κλπ. Το σύστημα είναι τόσο παλιό που ακόμα έχει απολήξεις που θυμούνται.

Η τρίτη υπογράμμιση. Νομίζω με βοήθησε πάρα πολύ ο Χρήστος Τρικαλινός. Είπε: Και αν εγώ τον επιμορφώσω, πάρει το πτυχίο το 2011 και διοριστεί το 2022, θα αμφισβητήσω και το πτυχίο του, μήπως εν τω μεταξύ στη Φυσική έχει ανακαλυφθεί και κάτι άλλο. Αλλά εν πάση περιπτώσει το εκπαιδευτικό σύστημα μάλλον θα έχει αλλάξει.

Νομίζω ας κρατήσουμε εδώ ως μέλη, στο όνειρο που έτσι κι αλλιώς μετέχουμε, δηλαδή δεν πιστεύει και κανένας αυτή τη στιγμή δηλαδή ότι ο επόμενος Υπουργός θα έρθει και... Μακάρι να το κάνει, θα είναι ιστορική η στιγμή, θα έχουμε κάτι να πούμε στα εγγόνια μας, «μετείχαμε κι εμείς εκεί». Αλλά αν δεν το κάνει, τουλάχιστον το όραμα να έχει συνέπεια.

Και λέω. Αν είναι να φτάσουμε στο σημείο και να πούμε ποια είναι η καλύτερη μορφή για την εισαγωγική επιμόρφωση, δηλαδή αυτό που μια επιχείρηση θα έλεγε: η οργανωσιακή κουλτούρα πώς θα περάσει στον νεοεισερχόμενο; «Είμαι IBM» έλεγε ο ταξικός μας εχθρός. Τον εκπαιδεύει από την πόρτα. Τον εκπαιδεύει την ώρα που έβγαζε προκήρυξη. «Θα έρθεις σε εμένα». Αυτή την εικόνα του θα έρθεις σε εμένα την έχουμε χάσει. Και οι δάσκαλοι το έχουν χάσει. Είναι η μόνη διαφορά που τιμώ παραπάνω τις Ακαδημίες τις Παιδαγωγικές τις τότε από τα σημερινά Παιδαγωγικά Τμήματα. Την αξία είσαι δάσκαλος, είσαι δασκάλα, θα πας και θα

υπηρετήσεις κλπ. Δεν μπαίνει σε γνωστικό αντικείμενο, είναι η κουλτούρα που έχει στο Τμήμα.

αι μπράβο στα Τμήματα τα Παιδαγωγικά τα οποία με αυτό τον τρόπο απευθύνονται στον πρωτοετή τους. Διότι αυτός εκτός από τις γνώσεις έχει προετοιμαστεί να μπει σε μια δουλειά που έχει και ιστορία, που έχει και αξία, που έχει κοινωνική σημασία. Αυτό το τρίπτυχο που εγώ ζητάγα να πιστοποιείται στο σύστημα πρόσβασης. Όχι γνώσεις που πήρε από το Λύκειο. Τη μεθοδολογία που απέκτησε μέσα στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο και στο Δημοτικό και ταυτόχρονα το αξιακό σύστημα.

Και επειδή πάντα, ακόμα και την εποχή που οι επιστημονικές κοινότητες ήταν κλειστές και έπρεπε να σε συνοδεύει ο μέντοράς σου και να σε προτείνει για να γίνεις αποδεκτός, εγώ νομίζω ότι έχουμε προχωρήσει περισσότερο και έχουμε συλλογικές εκφράσεις, συλλογικά όργανα, συλλόγους διδασκόντων οι οποίοι μπορούν να βεβαιώσουν με τη σφραγίδα τους, είτε είναι Πανεπιστήμια, είτε είναι Λύκεια είτε είναι Τεχνικά Λύκεια, ότι: ο απόφοιτός μας και από πλευράς γνώσεων και από πλευράς μεθοδολογίας και από πλευράς αξιών δικαιούται του τίτλου του αποφοίτου του Ιδρύματος, του Τμήματος, του σχολείου, του οποιουδήποτε. Αυτό είναι εν των ων ουκ άνευ. Αλλά αν είναι έτσι, τότε ο νεοεισερχόμενος δεν μπαίνει απλά σε έναν επαγγελματικό χώρο, δεν μπαίνει απλά σε έναν εκπαιδευτικό χώρο. Μπαίνει σε ένα χώρο που κάποιος πρέπει να του μιλήσει πώς επικοινωνούμε εδώ μεταξύ μας, πώς λέμε την καλημέρα μας οι συνάδελφοι, πώς λέμε στα παιδιά την καλημέρα μας, πώς λειτουργούμε ακόμα και σε ένα έκτακτο γεγονός, στο σεισμό. Αυτή είναι η άσκησή μου. Να μην πανικοβληθούμε, πώς ο ένας θα ακολουθήσει τις οδηγίες του άλλου, πώς θα τρέξει δάσκαλος μαζί με παιδιά να κλείσουν το διακόπτη της ΔΕΗ και του νερού. Δηλαδή είναι κοινότητα. Το Σύνταγμα της χώρας αναγνωρίζει τις κοινότητες αυτές ως πάρα πολύ σημαντικές και τις λέει εκπαιδευτικές κοινότητες. Και είναι δάσκαλοι, παιδιά, γονείς, όλοι μαζί. Αυτοί οι άνθρωποι επικοινωνούν. Ο νεοεισερχόμενος, εκτός από το να του πεις πόσες μέρες δικαιούται άδεια και τι θα του κάνει ο προϊστάμενος εάν έρθει και του κάνει έλεγχο, ή πότε θα δει το Σχολικό του Σύμβουλο, θα πρέπει να του μάθει κάπως και αυτή την κουλτούρα. Αυτή η κουλτούρα έχει κι άλλα όμως από πίσω. Γιατί κάνουμε εφημερίες στις αυλές; Δεν το έχει φανταστεί ποτέ, ότι μπορεί να μην πει ποτέ στη ζωή του καφέ παραδείγματος χάρη στο διάλειμμα, γιατί μια φορά την εβδομάδα, δυο φορές την εβδομάδα αν είναι άρρωστος κανένας και μπαλάκι είναι η εφημερία και αυτό είναι για το καλό των παιδιών. Και αυτό είναι κουλτούρα, που έχει σχέση με την εκπαιδευτική βαθμίδα.

Το πιο σημαντικό όμως. Αν από άλλη συνεδρία, ας πάρω του Ιουνίου, αποφασίσουμε να αλλάξουμε την αξιολόγηση του παιδιού και βάλουμε μέσα πορτοφόλιο, βάλουμε μέσα όχι μόνο τα τεστ, βάλουμε τη συνεργασία δύο-τριών ανθρώπων, αυτό από πού θα το μάθει; σε ποιο Πανεπιστήμιο θα διδαχθεί; Προφανώς θα υποψιαστεί μέσα από το Πανεπιστήμιο, αλλά το σύστημα που τελικά θα βρει όταν μπει μέσα στην εκπαίδευση μπορεί να είναι καινούριο. Θα πρέπει κάποιος να τον προετοιμάσει πάνω σε αυτό.

Και το πιο σημαντικό απ' όλα. Και τα συνδικάτα αλλά και οι σύλλογοι είναι περήφανοι που έχουμε όχι έναν διευθυντή δερβέναγα μέσα στο σύλλογο, αλλά έναν διευθυντή σχολικής μονάδας συντονιστή ομοίων, δηλαδή ισότιμο μέλος, το οποίο μάλιστα δεν είναι έτσι όπως γίνεται στην

πραγματικότητα, αυτός που θα λύνει το πρόβλημα με τις κάνουλες, με τις βρύσες, με τα καζανάκια, με τις πόρτες, και που θα κλείνει τα φώτα. Γιατί κανένας εκπαιδευτικός δεν κλείνει τα φώτα φεύγοντας, «ας έρθει κάποιος άλλος», τα κλείνει ο διευθυντής. Στη μόνη χώρα στην οποία συμβαίνει είναι σε αυτή. Δεν είναι ο διευθυντής αυτός, ο διευθυντής είναι αυτός που κρατάει την ισορροπία, δηλαδή οφείλει να γνωρίζει στοιχειωδώς διαχείριση ομάδας, δηλαδή δυναμική της ομάδας, δηλαδή πράγματα που δεν διδάχτηκε ποτέ σε κανένα Πανεπιστήμιο και που είναι κρίσιμα. Όσοι είπατε «διαχείριση κρίσεων» εννοείτε την καθημερινότητα του σχολείου, που σπάει ένα παιδί ένα πόδι, που το άλλο χτυπιέται με το τρίτο, που το άλλο υποτιμήθηκε. Και ενός διευθυντή που μπορεί να μπει το πρωτάκι μέσα στο γραφείο του και θα του πει: μου κατεβάζετε το παντελόνι; Μπροστά σε διευθυντή Δημοτικού σχολείου ιδιωτικού. Ο άνθρωπος ρώτησε: Δασκάλα δεν έχεις παιδί μου; Όχι, λέει, έχει πάει έξω. Ο διευθυντής έκανε αυτή τη δουλειά. Αν ο ίδιος θεωρήσει ότι δεν είναι δική του δουλειά, όπως και όλων, το ότι δένουμε κορδόνια, κατεβάζουμε παντελόνια, και θα προετοιμαστούμε ακόμα και για άλλες δυσκολίες που δεν έχουμε τολμήσει να τις πούμε, περνάνε τα παιδάκια εφηβεία πλέον, τα κοριτσάκια, στην Ε΄ Δημοτικού, και δεν είμαστε έτοιμοι, άντρες και γυναίκες, να αντιμετωπίσουμε την αρχή μιας κρίσιμης και που για άλλες κουλτούρες γιορτινής ημέρας για τη ζωή μιας γυναίκας. Αυτά τα πράγματα είναι πάρα πολύ σημαντικά. Αυτά πού θα τα μάθουμε; Η λύση ειπώθηκε. Θέλει μήκος χρόνου, είπε ο Χρήστος Τρικαλινός, την ώρα που μπαίνει βάλτε του έναν πιο έμπειρο από κάτω. Δηλαδή ποιος δεν επιμορφώνεται; Όποιος έχει θέση ευθύνης. Όσες φορές, κάνω 15 χρόνια επιμόρφωση μέσα στην εκπαίδευση, εκπαιδεύω εκπαιδευτικούς τάξης. Μόλις πας σε διευθυντές μονάδας, προς τιμήν τους, η Πρωτοβάθμια, Δημήτρη, όλοι, μπαίνουν οι διευθυντές και επιμορφώνονται. Σχολικοί Σύμβουλοι, παραπάνω από τους προϊσταμένους ενδιαφέρονται να μπαίνουν σε προγράμματα. Προϊστάμενοι διεύθυνσης λιγότερο. Και στην Πρωτοβάθμια. Είχαν συμπεριφορά, σωματική συμπεριφορά η οποία έλεγε ακόμα πιο πάνω.

Όσο πιο πάνω πάμε, η επιμόρφωση πρέπει να είναι πιο μεγάλη και πιο εξειδικευμένη. Γιατί η θέση ευθύνης είναι πιο μεγάλη και πιο εξειδικευμένη. Δηλαδή θα πρέπει σε αυτή τη διαδικασία, και είναι και πρόταση, και ίσως είναι η ουσία και το στήριγμα κύριε Ράμμα των συνδικάτων στον ΟΕΠΕΚ, είναι και δικιά μας ευθύνη να στηρίξουμε τις επιμορφώσεις. Δεν είναι ντροπή, δεν είναι ένδειξη άγνοιας το να είσαι μέσα στην αίθουσα και να επιμορφώνεσαι και όσο πιο ψηλά είσαι να πρέπει να απέχεις, είναι μια πολύ σημαντική διαδικασία η οποία πρέπει να υπάρχει. Μήκος χρόνου λοιπόν. Και όταν κάποιος άλλος έχει υπερβεί το 25^ο έτος, ας βρει το ελληνικό κράτος να τον δικαιώνει, δίνοντάς του δυο νεότερους δίπλα να τους καθοδηγήσει. Μην τον ξεζουμίσει μέχρι και το 35^ο έτος στις 18 ώρες διδασκαλίας. Δηλαδή να μπορεί να βρει και άλλες εναλλακτικές λύσεις. Είπε Χρυσή «burnt out», το είπατε κι εσείς. Σωστό. Στα 7 χρόνια, στα 14. Κατά σύμπτωση είναι τα χρόνια που ζήτησες να φεύγει. Ήρθε ο άλλος, μπήκε. Τον υποδεχτήκαμε και έχει διαδικασία, του περάσαμε την κουλτούρα και είναι η κουλτούρα του Υπουργείου Παιδείας ολόκληρη, σε όποια γωνιά της χώρας, τον ευαισθητοποιήσαμε στην τοπική του κοινωνία, γιατί μπορεί να είναι από τη Θράκη και να βρεθεί ξαφνικά να κάνει μάθημα στα Χανιά,

και δεν ξέρει τίποτα, δεν καταλαβαίνει τι τρώνε, πώς συμπεριφέρονται οι άνθρωποι, τι τους προσβάλλει, τι δεν τους προσβάλλει.

Η κοινωνία η τοπική συστήνεται μέσα από τους συναδέλφους στο νέο μέλος το οποίο ήρθε και το οποίο φοβάται. Έτσι είναι. Και δεν λέει την ευχή που πήραμε όλοι εδώ που μπήκαμε 20 χρόνια στην εκπαίδευση «σιδεροκέφαλος», γιατί σημαίνει «τώρα να δεις τι έχεις να πάθεις». Και φοβάται ο νέος εκπαιδευτικός όταν τον υποδέχεται η εκπαιδευτική κοινότητα έτσι. Άρα η εισαγωγική διαδικασία, όποια και να είναι, είτε είναι 48 είτε 60, νομίζω ότι κρατάει δύο χρόνια, τα δύο πρώτα χρόνια. Και μακάρι το κράτος να θεσμοθετήσει τον μέντορα, που το άκουσα με χαρά και από τον κ. Γκλαβά, το επανέλαβε και ο κ. Ράμμος μετά, που είναι ένας έμπειρος, όχι κατ' ανάγκη με διδακτορικά, έμπειρος, ένας άνθρωπος που το έχει φάει στη μάπα. Είναι ο δάσκαλός μας δηλαδή που δεν ζει πια. Ο οποίος δεν είχε διδακτορικά, αλλά αν ήταν καλός μάς έκανε δασκάλους. Γι' αυτό ακολουθήσαμε και αυτό το επάγγελμα. Αυτόν θα τιμήσουμε μέσα από τον μέντορα.

Κάποιος θα πρέπει να τον βρει, συμφωνώ. Απλό είναι για το κράτος. Εδώ βρίσκει κι αν βρίσκει, δεν θα βρει τους ανθρώπους που εκτιμάει η τοπική κοινωνία επί 25 χρόνια, οι συνάδελφοι οι οποίοι έχουν αποκαλυφθεί στην ικανότητα κάποιου να απλοποιεί, να μιλάει; Δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση. Σε αυτούς θα τους εμπιστευτούμε δύο παιδιά. Εδώ προστατεύει το Σύνταγμα και εμπιστεύεται στον νεοδιόριστο 25 παιδάκια για ένα χρόνο και του λέει: εσύ είσαι η δασκάλα του, εσύ είσαι ο δάσκαλός του. Κι εμείς θα εμπιστευτούμε, οι δημόσιοι και οι ιδιωτικοί, τον έμπειρο συνάδελφο ο οποίος μπορεί να καθοδηγήσει τα πράγματα. Θα πρέπει να υπάρχει άλλη μορφή επιμόρφωσης; Βεβαιότατα. Σε τακτά χρονικά διαστήματα να κάνει χρήση της άδειας, να φύγει δηλαδή για ένα χρόνο, για να εξυπηρετήσει ουσιαστικά τις ανάγκες του σχολείου. Διαφορετικά θα μπορούσε να είναι και λιγότερο. Αλλά να φύγει. Αλλά να κάνει χρήση μιας μορφής, συμφωνώ κι εγώ. Sabbatical. Δεν μπορεί να έχουμε φτάσει να έχουμε το 40% των εκπαιδευτικών της ιδιωτικής εκπαίδευσης να έχουν μεταπτυχιακό τίτλο - νομίζω κάπου εκεί θα κινηθούν και στα επόμενα χρόνια και οι συνάδελφοι οι δημόσιοι- είναι αρκετά ψηλό το ποσοστό, και να θεωρούμε ότι δεν μπορούν να έχουν ερευνητική διάσταση τέτοια που να επιτρέπει στοχευμένες σπουδές.

Και με προγράμματα που θα πιέσουμε, θα πείσουμε τον Υπουργό Παιδείας να το θέσει στο Συμβούλιο Υπουργών Παιδείας. Όπως είναι το Erasmus για φοιτητές, πρέπει να υπάρχει οπωσδήποτε για εκπαιδευτικούς, να αλλάξουν εμπειρίες. Τι να λέμε εμείς για Φιλανδία; Να πάει να το δει. Αυτό να είναι πιο γενικευμένο. Δεν μπορεί να είναι βασικός στόχος της Λισαβόνας η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και να μην είναι αυτά τα προγράμματα της πρώτης προτεραιότητας. Η ουσία όμως είναι αυτό που είπατε. Και γι' αυτό εγώ θα ήθελα μερικές φορές, ίσως να μιλάτε και λίγο πιο γρήγορα, και πέρα από το θεσμικό που έχουμε ο καθένας. Εγώ δεν πρέπει να μιλήσω στα κόμματα; Πρέπει. Κυρίως πρέπει να ακούν τα κόμματα. Και το δεύτερο. Να μπορέσουν να μιλήσουν οι άνθρωποι, γιατί μέσα στον αυθόρμητο τρόπο λένε αλήθειες. Η αυτομόρφωση είναι στοιχείο της επιμόρφωσης. Ουέ και αλίμονο αν οι δάσκαλοι δεν πειστούν ότι ο Κώστας έγινε επειδή επένδυσε πχ. το κολλέγιο επάνω του, ή εγώ ή... Η δικιά μας ανάγκη να επιμορφωθούμε είναι και το ψάξιμο, το οποίο ό,τι και να κάνει το

κράτος εμείς θα συμπληρώνουμε δίπλα. Γιατί είναι ένας ζωντανός οργανισμός. Αυτό είναι μια κουλτούρα η οποία μπορεί να περάσει.

Ο τομέας της κρατικής πολιτικής που μπορεί να μας βοηθήσει λέγεται «δια Βίου». Σωστά το είπατε κύριε Γκλαβά. Δηλαδή, δεν θα την υποτιμήσουμε, θα την αναπτύξουμε σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορεί ο κάθε ενήλικας, άρα και ο εκπαιδευτικός, να βρει το χρόνο τον προσωπικό σε τζάμπα προγράμματα να αναπτύξει και άλλες δραστηριότητες, είτε είναι γύρω από την τέχνη, είτε είναι γύρω από την επιστήμη, είτε είναι γύρω από τη μεθοδολογία κλπ. Κι εκεί τα Πανεπιστήμια, Χρυσή, μπορούν να προσφέρουν πολλά πράγματα. Και να καταλάβουν ότι έχει αξία να αναπτύξουν τέτοια προγράμματα, τα οποία μπορούν να επανα-εκσυγχρονίζουν αν θέλεις τις γνώσεις παλαιών πτυχιούχων, αλλά ταυτόχρονα να ανοιχτούν και σε άλλους πληθυσμούς-στόχους που μας ενδιαφέρουν. Εκτός λοιπόν από αυτή την κλίμακα, υποχρεωτικότητα, προαιρετικότητα, αλλά εγώ είπα και τακτικότητα (τρεις φορές το maximum μέσα στη χρονιά να μπορεί να φεύγει) και την αυτομόρφωση, εγώ θα έλεγα ότι ο πυρήνας, αν το σχεδιάζα εγώ δηλαδή, θα έπρεπε να δω από πού ξεκινάω. Σίγουρα ξεκινάω από έναν οργανισμό.

Αν αυτή τη στιγμή υπάρχει διαρχία, κύριε Γκλαβά, ανάμεσα σε σας και στον ΟΕΠΕΚ, λέω και προτείνω: θα επενδύσουμε πάνω στον ΟΕΠΕΚ. Γιατί; Γιατί έχει Διοικητικό Συμβούλιο και γιατί μέσα εκεί μπορεί να γίνει ίσως πολύ πιο εύκολα απ' ό,τι στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο μια τέτοια συνάντηση. Ο δικός σας ρόλος πρέπει να είναι ξεκάθαρος και πιο ουσιαστικός, να έχετε την ευθύνη των αναλυτικών προγραμμάτων. Και ο ρόλος του ΚΕΕ πρέπει να είναι όχι μπερδεμένος με αυτούς τους δύο, επίσης ξεκάθαρος: Να κάνει τεκμηρίωση και έρευνα όλων των παραμέτρων του εκπαιδευτικού συστήματος. Αν αυτά τα τρία γίνουν, το ένα θα τροφοδοτεί το άλλο. Και θα είναι συνεχής η συζήτηση, δεν τελειώνει ποτέ. Θα αλλάζουν τα αντικείμενα. Ο σχεδιασμός θα γίνει. Θα μας λείψουν εκπαιδευτές. Θα τους αναζητήσουμε και μέσα από το Σώμα των απλών εκπαιδευτικών. Γιατί; Η μόνη λέξη που δεν είπατε σήμερα από το πρωί και την έχω στημένη να την ακούσω είναι ότι η δουλειά μας είναι κυρίως «επικοινωνιακή». Και θέλουμε επιμόρφωση να αξιοποιούμε τα επικοινωνιακά μας χαρακτηριστικά, λεκτικά και μη λεκτικά, όσο το δυνατόν περισσότερο. Γνώσεις, επικοινωνιακές μεθόδους και ταυτόχρονα τη δυνατότητα να ερευνάμε και να ψάχνουμε τα πράγματα. Νομίζω λοιπόν ότι η δουλειά που έχει να γίνει σε αυτούς τους τρεις τομείς είναι σημαντική.

Άφησα τελευταία, για να κλείσω, τη θέση που είπε ο Κώστας, την οποία τη θεωρώ σημαντική. Για ποιο αναλυτικό πρόγραμμα μιλάμε; Από εκεί θα ξεκλειδωθεί όλο το σύστημα. Δηλαδή τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά είναι αυτά. Στην εισήγηση που θα κάνουμε την επόμενη φορά, σαν άσκηση εγώ και ο Κώστας σας έχουμε φτιάξει ένα αναλυτικό πρόγραμμα για ολόκληρο το σύστημα, δηλαδή υποχρεωτική εκπαίδευση, Λύκειο κλπ, που έχει λάβει υπόψη του όλα όσα έχετε πει. Όλα όσα έχετε πει. Στηρίζεται πάνω σε αυτό που είπατε εσείς Γιώργο στην Κύπρο, μου άρεσαν αυτοί οι δύο χαρακτηρισμοί: ένα δημοκρατικό, ανθρώπινο σχολείο. «Δημοκρατικό» σημαίνει εκπαίδευση ενεργού πολίτη με ένα όπλο που έχει αυτή η χώρα, τη δημοκρατία. Ένα όπλο, αυτό, κανένα άλλο. Όχι το «εγώ θα σου πω ποιο είναι το σωστό», όχι ότι «εσύ δεν θα μιλάς γιατί έχεις 10%». Η δημοκρατία τους ακούει όλους. Και το βάζουν μπροστά με ένα πολύ ωραίο

κείμενο οι Κύπριοι, αλλά και ανθρώπινο. Που σημαίνει ότι κάθε παιδί αντιμετωπίζεται όχι ως μειοψηφία ή πλειοψηφία μόνο, αλλά και ως πρόσωπο. Έχει δικαίωμα στην ιδιαιτερότητά του, έχει δικαίωμα στη διαφοροποίησή του, έχει δικαίωμα στην ύπαρξή του. Είναι σημαντικό. Γιατί: Πρώτον, γιατί νομίζω ότι το μέλλον της Ελλάδας είναι λίγο πιο επιθετικό και όχι αμυντικό. Δεν θα φοβηθούμε τους ξένους, θα παίξουμε εμείς πολυπολιτισμικά στο δικό τους το χώρο και θα είμαστε περήφανοι για την εθνική μας πολιτιστική κληρονομιά. Δεν θα μπλοκάρουμε των αλλοιών γιατί φοβόμαστε για τη δικιά μας. Θα βγούμε μπροστά ξέροντας πολύ καλά τη δικιά μας αλλά μιλώντας ξένες γλώσσες. Αυτό που θα μιλήσουμε είναι αυτό που αγαπάμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Την εισήγησή σας πώς την επιγράφετε; Της επόμενης, της 10^{ης}. Επειδή το θίξατε.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Ιδέαν δεν έχω ακόμα. Θα σας πω όμως, και κλείνω με αυτό, νομίζω ότι εκεί θέλουμε να σας δείξουμε ότι ο συστημικός χαρακτήρας, δηλαδή το αναλυτικό πρόγραμμα, η επιμόρφωση, το πώς επικοινωνούν οι δομές τους και πώς γίνεται η αξιολόγηση δένονται όλα μαζί, έχει αυτή την ουσία. Δεν θα χρειαστούμε να έχουμε κάποιο κομπιούτερ, γιατί αυτή η οθόνη είναι πάρα πολύ μικρή για να δείτε τα Excel, αλλά θα σας φέρουμε εμείς έγχρωμες φωτοτυπίες, τις οποίες θέλουμε να τις κρατήσει ο καθένας, και την εισήγησή μας θα την έχουμε σε PowerPoint, το οποίο θα είναι τυπωμένο, οπότε να μπορούμε να παρακολουθούμε όλοι μαζί αυτή τη λογική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το καλύτερο.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Αυτό δεν είναι γιατί έχουμε καταλάβει εμείς μια σοφία στην οποία δεν μπορεί να προσθέσει άλλος, αλλά επειδή η λέξη-κλειδί ήταν πριν πάρα πολλές συναντήσεις, όταν σε σας κυρίως, ίσως με δικιά μου υπευθυνότητα, γύρισε ο Πρόεδρος και είπε «βάλτε λίγο περισσότερο όνειρο». Η ενότητα ήταν τα αναλυτικά προγράμματα. Αυτό σας το όφειλα. Να σας δώσω ένα παράδειγμα, που εσείς με την ομάδα που έχετε μπορείτε να βάλετε ίσως και πολύ πιο σημαντικά πράγματα επάνω. Αλλά αν αυτό γίνει πραγματικότητα, δηλαδή αν δούμε ότι πράγματι οι 8 δεξιότητες που ζητάτε μπορούν να λειτουργήσουν εκεί μέσα, 2) σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα, όχι απλά ένα σχολικό βιβλίο αλλά εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο μπορεί και από απόσταση, μπορεί και από κοντά, μπορεί και με μια βεντάλια, δηλαδή αυτά μπορούν να συμβούν, τα έχει εμπειρία η εκπαίδευση. Το μόνο που έλειπε ήταν ένα στοιχείο. Γι' αυτό και σας ρώτησα σήμερα: θα το κάνουμε, εδώ θα φαίνεται ότι περπατάει. Στην πράξη θα αποτύχει. Και ο λόγος είναι διότι κι εγώ τόσα χρόνια μέσα το Υπουργείο Παιδείας έχω μάθει να ακούω τη φράση: «Ναι, αλλά αυτό δεν γίνεται». Και ο λόγος για τον οποίο δεν γίνεται είναι γιατί πρέπει να περάσει κι άλλος χρόνος ακόμα μέχρι να διορθώσουμε την κατάσταση.

Πριν από 7 χρόνια, όχι 7, λιγότερο ήταν, εγώ πρωτομπήκα μέσα στο Εθνικό Συμβούλιο. Ξέρετε τι συζητούσαν τότε; Το νόμο περί της επιλογής των στελεχών. Ό,τι έχει ειπωθεί εδώ μέσα, ό,τι έχει ειπωθεί, είχε συζητηθεί και τότε. Να επιβραβεύεται ο διευθυντής. Όχι με τα έτη που έχει, αλλά με το

όταν ασκούσε διοίκηση σε σχολική μονάδα αν η μονάδα πήρε μέρος σε προγράμματα, αν έκανε καινοτομίες, αν έκανε όλα αυτά που μας λέτε για του Παπάγου. Κύριοι, αν του Παπάγου έχει μια διευθύντρια που μπορεί να το προχωράει έτσι, τότε το κράτος μπορεί να σας εμπιστευτεί τρία σχολεία μαζί, μπορεί να εμπιστευτεί ένα μικρό νομό. Ξέρετε να τρέχετε μια τέτοια διαδικασία και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό. Αντίθετα, αν δείτε τις διαδικασίες και σας πουν ότι πρέπει να έχετε επτά γνωστούς μέσα τα κόμματα, μπορεί τελικά να παραιτηθείτε και από διευθύντρια και να πεις: αι σιχτίρ, την τάξη μου εγώ θέλω και μια χαρά είμαι.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Νομίζω ότι είπα ...

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Επειδή κάτι είπατε, γι' αυτό θέλω να σας το πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η τελευταία φράση ήταν χαρακτηριστική.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Νομίζω λοιπόν ότι ουσιαστικά το θέμα της επιμόρφωσης θα είναι το πιο δύσκολο, ίσως να μην το απαντήσουμε κύριε Πρόεδρε. Δηλαδή είναι πολύ σύνθετο αλλά και δυναμικό κομμάτι, με χιλιάδες δυσκολίες. Έχουμε δει τη μία του όψη. Όταν θα μπουν οι ειδικότητες της Δευτεροβάθμιας μέσα, εκεί θα δείτε ότι δεν λύνεται. Οι προσπάθειες δηλαδή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, μην τελειώνετε έτσι, ότι δεν λύνεται.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Όχι. Δεν γίνεται να λυθεί δηλαδή με έναν τρόπο που να τον θεωρείτε ότι καλύψαμε τις ειδικότητες, τη δεύτερη ανάθεση που είναι σημαντικό, ποιος κάνει τη Χημεία, ποιος κάνει τα Μαθηματικά. Πώς θα κάνουμε τις ξένες γλώσσες πιστοποιημένα όταν δεν έχουμε ειδικότητες; Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα μιλήσουμε.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Νομίζω λοιπόν ότι αυτό θα είναι το δύσκολο. Όμως μπορούμε να καταθέσουμε αυτή τη στιγμή, εγώ κρατώντας σημειώσεις από ό,τι είπαν όλοι, υπάρχουν πολλά κοινά σημεία. Και νομίζω ότι αν υπήρξε και μία ένταση δεν ήταν επί του θέματος που συζητούσαμε. Εάν αυτή τη στιγμή αισθανθούν τα Πανεπιστήμια σε αυτή την αίθουσα ότι υποτιμώνται, προτιμώ Χρυσή να το λες ανοιχτά και θα σου απαντάμε κι εμείς ανοιχτά. Υπάρχουν στοιχεία τα οποία υποβόσκουν κόντρες χρόνια. Θα πω μια άλλη πιο σημαντική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μην το ανοίξουμε αυτό, μην το ανοίξουμε κύριε Παΐζη, παράκληση.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Όχι, το ξέρω. Η πιο σημαντική ήταν, χρόνια, οι αρχαιολόγοι δεν εκτιμούν τους δασκάλους, τους θεωρούν άσχετους από την ιστορία. Και οι δάσκαλοι δεν εκτιμούν τους αρχαιολόγους, γιατί τα παιδιά δεν τους αρέσει έτσι όπως μιλάνε οι αρχαιολόγοι. Είναι αλήθεια και τα δύο. Εάν

συνεργαστούν οι δάσκαλοι με τους αρχαιολόγους, δεν μπορείς να φανταστείς τι ωραία εκπαιδευτικά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να τελειώσουμε εδώ, να μην ξεχάσουμε τα ουσιώδη που είπατε. Καίριος ο λόγος σας, μας χτυπήσατε και καμπανάκια, μας κωδικοποιήσατε συγκεντρωτικά πράγματα. Κύριε Γκλαβά, πολύ λίγο, για να κλείσω εγώ με το τι έχουμε κάνει και πού καταλήγουμε.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Θα είμαι πολύ σύντομος, γιατί και ο χρόνος έχει περάσει, προσπαθώντας από το τέλος προς την αρχή (εννοώ όσων έλαβαν το λόγο) να πω δυο-τρία πράγματα, τονίζοντας βέβαια ότι ακούσαμε πολύ σημαντικές τοποθετήσεις, όχι μόνο για την επιμόρφωση αλλά για όλα τα καυτά θέματα της εκπαίδευσης. Και να πω ότι δεν μπορεί η επιμόρφωση να λύσει θέματα δεύτερης ανάθεσης ή ειδικότητων. Για παράδειγμα, η Γεωγραφία –το είπατε κύριε Παϊζή- είναι ένα παραμελημένο, ένα πολύ σημαντικό παιδί της εκπαίδευσης και πολύ παραμελημένο. Είναι το μάθημα που παίρνει όποιος δεν έχει τι άλλο να κάνει. Οι μαθηματικοί, που το διδάσκουν σε πρώτη ανάθεση, συνήθως δεν έχουν διδαχθεί Γεωγραφία. Τώρα βέβαια στο Χαροκόπειο διδάσκεται, αλλά μέχρι να έρθουν οι γεωγράφοι του Χαροκοπέιου κλπ. είναι πολύ δύσκολο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι, αυτά είναι πραγματικότητες.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ούτε μπορεί η επιμόρφωση να αντιμετωπίσει θέματα, γιατί ο γεωλόγος δεν ξέρει Φυσική–Χημεία. Αυτά πρέπει να το πάρουμε απόφαση, τα σχολεία είναι για τους μαθητές και εμείς οι εκπαιδευτικοί τα υπηρετούμε και δεν πρέπει να λαμβάνουμε μόνο τα κοινωνικά κριτήρια για το διορισμό των εκπαιδευτικών αλλά πρέπει κάποια στιγμή να δούμε και τις ανάγκες των σχολείων πέρα από τα κοινωνικά δεδομένα των εκπαιδευτικών. Τώρα, είναι θέμα ότι χρειαζόμαστε περισσότερους επιμορφωτές μέσα στα σχολεία για να στηρίξουν τους Σχολικούς Συμβούλους γιατί: Για κάποιες ειδικότητες είναι απαγορευτική οποιαδήποτε επιμόρφωση. Ξέρω γω στην πολιτική επιστήμη υπάρχουν για όλη την Ελλάδα δύο Σχολικοί Σύμβουλοι. Ακόμα και να ήθελαν να γυρίσουν τα σχολεία, θα τους χρειαζόνταν ίσως τρεις εκπαιδευτικές τους σταδιοδρομίες. Επομένως οι επιμορφωτές, οι οποίοι θα μπορούσαν να παίξουν και το ρόλο του μέντορα κατά περίπτωση, χρειάζεται να παραχθούν. Και πρέπει αυτό να το δούμε και ως Συμβούλιο, ότι χρειαζόμαστε ακριβώς μία παραγωγή επιμορφωτών, χωρίς να σημαίνει ότι μένουν απέξω όλοι οι άλλοι οι οποίοι μπορούν να προσφέρουν την επιμόρφωση σε κάποια στάδια.

Τώρα βεβαίως, αξιολόγηση. Τίποτα δεν αξιολογείται δυστυχώς, έθεσε τα θέματα της αξιολόγησης ο κ. Πανάρετος. Είχε θέσει βέβαια ένα θέμα, επειδή θα πρέπει να του δώσω μια απάντηση για να το ξέρει, αλλά δεν είναι εδώ, αν επιστρέψει όσο έχω το λόγο θα μιλήσω γι' αυτό. Και επειδή δεν πρέπει να μένει αναπάντητο κάτι το οποίο ακούγεται πολύ ηχηρό, όπως ήταν πχ. ότι η επιμόρφωση του 2006, είπε ο Πρόεδρος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας, ή ότι τα νέα βιβλία και τα νέα προγράμματα ήταν μία ντροπή, πρέπει να πω δυο κουβέντες, που δίνει και μια πραγματική διάσταση.

Όλα στην Ελλάδα γίνονται βιαστικά. Και ευθύνονται όλοι, όχι μόνο οι πολιτικοί, αλλά και οι ηγεσίες και, και, και, και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο συμπεριλαμβάνεται μέσα σε αυτούς. Τα νέα βιβλία σχεδιάστηκαν και ξεκίνησαν το 2002-2003 και δυστυχώς, για τους συγκεκριμένους ιστορικούς λόγους της εποχής -που δεν είναι της ώρας να τους αναλύσω- δεν είχε προβλεφθεί καμιά επιμόρφωση και καμιά αξιολόγηση των βιβλίων αυτών. Ένα τεράστιο λάθος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Δεν έχει σημασία να το αποδώσουμε σε ανθρώπους, αλλά ήταν ένα λάθος. Και επομένως εκ των υστέρων, γράφτηκαν τα βιβλία και έπρεπε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο να κάνει κάποια προσπάθεια, έστω να επιμορφώσει κάποιους εκπαιδευτικούς και φυσικά να αξιολογήσει τα νέα βιβλία. Και έτσι εντάχθηκαν, μεταγενέστερα, κάποιες τέτοιες προσπάθειες. Άρα εκ των πραγμάτων δεν μπορούσε να γίνει μία αφενός ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, και το χειρότερο, δεν είχε προβλεφθεί καμιά πειραματική εφαρμογή των βιβλίων πριν πάνε στα σχολεία.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Να συμπληρώσω κάτι σε αυτό πάντως;

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ναι.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Η κ. Γιαννάκου τον πρώτο χρόνο... Εγώ θα συμφωνήσω για το ζήτημα της επιμόρφωσης. Το είπα «ντροπή» γιατί δεν είναι δυνατόν να καλούνται άνθρωποι το καλοκαίρι να πάνε ως επιμορφωτές το Σεπτέμβρη όταν οι ίδιοι δεν έχουν διδαχτεί. Και ξέρετε ότι έγινε αυτό. Το δεύτερο, για την αξιολόγηση, ότι τον πρώτο χρόνο η κ. Γιαννάκου είπε ότι θα αξιολογηθούν τα νέα βιβλία σε 200 σχολικές μονάδες. Το θυμάστε πολύ καλά, το είχε δηλώσει. Δεν έγινε. Το δεύτερο χρόνο αξιολόγηση δεν έγινε. Μέχρι τώρα, τρία χρόνια, αξιολόγηση στα νέα βιβλία δεν έχει γίνει. Όμως κύριε Πρόεδρε το Ινστιτούτο της ΔΟΕ έχουμε κάνει αξιολόγηση με 6.000 ερωτηματολόγια με επιστημονικά δεδομένα και θα την παρουσιάσουμε, και θα σας καλέσουμε, όπως και τον κ. Γκλαβά, 16 και 17 Οκτωβρίου στο Καρπενήσι, να δείτε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στα νέα βιβλία. Αυτή είναι η αλήθεια όμως. Δεν έχει γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχουν ερωτηθεί οι εκπαιδευτικοί για τα βιβλία.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Με 6.000 ερωτηματολόγια σε όλη την Ελλάδα για τα νέα βιβλία.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Κοιτάξτε, αυτό που θέλω να πω εγώ είναι ότι όλοι βιάζονται να κάνουν μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση. Είτε αυτό λέγεται Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είτε λέγεται Υπουργείο. Αυτό έχει αρνητικές παραμέτρους. Δηλαδή, εάν η προσδοκία το 2002-2003 ήταν από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ότι μέσα σε ένα χρόνο θα γράφανε τα βιβλία και θα ήταν στα σχολεία τη μεθεπόμενη χρονιά, χωρίς να προγραμματίσουμε κάποια πειραματική εφαρμογή στα σχολεία, χωρίς να προγραμματίσουμε επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, χωρίς να προγραμματίσουμε αξιολόγηση, αυτό ήταν ένα λάθος το οποίο θα πρέπει να αποδοθεί στη συγκεκριμένη στιγμή. Αλλά υπάρχει και μια δικαιολογητική βάση, υπό την έννοια ότι 20 χρόνια δεν είχαμε βιβλία και υπήρχε μια ανάγκη αδήριτη να αλλάξουν τα

βιβλία. Στη Δημοτική εκπαίδευση ήταν 20-25 χρόνια τα βιβλία. Ακόμα και οι υπουργοί που ήρθαν και εν πάση περιπτώσει αποφάσισαν αυτή την εισαγωγή, είχαν να διαλέξουν μεταξύ του να συνεχιστεί αυτή η 25ετία και να γίνει 26 χρόνια, από το να στείλουν τα νέα βιβλία. Δεν θέλω να δικαιολογήσω κανέναν, αλλά σίγουρα πρέπει να πάψει πια αυτό να υπάρχει στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και γι' αυτό το επισημαίνω. Δηλαδή τα καινούρια προγράμματα, και τα προγράμματα σπουδών πρέπει να δοκιμαστούν, και οποιαδήποτε βιβλία προκύψουν, με οποιαδήποτε διαδικασία, πρέπει πρώτα να δοκιμαστούν πειραματικά πριν πάνε στα σχολεία και φυσικά να επιμορφωθούν οι εκπαιδευτικοί και να αξιολογηθούν τα βιβλία. Διαφορετικά πάντα θα ανακυκλώνεται αυτή η λογική, ότι βιαζόμαστε και τα κάνουμε όλα βιαστικά

Μία μικρή απάντηση, επειδή λείπατε κύριε Πανάρετε. Αυτοί οι 109.000 εκπαιδευτικοί, επειδή θέσατε το θέμα και θα ήθελα να σας ενημερώσω, ήταν ένα πρόγραμμα που ξεκίνησε το 2000 και τελείωσε το 2007, για να μάθουν οι εκπαιδευτικοί πώς χρησιμοποιούμε ένα κομπιούτερ, δηλαδή βασικές γνώσεις, στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Και γενικώς πήγε καλά και πιστοποιήθηκαν περίπου 70.000 εκπαιδευτικοί, που σημαίνει ότι τα κατάφεραν. Και πράγματι ήταν αντικειμενικό το σύστημα αυτό πιστοποίησης, δεν χαρίστηκαν δηλαδή. Όλοι οι άλλοι, οι υπόλοιποι, είτε φοβήθηκαν να έρθουν γιατί δεν τα είχαν μάθει καλά, είτε προσπάθησαν και δεν πέτυχαν. Αλλά ήταν πράγματι μια σημαντική λειτουργία στην προσπάθεια να μάθουν τουλάχιστον οι εκπαιδευτικοί τι είναι ένα κομπιούτερ και πώς λειτουργεί και να μην το φοβούνται. Αυτό στην ουσία ήταν. Δόθηκαν και κάποια κίνητρα, δεν είναι του παρόντος. Έγινε η αξιολόγηση από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας, να βρω να σας στείλω αυτή την αξιολόγηση πάνω σε αυτό το πρόγραμμα.

Και κλείνω -όπως σας είπα, πήγα με τη σειρά που τέθηκαν τα θέματα, αν και το έθεσε ο κ. Παϊζης- με το θέμα της συνεργασίας και της αποδοτικότητας όσον αφορά την επιμόρφωση. Και δεν θα έκλεινα με αυτό, αλλά ήθελα να τονίσω ορισμένα πράγματα γιατί δεν μπορεί να μην τα πούμε στο Συμβούλιο. Δηλαδή, δόθηκε η διαχειριστική επάρκεια στον ΟΕΠΕΚ. Και καλώς δόθηκε. Θα πρέπει όμως ο ΟΕΠΕΚ με αυτή τη...

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Σε όλους δόθηκε. Δυστυχώς και ...

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Δυστυχώς δόθηκε σε όλους, ναι. Θα πρέπει να διαχειριστεί, με τις δυνάμεις που περιέγραψε και ο Αντιπρόεδρος του ΟΕΠΕΚ και ο κ. Μπράτης, 250 εκατομμύρια στα επόμενα 4 χρόνια. «Θα πρέπει να τα διαχειριστεί» σημαίνει ότι τα συντονίζω, τα αναθέτω (σε Πανεπιστήμιο, στο Παιδαγωγικό, παντού) και τα απορροφώ. Φαίνεται μάλλον όνειρο θερινής νυκτός. Γιατί το λέω αυτό: Διότι στο σχέδιο δράσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που είχαμε υποβάλει στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, προβλέπαμε δύο δραστηριότητες τις οποίες θεωρώ πολύ σημαντικές: Αφενός μεν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα ειδικής αγωγής και ιδιαίτερα στο νέων τεχνολογιών, επειδή πήραμε 50 λογισμικά -το έχω ξανααναφέρει- για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και πρέπει να επιμορφώσουμε τους εκπαιδευτικούς πάνω σε αυτό, και δεύτερον σε θέματα διαχείρισης προβλημάτων σχολικής τάξης, επειδή είχαμε πάρα πολλά. Ξέρετε ποια ήταν η απάντηση; Δεν μπορείτε να τα κάνετε, θα πρέπει

να τα κάνετε μέσω του ΟΕΠΕΚ. Όταν τα συζητήσα με τον Πρόεδρο, τον παραιτημένο Πρόεδρο, μου είπε: καλά είναι, αλλά εμείς δεν προλαβαίνουμε να τα κάνουμε όλα αυτά, δεν υπάρχει η δυνατότητα από την πλευρά του ΟΕΠΕΚ να τα στηρίξει. Επιτρέψτε μου, γιατί το θεωρώ πολύ σημαντικό, για να μη φανεί ότι υπάρχει μία αντιπαράθεση μεταξύ οργανισμών και δεν προχωράνε τα πράγματα. Δεν είναι αυτό. Και έρχεται τώρα η Διαχειριστική αρχή και λέει: αυτά δεν θα γίνουν αν δεν γίνουν έτσι.

Επομένως πρέπει να ληφθούν αποφάσεις, και σύντομα, και το λέω αυτό για να μη χαθεί και αυτή η περίοδος επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς, όχι για κανέναν άλλο λόγο. Και το θέμα δεν είναι ποιος έχει τον πρώτο λόγο, το θέμα είναι ότι πρέπει να γίνουν, πρέπει να συντονιστούν, πρέπει να συνεργαστούν και να γίνουν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κύριε Γκλαβά. Κοιτάξτε, τώρα πρέπει να μαζέψω το θέμα, έχει πάει 4-παρά και πρέπει να κλείσω.

ΜΕΛΟΣ: Να επαναφέρω το θέμα της Εθνικής Σχολής στελεχών εκπαίδευσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι, όχι, νομίζω ότι έχει γίνει πλέον σαφές, αφήστε με να συγκεντρώσω τα πράγματα.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Να μας πει γιατί παραιτήθηκε ο Πρόεδρος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αφήστε το. Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι συζητήσαμε σήμερα ένα τεράστιο καθοριστικό θέμα για όλο το Συμβούλιό μας και την εκπαίδευση. Δηλαδή συζητήσαμε –το λέω δυνατά για να το συνειδητοποιήσω μόνος μου- το θέμα του εκπαιδευτικού στην Ελλάδα, του δασκάλου στην Ελλάδα, στο σύστημά μας. Και είδαμε δύο χώρους που συνδέονται με τον εκπαιδευτικό: Ο ένας είναι της μόρφωσης του εκπαιδευτικού, το λένε «κατάρτιση» και ο άλλος είναι –που ήταν και το κύριο θέμα μας- της επιμόρφωσης. Επειδή αυτά τα δύο θέματα συνδέονται πολύ στενά και φάνηκε από τις τοποθετήσεις όλων των ομιλησάντων, θα ήθελα να μην προσπεράσουμε το θέμα της μόρφωσης των εκπαιδευτικών, της αρχικής μόρφωσης, της βασικής τους, της λεγόμενης κατάρτισης, γιατί τότε θα έχουμε εξετάσει μόνο το ένα κομμάτι. Θα ήθελα λοιπόν –το συνάγω από αυτά που έχετε πει πάντοτε, δεν πρωτοτυπώ, απλώς τα συγκεντρώνω- από την Επιτροπή μας, από το Συμβούλιό μας, να επισημανθεί αυτό που ελέγχθη από πολλούς, ότι μιλάμε για επιμόρφωση και θα πούμε πράγματα, αλλά προϋποθέτουμε μία ουσιαστική, κατάλληλη, επαρκή μόρφωση του εκπαιδευτικού.

ΜΕΛΟΣ: Μόρφωση και κατάρτιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λέω «μόρφωση» για να παίξω με το «επιμόρφωση», επειδή το «κατάρτιση» μερικοί δεν το δέχονται. Κατάρτιση είναι, για κατάρτιση πρόκειται. Βασική εκπαίδευση είναι. Άλλωστε το «κατάρτιση» έχει σχέση με το «αρτίωση», με το «άρτιος» και είναι μια πολύ ωραία λέξη, αλλά τώρα μην μπούμε σε αυτά. Λοιπόν, λέω ότι πρέπει να προτείνουμε και να σταθούμε στο ότι έχει φτάσει η στιγμή κατά την οποία η πολιτεία θα πρέπει να θέσει

τους όρους που θεωρεί απαραίτητους για τη συγκρότηση ενός εκπαιδευτικού. Οι όροι αυτοί θα πρέπει να υπηρετηθούν είτε από τα Πανεπιστήμια με κατάλληλη διάρθρωση και προγραμματισμό και συζήτηση με τα Ανώτατα Ιδρύματα ή, αν αυτό δεν είναι δυνατόν, με άλλους τρόπους από τον ίδιο τον κορμό της εκπαίδευσης. Νομίζω ότι πρέπει να το θέσουμε αυτό το θέμα και να το θέσουμε καθαρά. Γιατί είναι προϋπόθεση για ό,τι άλλο συζητάμε, σας αναδεικνυόταν σε κάθε τι που λέγατε.

Πάμε στην επιμόρφωση. Στην επιμόρφωση διαπιστώνουμε μία έντονη έλλειψη ουσιαστικής επιμόρφωσης. Ακούσαμε πολλά, γίνονται διάφορα, αλλά ουσιαστική, κεντρική, οργανωμένη, συστηματική, προσχεδιασμένη, με στρατηγική, με αξιολόγηση δεν υπάρχει. Το είδαμε αυτό το πράγμα. Και από την άλλη, μέσα από το Συμβούλιό μας, κεντρικό σημείο, καθοριστικό των όλων συζητήσεων και ζητούμενο είναι η ποιότητα στην εκπαίδευση. Θέλουμε να επισημάνουμε ότι δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για ποιότητα στην εκπαίδευση, αναλυτικά προγράμματα, μέθοδο διδασκαλίας, βιβλία, ύλη, όλα αυτά τα οποία λέμε, χωρίς αυτή η ποιότητα να περάσει και να πραγματωθεί από τους εκπαιδευτικούς κατάλληλα επιμορφωμένους. Αυτή η εστίαση στον εκπαιδευτικό σε σχέση με την επιδιωκόμενη ποιότητα μας φέρνει σε μία σειρά από θέματα που συζητήθηκαν εκτενώς στο Συμβούλιο.

Πρώτα πρώτα για το φορέα της επιμόρφωσης. Νομίζω ότι υπάρχει μία σύγκλιση απόψεων ότι αυτός που έχει νομοθετηθεί από την πολιτεία, ο ΟΕΠΕΚ, θα πρέπει να είναι ο κύριος φορέας, η ομπρέλα που θα έχει την ευθύνη της στρατηγικής, του συντονισμού, της διαχείρισης, της χρηματοδότησης, εγώ θα έλεγα και της αξιολόγησης, μην την αφήσουμε έξω, αλλά η εκτέλεση της επιμόρφωσης θα πρέπει να αναλαμβάνεται από εντεταλμένους φορείς, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, που είναι ένας επιστημονικός φορέας, τα ΠΕΚ, τους Σχολικούς Συμβούλους, τα Διδασκαλεία, τα Πανεπιστήμια. Νομίζω ότι πρέπει να διασαφήσουμε αυτούς τους ρόλους. Έχουμε τη στρατηγική, το συντονισμό και τη διαχείριση όπου είναι θέματα πάρα πολύ βασικά, αλλά κάποιος κάνει την επιστημονική εφαρμογή, που πρέπει να είναι αυτοί οι φορείς. Κατεξοχήν το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ιδίως ως προς τα αναλυτικά προγράμματα, που εμείς, όμως, τα βλέπουμε υπό το πρίσμα της ποιότητας, άρα είναι πάρα πολύ σημαντικός ο ρόλος, αλλά από κοντά βεβαίως είναι τα θεσμοθετημένα ΠΕΚ, είναι οι Σχολικοί Σύμβουλοι, είναι τα Πανεπιστήμια, είναι τα Διδασκαλεία.

Δεύτερο θέμα που βγαίνει στην επιφάνεια, συναφές, είναι το θέμα των επιμορφωτών. Δεν γίνεται επιμόρφωση χωρίς επιμορφωτές. Εκεί λοιπόν καταλήγουμε στο ότι πρέπει να συγκροτηθεί ένα σώμα εκπαιδευτικών, με πιστοποίηση, με μόρφωση των ίδιων των επιμορφωτών. Έχει προταθεί η σκέψη, ίδρυση ενός φορέα, τον λέτε...

ΜΕΛΟΣ: Σχολή Στελεχών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σχολή Στελεχών. Ας αναφερθεί σας παρακαλώ ως άποψη, δεν σημαίνει ότι αυτό είναι ο μόνος τρόπος με τον οποίο θα γίνει, αλλά αν θέλουμε να γίνει και συστηματικά και οργανωμένα, από κάπου πρέπει να γίνει.

ΜΕΛΟΣ: Δεν έχει κανένα Πανεπιστήμιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα για στελέχη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μα οπωσδήποτε θα έχει, και τα Πανεπιστήμια έχουν.

ΜΕΛΟΣ: Η διαφορά είναι ότι όταν υπάρχουν μεταπτυχιακά πρέπει κάποιος να αποφασίσει αν θα πάει. Πρέπει να βγει προδιαγραφή ότι πρέπει να έχεις τελειώσει για να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι πάρα πολλά. Και για πολύ μικρό αριθμό. Ενώ σε αυτό θα παίζει ρόλο η ίδια η εκπαίδευση, ο χώρος της εκπαιδευσεως.

ΜΕΛΟΣ: Και βλέπετε εκεί είμαι διστακτικός γιατί τις έχουμε ξεφτιλίσει τις εθνικές σχολές. Δηλαδή πάμε Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης τώρα και της πλάκας είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καλά, όλα είναι θέμα παιδείας, που λέει.

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Μήπως ... στο Διδασκαλείο μπορούν να κάνουν αυτή τη δουλειά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα το δούμε. Ας το επισημάνουμε ως άποψη. Μιλήσαμε για επίπεδα και για μορφές επιμόρφωσης. Στα επίπεδα θα κατέτασσα την εισαγωγική επιμόρφωση και την περιοδική. Νομίζω ότι πρέπει να τονίσουμε, εάν συμφωνούμε, ότι η εισαγωγική επιμόρφωση θα πρέπει να έχει μία ικανή διάρκεια που να καλύπτει ένα έτος, ας μείνουμε στο ένα έτος, μην πούμε στα δύο κλπ., το ένα έτος, και να μιλήσουμε για μία αναδιοργάνωση αυτής της εισαγωγικής επιμόρφωσης με βασικό το ρόλο του συμβούλου, του μέντορα που λέτε, για τους νεοδιόριστους. Ως προς την περιοδική επιμόρφωση, θεωρώ ότι πρέπει να αναφέρουμε και το θέμα της ενδοσχολικής που τονίστηκε, που είναι σημαντικό, αλλά και -εγώ νομίζω ότι πρέπει να το αναφέρουμε αυτό- τη δυνατότητα εκπαιδευτικών αδειών που θα διευκολύνουν τους εκπαιδευτικούς για μακρότερο χρόνο να έχουν μία επιμόρφωση εντός και εκτός Ελλάδος. Ως προς τις μορφές, θα πρέπει να τονίσουμε την παραδοσιακή μορφή της φυσικής παρουσίας, να τονίσουμε πολύ την εξ αποστάσεως, διότι πραγματικά θα μας λύσει προβλήματα η εξ αποστάσεως σε μικρές περιοχές, σε άλλους χώρους κλπ., κι εγώ νομίζω ότι μέσα στις μορφές επιμόρφωσης πρέπει πραγματικά να αναφέρουμε και την αυτομόρφωση, που εντάσσεται στη Δια Βίου. Το είπε ο κ. Παΐζης, δεν πρέπει να το υποτιμήσουμε, είναι μία άλλη μορφή, που πρέπει να βρούμε και τρόπους να την ενισχύσουμε, να τη διευκολύνουμε δια της Δια Βίου. Να πούμε ότι μας απασχόλησε μέσα στην επιμόρφωση το κομμάτι της Ειδικής Αγωγής, που είναι πάντοτε μία διάσταση για την οποία είμαστε ιδιαίτερα ευαίσθητοι, να πούμε ότι μας απασχόλησε το θέμα και προτείνουμε να υπάρξουν κίνητρα για τον εκπαιδευτικό πραγματικά να ασχοληθεί με την επιμόρφωση. Και τέλος να πούμε ότι όλα αυτά που λέμε, εάν δεν έχουν μία αξιολόγηση, πάλι θα βρίσκονται ατελή. Χωρίς αξιολόγηση δεν θα μπορούμε να έχουμε μία παρακολούθηση της καταστάσεως. Και το τελευταίο, αλλά όχι έσχατο, ότι χωρίς χρήματα όλα αυτά δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Επομένως , η χρηματοδότηση είναι καθοριστικός παράγων που συνυπάρχει μαζί με όλα τα άλλα που είπαμε.

Κύριοι συνάδελφοι νομίζω ότι περίπου αυτά είπαμε, τα οποία προσπάθησα να συγκεντρώσω. Τα θεωρώ πάρα πολύ ουσιαστικά και η συμβολή όλων σας ήταν πάρα πολύ ουσιαστική. Αν πρέπει κάτι άλλο επίσης να προσθέσουμε, παρακαλώ πέστε το.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Ένα μόνο θεματάκι για το Επιστημονικό Συμβούλιο του ΟΕΠΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι, να το αναφέρουμε. Γιατί εννοείται μεν όταν μιλάμε γι' αυτά, αλλά είναι καλό να αναφερθεί το Επιστημονικό Συμβούλιο. Αφού του δίνουμε έναν τόσο πολύ δυνατό ρόλο, πρέπει να έχει και κάτι τέτοιο. Το οποίο υπονοείται βέβαια, αλλά να υπάρχει.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Επίσης κύριε Πρόεδρε να πω ότι, με βάση και τη συζήτηση που έγινε, το να αναφερθεί ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου της μετεκπαίδευσης δεν έχουμε καμία αντίρρηση. Αυτό που έθεσε η κ. Βιτσιλάκη. Να αναφερθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να αναφερθεί, είναι χρήσιμο. Γιατί ελέγχθη με διάθεση να βοηθήσουμε.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Είναι και δικό μας αίτημα, επαναπροσδιορισμός του ρόλου της μετεκπαίδευσης.

ΜΕΛΟΣ: Και τις τεχνικές εκπαίδευσης.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Και τις τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων, που είπαμε πριν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Την Τεχνική Εκπαίδευση δεν τη βάλαμε, την αναφέρω επομένως, και βάζουμε και αυτό τον επαναπροσδιορισμό. Κάτι άλλο σε αυτά τα γενικά; Γιατί έμεινα στα γενικά. Κύριε συνάδελφε.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Δύο πράγματα. Το ένα, πιστεύω ότι πρέπει να ξεκινήσουμε από το «απογραφή-αξιολόγηση», όχι μόνο «αξιολόγηση». Απογραφή για τους λόγους που εξήγησα όταν έκανα την τοποθέτησή μου. Δηλαδή τι έχει συμβεί και γιατί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αξιολόγηση χωρίς απογραφή γίνεται; Δεν γίνεται. Καταγραφή είναι.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Καταγραφή αν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εντάξει, ας το βάλουμε και ρητά, μολονότι...

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Και το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι αν θέλετε για το θέμα της εκπαιδευτικής άδειας να γράψετε ότι «διατυπώθηκε η άποψη». Πολιτικά είναι εύκολο να πω εγώ «ναι, υπερθεματίζω», όμως εκπαιδευτικά

και λειτουργικά δεν ξέρω πόσο εύκολο είναι να δίνονται εκπαιδευτικές άδειες. Και οικονομικά. Γι' αυτό λέω «διατυπώθηκε η άποψη».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν προσδιορίσαμε τους όρους, αλλά , εάν δοθεί μια εκπαιδευτική άδεια , θα είμαστε αντίθετοι εμείς;

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Εάν κάνουμε έναν οικονομικό απολογισμό, κοστολόγιο των προτάσεων που καταθέτουμε σήμερα, θα έχουμε τουλάχιστον το ήμισυ του προϋπολογισμού ...

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Κοιτάξτε, η κ. Βιτσιλάκη το έθεσε... Εγώ ξέρете τι θέλω; «Επιθυμώ» μάλλον, όχι «θέλω». Επιθυμώ οι προτάσεις που βγαίνουν από εδώ να μην είναι ευχολόγια.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Να είναι εφικτές.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Να μην λέμε πράγματα. Γιατί θυμάμαι και σε παλαιότερη συνεδρίαση ότι ακούστηκε πως εμάς δεν μας ενδιαφέρει το κόστος. Αλλά πρέπει να έχουμε και ένα ρεαλισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εντάξει, πρέπει να είμαστε και πραγματιστές.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Πάντως κύριε Πρόεδρε, με βάση τη δέσμευση και των δύο μέχρι τώρα μεγάλων κομμάτων που εναλλάσσονται στην εξουσία για το 5% για την παιδεία, τα χρήματα επαρκούν γι' αυτές τις προτάσεις. Και φαντάζομαι ότι σε ένα Συμβούλιο όπως εδώ, εμείς που είμαστε ένα Συμβούλιο επιστημονικό, να το πω έτσι, και εκπροσώπησης φορέων, συζητάμε με βάση το εφικτό αλλά είπαμε κάτι και πριν για όνειρα. Το εφικτό δεν πρέπει να κατασπαράζει τα όνειρά μας. Δηλαδή τι λέμε εμείς τώρα εδώ; Ότι ο εκπαιδευτικός στα 35 του χρόνια δεν θέλει δυο ανάσες ζωής για να ανατροφοδοτηθεί, από ένα χρόνο να πάει να δει τι γίνεται; Αυτό δεν θα το δώσει στην εκπαίδευση πάλι; Το λέμε ότι έτσι πρέπει να γίνει. Αν αύριο το μετρήσει το Υπουργείο Οικονομικών και η εκάστοτε κυβέρνηση και πει ότι: αυτό δεν μου βγαίνει ή μπορώ να το κάνω λιγότερο, είναι ένα άλλο ζήτημα. Εμείς όμως τοποθετούμαστε με βάση αυτό που θέλουμε πραγματικά προς όφελος των παιδιών τελικά να γίνει. Και αν αυτό το κρίνουμε ότι είναι σωστό, το κόστος ας το κρίνει κάποιος άλλος μετά. Δηλαδή το εφικτό με το σωστό δεν πρέπει να τα συγχέουμε. Γιατί τότε κύριε Πανάρετε, και στα παιδιά μας άμα τα διδάσκουμε στο σχολείο την τέχνη του εφικτού είναι σαν να τους πνίγουμε τα όνειρά τους, σαν να τους λέμε δηλαδή: μόνο για το εφικτό αγωνιστείτε.

ΜΕΛΟΣ: Μια παρατήρηση αν μου επιτρέπετε. Ειπώθηκε γιατί δεν εφαρμόστηκαν τα ΜΟΚΕΣΕ και τέτοια. Γιατί ήταν το όραμα, δεν ήταν το εφικτό.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Για σκεφτείτε όμως τότε που είχαμε το όραμα πόσα πράγματα γίνανε.

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Ναι, αλλά δεν υπήρχαν κτίρια για να βρεις να τα στεγάσεις ...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Ναι, αλλά για σκεφτείτε όταν έγινε ο 1566, που είχε όραμα μέσα του αλλά δεν εκδόθηκαν τα Προεδρικά Διατάγματα. Έχουν περάσει σήμερα 25 χρόνια και καμία επόμενη κυβέρνηση δεν τον άλλαξε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχουν όψεις του πράγματος.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Θέλω όμως να θέσω ένα σοβαρό ζήτημα κύριε Πρόεδρε για να το δείτε. Στην εκπαίδευση την Πρωτοβάθμια το 96% είναι μόνο γυναίκες που έρχονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μην μας πείτε να βάλουμε ποσόστωση.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Εγώ είπα τίποτα τέτοιο;

ΜΕΛΟΣ: Έχουν Πρόεδρο άντρα όμως.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Υπάρχει ένας νόμος από τη Βάσω Παπανδρέου που λέει ότι στα Συμβούλια τα Υπηρεσιακά το 1/3 πρέπει να είναι άτομα του ενός φύλου.

ΜΕΛΟΣ: Δεν εφαρμόζεται.

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Φυσικά και εφαρμόζεται. Στα Υπηρεσιακά Συμβούλια εφαρμόζεται γιατί είναι νόμος. Μη λέτε αυτά που δεν ισχύουν. Εφαρμόζεται. Πάντως είναι ένα ζήτημα.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Κύριε Πρόεδρε, άμα βάλουμε αυτό το ζήτημα, να βάλουμε άλλο ένα. Η διοίκηση και η ηγεσία της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας είναι κατά 90-τόσο% άνδρες, σε ένα χώρο ο οποίος είναι 90% γυναίκες. Αυτό πρέπει να ανατραπεί.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Πάντως, επειδή μιλάμε για οικονομικά, να σας πω ότι το ουσιαστικό –είπα και προηγουμένως- και το λέει ο κ. Πανάρετος, σωστά το λέει ότι υπάρχει ένα θέμα οικονομικό. Το πρόβλημα κύριε Πανάρετε δεν είναι η ποσότητα, αλλά ο έλεγχος της δαπάνης. Δηλαδή κατά πόσον η δαπάνη κύριε Μπράτη είναι αποτελεσματική, επιστρέφει. Δηλαδή πρέπει να βλέπουμε την εκπαιδευτική άδεια ως επένδυση, με όρους επένδυσης και όχι με όρους...

Δ. ΜΠΡΑΤΗΣ: Κι εγώ αυτό είπα.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Αυτό λέω. Αν το δούμε έτσι και αν το δικαιολογήσει η εκπαιδευτική κοινότητα στο Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών θα το δεχτεί.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Α, μην το λέτε ...

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Να προσθέσω το εξής. Συγγνώμη κ. Βιτσιλάκη. Για πρακτικούς λόγους θα σας πω το εξής. Η εμπειρία μου από όλα τα Εθνικά Συμβούλια σε όλη την Ευρώπη, και όχι μόνο στην Ευρώπη, είναι ότι σε όποια πρόταση κάνουν τη συνοδεύουν με την κοστολόγησή της. Αλλιώς είναι εύκολο να οδηγούμαστε σε προτάσεις, ικανοποιητικές μεν, οι οποίες όμως στη συνέχεια...

Και να σας πω κάτι; Σας είπα αν γίνετε Υπουργός Παιδείας και σας πει αύριο να το εφαρμόσετε αυτό και πείτε: δεν το εφαρμόζω γιατί δεν έχω χρήματα, θα σας πει «τι μου λέτε;».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν υπάρχει πρόβλημα, γιατί δεν πρόκειται να γίνω Υπουργός.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Πρόεδρε, πάντως, με συγχωρείτε, εάν βάλουμε επιφύλαξη γι' αυτό το θέμα μέσα στις τελικές μας προτάσεις, θεωρώ απαραίτητο να βάλουμε και τους λόγους. Για οικονομικούς λόγους. Αν βάλουμε επιφύλαξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα κάνουμε μία διατύπωση ανάλογη.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Και κάτι ακόμα, για την επόμενη συνάντηση που είπατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ναι. Κύριοι συνάδελφοι, στις 10 του μηνός έχουμε την επόμενη συνάντηση. Θα γίνει μια εισήγηση από τον κ. Παϊζή και τον κ. Παπαντωνόπουλο; Οι δυο σας.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Ναι - ναι. Ο τίτλος είναι: «Στρατηγικός σχεδιασμός για το εκπαιδευτικό σύστημα».

ΜΕΛΟΣ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου) Κύριε Πρόεδρε, αν ... τα πολύ σημαντικά τα έγγραφα που είπατε τα είχε σε δισκέτα ο κ. Πρόεδρος, θα μπορούσε να μας τα στείλει νωρίτερα, να μην καθόμαστε εκείνη τη στιγμή ως πούμε και ξεφυλλίζουμε και τα βλέπουμε για πρώτη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καλά. Μία περίληψη, κάτι σύντομο, θα μπορούσε να δοθεί.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Αυτά θα τα συνεννοηθούμε με την κα Σκουλά, θα τα στείλουμε. Όμως την ώρα που θα κουβεντιάζουμε, εμείς θα έχουμε φροντίσει να τα έχετε μπροστά, γιατί υπάρχει σε Α3, μη το βγάλετε σε Α4. Θα φέρω εγώ εδώ και απλά θα έχετε τη δυνατότητα να τα μελετήσετε λίγο πιο νωρίς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εντάξει. Κύριοι συνάδελφοι θυμίζω ότι η μεθεπόμενη –το θυμίζω απλώς γιατί τα έχουμε συζητήσει αυτά- είναι στις 15 του μηνός.

ΜΕΛΟΣ: Με τι θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πιθανότατα την πρόσβαση στα Πανεπιστήμια. Πιθανότατα. Θα δούμε τι θα βγει.

Ι. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Πρόεδρε συγγνώμη. Σε σχέση με την επόμενη συνεδρίαση, θα ήθελα να παρακαλέσω τους εκπροσώπους που θα κάνουν

την εισήγηση αν μπορούσαν να έχουν και μία αν θέλετε εικόνα, καταγραφή, παρουσίαση, οτιδήποτε, της επιμόρφωσης στον ιδιωτικό τομέα. Πώς λειτουργεί και πώς αξιολογείται.

N. ΠΑΪΖΗΣ: Σε επίπεδο σχολικής μονάδας δηλαδή.

I. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Όπως θέλετε. Αλλά να έχουμε μία εικόνα από αυτό το πράγμα πώς συμβαίνει.

N. ΠΑΪΖΗΣ: Κόστη δεν ξέρω γι' αυτά.

I. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ: Εντάξει, ό,τι μπορείτε να δώσετε. Να κερδίζουμε κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τελειώνουμε για σήμερα. Σας ευχαριστώ.

Η συνεδρίαση λήγει στις 3.30 το μεσημέρι της Τετάρτης 2 Σεπτεμβρίου 2009.

Η αρμόδια
υπάλληλος του ΕΣΥΠ

Ο Πρόεδρος του ΣΠΔΕ

Αγγελική Σουφλή

Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πρόταση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΠΡΟΤΑΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Αθήνα 2009

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Α. Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΩΣ ΘΕΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Σκοπός της επιμόρφωσης 3
2. Στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών 3
3. Σύγχρονες τάσεις και πρακτικές στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών 4
4. Η ελληνική εμπειρία και η ισχύουσα κατάσταση στον τομέα της επιμόρφωσης
 - ▷ Θεσμικό πλαίσιο 5
 - ▷ Μορφές επιμόρφωσης..... 6
 - ▷ Φορείς επιμόρφωσης 6
 - ▷ Αποτίμηση του υπάρχοντος πλαισίου και της έως σήμερα εφαρμογής προγραμμάτων επιμόρφωσης 7
 - ▷ Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών 8

Β. ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. Γενικές αρχές, προϋποθέσεις, καινοτομίες..... 9
2. Μορφές επιμόρφωσης 10
3. Ο ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου 12
4. Επιμορφωτές 13
5. Μέθοδοι επιμόρφωσης 13
6. Περιεχόμενο επιμορφωτικών προγραμμάτων 14

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία 15
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία 15

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Α. Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΩΣ ΘΕΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον εκπαιδευτικό, ο οποίος συνδιαμορφώνει τη σχολική πραγματικότητα και συμβάλλει στην προώθηση των εκπαιδευτικών αλλαγών και στην αποτελεσματικότητα της παιδαγωγικής πράξης. Ως εκ τούτου, η προσωπική, επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Αυτό ακριβώς το γεγονός αναδεικνύει την επιμόρφωση ως βασική προϋπόθεση υποστήριξης, ανατροφοδότησης και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου και, κατά συνέπεια, εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η επιμόρφωση αποτελεί συνεχή διαδικασία, η οποία συνδέει τη βασική κατάρτιση με την επαγγελματική δραστηριότητα, με στόχο την απόκτηση γνώσεων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την υιοθέτηση στάσεων που θα επιτρέψουν στους εκπαιδευτικούς και στα στελέχη της εκπαίδευσης να αξιοποιούν ποιοτικά τις επιστημονικές και παιδαγωγικές εξελίξεις, να αναπτύσσουν ικανότητα αναστοχασμού της εκπαιδευτικής τους δράσης και να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης.

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Σκοπός της επιμόρφωσης είναι αφενός η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και, κατ' επέκταση, του εκπαιδευτικού συστήματος, αφετέρου η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του έργου των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της προσωπικής και επαγγελματικής τους ανάπτυξης μέσω της διά βίου εκπαίδευσης.

Σήμερα, στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, η επιμόρφωση καλείται να καταστήσει τον εκπαιδευτικό ικανό α) να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες του μαθητή και του σχολείου, καθώς και τα μηνύματα των καιρών και β) να αναλαμβάνει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες και την ευθύνη που οι πρωτοβουλίες αυτές συνεπάγονται μέσα σε ένα γενικό πλαίσιο αρχών, το οποίο καθορίζεται από την Πολιτεία.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Μπολόνια, της Λισαβόνας (1999, 2000) και των Συνόδων της Ε.Ε. που ακολούθησαν, η εκπαίδευση πρέπει να αποτελέσει τη βάση πάνω στην οποία η Ε.Ε. θα στηρίξει τον στρατηγικό της σχεδιασμό, ώστε να καταστεί σε παγκόσμιο επίπεδο «η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στη γνώση». Ένας από τους βασικούς στόχους του στρατηγικού αυτού σχεδίου είναι η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (και των επιμορφωτών τους) μέσω της διά βίου μάθησης, δεδομένου ότι οι ανάγκες διαφοροποιούνται όχι μόνον από εκπαιδευτικό σε εκπαιδευτικό αλλά και όσον αφορά στον ίδιο τον εκπαιδευτικό στα διάφορα στάδια της καριέρας του.

Προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των επιμορφωτικών δράσεων που στοχεύουν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών είναι:

- › Ο προσδιορισμός των επιθυμητών δεξιοτήτων που θα πρέπει να αναπτύξουν οι εκπαιδευτικοί, με δεδομένη την ανάγκη αλλαγής του ρόλου τους στο εκπαιδευτικό σύστημα·
- › Η εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών ώστε οι εκπαιδευτικοί να συμμετέχουν στα προσφερόμενα επιμορφωτικά προγράμματα·
- › Η δημιουργία συνθηκών που θα καταστήσουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού ελκυστικό και θα τον βοηθούν να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του νέου του ρόλου στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας.

Ειδικότερα, μέσω της επιμόρφωσης αναμένεται να αναπτύξουν οι εκπαιδευτικοί δεξιότητες και στάσεις οι οποίες θα τους καθιστούν ικανούς:

- › Να οργανώνουν δυναμικά περιβάλλοντα μάθησης·
- › Να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες στις διαδικασίες μάθησης αλλά και στην καθημερινή επαγγελματική τους πρακτική·
- › Να οργανώνουν και να συντονίζουν εργασίες των μαθητών σε ομάδες·
- › Να οργανώνουν το σχολικό πρόγραμμα και τη διδασκαλία τους με βάση τα επίσημα Προγράμματα Σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών στους οποίους κάθε φορά απευθύνονται, με έμφαση στον γραμματισμό και τον αριθμητισμό (literacy, numeracy)·
- › Να συνδέουν το περιεχόμενο του αντικειμένου που διδάσκουν με την ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων στους μαθητές·
- › Να συνεργάζονται επικοινωνητικά με γονείς και άλλους κοινωνικούς εταίρους·

- ▷ Να συνειδητοποιούν και να είναι σε θέση να αξιοποιούν την πολιτισμική ιδιαιτερότητα του μαθητικού δυναμικού·
- ▷ Να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της διά βίου μάθησης·
- ▷ Να στηρίζουν τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και να τους παρέχουν κίνητρα μάθησης ανάλογα με την περίπτωση.

3. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Τα τελευταία χρόνια ο διάλογος μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. που στοχεύει στον προσδιορισμό των παραμέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης επικεντρώθηκε κυρίως στον ρόλο του εκπαιδευτικού, με δεδομένο ότι αυτός είναι ο κύριος φορέας υλοποίησης της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας του.

Ο προσδιορισμός του προφίλ του «ευρωπαϊού εκπαιδευτικού» σχετίζεται με τις βασικές σπουδές του (συνθήκες της Μπολόνια και της Λισαβόνας 1999, 2000), την εισαγωγική επιμόρφωση, τη διά βίου μάθηση, την κοινωνική καταξίωση του επαγγέλματός του (συνθήκες της Κοπεγχάγης, της Λισαβόνας κ.ά.).

Σε ό,τι αφορά στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι διεθνείς τάσεις καταδεικνύουν την αναγκαιότητα για μετάβαση από την τυπική ή/και αποσπασματική επιμόρφωση σε διαδικασίες διά βίου ανάπτυξης του εκπαιδευτικού με στόχο τη δημιουργία μιας νέας επαγγελματικής συνείδησης.

Ειδικότερα, όσον αφορά στις πρακτικές που ακολουθούνται στις χώρες της Ε.Ε. ισχύουν τα ακόλουθα:

Η **εισαγωγική επιμόρφωση** στις περισσότερες χώρες-μέλη της Ε.Ε. είτε ενσωματώνεται στις πανεπιστημιακές σπουδές ως ειδίκευση στην εκπαίδευση (Master of Education) είτε παρέχεται από θεσμοθετημένα Ινστιτούτα ή Ακαδημίες με διετείς ή μονοετείς σπουδές. Μετά το πέρας των σπουδών αυτών παρέχεται πιστοποίηση για την άσκηση του επαγγέλματος (Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο κ.α.). Η εισαγωγική επιμόρφωση αλλού είναι υποχρεωτική ως προϋπόθεση για τον διορισμό και αλλού προαιρετική. Η διάρκειά της ποικίλλει. Στη χώρα μας η εισαγωγική επιμόρφωση είναι υποχρεωτική και περιορίζεται σε 100 περίπου ώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις περισσότερες χώρες-μέλη, όπου η εισαγωγική επιμόρφωση παρέχεται από ειδικά Ινστιτούτα (Πολωνία, γαλλική κοινότητα Βελγίου, Βουλγαρία, Γερμανία, Ελβετία, Αγγλία, Γαλλία κ.α.), έχει καθιερωθεί και η πιστοποίησή της.

Σε σχέση με την **ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση** οι πρακτικές φαίνεται ότι ποικίλλουν από χώρα σε χώρα. Υπάρχουν χώρες στις

οποίες οι ευκαιρίες που παρέχονται για επιμόρφωση με στόχο την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών είναι περιορισμένες (Τσεχία, Δανία, Φινλανδία, Πολωνία). Αντίθετα, αλλού η επιμόρφωση αποτελεί συστηματοποιημένη και ευέλικτη διαδικασία, όπου αξιοποιούνται προγράμματα ενδοσχολικής επιμόρφωσης στα οποία οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν προαιρετικά ή υποχρεωτικά (Γαλλία, Γερμανία, Λιχτενστάιν, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ισπανία). Η ενδοσχολική επιμόρφωση λαμβάνεται υπόψη για την επαγγελματική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών σε χώρες όπως η Ισλανδία, η Νορβηγία, η Λετονία, η Σουηδία και η Αγγλία. Ορισμένες χώρες-μέλη επιτρέπουν και αναγνωρίζουν την επιμόρφωση που γίνεται και σε άλλη χώρα της Ένωσης, συνήθως κατά τη διάρκεια των διακοπών (Ολλανδία, Εσθονία, Φινλανδία, Σλοβακία, Ισπανία, Αγγλία).

Στην επιμόρφωση (εισαγωγική και ενδοϋπηρεσιακή) εντάσσεται συχνά ο φάκελος του εκπαιδευτικού (portfolio) και το ευρωδιαβατήριο (europass).

4. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΚΑΙ Η ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Θεσμικό πλαίσιο

Στη χώρα μας διαπιστώνεται έλλειψη συστηματικής επιμόρφωσης και άσκησης του μελλοντικού και του εν ενεργεία εκπαιδευτικού σε θέματα που έχουν σχέση με την καθημερινή σχολική πρακτική (διδασκτική, παιδαγωγική, διοικητική). Το θεσμικό πλαίσιο της επιμόρφωσης γνώρισε διάφορες διακυμάνσεις που σηματοδοτούν μια σταδιακή μετάβαση από τα ελεγχόμενα, μακροχρόνια και συγκεντρωτικά πρότυπα επιμόρφωσης σε πιο ευέλικτα και ταχύρρυθμα επιμορφωτικά σεμινάρια. Η μετάβαση από τις Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. και Σ.Ε.Λ.Δ.Ε. στα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), με αυτοτελή διοίκηση και οργάνωση, στόχευε στην αποκέντρωση του θεσμού της επιμόρφωσης. Προς την κατεύθυνση αυτή ενισχύθηκε αργότερα ο εποπτικός ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.) και οι σχέσεις συνεργασίας του με τα κατά τόπους Π.Ε.Κ. (Ν. 2009/92). Ακολούθως, εισήχθη ο θεσμός των ευέλικτων πιλοτικών προγραμμάτων που επιλέγονται και αναπτύσσονται ελεύθερα και αποκεντρωμένα με ευθύνη των Π.Ε.Κ. (Υ.Α. Γ2/3222/29-03-95 και Γ2/7578/12-10-95), γεγονός που οδήγησε σε δυσαρμονία ανάμεσα στα ζητούμενα από τους εκπαιδευτικούς επιμορφωτικά προγράμματα και στα προσφερόμενα. Τα προβλήματα αυτά οδήγησαν και πάλι στην ανάληψη του κεντρικού σχεδιασμού της επιμορφωτικής πολιτικής από το Π.Ι. και στην υλοποίησή της σε συνεργασία με τα κατά τόπους Π.Ε.Κ.

Ωστόσο, το 2002, με νομοθετική ρύθμιση (Ν. 2986/2002), ιδρύθηκε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών» (Ο.ΕΠ.ΕΚ.), έργο του οποίου είναι: ο σχεδιασμός της επιμορφωτικής πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η υποβολή σχετικών προτάσεων στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων· ο συντονισμός όλων των μορφών και τύπων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και η υλοποίηση των επιμορφωτικών δράσεων· ο σχεδιασμός επιμορφωτικών προγραμμάτων, τα οποία, μετά την έγκρισή τους, πραγματοποιούνται από τους επιμορφωτικούς φορείς. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στον Ο.ΕΠ.ΕΚ. παραμένει έως σήμερα τυπική ρύθμιση που ουσιαστικά δεν έχει ενεργοποιηθεί.

Μορφές επιμόρφωσης

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών διακρίνεται σε **υποχρεωτική** και **προαιρετική**. Οι προβλεπόμενες μορφές υποχρεωτικής επιμόρφωσης (άρθρο 1 του Π.Δ. 250/92) είναι οι εξής:

- ▶ Εισαγωγική επιμόρφωση (έως τέσσερις μήνες) για τους υποψηφίους προς διορισμό εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης·
- ▶ Περιοδική επιμόρφωση σε δύο επιμορφωτικούς κύκλους κάθε ακαδημαϊκό έτος (έως τρεις μήνες) για τους μόνιμους εκπαιδευτικούς·
- ▶ Ειδικά επιμορφωτικά προγράμματα βραχείας διάρκειας, από 10 ως 100 ώρες, για όλους τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και ως 200 ώρες για εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε μονάδες Ειδικής Αγωγής·
- ▶ Επιμορφωτικά προγράμματα για την κάλυψη ειδικών αναγκών των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας που αφορούν στην επιμόρφωση των στελεχών της εκπαίδευσης (Ν. 2986/02), των ιδιωτικών εκπαιδευτικών (άρθρο 7 του Π.Δ. 250/92), των ομογενών που υπηρετούν ως αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί σε ελληνικά σχολεία του εξωτερικού (άρθρο 8 του παραπάνω Π.Δ.), των εκπαιδευτικών της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης (άρθρο 9) και των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων Comenius, Lingua, Arion, Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ., Κοινωνία της Πληροφορίας·
- ▶ Μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Διδασκαλεία Δ.Ε. και Νηπιαγωγών στα Π.Τ.Δ.Ε. και Π.Τ.Ν.).

Στο πλαίσιο της προαιρετικής επιμόρφωσης πραγματοποιούνται σεμινάρια που αφορούν σε θέματα καινοτόμων δράσεων όπως:

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Υγείας, Αγωγή του Καταναλωτή, Κυκλοφοριακή Αγωγή, Ειδική Αγωγή, Ισότητα των Φύλων, Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός κ.ά.

Επισημαίνεται ότι, από όλες τις προαναφερθείσες μορφές επιμόρφωσης, τα τελευταία χρόνια υλοποιούνται μόνο η Εισαγωγική Επιμόρφωση (για ορισμένους κλάδους εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης) και κάποια προαιρετικά επιμορφωτικά σεμινάρια.

Φορείς επιμόρφωσης

Φορείς της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, είναι: το Π.Ι., ο Ο.ΕΠ.ΕΚ., τα Π.Ε.Κ., τα Α.Ε.Ι., το Ε.Α.Π., τα Α.Τ.Ε.Ι., η Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. (πρώην Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.), στελέχη της εκπαίδευσης (όπως σχολικοί σύμβουλοι) κ.ά.

Αποτίμηση του υπάρχοντος πλαισίου και της έως σήμερα εφαρμογής προγραμμάτων επιμόρφωσης

Η αξιολόγηση των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων που έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα επισημαίνει ελλείψεις, αδυναμίες και προβλήματα. Οι σχετικές μελέτες σημειώνουν τη θετική στάση των εκπαιδευτικών ως προς την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης αλλά συγχρόνως διαπιστώνουν αμφισβητήσεις που αφορούν στην ποιότητα της παρεχόμενης επιμόρφωσης.

Συγκεκριμένα εντοπίζονται οι ακόλουθες αδυναμίες:

- ▶ Έλλειψη συνέχειας και συνέπειας μεταξύ των διαφόρων επιμορφωτικών δράσεων
- ▶ Έλλειψη συγκροτημένου σχεδίου επιμόρφωσης, ευαισθητοποίησης και έγκαιρης ενημέρωσης, γεγονός που συχνά οδηγεί στην αποσπασματική εφαρμογή έτοιμων ταχύρρυθμων επιμορφωτικών δράσεων, οι οποίες δεν συμβάλλουν ουσιαστικά στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών
- ▶ Επικάλυψη αρμοδιοτήτων ανάμεσα στο Π.Ι. και στον Ο.ΕΠ.ΕΚ.
- ▶ Προβλήματα οργάνωσης και βραχεία διάρκεια των επιμορφωτικών προγραμμάτων
- ▶ Θεωρητικές και επιφανειακές προσεγγίσεις πολλών αντικειμένων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και οι πραγματικές ανάγκες των επιμορφουμένων. Το γεγονός αυτό οφείλεται και στην ανελαστικότητα του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και στην έλλειψη σύγχρονων δικτυακών και άλλων υποδομών, μέσω των οποίων είναι δυνατόν, με γρήγορους

- ρυθμούς και με αξιόπιστες τεχνικές, να διαπιστωθεί η ποιότητα των επιμορφωτικών δράσεων και να γίνουν οι σχετικές βελτιώσεις·
- ▶ Πραγματοποίηση επιμορφωτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια του ωρολογίου προγράμματος των εκπαιδευτικών, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία του σχολείου και μειώνει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων επιμόρφωσης·
 - ▶ Έλλειψη θεσμικού πλαισίου για την έγκαιρη πραγματοποίηση των αποσπάσεων των εκπαιδευτικών, με αποτέλεσμα να προκαλούνται προβλήματα στη λειτουργία των σχολείων και να προβάλλονται εμπόδια στη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικά προγράμματα·
 - ▶ **Συγκεντρωτική λειτουργία** σε ό,τι αφορά στον προγραμματισμό των επιμορφωτικών δράσεων, η οποία στερεί τους τοπικούς/περιφερειακούς φορείς από κάθε δυνατότητα πρωτοβουλίας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να δώσουν προτεραιότητα στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα που θα τους βοηθούσαν να ανταποκριθούν στις ειδικότερες ανάγκες των μαθητών τους·
 - ▶ Έλλειψη **επάρκειας και αξιοπιστίας** όσον αφορά στο **επιμορφωτικό υλικό** σε ορισμένους τομείς·
 - ▶ Έλλειψη **πληροφόρησης και κινήτρων** που οδηγεί πολλούς εκπαιδευτικούς στην αδιαφορία και την αδράνεια·
 - ▶ **Δυσκολίες στην υλοποίηση αποκεντρωμένων επιμορφωτικών δράσεων** (σε μικρές πόλεις, στην περιφέρεια), καθώς και δράσεων που απευθύνονται σε ειδικότητες με λίγους εκπαιδευτικούς·
 - ▶ Έλλειψη **συνέχειας** στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά την εισαγωγική τους επιμόρφωση·
 - ▶ Έλλειψη **ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για επιμέρους ομάδες**, όπως, για παράδειγμα, για συγκεκριμένες ειδικότητες εκπαιδευτικών της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, για τα στελέχη της εκπαίδευσης κ.ά.

Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών

Η αποτίμηση της επικρατούσας κατάστασης από σχετικές έρευνες οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται ένα **συγκροτημένο και προσδιορισμένο με ακρίβεια σύστημα επιμόρφωσης**, το οποίο θα διαθέτει **συνέχεια και συνέπεια** και θα λαμβάνει υπόψη τις **πραγματικές τους ανάγκες**. Οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών φαίνεται πως αφορούν κυρίως στα εξής:

- ▶ **Σύνδεση θεωρίας και πράξης**, με δειγματικές διδασκαλίες, μελέτες περίπτωσης κ.λπ.·

- › **Αποτελεσματικότερη διαχείριση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας** και της πολυμορφίας του μαθητικού δυναμικού στο σχολείο
- › **Αντιμετώπιση πρακτικών ζητημάτων** της καθημερινής διδακτικής πρακτικής και επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων
- › **Ενημέρωση και εξοικείωση με θέματα που αφορούν σε αλλαγές** στον χώρο της εκπαίδευσης (π.χ. νέα Α.Π.Σ., διδακτικά εγχειρίδια, υποστηρικτικό υλικό για εκπαιδευτικούς ή μαθητές, εποπτικό υλικό, αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. κ.ά.).

Οι απαιτήσεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά στην ποιότητα των επιμορφωτικών προγραμμάτων συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- › **Επιμόρφωση με συνεχή, συστηματικό, υποχρεωτικό και προαιρετικό χαρακτήρα και παροχή κινήτρων** για την παρακολούθησή της (π.χ. μοριοδότηση), καθώς και διερεύνηση της δυνατότητας απαλλαγής του εκπαιδευτικού από τα διδακτικά του καθήκοντα
- › **Επιλογή επιμορφωτών που διαθέτουν στέρεη κατάρτιση** σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα, εμπειρία στον εκπαιδευτικό χώρο και στην εκπαίδευση ενηλίκων
- › **Αξιοποίηση συνεργατικών και συμμετοχικών μορφών επιμόρφωσης** καθώς και εφαρμογή νέων μεθοδολογιών
- › **Συμμετοχή, σε πολλαπλό επίπεδο, των εκπαιδευτικών** στον σχεδιασμό των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.

B. ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική βιβλιογραφία, τις καταγεγραμμένες απόψεις των εκπαιδευτικών και των σχολικών συμβούλων, την εμπειρία των στελεχών του Π.Ι. σχετικά με τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών κατ' αντικείμενο, την αντίστοιχη εμπειρία άλλων χωρών, τη γνώμη των ειδικών στην εκπαίδευση, τις συνθήκες στον χώρο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και, επιπλέον, τις υπάρχουσες δομές, κρίνεται σημαντικό να διαμορφωθεί μια νέα πρόταση για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η οποία θα περιλαμβάνει καινοτόμα στοιχεία και θα βασίζεται στις ακόλουθες γενικές αρχές και προϋποθέσεις:

- **Αναμόρφωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου επιμόρφωσης**, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η πολυνομία και η επικάλυψη αρμοδιοτήτων που διαπιστώνεται ανάμεσα στους φορείς επιμόρφωσης (βλ. τμήμα Α' του κειμένου) και να διαμορφωθεί ένα ευέλικτο και αποκεντρωτικό σύστημα επιμόρφωσης. Για τον λόγο αυτό ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στην οριοθέτηση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους, ώστε να καταστεί εφικτός ο συντονισμός τους στον σχεδιασμό και την πραγματοποίηση των επιμορφωτικών δράσεων·
- **Δημιουργία Παρατηρητηρίου για την Ποιότητα στην Εκπαίδευση** (βλ. Πρόταση του Π.Ι. για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, μέρος Β'), το οποίο, σε συνδυασμό με άλλες δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση και τη βελτίωση του συστήματος Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, θα παρακολουθεί συστηματικά και θα αξιολογεί τις υλοποιούμενες επιμορφωτικές δράσεις αλλά και θα εκπονεί μελέτες σχετικά τόσο με τις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης όσο και με τις ανάγκες σε υποδομές οι οποίες εξασφαλίζουν την ποιότητα των επιμορφωτικών διαδικασιών·
- Στελέχωση των φορέων επιμόρφωσης με **έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό**. Ως εκ τούτου είναι απαραίτητη η **συγκρότηση Μητρώου Πιστοποιημένων Επιμορφωτών**·
- **Δημιουργία υποδομών** (δικτυακών κ.ά.) σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο και υιοθέτηση πρακτικών οι οποίες θα διασφαλίζουν την ποιότητα της επιμορφωτικής διαδικασίας·

- **Αξιοποίηση ευέλικτων μοντέλων επιμόρφωσης (e-learning, εξ αποστάσεως συγχρονική και ασύγχρονη εκπαίδευση κ.λπ.)**
- **Αναδιάρθρωση του θεσμού των Διδασκαλείων.** Ειδικότερα, θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος τους, με δεδομένη την αναγκαιότητα της ύπαρξής τους, και να αποσαφηνιστεί το είδος της πιστοποίησης που θα παρέχουν. Επίσης, κρίνεται αναγκαίο να μελετηθεί η εκ νέου επέκταση του θεσμού και για τους εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, τα Διδασκαλεία θα μπορούσαν να προσφέρουν και προγράμματα επιμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθώς η Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., που έχει ήδη αναλάβει τον ρόλο αυτό, δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών. Το ίδιο μπορεί γίνει και με την επιμόρφωση σε θέματα ειδικής αγωγής
- **Ενίσχυση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης και εισαγωγή του θεσμού του μέντορα (συμβούλου-επιμορφωτή) με εφαρμογή της μεθόδου της αναπτυξιακής εποπτείας και του μοντέλου έρευνας-δράσης**
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων που να ανταποκρίνονται κατά τρόπο ρεαλιστικό και αποτελεσματικό στις επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και να λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες σε σχέση πάντα και με τις τάσεις που διαμορφώνονται στο πλαίσιο της Ε.Ε. Για τον σχεδιασμό των όποιων επιμορφωτικών δράσεων θα πρέπει απαραίτητα να συνυπολογίζεται το κόστος σε σχέση με τη βιωσιμότητα
- Σχεδιασμός και υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων για την προώθηση της εφαρμογής καινοτομιών
- **Μακροπρόθεσμος και ευέλικτος προγραμματισμός των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων με τη συμμετοχή και των επιμορφουμένων**
- **Θέσπιση κινήτρων για τους επιμορφούμενους, τα οποία μπορεί να σχετίζονται με την επαγγελματική τους ανέλιξη (π.χ. μοριοδότηση)**
- Πρόβλεψη για διαδικασίες πιστοποίησης τόσο των δομών όσο και του περιεχομένου των προγραμμάτων επιμόρφωσης
- **Χρήση ενεργητικών-συμμετοχικών μεθόδων επιμόρφωσης που να συνάδουν με τις αρχές και τις πρακτικές της εκπαίδευσης ενηλίκων για την καλλιέργεια δεξιοτήτων δια βίου μάθησης στους επιμορφούμενους**
- **Παραγωγή αξιόπιστου εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού υλικού (έντυπου και ψηφιακού) το οποίο θα ελέγχεται με θεσμοθετημένες διαδικασίες πιστοποίησης**

- ▷ **Δημιουργία ισότοπου**, από όπου οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για τις επιμορφωτικές δραστηριότητες όλων των φορέων και όπου θα μπορούν να δηλώνουν το ενδιαφέρον τους για τις δραστηριότητες στις οποίες επιθυμούν να συμμετάσχουν.

2. ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις σχετικά με την αναγκαιότητα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών τόσο πριν από την εισαγωγή τους στο επάγγελμα όσο και καθ' όλη τη διάρκεια του επαγγελματικού τους βίου, διακρίνουμε την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε **εισαγωγική και ενδοϋπηρεσιακή**.

Εισαγωγική επιμόρφωση (*pre-service training*)

Απευθύνεται σε νεοδιόριστους και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς και πραγματοποιείται πριν από την ανάληψη των διδακτικών τους καθηκόντων. Βασικός σκοπός της εισαγωγικής επιμόρφωσης είναι να διευκολύνει την ομαλή ένταξη των εκπαιδευτικών στη δημόσια εκπαίδευση, προσφέροντάς τους τα απαραίτητα εφόδια που αφορούν στο επιστημονικό αντικείμενο, στη διδακτική μεθοδολογία των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων (πρώτης και δεύτερης ανάθεσης), στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και στις οργανωτικές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος. Εν προκειμένω αξίζει να διερευνηθεί η δυνατότητα επιμήκυνσης του χρόνου επιμόρφωσης καθώς και η δυνατότητα πιστοποίησής της (βλ. και Πρόταση του Π.Ι. για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, μέρος Β').

Ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση (*in-service training*)

Απευθύνεται στους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης και στοχεύει στη διεύρυνση των επαγγελματικών και προσωπικών τους ενδιαφερόντων, στην ανανέωση των ακαδημαϊκών-θεωρητικών γνώσεών τους αλλά και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους. Διακρίνεται σε **υποχρεωτική και προαιρετική**. Η υποχρεωτική επιμόρφωση απευθύνεται σε όλους τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς και διακρίνεται σε **περιοδική και ταχύρρυθμη**. Όσον αφορά στην υποχρεωτική επιμόρφωση θα πρέπει να διερευνηθεί και η δυνατότητα απαλλαγής των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα.

Η **υποχρεωτική περιοδική** επιμόρφωση επαναλαμβάνεται κατά διαστήματα για κάθε εκπαιδευτικό στη διάρκεια της υπηρεσίας του. Η θεματολογία της μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- i. Ενημέρωση σε διάφορα αντικείμενα (π.χ. εξελίξεις σε θέματα της παιδαγωγικής επιστήμης και των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, σε θέματα διδακτικής μεθοδολογίας, Προγραμμάτων Σπουδών, διδακτικών βιβλίων και

υποστηρικτικού υλικού, καινοτομιών που εισάγονται στην εκπαίδευση κ.λπ.)

- ii. Ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων σε σχέση με τη διδακτική πρακτική των επιμέρους αντικειμένων, τη διαχείριση μαθησιακών δυσκολιών, τη στήριξη των μαθητών, την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. ή άλλου τύπου καινοτόμων δράσεων
 - iii. Ενίσχυση της δυνατότητας ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών στις ανάγκες και τις ραγδαίες μεταβολές της σύγχρονης πολυπολιτισμικής κοινωνίας
- κ.ά.

Η **υποχρεωτική ταχύρρυθμη επιμόρφωση** περιλαμβάνει προγράμματα βραχείας διάρκειας που υλοποιούνται σε έκτακτες περιπτώσεις και απευθύνονται είτε στο σύνολο των εκπαιδευτικών είτε σε συγκεκριμένες ομάδες, όταν διαπιστώνεται από την Πολιτεία η ανάγκη για επιμόρφωση σε συγκεκριμένα θέματα (π.χ. στην εφαρμογή νέων Προγραμμάτων Σπουδών, στην εισαγωγή νέων βιβλίων, καινοτομιών κ.λπ.).

Γενικά, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων της υποχρεωτικής ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης γίνεται πάντα σε συνεργασία με τους επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς ή τα στελέχη της εκπαίδευσης, με γνώμονα τις ανάγκες των εκπαιδευτικών. Τα προγράμματα της υποχρεωτικής επιμόρφωσης θα πρέπει να ανανεώνονται ώστε να παρέχουν περισσότερες ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να εμπλουτίζουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους και να βελτιώνουν τις πρακτικές τους.

Είναι σαφές ότι ένα πρόγραμμα υποχρεωτικής επιμόρφωσης θα πρέπει να επαναλαμβάνεται ώστε να καλύπτει τις ανάγκες όλων των υπηρετούντων εκπαιδευτικών.

Η **προαιρετική** ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση απευθύνεται σε όσους εκπαιδευτικούς επιθυμούν να συμμετάσχουν σε σχετικά προγράμματα. Αφορά αφενός σε **προγράμματα μακράς διάρκειας** (π.χ. μετεκπαίδευση με απαλλαγή των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών από τα διδακτικά τους καθήκοντα), αφετέρου σε **προγράμματα βραχείας διάρκειας**, τα οποία παρακολουθούν οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί στον ελεύθερο χρόνο τους.

Στα **μακράς διάρκειας** επιμορφωτικά προγράμματα θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν η επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε ετήσια βάση με την αξιοποίηση της δυνατότητας της ενδοσχολικής επιμόρφωσης και της εξ αποστάσεως συγχρονικής και ασύγχρονης εκπαίδευσης, η παρακολούθηση προγράμματος μετεκπαίδευσης μακράς διάρκειας σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του θεσμού των Διδασκαλείων, η παρακολούθηση μεταπτυχιακών προγραμμάτων,

σχετικών με εκπαιδευτικά θέματα ή με το γνωστικό αντικείμενο, σε ιδρύματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κ.λπ.

Στα **βραχείας διάρκειας** επιμορφωτικά προγράμματα θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν σεμινάρια για ειδικά θέματα που απασχολούν τους εκπαιδευτικούς (π.χ. νέες τεχνολογίες, διαχείριση της σχολικής τάξης κ.λπ.).

Επιπλέον, προτείνεται η θεσμοθέτηση της δυνατότητας:

- ▷ Επιμόρφωσης στελεχών της εκπαίδευσης και στο εξωτερικό με παροχή υποτροφιών και εκπαιδευτικών αδειών
- ▷ Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών ή στελεχών της εκπαίδευσης από χώρες του εξωτερικού στην Ελλάδα.

Σε κάθε περίπτωση, προτείνεται η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση **μεθόδων συγχρονικής και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης** και η χρήση νέων τεχνολογιών, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον επιμορφωτή αλλά και με τα μέλη της ομάδας των επιμορφουμένων, ανεξάρτητα από την απόσταση που τους χωρίζει. Ειδικότερα, η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση παρέχει τη δυνατότητα στους επιμορφούμενους να εργάζονται με τους δικούς τους ρυθμούς και σε χρόνο που αυτοί επιλέγουν.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

▷ Το Π.Ι., ως ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας για την εκπόνηση των Προγραμμάτων Σπουδών, τη διαμόρφωση των προδιαγραφών για τη συγγραφή των σχολικών εγχειριδίων, τον καθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησής τους, καθώς και την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού γενικότερα, πρέπει έχει την ευθύνη για:

- τον προσδιορισμό των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης,
 - τον σχεδιασμό των προγραμμάτων επιμόρφωσης και
 - τον καθορισμό του περιεχομένου τους
- και να εισηγείται σχετικά στο ΥΠ.Ε.Π.Θ., το οποίο και αποφασίζει.

▷ Το Π.Ι. θα πρέπει, επίσης, να έχει την ευθύνη για:

- την έγκριση και την αξιολόγηση των πραγματοποιούμενων προγραμμάτων,
- τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής επιμορφωτών και
- την πιστοποίηση των επιμορφουμένων.

▷ Το Π.Ι. πρέπει να έχει τον ρόλο του επιστημονικού συμβούλου στον σχεδιασμό των επιμορφωτικών δράσεων, προκειμένου να αποφευχθεί η επικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων φορέων και η προσφορά παρόμοιων επιμορφωτικών

προγραμμάτων, αλλά και προκειμένου να υποστηριχθεί η αποκέντρωση της επιμόρφωσης σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο.

- ▶ Στο πλαίσιο του Π.Ι. θα πρέπει να λειτουργεί και το **Παρατηρητήριο για την Ποιότητα στην Εκπαίδευση** (βλ. Πρόταση του Π.Ι. για την Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου, μέρος Β'). Οι επιμορφωτικές ανάγκες θα καθορίζονται στη βάση των πορισμάτων του Παρατηρητηρίου, ώστε η παρεχόμενη επιμόρφωση να μη συνιστά μεμονωμένη δράση αλλά να αποτελεί διαδικασία αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και με τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος. Το Παρατηρητήριο, μέσω δικτυακών υποδομών, θα είναι σε θέση να συγκεντρώνει και να επεξεργάζεται δεδομένα και να παρέχει έγκυρες και ακριβείς πληροφορίες για τις εκάστοτε επιμορφωτικές ανάγκες τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό-περιφερειακό επίπεδο. Στη δεύτερη περίπτωση, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων μπορεί να γίνεται σε συνεργασία με τους κατά τόπους φορείς και εκπαιδευτικούς.

4. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΕΣ

- ▶ **Η επιλογή των επιμορφωτών** για κάθε πρόγραμμα θα γίνεται
 - με ευθύνη του φορέα υλοποίησης του επιμορφωτικού προγράμματος από τα καταρτισμένα Μητρώα Επιμορφωτών (Κεντρικό Μητρώο και Περιφερειακά Μητρώα)
- ▶ **Τα κριτήρια επιλογής των επιμορφωτών**
 - θα προσδιοριστούν με ευθύνη του Τμήματος Επιμόρφωσης και Αξιολόγησης του Π.Ι. σε συνεργασία με φορείς και ειδικούς επιστήμονες, ανάλογα με το αντικείμενο της επιμόρφωσης
 - **θα πρέπει να αφορούν στη θεωρητική τους κατάρτιση και τη διδακτική τους εμπειρία στο αντίστοιχο αντικείμενο, στην επιμόρφωση που έχουν λάβει ή την εμπειρία τους στην εκπαίδευση ενηλίκων και στις μεθόδους της (π.χ. ενεργητική συμμετοχή του επιμορφούμενου στη μαθησιακή διαδικασία, χρήση ποικίλων διδακτικών τεχνικών, αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών κ.ά.)**
- ▶ **Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων για την επιμόρφωση των επιμορφωτών κρίνονται, επίσης, αναγκαία**
- ▶ Η πιστοποίηση των επιμορφωτών θα λαμβάνει υπόψη τίτλους σπουδών ή άλλους επίσημους τίτλους πιστοποίησης των ικανοτήτων και των εμπειριών τους. Στις περιπτώσεις που οι υποψήφιοι επιμορφωτές καλούνται να καλύψουν επιμορφωτικές

ανάγκες οι οποίες απαιτούν ειδικά προσόντα, για τα οποία δεν προβλέπεται διαδικασία πιστοποίησης από άλλον επίσημο φορέα, την ευθύνη της πιστοποίησης θα αναλάβει το Τμήμα Επιμόρφωσης και Αξιολόγησης του Π.Ι.

- ▶ Η δημιουργία Κεντρικού Μητρώου Επιμορφωτών και η συγκρότηση Περιφερειακών Μητρώων Επιμορφωτών κρίνεται αναγκαία στο πλαίσιο ενός ευέλικτου και αποκεντρωτικού συστήματος επιμόρφωσης.

5. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε ενεργητικές-συμμετοχικές μεθόδους που προσιδιάζουν στην εκπαίδευση ενηλίκων όπως οι εξής:

- ▶ Μικροδιδασκαλίες και προσομοιωτικές διδασκαλίες. Στην περίπτωση αυτή ο επιμορφούμενος λειτουργεί αφενός ως μαθητής και ως διδάσκων, αφετέρου ως ερευνητής και συνδημιουργός εναλλακτικών διδακτικών προτάσεων.
- ▶ Διερευνητική μέθοδος (ενασχόληση με μελέτες περίπτωσης, άσκηση στην επίλυση προβλημάτων, τη λήψη αποφάσεων, την τεχνική κρίσιμων περιστατικών κ.λπ.)
- ▶ Ομαδοσυνεργατική μέθοδος (μέθοδος των μικρών ομάδων)
- ▶ Εργαστήρια, σχέδια εργασίας (μέθοδος project), προσομοιώσεις, παιχνίδι ρόλων, καταγισμός ιδεών, βιωματικές ασκήσεις, αξιοποίηση κειμένων αυτοαναφοράς (ημερολόγια, αυτοβιογραφικά κείμενα κ.λπ.)
- ▶ Εκπαιδευτικές-επιμορφωτικές επισκέψεις (π.χ. επισκέψεις σε άλλου τύπου σχολεία, σε ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, σε εκπαιδευτικές μονάδες άλλων χωρών κ.λπ.)
- ▶ Τήρηση φακέλου υλικού του εκπαιδευτικού, ο οποίος μπορεί να αποτελέσει εργαλείο αναστοχασμού για τον εκπαιδευτικό, στοιχείο για αυτοαξιολόγηση και αφορμή ανταλλαγής απόψεων με τους συναδέλφους του.

6. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Το Π.Ι., λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα και τις ανάγκες των εκπαιδευτικών, ενδεικτικά προτείνει τα εξής αντικείμενα:

- ▶ Διδακτική επιμέρους γνωστικών αντικειμένων (σύνδεση θεωρίας με διδακτική πρακτική)
- ▶ Σύγχρονες-εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις
- ▶ Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών
- ▶ Αξιοποίηση των νέων διδακτικών πακέτων

- Συγγραφή και αξιολόγηση διδακτικών εγχειριδίων (και πακέτων) [βλ. Πρόταση Π.Ι. για τα Σχολικά Βιβλία]
- Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση (επιμόρφωση σε εξειδικευμένα θέματα που αφορούν σε συγκεκριμένες ειδικότητες εκπαιδευτικών της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης)
- Διαπολιτισμικότητα
- Ειδική Αγωγή-ΑμεΑ (π.χ. ελληνική νοηματική γλώσσα, σύστημα γραφής Braille, θέματα κινητικότητας και προσανατολισμού για μαθητές με προβλήματα όρασης, αρχές και πρακτικές συνεκπαίδευσης)
- Περιβαλλοντικά θέματα και εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη
- Αγωγή Υγείας
- Διαχείριση προβλημάτων τάξης
- Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία
- Διοίκηση της εκπαίδευσης
- Συμβουλευτική και επαγγελματικός προσανατολισμός κ.ά.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- Κατσαρού Ε. - Δεδούλη Μ.** (2008), *Επιμόρφωση και αξιολόγηση στο χώρο της εκπαίδευσης*, ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.
- Μαυρογιώργος Π.** (1996, α' έκδ. 1986), «Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: Οι μορφές της και το κοινωνικοπολιτικό τους πλαίσιο» στον τόμο Γκότοβος Α. - Μαυρογιώργος Γ. - Παπακωνσταντίνου Π., *Κριτική παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 85-103.
- Μαυρογιώργος Π.** (1999), «Επιμορφωτική πολιτική στην Ελλάδα» στον τόμο Αθανασούλα-Ρέππα Α. - Ανθοπούλου Σ. - Κατσουλάκης Σ. - Μαυρογιώργος Γ., *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων. Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού*, ΕΑΠ, Πάτρα, 120-124.
- Μπαγάκης, Γ.** (επιμ.) (2005), *Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα.
- Μπουζάκης Σ. - Τζήκας Χ. – Ανθόπουλος Κ.** (2000), *Η επιμόρφωση και η μετεκπαίδευση των δασκάλων-διδασκαλισσών και των νηπιαγωγών στο νεοελληνικό κράτος*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.
- ΥΠΕΠΘ/Παιδαγωγικό Ινστιτούτο** (2008), *Η ποιότητα στην εκπαίδευση: Έρευνα για την αξιολόγηση ποιοτικών χαρακτηριστικών του συστήματος Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης*, Αθήνα.

Ξενογλωσση Βιβλιογραφία

- European Commission**, Standing Group on Indicators and Benchmarks (Ιούλιος 2003), *Implementation of Education and Training 2010*.
- Eurydice, the Information Network on Education in Europe** (2001), *Basic Indicators on the Incorporation of ICT into European Education Systems: Facts and Figures*, 2000/01 Annual Report. European Commission Directorate General for Education and Culture, Brussels (διαθέσιμο online: http://www.eurydice.org/Documents/TicBI/en/IBTIC_EN.pdf).
- Guile D.** (1998), *Information and Communication Technology and Education*, Institute of Education, University of London, London.
- Guskey T.R.** (2002), «Professional Development and Teacher Change», *Teachers and Teaching: Theory and Practice* 8. 3-4, 381-391.
- Lewy Arie** (1991), *National and school-based Curriculum Development*, UNESCO, Paris.
- MacBeath J. - Schratz M.** (2000), *Self-evaluation in European School. A Story of Change*, London-N.Y.
- MacBeath J. - Mortimore P.** (2001), *Improving School Effectiveness*, Open University Press, Great Britain.
- MacBeath J. - McGlynn A.** (2002), *Self-evaluation – What's in it for School*, London-N.Y.

Olson J. (1985), «Changing our Ideas about Teaching», *Canadian Journal of Education* 10, 297 – 307.

Prawat R. (1996), «Learning Community, Commitment and School Reform», *Curriculum Studies* 28.1, 91-110.

UNESCO (2002), *ICTs in Teacher Education. A planning Guide*, UNESCO
(διαθέσιμο online:
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001295/129533e.pdf>).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Πρόταση του Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών
για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

«Ο ρόλος της επιμόρφωσης στην ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος»

Σε μία εποχή που χαρακτηρίζεται από την επανάσταση της γνώσης και της τεχνολογίας, των ταχύτατων αλλαγών σε παγκόσμια κλίμακα, των αναδιαρθρώσεων στην οικονομία, την παραγωγική διαδικασία, την αγορά εργασίας, των σημαντικών βημάτων για την ευρωπαϊκή ενοποίηση και της αυξανόμενης αξιοποίησης στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας σε κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας, η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους τομείς αιχμής των αναπτυγμένων χωρών.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι θεσμός στρατηγικής σημασίας τόσο για τη συνεχή επαγγελματική ανέλιξη και εξέλιξή τους όσο και για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του ίδιου του εκπαιδευτικού συστήματος, δεδομένου ότι δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να εμπλουτίσει και να εκσυγχρονίσει τις γνώσεις του αλλά και να βελτιώσει τις πρακτικές του κατά τον καλύτερο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις νέες διδακτικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις, με κύριο σκοπό την αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Ο εκπαιδευτικός αποτελεί τον καταλύτη της ποιοτικής αναβάθμισης της εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό, η Πολιτεία οφείλει να μεριμνά για την κατάλληλη προετοιμασία του και την υποστήριξή του με όλα τα απαραίτητα μέσα.

Στις σύγχρονες κοινωνίες της γνώσης, η επιμόρφωση καθίσταται ένα ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, πλεονέκτημα που μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική ανάπτυξη και ευημερία. Χώρες που επένδυσαν στην δημιουργία ενός ανταγωνιστικού και αποτελεσματικού εκπαιδευτικού συστήματος, το οποίο παρέχει γνώσεις και

δεξιότητες τόσο κατά την σχολική και φοιτητική ηλικία όσο και κατά το υπόλοιπο της ζωής, σήμερα απολαμβάνουν ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Οι σημερινές "κοινωνίες της γνώσης και της πληροφορίας" απαιτούν από τον εκπαιδευτικό να είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες του μαθητή και του σχολείου, καθώς και τα μηνύματα των καιρών και να αναλαμβάνει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες αλλά και τη σχετική ευθύνη, μέσα σε ένα πολύ γενικό πλαίσιο που θα καθορίζεται από την πολιτεία.

Για να μπορέσει να ανταποκριθεί ο εν ενεργεία εκπαιδευτικός στις σύγχρονες απαιτήσεις, πρέπει να καθιερωθεί μια συνεχής επιμορφωτική διαδικασία από την είσοδό του εκπαιδευτικού στο επάγγελμα έως την αφυπηρέτησή του. Μια πολύ γενική αρχή μπορεί να προσδιοριστεί ως εξής: επιβάλλεται μια επιμόρφωση μικρής, ως επί το πλείστον διάρκειας αλλά μεγάλης εμβέλειας, με κριτήριο τον αριθμό των επιμορφωμένων εκπαιδευτικών, αποκεντρωμένη, επαναλαμβανόμενη και πολυμορφική με αφετηρία τις εθνικές εκπαιδευτικές προτεραιότητες και τις διαπιστωμένες ανάγκες των εκπαιδευτικών.

Η επιμόρφωση περιλαμβάνει δραστηριότητες υποχρεωτικού ή προαιρετικού χαρακτήρα, που αποβλέπουν στην επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη του εκπαιδευτικού.

Στην επιδίωξη των παραπάνω στόχων και πέρα από την αξιοποίηση μορφών επιμόρφωσης που εφαρμόστηκαν στο παρελθόν, καθώς και παράλληλα με την επισήμανση της ανάγκης για εκσυγχρονισμό της αρχικής ή βασικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, μπορούν και πρέπει να συμβάλλουν και νέες μορφές επιμόρφωσης, όπως είναι π.χ. η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε καινοτομίες, η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε ερευνητικές δράσεις, η αυτοεπιμόρφωση, η ενδοσχολική επιμόρφωση και η εξ' αποστάσεως επιμόρφωση.

Την τελευταία δεκαετία, το ζήτημα της επιμόρφωσης αποκτά ξεχωριστό ενδιαφέρον και επίκαιρο χαρακτήρα, εξαιτίας εξελίξεων και ανακατατάξεων σε ευρωπαϊκό αλλά και σε διεθνές επίπεδο (παγκοσμιοποίηση, εξελίξεις με τις νέες τεχνολογίες κ.τ.λ.). Παρατηρείται επίσης ότι τα συστήματα εκπαίδευσης προσαρμόζονται πλέον τόσο στις απαιτήσεις της κοινωνίας της γνώσης όσο και στην ανάγκη για ένα καλύτερο επίπεδο ζωής και ποιότητα απασχόλησης, προσφέροντας ευκαιρίες μάθησης, κατάρτισης, επιμόρφωσης σε συγκεκριμένες ομάδες, σε διάφορες φάσεις της ζωής τους: νέοι, άνεργοι ενήλικες και απασχολούμενοι των οποίων οι ικανότητες και δεξιότητες κινδυνεύουν να αχρηστευτούν λόγω της ταχείας αλλαγής.

Αξίζει να αναφερθεί σχετικά με τις βασικές ικανότητες, όπως αυτές ορίστηκαν στην σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2006, όπου δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης/επιμόρφωσης, ότι οι βασικές ικανότητες, ο συνδυασμός δηλαδή γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, είναι εκείνες τις οποίες όλοι χρειάζονται, για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την ενεργό ιδιότητα του πολίτη, την κοινωνική ένταξη και απασχόληση. Σύμφωνα επίσης με δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου «το ενδιαφέρον, οι δεξιότητες και οι ικανότητες των διδασκόντων, των εκπαιδευτών, άλλων μελών του διδακτικού προσωπικού και των υπηρεσιών πρόνοιας, καθώς και η ποιότητα των διευθυντικών στελεχών των σχολείων, αποτελούν βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας». Οι προσπάθειες, λοιπόν, του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να υποστηρίζονται από συνεχή επιμόρφωση. ως εκ τούτου, η βελτίωση της ποιότητας της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών συνιστά σημαντικό στόχο για τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα όσον αφορά την επίσπευση της

προόδου προς επίτευξη των κοινών στόχων που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Εκπαίδευση και κατάρτιση 2010».

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρατηρείται μια επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων για τη διασφάλιση εκπαιδευτικών συστημάτων υψηλής ποιότητας, που να είναι τόσο αποτελεσματικά όσο και δίκαια. Οι συνεχείς μεταρρυθμίσεις εκκινούν από τους μελλοντικούς στόχους των εκπαιδευτικών συστημάτων που είναι:

1. η βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
2. η διευκόλυνση της πρόσβασης όλων στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση σε όλη της διάρκεια της ζωής και
3. το άνοιγμα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στον κόσμο.

Η σημασία της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ενισχύθηκε ιδιαίτερα από αυτές τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και αποτελεί σήμερα μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής διεθνώς.

Στην Ελλάδα το ζήτημα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών βρέθηκε από τις αρχές της δεκαετίας του 1980 στην εκπαιδευτική επικαιρότητα και επικράτησε έντονος προβληματισμός για την αποτελεσματική υλοποίησή της. Ωστόσο σημαντικοί πόροι έχουν διατεθεί από το 2ο και 3ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, 1ο και 2ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης, αντίστοιχα. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και των δύο χρονικών περιόδων, αποτέλεσε ένα βασικό εργαλείο εφαρμογής στρατηγικού σχεδιασμού του ΥΠΕΠΘ και μέσω αυτού δρομολογήθηκαν μέτρα πάνω στους βασικούς άξονες πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, τα οποία διέπονται από μια ενιαία φιλοσοφία προώθησης μιας κοινωνικο-εκπαιδευτικής πολιτικής που επιδιώκει να ενισχύσει την ανάγκη ο άνθρωπος να μάθει πώς να ευαισθητοποιείται, να κοινωνικοποιείται και να

δημιουργεί, με απώτερο σκοπό την πρόληψη και καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ένα από τα βασικά μέτρα του Άξονα Προτεραιότητας ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ, ήταν το Μέτρο 2.1 «Αναβάθμιση της Ποιότητας της Παρεχόμενης Εκπαίδευσης». Το εν λόγω Μέτρο, στο διευρυνθέν πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ, επιχείρησε την αναβάθμιση της υποχρεωτικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης μέσω της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Ένας από τους στόχους του ήταν και η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών επιμόρφωσης, όπως είναι π.χ. η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε καινοτομίες, η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η ενδοσχολική επιμόρφωση, η εξ αποστάσεως επιμόρφωση, δράσεις που θα επιτρέψουν σε μεγάλο βαθμό την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), τη μείωση του κόστους υλοποίησης, τον περιορισμό των προβλημάτων δυσλειτουργίας των σχολείων και την αύξηση των ευκαιριών επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Σημαντική κρίθηκε επίσης η επιμόρφωση των στελεχών της εκπαίδευσης που ασκούν ή θα κληθούν να ασκήσουν διοικητικό έργο (διευθυντές σχολείων, προϊστάμενοι νομαρχιακών διευθύνσεων κτλ.).

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Μέρους, χρηματοδοτήθηκαν μια σειρά από πράξεις που αφορούσαν τόσο στην υλοποίηση επιμορφωτικών δράσεων όσο και στην ενίσχυση του Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, ενός οργανισμού ο οποίος έχει αρμοδιότητα για όλα τα θέματα που αναφέρονται σε επιμορφωτικές δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, πλην της τριτοβάθμιας, και όλων των τύπων σχολείων.

Έχουν πραγματοποιηθεί βήματα σε ότι αφορά την επιμόρφωση, ωστόσο βρισκόμαστε ακόμη στο στάδιο εφαρμογής προγραμμάτων

που αντιμετωπίζουν περιστασιακά τις εκπαιδευτικές ανάγκες της χώρας μας πέρα την τυπική εκπαίδευση. Είναι αναγκαίος ο σχεδιασμός πολιτικής που θα ενσωματώσει την επιμόρφωση στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι αναγκαία η διαμόρφωση μιας φιλοσοφίας, η οποία δε θα προωθεί υπέρμετρα την εκπαίδευση σε τομείς που καλύπτουν μονομερώς τις τεχνοκρατικές ανάγκες της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, σε βάρος της συνολικής πνευματικής συγκρότησης του ανθρώπου.

Υπάρχει ακόμη μεγάλο περιθώριο βελτίωσης καθώς υπάρχει μια πληθώρα προγραμμάτων επιμόρφωσης, η οποία παραμένει κατακερματισμένη και ασυντόνιστη, χωρίς να εγγράφεται σε ένα πλαίσιο εθνικής στρατηγικής και πολιτικής.

Αυτή ακριβώς την εθνική στρατηγική καλείται να σχεδιάσει ο Ο.ΕΠ.ΕΚ..

Ο Ο.ΕΠ.ΕΚ., δημιουργήθηκε κατ' εντολή της Ε.Ε και σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο (αρ.6 -2986/2002) έργο του είναι:

- ο **Ο σχεδιασμός** της επιμορφωτικής πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και η υποβολή σχετικών προτάσεων στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ο **Ο συντονισμός όλων των μορφών και τύπων της επιμόρφωσης** των εκπαιδευτικών, καθώς και η **εφαρμογή** επιμορφωτικών δράσεων.
- ο **Η κατάρτιση επιμορφωτικών προγραμμάτων**, τα οποία ύστερα από την έγκρισή τους από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποιούνται από τους επιμορφωτικούς φορείς.
- ο **Η ανάθεση επιμορφωτικού έργου** σε αρμόδιους φορείς και η εισήγηση στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τη σύσταση αυτοτελών επιμορφωτικών κέντρων και μονάδων.

- ο **Η κατανομή και η διαχείριση των πόρων** που διατίθενται για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
- ο **Η πιστοποίηση φορέων και τίτλων** στον τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Εκ των ανωτέρω διαφαίνεται ότι η αποστολή του Ο.ΕΠ.ΕΚ. είναι η εκπόνηση προγραμμάτων επιμόρφωσης που να συνδέονται με τη διερεύνηση, την ανάλυση και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών, που να συνδυάζουν τις συλλογικές με τις ατομικές προσδοκίες τους και τις προοπτικές σταδιοδρομίας με την επαγγελματική ανάπτυξη και καταξίωση των εκπαιδευτικών.

Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού ως κατεξοχήν επάγγελμα κοινωνικό επηρεάζεται κατά τρόπο ουσιαστικό από το εκάστοτε κοινωνικό-οικονομικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται σε μια δεδομένη ιστορική στιγμή. Από τη στιγμή που το εν λόγω πλαίσιο αλλάζει, το επάγγελμα του εκπαιδευτικού αλλάζει το εκπαιδευτικό σύστημα αλλάζει και για αυτό το λόγο, πρέπει να υπάρξει ένας γενικότερος προβληματισμός σχετικά με τους στόχους του εκπαιδευτικού μας συστήματος, το οποίο πρέπει να επικεντρώνεται σε κοινά μελήματα και προτεραιότητες, σεβόμενο παράλληλα την εθνική ποικιλομορφία και να στοχεύει στην αναβάθμιση του κύρους του εκπαιδευτικού.

Οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζει το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, είναι κατ' ουσία, κοινές σε όλη την Ευρώπη. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (27.08.2007), περιγράφεται μια θεώρηση του επαγγέλματος του ευρωπαίου εκπαιδευτικού, η οποία έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: είναι ένα επάγγελμα με υψηλά προσόντα, εντάσσεται στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης (οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν την επαγγελματική τους εξέλιξη καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους...), χαρακτηρίζεται από κινητικότητα και βασίζεται στη σύμπραξη.

Παρόλα αυτά, το αρνητικό σημείο εστιάζεται στη συρρίκνωση του ρόλου του εκπαιδευτικού σε αποδέκτη και εκτελεστή οδηγιών και εντολών σε ένα πλαίσιο διευρυμένου γραφειοκρατικού ελέγχου και αυξημένης διαχειριστικής διοίκησης. Οι εκπαιδευτικοί έχουν ουσιαστικά απογυμνωθεί από κάθε αρμοδιότητα για αποφάσεις που σχετίζονται άμεσα με την εργασία τους. Η ανάγκη ουσιαστικής αναβάθμισης του συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών επιβάλλεται όχι μόνο ως αυτόνομη προτεραιότητα, αλλά και από το νέο αναβαθμισμένο ρόλο που καλούνται οι τελευταίοι να παίξουν σε ένα σχολείο ανοικτό στην κοινωνία.

Ο Ο.ΕΠ.ΕΚ. στην προσπάθεια οικοδόμησης ενός πλαισίου εθνικής επιμορφωτικής πολιτικής όχι μόνο με διοικητικά, αλλά και με λειτουργικά χαρακτηριστικά, επιδιώκει την άρση των επικαλύψεων, την λειτουργική διασύνδεση των φορέων επιμόρφωσης και την διερεύνηση της τελικής προστιθέμενης αξίας όλων αυτών των επιμορφωτικών δράσεων στην αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και στην ενδυνάμωση των γνώσεων των εκπαιδευτικών.

Στόχος είναι ο Οργανισμός να καλύψει τις ανάγκες συντονισμού των επιμορφωτικών δράσεων έτσι ώστε το σύνολο των δράσεων αυτών να ενταχθεί σε ένα κοινό πλαίσιο με σαφείς και καθορισμένους στόχους, καθώς και αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, με απώτερο σκοπό την ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης που θα συντελέσει και στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και της παρεχόμενης εκπαίδευσης στη χώρα μας εν γένει. Καθίσταται λοιπόν αναγκαία η ενδυνάμωση του θεσμικού ρόλου του Ο.ΕΠ.ΕΚ. καθώς η μέχρι σήμερα πορεία του διαγράφεται αχνή, ασαφής και περιορισμένη στην υλοποίηση δύο ταχύρυθμων επιμορφωτικών προγραμμάτων με τίτλο «Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις για την Ανάπτυξη Κριτικής – Δημιουργικής Σκέψης» και «Συσχετισμός οικογενειακού – κοινωνικού – πολιτισμικού περιβάλλοντος στη

σχολική επίδοση του παιδιού» καθώς επίσης και στην υλοποίηση της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης για νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς του σχολικού έτους 2003-04.

Ο Ο.Ε.Π.ΕΚ. κατέθεσε έγκαιρα στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Εκπαίδευση και δια βίου Μάθηση» αίτηση και έλαβε τη σχετική «Επιβεβαίωση Διαχειριστικής Επάρκειας», ώστε να πληρεί και τυπικά τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Ήδη έχει υποβάλλει μετά από πρόσκληση της Διαχειριστικής Αρχής προτάσεις (Τεχνικά Δελτία Έργων), των οποίων η έγκριση επίκειται, που αφορούν στα:

A) «Εισαγωγική Επιμόρφωση των Νεοδιοριζόμενων Εκπαιδευτικών 2009-2010»

Σύμφωνα με το Π.Δ.45/1999 η Εισαγωγική Επιμόρφωση υλοποιείται κάθε σχολικό έτος από τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.) της χώρας και είναι υποχρεωτική για όλους τους νεοδιοριζόμενους εκπαιδευτικούς και τους προσλαμβανόμενους ως αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, δύνανται δε να την παρακολουθήσουν και οι αντίστοιχοι εκπαιδευτικοί της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Βασικός σκοπός του Προγράμματος της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης είναι να διευκολύνει την ομαλή ένταξη των επιμορφούμενων εκπαιδευτικών στην εκπαίδευση, προσφέροντάς τους απαραίτητα εφόδια που αφορούν το επιστημονικό μέρος και τη διδακτική μεθοδολογία των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και τις οργανωτικές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν την εκπαίδευση έχοντας κατά νου ως βασικούς άξονες την ανθρωποκεντρική θεώρηση της παιδείας, την ψηφιακή

σύγκλιση, τη διασύνδεση παιδείας και πολιτισμού, τη συσχέτιση παιδείας και περιβαλλοντικών δράσεων (αειφόρος ανάπτυξη), καθώς και τη δημιουργική αξιοποίηση της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητας.

Το πρόγραμμα της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης για τους νεοδιοριζόμενους εκπαιδευτικούς του σχολικού έτους 2009-2010 απευθύνεται και στους εκπαιδευτικούς που διορίστηκαν στα δύο προηγούμενα σχολικά έτη και δεν τους έχει χορηγηθεί βεβαίωση παρακολούθησης Προγράμματος Εισαγωγικής Επιμόρφωσης. Η επιμορφωτική διαδικασία του Προγράμματος στα Π.Ε.Κ. για τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς θα ολοκληρωθεί σε 100 επιμορφωτικές ώρες.

- Η Α' φάση θα έχει διάρκεια 60 ώρες.
- Οι φάσεις Β' και Γ' έχουν συνολική διάρκεια 40 ώρες (35 ώρες για τη Β' φάση και 5 ώρες για τη Γ').

Η επιμορφωτική διαδικασία του Προγράμματος στα Π.Ε.Κ. για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς θα ολοκληρωθεί σε 30 επιμορφωτικές ώρες, όλες της Α' φάσης. Για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς δεν προβλέπεται, σύμφωνα με το Π.Δ. 45/99, υποχρέωση παρακολούθησης των Β', Γ' φάσεων γιατί έχουν εκπαιδευτική πείρα ενός τουλάχιστον διδακτικού έτους. Στους συμμετέχοντες στο Πρόγραμμα επιμορφούμενους εκπαιδευτικούς χορηγείται βεβαίωση παρακολούθησης.

Η Α' φάση αποβλέπει στην ενημέρωση των επιμορφούμενων σε θέματα που έχουν σχέση με το σχολείο, τη διδασκαλία και την εκπαιδευτική διαδικασία γενικότερα. Οι φάσεις Β' και Γ' προβλέπουν: άσκηση των εκπαιδευτικών σε θέματα που αφορούν το εκπαιδευτικό έργο στα σχολεία, παρουσίαση και συζήτηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί κατά την άσκηση των διδακτικών τους καθηκόντων στα σχολεία καθώς και τρόπους επίλυσης αυτών των προβλημάτων.

Για την υλοποίηση του Προγράμματος της Εισαγωγικής Επιμόρφωσης ο Ο.ΕΠ.ΕΚ. θα αξιοποιήσει τα 16 Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.) της επικράτειας, ώστε να συντελεστεί το Πρόγραμμα ανά περιοχή ευθύνης καθενός από αυτά τα Π.Ε.Κ.

Την ευθύνη για την ομαλή υλοποίηση του Προγράμματος και την επίτευξη των στόχων του σε κάθε Π.Ε.Κ. την έχει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.ΕΠ.ΕΚ.. Οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν το πρόγραμμα στο αντίστοιχο Π.Ε.Κ. που στην περιοχή ευθύνης του, ανήκει η σχολική μονάδα διορισμού τους ή τοποθέτησής τους.

Την ευθύνη παρακολούθησης του έργου, της ομαλής εξέλιξής του, του συντονισμού των ενεργειών, του ελέγχου της πορείας του καθώς και την ευθύνη επίβλεψης της εφαρμογής από τα Π.Ε.Κ. του επιστημονικού/ εκπαιδευτικού περιεχομένου του Οργανωτικού Πλαισίου και γενικότερα των οδηγιών για την πραγματοποίηση του Προγράμματος, έχει ο Ο.ΕΠ.ΕΚ.

B) «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη»

Η υλοποίηση αυτής της δράσης θα γίνει με σύμπραξη του Ο.ΕΠ.ΕΚ., του Π.Ι. και του Ε.Α.Ι.Τ.Υ., αφορά συνολικά 27.500 περίπου εκπαιδευτικούς και υλοποιείται σε όλη τη χώρα για τους εξής κλάδους εκπαιδευτικών: α) ΠΕ02 (φιλόλογοι), β) ΠΕ03 (μαθηματικοί), γ) ΠΕ04 (καθηγητές φυσικών επιστημών), δ) ΠΕ60/70 (νηπιαγωγοί/ δάσκαλοι), ε) ΠΕ05/06/07 (καθηγητές γαλλικής, αγγλικής και γερμανικής γλώσσας), στ) ΠΕ19/20 (καθηγητές πληροφορικής).

Αντικείμενο της επιμόρφωσης Β' επιπέδου είναι η εκμάθηση των αρχών παιδαγωγικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε., η απόκτηση δεξιοτήτων, κατά κλάδο εκπαιδευτικών, για την παιδαγωγική αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού και εργαλείων γενικής

χρήσης και η καλλιέργεια του τρίπτυχου γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις. Στόχος είναι οι επιμορφούμενοι εκπαιδευτικοί να:

- κατανοήσουν τις προϋποθέσεις και τις δυνατότητες παιδαγωγικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση για την αναβάθμιση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης και την επίτευξη των στόχων που θέτει το Πρόγραμμα Σπουδών
- μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποδοτικά τις δυνατότητες που προσφέρουν οι Τ.Π.Ε. για την ενεργό συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών σε κοινότητες μάθησης
- αποκτήσουν συνολική εποπτεία για το υπάρχον Εκπαιδευτικό λογισμικό καθώς και τα υπάρχοντα γενικά και ειδικά εργαλεία (Διαδίκτυο, Επεξεργαστής κειμένου, Λογισμικό Φύλλο) που μπορούν να αξιοποιήσουν για την ένταξη των Τ.Π.Ε. στην διδακτική πράξη
- είναι σε θέση να χρησιμοποιούν κατάλληλο για την ειδικότητά τους εκπαιδευτικό λογισμικό ή γενικά και ειδικά εργαλεία
- αντιληφθούν την αναγκαιότητα και το ρόλο της εκπαιδευτικής δραστηριότητας για την εφαρμογή των Τ.Π.Ε. στην τάξη
- κατανοήσουν τις αρχές σχεδιασμού μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας ώστε να μπορούν να την εντάξουν στην διδακτική πράξη.
- γνωρίσουν τις βασικές αρχές οργάνωσης και διαχείρισης της χρήσης των Τ.Π.Ε. στην τάξη.

Το Πρόγραμμα Σπουδών καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις βασικές αρχές παιδαγωγικής αξιοποίησης των Τ.Π.Ε., την παιδαγωγική αξιοποίηση του Διαδικτύου και περιβαλλόντων γενικής χρήσης (όπως κειμενογράφοι και λογιστικά φύλλα), τα είδη και τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού λογισμικού και τις βασικές αρχές σχεδιασμού και εφαρμογής εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με

χρήση Τ.Π.Ε. Καλύπτει επίσης, κατά κλάδο εκπαιδευτικών, την απόκτηση δεξιοτήτων για την παιδαγωγική αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού και εργαλείων γενικής χρήσης και την εφαρμογή και σχεδίαση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με χρήση των παραπάνω.

Βασικό στοιχείο ανάπτυξης του στρατηγικού σχεδιασμού για την παιδεία κατά το 2007-2013 αποτελεί το τετράπτυχο: *Ανάπτυξη – Ανταγωνιστικότητα – Εκπαίδευση – Απασχόληση*. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και η σύνδεσή της με την αγορά εργασίας.

Ο Ο.Ε.Π.ΕΚ., στο πλαίσιο της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας καλείται να επιτελέσει ένα σημαντικό ρόλο για το στρατηγικό σχεδιασμό, συντονισμό και υλοποίηση δράσεων, στο νευραλγικό τομέα της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Ο Ο.Ε.Π.ΕΚ. έχει ήδη θέσει σε εφαρμογή μια σειρά ενεργειών που θα τον καταστήσουν ικανό να αντεπεξέλθει στο θεσμικό του ρόλο και να υλοποιήσει αξιόπιστα και αποτελεσματικά τις δράσεις στις οποίες προβλέπεται να είναι δικαιούχος στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και δια βίου μάθηση». Στο προαναφερθέν πλαίσιο ο Οργανισμός έχει ήδη δρομολογήσει τις απαιτούμενες ενέργειες για την εξειδίκευση των δράσεων που θα αναλάβει να υλοποιήσει κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο.

Στην ουσία πρόκειται για την κατάρτιση ενός Σχεδίου Δράσης (action plan), το οποίο προδιαγράφει τους στόχους και τις γενικότερες δραστηριότητες (μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες) που σχεδιάζει να αναπτύξει συνολικά κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Η ολοκλήρωση αλλά και η εφαρμογή του σχεδίου αυτού δράσης θα λύσει σημαντικά προβλήματα, όπως του συντονισμού, της εποπτείας και παρακολούθησης (monitoring) της επιμόρφωσης, της αξιολόγησης υφισταμένων επιμορφωτικών προγραμμάτων και δομών αλλά και θα συμβάλλει στην πραγματοποίηση ερευνών

πάνω σε εκπαιδευτικές ανάγκες, στην ανάδειξη, ενίσχυση, χρηματοδότηση και διασπορά καλών πρακτικών, στην σύνδεση του θεωρητικού και μεθοδολογικού επιπέδου με την καθημερινότητα των εκπαιδευτικών και στην πιλοτική εφαρμογή πολιτικών με τη χρήση νέων μεθοδολογιών.